

Eestikeelne väljaanne

Õigusaktid

65. aastakäik

12. aprill 2022

Sisukord

I Seadusandlikud aktid

MÄÄRUSED

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2022/590, 6. aprill 2022, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 138/2004 põllumajanduse regionaalse arvepidamise osas ⁽¹⁾ 1

OTSUSED

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus (EL) 2022/591, 6. aprill 2022, mis käsitleb Euroopa Liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2030 22

II Muud kui seadusandlikud aktid

MÄÄRUSED

- ★ Nõukogu rakendusmäärus (EL) 2022/592, 11. aprill 2022, millega rakendatakse määrust (EL) nr 359/2011, mis käsitleb teatavate isikute, üksuste ja asutuste vastu suunatud piiravaid meetmeid seoses olukorraga Iraanis 37
- ★ Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2022/593, 1. märts 2022, millega lubatakse kasutada eeterlikku litseamarjaõli teatavate loomaliikide söödalisisandina ⁽¹⁾ 44
- ★ Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2022/594, 8. aprill 2022, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 474/2006 seoses nimekirjaga lennuettevõtjatest, kelle suhtes kohaldatakse liidu piires tegevuskeeldu või tegevuspiiranguid ⁽¹⁾ 49

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

Aktid, mille pealkiri on trükitud harilikus trükikirjas, käsitlevad põllumajandusküsimuste igapäevast korraldust ning nende kehtivusaeg on üldjuhul piiratud.

Kõigi ülejäänud aktide pealkirjad on trükitud poolpaksus kirjas ja nende ette on märgitud tärn.

★ Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2022/595, 11. aprill 2022, millega muudetakse mõningaid piiravaid meetmeid käsitlevaid määrusi ja kehtestatakse nimetatud määruste lisades esitamiseks ühtne loetelu, mis sisaldab liikmesriikide pädevate ametiasutuste kontaktandmeid ja aadressi teadete saatmiseks Euroopa Komisjonile	60
--	----

OTSUSED

★ Nõukogu otsus (ÜVJP) 2022/596, 11. aprill 2022, millega muudetakse otsust 2011/235/ÜVJP teatavate isikute ja üksuste vastu suunatud piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Iraanis ...	68
★ Nõukogu otsus (ÜVJP) 2022/597, 11. aprill 2022, millega edendatakse massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise valdkonnaga tegelevate sõltumatute mõttekodade Euroopa võrgustikku	75
★ Nõukogu otsus (EL) 2022/598, 5. aprill 2022, millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu nimel võetav seisukoht Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga moodustatud ühiskomitees seoses nimetatud lepingu päritolureegleid käsitleva protokolli nr 4 muutmisega ning tunnistatakse kehtetuks otsus (EL) 2020/2058 ⁽¹⁾	88
★ Komisjoni rakendusotsus (EL) 2022/599, 8. aprill 2022, vabatahtliku kava „Biomass Biofuels Sustainability voluntary scheme (2BSVs)“ tunnustamise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001 biokütuste, vedelate biokütuste, biomasskütuste, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste kütuste ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste jaoks sätestatud nõuete täitmise tõendamisel ⁽¹⁾	173
★ Komisjoni rakendusotsus (EL) 2022/600, 8. aprill 2022, vabatahtliku kava „Bonsucro EU“ tunnustamise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001 biokütuste, vedelate biokütuste, biomasskütuste, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste kütuste ning ringlusse võetud süsinikupõhiste kütuste jaoks sätestatud nõuete täitmise tõendamisel ⁽¹⁾	176
★ Komisjoni rakendusotsus (EL) 2022/601, 8. aprill 2022, vabatahtliku kava „Better Biomass“ tunnustamise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001 biokütuste, vedelate biokütuste, biomasskütuste, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste kütuste ning ringlusse võetud süsinikupõhiste kütuste jaoks sätestatud nõuete täitmise tõendamisel ⁽¹⁾	179
★ Komisjoni rakendusotsus (EL) 2022/602, 8. aprill 2022, vabatahtliku kava „International Sustainability & Carbon Certification- ISCC EU“ tunnustamise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001 biokütuste, vedelate biokütuste, biomasskütuste, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste kütuste ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste jaoks sätestatud nõuete täitmise tõendamisel ⁽¹⁾	182
★ Komisjoni rakendusotsus (EL) 2022/603, 8. aprill 2022, kava „KZR INiG“ tunnustamise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001 biokütuste, vedelate biokütuste, biomasskütuste, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste kütuste ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste jaoks sätestatud nõuete täitmise tõendamisel ⁽¹⁾	185

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

- ★ Komisjoni rakendusotsus (EL) 2022/604, 8. aprill 2022, vabatahtliku kava „Red Tractor Farm Assurance Crops and Sugar Beet Scheme“ tunnustamise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001 biokütuste, vedelate biokütuste, biomasskütuste, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste kütuste ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste jaoks sätestatud nõuete täitmise tõendamisel ⁽¹⁾ 188
- ★ Komisjoni rakendusotsus (EL) 2022/605, 8. aprill 2022, vabatahtliku kava „REDcert-EU“ tunnustamise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001 biokütuste, vedelate biokütuste, biomasskütuste, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste kütuste ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste jaoks sätestatud nõuete täitmise tõendamisel ⁽¹⁾ 191
- ★ Komisjoni rakendusotsus (EL) 2022/606, 8. aprill 2022, vabatahtliku kava „Round Table on Responsible Soy with EU RED Requirements (RTRS EU RED)“ tunnustamise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001 biokütuste, vedelate biokütuste, biomasskütuste, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste kütuste ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste jaoks sätestatud nõuete täitmise tõendamisel ⁽¹⁾ 194
- ★ Komisjoni rakendusotsus (EL) 2022/607, 8. aprill 2022, vabatahtliku kava „Roundtable on Sustainable Biomaterials (RSB) EU RED“ tunnustamise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001 biokütuste, vedelate biokütuste, biomasskütuste, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste kütuste ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste jaoks sätestatud nõuete täitmise tõendamisel ⁽¹⁾ 197
- ★ Komisjoni rakendusotsus (EL) 2022/608, 8. aprill 2022, kava „Scottish Quality Crops Farm Assurance Scheme (SQC)“ tunnustamise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001 biokütuste, vedelate biokütuste, biomasskütuste, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste kütuste ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste jaoks sätestatud nõuete täitmise tõendamisel ⁽¹⁾ 200
- ★ Komisjoni rakendusotsus (EL) 2022/609, 8. aprill 2022, vabatahtliku kava „SuRe“ (Sustainable Resources) tunnustamise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001 biokütuste, vedelate biokütuste, biomasskütuste, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste kütuste ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste jaoks sätestatud nõuete täitmise tõendamisel ⁽¹⁾ 203
- ★ Komisjoni rakendusotsus (EL) 2022/610, 8. aprill 2022, vabatahtliku kava „Trade Assurance Scheme for Combinable Crops (TASCC)“ tunnustamise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001 biokütuste, vedelate biokütuste, biomasskütuste, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste kütuste ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste jaoks sätestatud nõuete täitmise tõendamisel ⁽¹⁾ 206
- ★ Komisjoni rakendusotsus (EL) 2022/611, 8. aprill 2022, kava „Universal Feed Assurance Scheme (UFAS)“ tunnustamise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001 biokütuste, vedelate biokütuste, biomasskütuste, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste kütuste ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste jaoks sätestatud nõuete täitmise tõendamisel ⁽¹⁾ 209

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

Parandused

- ★ Nõukogu 25. veebruari 2022. aasta määruse (EL) 2022/328 (millega muudetakse määrust (EL) nr 833/2014, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas) parandus (ELT L 49, 25.2.2022) 212

- ★ Komisjoni 6. aprilli 2022. aasta rakendusmääruse (EL) 2022/558 (millega kehtestatakse lõplik dumpinguvastane tollimaks teatavate Hiina Rahvavabariigist pärit grafiitelektroodisüsteemide impordi suhtes ja nõutakse lõplikult sisse sellise impordi suhtes kehtestatud ajutine tollimaks) parandus (ELT L 108, 7.4.2022) 213

- ★ Nõukogu 31. juuli 2014. aasta määruse (EL) nr 833/2014 (mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas) parandus (ELT L 229, 31.7.2014) 214

- ★ Nõukogu 23. juuni 2014. aasta määruse (EL) nr 692/2014 (mis käsitleb Krimmist või Sevastopolist pärit kaupade liitu importimisele kohaldatavaid piiranguid vastusena Krimmi ja Sevastopoli ebaseaduslikule annekteerimisele) parandus (ELT L 183, 24.6.2014) 215

I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2022/590,**6. aprill 2022,****millega muudetakse määrust (EÜ) nr 138/2004 põllumajanduse regionaalse arvepidamise osas****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 338 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 549/2013 ⁽²⁾ sätestab Euroopa arvepidamise süsteemi 2010 (ESA 2010) ja sisaldab võrdlusraamistikku, mis koosneb ühistest standarditest, määratlustest, klassifikaatoritest ja arvepidamiseeskirjadest, et liikmesriigid saaksid koostada liidu statistilistele nõuetele vastavad arvestused.
- (2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 138/2004 ⁽³⁾ on liidus kehtestatud põllumajanduse arvepidamine, nähtud ette selle metoodika ja põllumajanduse arvepidamise edastustähtajad. Põllumajanduse arvepidamise puhul on tegemist rahvamajanduse satelliitarvepidamisega, mis on sätestatud ESA 2010s ning mille eesmärk on saada liikmesriikide vahel ühtlustatud ja võrreldavaid tulemusi, et koostada liidu jaoks vajalikud arvestused. 2016. aastal avaldas Euroopa Kontrollikoda eriaruande nr 1/2016 „Kas komisjoni süsteem tulemuslikkuse mõõtmiseks seoses põllumajandustootjate sissetulekuga on hästi kavandatud ja põhineb usaldusväärsetel andmetel?“. See aruanne sisaldab usaldusväärseid ja asjakohaseid tähelepanekuid ja soovitusi põllumajanduse arvepidamise ja määruse (EÜ) nr 138/2004 kohta.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi 8. märtsi 2022. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 29. märtsi 2022. aasta otsus.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 549/2013 Euroopa Liidus kasutatava Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemi kohta (ELT L 174, 26.6.2013, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. detsembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 138/2004 põllumajanduse arvepidamise kohta ühenduses (ELT L 33, 5.2.2004, lk 1).

- (3) Põllumajanduse regionaalne arvepidamine on piirkondliku tasandi jaoks kohandatud põllumajanduse arvepidamine. Riikide arvnäitajad üksi ei saa anda täielikku ja mõnikord keerukat pilti sellest, mis toimub üksikasjalikumal tasandil. Seepärast aitavad piirkondliku tasandi andmed suurendada arusaamist piirkondade erinevustest ja täiendavad seda teavet liidu, euroala ja üksikute liikmesriikide jaoks, vastates ühtlasi kasvavale vajadusele aruandekohustuse täitmiseks vajalike statistiliste andmete järele, ning muudavad liidu põllumajandusstatistika ühtlasemaks, tõhusamaks ja järjepidevamaks. Seepärast tuleb põllumajanduse regionaalne arvepidamine lõimida määrusesse (EÜ) nr 138/2004 nii metoodika kui ka andmeedastusprogrammi osas.
- (4) Statistikat ei peeta enam üksnes üheks paljudest poliitikakujunduses kasutatavatest infoallikatest, vaid see on otsustusprotsessis kesksel kohal. Tõendus põhiseks otsuste tegemiseks on vaja statistikat, mis vastab kvaliteetse statistika kriteeriumidele, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 223/2009 ⁽⁴⁾, kooskõlas selle kasutusotstarbega.
- (5) Kvaliteetsed piirkondliku tasandi statistilised andmed on oluline vahend, millega rakendada, jälgida, hinnata ja läbi vaadata liidus põllumajandusega seotud poliitikat, eelkõige ühist põllumajanduspoliitikat (ÜPP), sealhulgas maaelu arengu meetmeid, ÜPP uut rakendamismudelit ja riiklike strateegiakavasid, samuti muu hulgas keskkonna, kliimamuutuste, elurikkuse, ringmajanduse, maakasutuse, tasakaalustatud ja kestliku piirkondliku arengu, rahvatervise, loomade heaolu, toiduohutuse ja toiduga kindlustatuse ja ÜRO kestliku arengu eesmärkidega seotud liidu poliitikat, ning hinnata nende poliitikavaldkondade majanduslikku, keskkonnalist ja sotsiaalset mõju. Põllumajanduse regionaalne arvepidamine on otsustava tähtsusega ka selleks, et täpselt hinnata põllumajandussektori panust Euroopa rohelise kokkuleppe, eelkõige strateegia „Talustaldrikule“ ja liidu elurikkuse strateegia saavutamisse. Üha enam saadakse aru, et piirkondadel ja piirkondlikel andmetel on oluline roll ÜPP rakendamisel. Piirkonnad on oluliseks töökohtade loomist ja kestlikku majanduskasvu soodustavaks teguriks liidus ning nad pakuvad paremaid andmeid põllumajandussektori kestlikkuse hindamiseks keskkonna, inimeste, piirkondade ja majanduse seisukohast.
- (6) Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1049/2001 ⁽⁵⁾ tuleks üldsusele anda juurdepääs käesoleva määruse alusel kogutud andmetele, mida ei ole avaldatud.
- (7) Määruses (EÜ) nr 223/2009 on sätestatud Euroopa statistika õigusraamistik ja selles nõutakse, et liikmesriigid järgiksid määruses sätestatud statistilisi põhimõtteid ja kvaliteedikriteeriume. Kvaliteediaruanded on Euroopa statistika kvaliteedi hindamiseks, parandamiseks ja tutvustamiseks esmatähtsad. Euroopa statistikasüsteemi komitee on heaks kiitnud ühtse integreeritud metaandmete struktuuri kui Euroopa statistikasüsteemi kvaliteediaruandluse standardi, aidates ühtsete standardite ja ühtlustatud meetodite abil täita statistika kvaliteedi nõudeid, mis on sätestatud määruses (EÜ) nr 223/2009, eriti selle artikli 12 lõikes 3. Ressursse tuleks kasutada optimaalselt ja vastamiskoormust tuleks minimeerida.
- (8) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisevolitused kvaliteediaruannete edastamise korra ja sisu kehtestamiseks. Komisjonile tuleks samuti anda rakendamisevolitused võimalike erandite tegemiseks põllumajanduse regionaalse arvepidamise nõuetest. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011 ⁽⁶⁾.
- (9) Põllumajanduse arvepidamine annab Euroopa poliitikakujundajatele kolm korda aastas olulisi makromajanduslikke aastaandmeid, nagu on ette nähtud käesoleva määruse II lisas. Põllumajanduse arvepidamise teise hinnangu (mis on üks kolmest eespool nimetatud andmeedastusest) praegune edastustähtaeg ei jäta pärast vaatlusperioodi lõppu kuigi palju aega, et koguda paremaid andmeid, võrreldes esimeses hinnangus antud põllumajanduse arvepidamise andmetega. Et parandada teise hinnangu kvaliteeti, on andmeedastustähtaega vaja veidi edasi lükata.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2009. aasta määrus (EÜ) nr 223/2009 Euroopa statistika kohta ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1101/2008 (konfidentsiaalsete statistiliste andmete Euroopa Ühenduste Statistikaametile edastamise kohta), nõukogu määruse (EÜ) nr 322/97 (ühenduse statistika kohta) ja nõukogu otsuse 89/382/EMÜ, Euratom (millega luuakse Euroopa ühenduste statistikaprogrammi komitee) kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 87, 31.3.2009, lk 164).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (10) Seepärast tuleks määrust (EÜ) nr 138/2004 vastavalt muuta.
- (11) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt põllumajanduse regionaalse arvepidamise lõimimist põllumajanduse arvepidamise Euroopa statistika kehtivasse õigusraamistikku ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda sidususe ja võrreldavuse tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (12) Euroopa statistikasüsteemi komiteega on konsulteeritud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EÜ) nr 138/2004 muudetakse järgmiselt.

- 1) Artikli 3 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Esmakordselt edastatakse andmed 2003. aasta novembris.

Esimene andmeedastus põllumajanduse regionaalse arvepidamise kohta NUTS 2. tasandil Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1059/2003 (*) tähenduses toimub siiski hiljemalt 30. septembriks 2023.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. mai 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1059/2003, millega kehtestatakse ühine statistiliste territoriaalüksuste liigitus (NUTS) (ELT L 154, 21.6.2003, lk 1).“

- 2) Lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 3a

Statistika levitamine

Ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1367/2006 (*) ning määruse (EÜ) nr 223/2009 kohaldamist, levitab komisjon (Eurostat) käesoleva määruse artikli 3 kohaselt talle edastatud andmed veebis tasuta.

Artikkel 3b

Kvaliteedi hindamine

1. Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid, et tagada edastatud andmete ja metaandmete kvaliteet.
2. Käesoleva määruse kohaldamisel kehtivad käesoleva määruse artikli 3 kohaselt edastatavate andmete suhtes määruse (EÜ) nr 223/2009 artikli 12 lõikes 1 sätestatud kvaliteedikriteeriumid.
3. Komisjon (Eurostat) hindab edastatud andmete kvaliteeti. Selleks esitavad liikmesriigid komisjonile (Eurostatile) esimest korda 31. detsembriks 2025 ja seejärel iga viie aasta tagant aruandeperioodi jooksul edastatud andmekogumite kohta kvaliteediaruande.
4. Kohaldades käesoleva määruse artikli 3 kohaselt edastatavate andmete suhtes määruse (EÜ) nr 223/2009 artikli 12 lõikes 1 sätestatud kvaliteedikriteeriume, määrab komisjon rakendusaktidega kindlaks käesoleva artikli lõikes 3 osutatud kvaliteediaruannete üksikasjad, struktuuri ja hindamisinäitajad. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu käesoleva määruse artikli 4a lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt. Nende rakendusaktidega ei tekitata liikmesriikidele märkimisväärset lisakoormust ega -kulu.

5. Käesoleva määruse rakendamisega seotud asjakohase teabe või muudatused, mis võivad oluliselt mõjutada edastatud andmete kvaliteeti, esitavad liikmesriigid viivitamata komisjonile (Eurostatile).
6. Komisjoni (Eurostati) igakülselt põhjendatud taotluse korral esitavad liikmesriigid viivitamata statistilise teabe kvaliteedi hindamiseks kõik vajalikud lisaselgitused.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. septembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1367/2006 keskkonnainfo kättesaadavuse, keskkonnanäajade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise Århusi konventsiooni sätete kohaldamise kohta liidu institutsioonide ja organite suhtes (ELT L 264, 25.9.2006, lk 13).“

3) Lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 4a

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab määruse (EÜ) nr 223/2009 alusel moodustatud Euroopa statistikasüsteemi komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Kui on viidatud käesolevale lõikele, kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Artikkel 4b

Erandid

1. Kui käesoleva määruse kohaldamine nõuaks liikmesriigi riikliku statistikasüsteemi ulatuslikumat kohandamist, et rakendada I lisa VII peatüki „Põllumajanduse regionaalne arvepidamine“ sisu ja II lisas osutatud põllumajanduse regionaalse arvepidamise andmeedastusprogrammi, võib komisjon võtta vastu rakendusakte, millega lubatakse kõnealusele liikmesriigile maksimaalselt kaheks aastaks erandeid. Põllumajanduse regionaalse arvepidamise andmete edastamise esimene kuupäev on hiljemalt 30. september 2025. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 4a lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
 2. Liikmesriik, kes otsustab taotleda lõikes 1 osutatud erandit, esitab sellise erandi saamiseks komisjonile nõuetekohaselt põhjendatud taotluse hiljemalt 21. augustiks 2022.
 3. Kui põllumajanduse regionaalse arvepidamise loomiseks on vaja liikmesriigi riiklikku statistikasüsteemi oluliselt kohandada, võib liit anda liidu üldeelarvest rahalist toetust riiklikele statistikaametitele ja muudele määruse (EÜ) nr 223/2009 artikli 5 lõikes 2 osutatud riiklikele asutustele, et katta käesoleva määruse rakendamise kulud.“
- 4) I lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse I lisale.
 - 5) II lisa asendatakse käesoleva määruse II lisas esitatud tekstiga.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 6. aprill 2022

Euroopa Parlamendi nimel
president
R. METSOLA

Nõukogu nimel
eesistuja
C. BEAUNE

I LISA

Määruse (EÜ) nr 138/2004 I lisa muudetakse järgmiselt.

1) Sisukorda lisatakse järgmine peatükk:

„VII. Põllumajanduse regionaalne arvepidamine (PRAP)

A. Üldpõhimõtted

1. Sissejuhatus
2. Regionaalne majandus ja regionaalne territoorium
3. PRAP koostamisel kasutatav põhiüksus
4. PRAP koostamise meetodid
5. Residentsuse ja territooriumi mõiste
6. Põllumajanduse tegevusala ja iseloomulikud üksused

B. Tehingud toodetega

1. Toodang
2. Vahetarbimine
3. Kapitali kogumahutus

C. Jaotustehingud ja muud vood

1. Üldreeglid
2. Lisandväärtus
3. Põhivara kulum
4. Subsiidiumid
5. Maksud
6. Töötajate hüvitised
7. Tegevuse netoülejääk
8. Intressid, rent ja üür
9. Põllumajanduslik ettevõtjatulu: arvutamise üldreeglid

D. Rakendamise lühiülevaade

1. Sissejuhatus
2. Regionaalse põllumajanduse määratlemine
3. Põllumajandustoodangu mõõtmine
4. Lahutamatud mittepõllumajanduslikud kõrvaltegevused
5. Vahetarbimine“.

2) Punkti 1.27 kolmas taane asendatakse järgmisega:

„– reeglina ei tohi need hõlmata selliseid oma tarbeks tehtavaid kapitali kogumahutusi põhivarasse, mis on mittepõllumajanduslikud tooted (nt hooned või masinad). Eeldatakse, et oma lõpptarbeks tehtavad kapitali kogumahutused põhivarasse, mis on mittepõllumajanduslikud tooted, on muust tegevusest eristatavad, ja need kirjendatakse piiritletava kohaliku tegevusalaüksuse toodanguna. Töötajatele loonuspalgana pakutavat majutusteenust tuleb käsitada samal viisil (see kirjendatakse loonustasuna tulude moodustamise kontole),“.

3) Punkt 2.006 asendatakse järgmisega:

„2.006. PAPs kirjendatakse hinnad kas lähima täisarvu täpsusega või ühe või kahe kümnendkoha täpsusega, olenevalt olemasolevate hinnaandmete statistilisest usaldusväärsusest. PAP koostamiseks on vajalik asjakohane teave sisendite ja väljundite hindade kohta.“

4) Punkti 2.108 alapunkt g asendatakse järgmisega:

„g) tasu teenuste eest, mis sisalduvad kindlustusmaksete kogusummas, mille ettevõtte tasub kariloomade kadude, rahe-, öökülma-, tuleõnnetuste kahjudega ja tormikahjudega seotud riskide kindlustamiseks. Ülejäänud, st netokindlustusmaksed, on kogumaksete see osa, mida kindlustusseltsid kasutavad nõuete rahuldamiseks.

Kogumakseid on võimalik täpselt nimetatud kaheks osaks jaotada üksnes kogu rahvamajanduse puhul, nagu rahvamajanduse arvepidamises ka tehakse. Teenuste osa jaotamiseks tootmisharude vahel kasutatakse üldjuhul nõuetekohaseid jaotuskoefitsiente, mis tulenevad koostatud sisendite ja väljundite tabelitest. Seepärast lähtutakse PAP käesoleva kirje puhul rahvamajanduse arvepidamisest (kindlustusteenustega seotud subsiidiumide kohta vt 3.063, allmärkus 1);“.

5) Punkti 2.136 kolmas taane asendatakse järgmisega:

„– põhivara klassifikatsiooni või struktuuri muutused: nt põllumajandusmaa majandusliku otstarbe muutumine, lihatootanguks suunatav piimakari (vt 2.149, allmärkus 1) või põllumajandushoonete kasutuselevõtt eraotstarbel või muul majanduslikul eesmärgil.“

6) Lisatakse järgmine peatükk:

„VII. PÕLLUMAJANDUSE REGIONAALNE ARVEPIDAMINE (PRAP)

A. ÜLDPÕHIMÕTTED

1. Sissejuhatus

7.01. Regionaalsel arvepidamisel on tähtis roll regionaalpoliitika kujundamisel, rakendamisel ja hindamisel. Objektiivsed, usaldusväärsed, järjepidevad, sidusad, võrreldavad, asjakohased ja ühtlustatud regionaalsed statistilised näitajad loovad kindla aluse poliitikale, mille eesmärk on vähendada liidu piirkondade majanduslikku ja sotsiaalset ebavõrdsust.

7.02. PRAP on piirkondliku tasandi jaoks kohandatud PAP.

7.03. PRAP koosneb samadest kontodest nagu PAP, kuid kontseptuaalsed ja mõõtmisprobleemid annavad tulemuseks piirkonnakontode kogumi, mis on oma ulatuselt ja üksikasjalikkuselt piiratum kui PAP riigi tasandil.

7.04. Kuna PRAP on regionaalne arvepidamine, koostatakse see otse kogutud piirkondlike andmete ja selliste riiklike andmete põhjal, millel on eeldustel põhinevad regionaalsed jaotused. Piisavalt täielike, ajakohaste ja usaldusväärsete piirkondlike andmete puudumisel on regionaalse arvepidamise koostamiseks vaja kasutada eeldusi. See tähendab, et mõned piirkondadevahelised erinevused ei pruugi regionaalses arvepidamises kajastuda (ESA 2010, 13.08).

2. Regionaalne majandus ja regionaalne territoorium

7.05. Igasuguse regionaalse arvepidamise koostamiseks, olenemata sellest, kas tegemist on tegevusalade või institutsionaalsete sektorite arvepidamisega, on vaja rangelt määratleda regionaalne majandus ja regionaalne territoorium. Teoreetiliselt hõlmab piirkonna põllumajanduse tegevusala üksusi (põllumajanduslikke majapidamisi), mis tegelevad regionaalsel territooriumil põllumajandusliku tegevusega (vt 1.60–1.66).

- 7.06. Regionaalne majandus on osa antud riigi kogumajandusest. Kogumajandust defineeritakse institutsionaalsete üksuste ja sektorite kaudu. See koosneb kõigist institutsionaalsetest üksustest, mille ülekaalukas majanduslike huvide kese on riigi majandusterritooriumil. Majandusterritoorium ei kattu täpselt geograafilise territooriumiga (vt 7.08). Riigi majandusterritoorium on jaotatud regionaalseteks territooriumideks ja regioonidevälisteks territooriumiks (ESA 2010, 13.09).
- 7.07. Regionaalne territoorium ESA 2010 tähenduses koosneb riigi majandusterritooriumi sellest osast, mida saab otseselt siduda teatava piirkonnaga. Vabatsoonid, tollilaod ja tollikontrolli all olevad tehased on seotud piirkondadega, kus nad asuvad.
- 7.08. Selline territooriumi jaotus ei ole siiski täielikus vastavuses rahvamajanduse arvepidamises kasutatava riigi majandusterritooriumi mõistega. Regioonideväline territoorium koosneb riigi majandusterritooriumi osadest, mida ei saa siduda otseselt ühegi piirkonnaga ja mis jäetakse PRAP alt välja, st:
- a) riigi õhuruum, territoriaalveed ja mandrilava, mis asetseb rahvusvahelistes vetes ja millele riigil on ainuõigus;
 - b) territoriaalsed enklaavid, s.o geograafilised territooriumid, mis asetsevad välismaailmas ja mida vastavalt rahvusvahelistele lepetele või riikidevahelistele lepingutele kasutavad riigi valitsusagentuurid (saatkonnad, konsulaadid, sõjaväebaasid, teaduslikud baasid jne);
 - c) nafta-, maagaasi- jne varud, mis asuvad rahvusvahelistes vetes väljaspool riigi mandrilava ja mida töötlevad residentidest üksused.
- 7.09. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1059/2003 (*) kehtestatud ühine statistiliste territoriaalüksuste liigitus (NUTS) võimaldab liidu majandusterritooriumi ühetaoliselt liigendada. PRAP jaoks on vaja statistikat NUTS 2. tasandil, nagu on nimetatud määruse kohaselt praegu kehtiva korra alusel üldiselt ette nähtud. Riiklikel eesmärkidel võib regionaalse arvepidamise koostada ka detailsemal regionaalsel tasandil, nimelt NUTS 3. tasandil, kui see on asjakohane (ESA 2010, 13.12).
3. PRAP koostamisel kasutatav põhiüksus
- 7.10. Üksused, mida kasutatakse regionaalses arvepidamises tegevusalade kaupa, on kohalikud tegevusalaüksused. Kohalik tegevusalaüksus on tootmisüksuse vaadeldav vorm.
- 7.11. Statistiline lähenemine (tegevusala) „lepib“ vaadeldava üksuse kasutamisega, isegi kui see tähendab ühestainsast tegevusest kõrvalekaldumist. Nagu SNA 2008 puhul, eelistab ESA 2010 statistilist lähenemisviisi ja toetab kohaliku tegevusalaüksuse kasutamist rahvamajanduse arvepidamise koostamisel tegevusalade kaupa. Seega määratletakse seal tegevusalade jaoks sama üksust olenevalt sellest, kas seda vaadeldakse regionaalsel või riigi tasandil.
- 7.12. Nagu PAP, nii ka PRAP kasutab põllumajanduse tegevusala põhiüksusena põllumajanduslikku majapidamist – „kohandatuna“ teatavate kokkulepete järgi, et täita küsimuse all olevat otstarvet. Sellel valikul on kaks otsustavat põhjust. Ühelt poolt on „põllumajanduslik majapidamine“ kui üksus põllumajanduse kohalik tegevusalaüksus (vt 1.09–1.17), mida määratletakse kui tegevusalaüksuse seda osa, mis on seotud kohaliku tasandiga. Kohalik tegevusalaüksus on ka põllumajanduse tegevusala jaoks kõige sobivam üksus, isegi kui see hõlmab mittepõllumajanduslikke kõrvaltegevusi, mida ei saa põllumajanduslikest tegevusest eraldi näidata (vt 1.15 ja 1.16, 1.25–1.32).
- 7.13. Põllumajandusliku majapidamise kasutamine põhiüksusena tähendab nende põllumajanduslike majapidamiste mittepõllumajanduslike kõrvaltegevuste lisamist PRAPsse (vt 7.12). Kuna PAP eesmärk on mõõta, kirjeldada ja analüüsida põllumajanduslikust majandustegevusest saadava tulu teket, siis ei hõlma see üksusi, mis toodavad üksnes vabaajategevust (nt koduaiad ja eraloomakasvatus). Elatuspõllumajandusega tegelevad üksused seevastu kuuluvad PAP alla (vt 1.24).

- 7.14. Põllumajanduslik majapidamine on võrdlusiüksus põllumajandusega seotud statistiliste vaatluste jaoks, olenemata sellest, kas need on riiklikud või piirkondlikud. Selle eeliseks on see, et toodangu koguseline hindamine võib põhineda otseselt statistilistel pindala, saagikuse, karja suuruse jms mõõtmise süsteemidel. Põllumajandusliku majapidamise valik tagab ka parema arvestuse järjepidevuse.

4. PRAP koostamise meetodid

- 7.15. ESAs (ESA 2010, 13.24–13.32) on välja pakutud kaks meetodit, mida kasutatakse kas tegevusalade või institutsionaalsete sektorite puhul: alt-üles-meetod ja ülalt-alla-meetod. Alt-üles-meetod seisneb andmete kogumises üksuste tasandil (kohalikud tegevusalaüksused, institutsionaalsed üksused) ja seejärel nende summeerimises, et saada eri koondnäitajate regionaalne väärtus. Ülalt-alla-meetodiga saadakse regionaalsed väärtused riiklike väärtuste jaotuse teel, kasutades näitajat, mis kajastab võimalikult täpselt kõnealuse muutuja regionaalset jaotust. Neid kahte meetodit võib ka mitmel viisil kombineerida ning ESAs on selliseid kombinatsioone nimetatud alt-üles- ja ülalt-alla-meetodite seguks. Sellegipoolest tuleb vältida sama teabe mitmekordset kogumist, mis põhjustab andmete esitamisel liiasust. Eelistatakse siiski alt-üles-meetodeid, kuigi on selge, et paljudel juhtudel kasutatakse tegelikult alt-üles- ja ülalt-alla-meetodite segu. Konkreetse meetodi ja allikate üksikasjad sätestatakse täiesti läbipaistvalt kvaliteediaruannetes, näidates ära, millised piirkondlikud andmed on kogutud otse ja millised andmed põhinevad riiklikel andmetel, mille piirkondlikud jaotused põhinevad eeldustel.

5. Residentsuse ja territooriumi mõiste

- 7.16. Nii ettevõtete kui ka kodumajapidamiste majandustehingud võivad ületada piirkonna piire. Ettevõtted võivad tegutseda ka rohkem kui ühes piirkonnas, olgu tegemist nende alalise asukohaga või ajutiselt, nt suured põllumajanduslikud majapidamised võivad teha tööd eri piirkondades. Seepärast on vaja selget põhimõtet, mis aitaks liikmesriikidel seda piirkondadevahelist tegevust järjepidevalt ühele piirkonnale omistada.
- 7.17. Tegevusalade regionaalne arvepidamine põhineb tootmisüksuse residentsuse kriteeriumil. Regionaalsel tasandil mõeldakse iga tegevusala all sama või sarnase põhitegevusalaga tegelevate kohalike tegevusalaüksuste rühma, mille majanduslike huvide kese on selle piirkonna territooriumil. Seda huvide keset seostatakse sageli konkreetse pikaajalise asukohaga asjaomases piirkonnas, näiteks institutsionaalsete üksustega, kuhu kohalikud tegevusalaüksused kuuluvad.
- 7.18. Siiski on regionaalsel arvepidamisel teatavaid erijooni. Teatavate tegevuste puhul ei ole alati lihtne määratleda piirkonda konkreetse alana. Probleeme võib tekitada peakontori asukoha ja põllumajandusliku majapidamise füüsilise asukoha seos, sest põllumajandustootmise tegureid võib hallata teises piirkonnas asuv peakontor. PRAP jaoks on oluline need kaks üksust üksteisest eraldada ja sel põhjusel tuleb põllumajandusliku majapidamise määrata sellesse piirkonda, kus asuvad tema tootmistegurid, mitte piirkonda, kus asub tema peakorter. Seega võib ühel peakontoril olla mitu üksust PRAP tähenduses, st nii palju üksusi, nagu on väljaspool peakontori piirkonda asuvate kohalike tegevusalaüksuste residentsusjärgseid piirkondi.
- 7.19. Alternatiivne kontseptsioon, mida rahvamajanduse ja regionaalses arvepidamises üldiselt ei kasutata, oleks rangelt territoriaalne. See kontseptsioon tähendab, et tegevus määratakse sellele territooriumile, kus see tegelikult toimub, olenemata tegevuses osalevate üksuste residentsusest.
- 7.20. Kuigi residentidest üksuste tehingute regionaalse jaotuse puhul on esmatähtis residentsusepõhine lähenemisviis, jätab ESA 2010 mõnevõrra ruumi territoriaalse lähenemisviisi kohaldamiseks (ESA 2010, 13.21). Seda esineb juhul, kui maa ja hoonete jaoks luuakse tinglikke üksusi piirkonnas või riigis, kus maa või hooned asuvad.
- 7.21. Hüpotetiliselt juhul, kui piirkonna residentidest üksused tegutsevad ainult oma piirkonna territooriumil, kattub residentsuse mõiste territooriumi mõistega. Sama kehtib ka piirkonda määramise puhul, mis põhineb maa ja hoonete jaoks loodud tinglikel üksustel, ja juriidilise isiku õigusteta üksuste puhul teistes riikides või piirkondades, mis erinevad omaniku elukohapiirkonnast.

6. Põllumajanduse tegevusala ja iseloomulikud üksused

- 7.22. Tegevusala koosneb kõikidest kohalikest tegevusalaüksustest, mis tegelevad sama või sarnase majandustegevusega (vt 1.59). Põllumajanduse tegevusala, nagu seda PAPs kirjeldatakse, vastab põhimõtteliselt NACE Revision 2 osale 01; erinevused on märgitud 1.62–1.66. PRAP kohaldamisala määratakse kindlaks PAP jaoks koostatud iseloomulike tegevuste loetelu alusel. PAP ja seega ka PRAP puhul kasutatava põllumajanduse tegevusala ning rahvamajanduse arvepidamise keskse raamistiku jaoks kehtestatud tegevusala vahel on mõningaid erinevusi (vt 1.93).

B. TEHINGUD TOODETEGA

- 7.23. Põllumajandustoodangu väärtuse määramine tekitab rea konkreetseid probleeme. Kõige olulisemad neist on seotud hooajatoodete, loomakasvatustoodangu ja arvestuskannete ajastusega. PAP metoodikas esitatakse täpsed reeglid selle kohta, kuidas arvestatakse hooajatoodete ladustamise mõju, kuidas mõõdetakse kariloomade toodangut ja kuidas kirjendatakse lõpetamata toodangut. Kõnealuseid põhimõtteid järgitakse ka PRAP koostamisel. See aga ei välista teatavaid kohandusi regionaalsel tasandil, näiteks loomakasvatustoodangus. Tuleb rõhutada, et regionaalsel tasandil määratud väärtuste kogusumma peab olema identne PAP väärtusega.

1. Toodang

a) Toodangu mõõtmine

- 7.24. PRAP-s kajastab piirkonna toodang kõiki PAP kohaldamisalasse kuuluvaid tooteid, mille on arvestusperioodi jooksul tootnud selle piirkonna kõik põllumajanduse tegevusala üksused, olenemata sellest, kas see on mõeldud turustamiseks väljaspool tegevusala, müügiks teistele põllumajanduslikele majapidamistele või teatavatel juhtudel kasutamiseks samale põllumajanduslikule majapidamisele. Sellest tulenevalt:

- a) kõik põllumajandustooted, mis viiakse piirkonna põllumajanduslikust majapidamisest välja, kirjendatakse piirkonna toodangu osana, olenemata nende sihtkohast või üksusest, mis need ostab;
- b) teatavad põllumajandustooted, mida sama põllumajanduslik majapidamine kasutab vahetarbimisena, lisatakse piirkonna toodangu hulka (vt 2.056).

- 7.25. Kariloomade tootmisprotsess kestab üldjuhul mitu aastat. Kariloomade väärtuse arvestamisel tuleb eristada põhivara hulka liigitatud loomi (aretus- ja veoloomad, lüpsilehmad jne) ja varudeks liigitatud loomi (peamiselt lihatootmiseks ettenähtud loomad). Topeltarvestuse vältimiseks käsitatakse seega tehinguid, mis hõlmavad loomade liikumist ühest põllumajanduslikust majapidamisest teise (mida käsitatakse loomi müüva põllumajandusliku majapidamise positiivse müügina ja ostva põllumajandusliku majapidamise negatiivse müügina), järgmiselt:

- a) sama piirkonna põllumajanduslike majapidamiste vahelised tehingud, mis on seotud põhivaraks liigitatud loomadega, nullivad teineteist, välja arvatud omandiõiguse ülemineku kulud (**); neid ei kirjendata põllumajanduslike majapidamiste müügina ja seega ei arvata neid kõnealuse piirkonna toodangu hulka;
- b) varudeks liigitatud loomi, kes on piirkondadevahelise tehingu objektiks, käsitatakse päritolupiirkonnas positiivse müügina (koos ekspordiga) ja teistest piirkondadest ostetud loomi käsitatakse negatiivse müügina (koos impordiga) (***);
- c) kui omandiõiguse ülemineku kulud (transport, kaubanduslikud marginaalid jne) tulenevad kauplemisest varudeks liigitatud loomadega, arvatakse need toodangust maha; see juhtub automaatselt, kui tegemist on ostuga teiste piirkondade põllumajanduslikest majapidamistest, sest kulud on osa „negatiivsest“ müügist, samas kui sama piirkonna põllumajanduslike majapidamiste vahelise loomadega kauplemise puhul tuleb müüki ja seega ka toodangut korrigeerida.

b) Toodangu väärtuse hindamine

7.26. Toodangu väärtust hinnatakse baashindades (vt 2.082), st see peaks sisaldama tootesubsiidiume, millest on maha arvatud tootemaksud. See arvutusmeetod tähendab, et tootemaksud ja -subsiidiumid tuleb jaotada piirkondade kaupa.

2. Vahetarbimine

a) Mõiste

7.27. Vahetarbimine koosneb tootmisprotsessi käigus muude kaupade tootmiseks tarbitud kaupadest (v. a põhivara) ja turuteenustest (vt 2.097–2.109).

7.28. PRAP koostamisel kuulub vahetarbimise hulka järgmine:

- a) põllumajandustooted, mis on ostetud teistest põllumajanduslikest majapidamistest (kas samas või muus piirkonnas) tootmisprotsessi käigus tarbimiseks;
- b) teatavad tooted, mida kasutatakse üksusesiseseks tarbimiseks ja mis arvatakse toodangu hulka (vt 2.054–2.058 ja 7.24).

7.29. Kaudselt mõõdetavad finantsvahendusteenused moodustavad erijuhu, mida käsitletakse regionaalses arvepidamises samamoodi nagu rahvamajanduse arvepidamises. Kui laenu- ja hoiusejääke on võimalik hinnata piirkonniti, võib kasutada alt-üles-meetodit. Tavaliselt ei ole aga laenu- ja hoiusejääkide hinnangud piirkondade kaupa kättesaadavad. Sellisel juhul jaotatakse kaudselt mõõdetavaid finantsvahendusteenuseid kasutavate tegevusalade vahel paremuselt teise meetodi järgi: jaotamisel kasutatakse näitajatena piirkondlikku kogutoodangut või kogulisand-väärtust tegevusalade kaupa (ESA 2010, 13.40).

b) Vahetarbimise väärtuse hindamine

7.30. Kõikide vahetarbimiseks kasutatavate toodete ja teenuste väärtust hinnatakse ostuhinnas (ilma mahaarvatava käibemaksuta) (vt 2.110–2.114).

3. Kapitali kogumahutus

7.31. Kapitali kogumahutus jagatakse põllumajanduse puhul järgmiselt:

- a) kapitali kogumahutus põhivarasse;
- b) varude muutus.

a) Kapitali kogumahutus põhivarasse

7.32. Põllumajanduses on alati tegemist kapitalimahutusega põhivarasse, kui valdaja soetab või toodab põhivara, mis on ette nähtud kasutamiseks põllumajanduslikus tootmisprotsessis tootmisvahendina rohkem kui ühe aasta jooksul. Kriteerium, mille järgi jaotatakse kapitali kogumahutus põhivarasse, on seotud kasutajatest tegevusaladega, mitte selle tegevusalaga, kuhu kuulub juriidiline omanik.

7.33. Multiregionaalsetele üksustele kuuluv põhivara määratakse sellele kohalikule tegevusalaüksusele, kus seda vara kasutatakse. Kasutusrendilepingu alusel kasutatav põhivara kirjendatakse vara omaniku piirkonnas, kapitalirendilepingu alusel kasutatav põhivara kirjendatakse kasutaja piirkonnas (ESA 2010, 13.33).

7.34. Uued varad, mis arvatakse põhikapitali hulka, kirjendatakse brutosummana, st ilma põhikapitali kulumit maha arvamata. Lisaks arvutatakse põhikapitali kulum üldjuhul kõnealuste varade põhjal. Põhivara kulumi lahutamisel kapitali kogumahutusest saadakse kapitali netomahutus.

7.35. Tootmisüksused võivad üksteisele müüa olemasolevaid varasid, nt kasutatud masinaid. Kui varad liiguvad tegevusalade ja piirkondade vahel, lisatakse ühes tegevusalas või piirkonnas makstud koguhind kapitali kogumahutusele põhivarasse, teises tegevusalas või piirkonnas arvatakse aga saadud hind maha kapitali kogumahutusest põhivarasse. Ostja arvestab varade omandilise kuuluvusega seotud tehingukulusid, näiteks maa ja olemasolevate hoonete müügiga seotud õiguskulusid, täiendava kapitali kogumahutusena põhivarasse, isegi kui osa kuludest tasub müüja.

7.36. Kariloomade puhul tuleb piirkonna kapitali kogumahutus põhivarasse koostada kooskõlas ESA 2010ga (3.124–3.138) ja käesoleva lisa punktidega 2.149–2.161. Kariloomade puhul on kapitali kogumahutus põhivarasse võrdne aasta jooksul kariloomade omandamise (loomuliku kasvu ja väljastpoolt piirkonda tehtud ostude, sealhulgas impordi), sealhulgas oma tarbeks tootmise, ning kariloomade realiseerimise (tapmise, teistesse piirkondadesse toimunud müügi – sealhulgas ekspordi – või muu lõppkasutuse) vahega. Kui kõik piirkonnad on summeeritud, on oluline hoolitseda, et piirkondadevahelised vood nulliks üksteist (v.a omandiõiguse ülemineku kulud), nii et kõigi piirkondade põhivarasse tehtud kapitali kogumahutuste summa oleks võrdne rahvamajanduse arvepidamise kapitali kogumahutusega põhivarasse. Alt-üles-meetodi kasutamisel kohaldatakse järgmist: loomade müük teiste piirkondade põllumajanduslikele majapidamistele on negatiivne kapitali kogumahutus põhivarasse, samas kui ostud teistest piirkondadest on positiivne kapitali kogumahutus põhivarasse. Selleks et arvutada kariloomade puhul piirkonna kapitali kogumahutus põhivarasse, võib kasutada soovitatavat kaudset meetodit (vt 2.156).

b) Varude muutus

7.37. Varud koosnevad kõigist varadest, mis ei kuulu põhikapitali hulka ja mida tootmisüksused teataval ajahetkel ajutiselt hoiavad. Eristatakse kahte liiki varusid: sisendite ja väljundite varud (vt 2.171).

7.38. Varudeks liigitatud loomade puhul tuleb varude muutuste arvutamisel võtta arvesse ka müüki teistesse piirkondadesse ja ostu teistest piirkondadest ning importi ja ekspordi.

C. JAOTUSTEHINGUD JA MUUD VOOD

7.39. See, et teataval juhtudel on raske saada usaldusväärset regionaalset teavet jaotustehingute kohta, eriti kui üksused tegutsevad rohkem kui ühes piirkonnas või kui piirkond ei ole alati selgelt määratletud ala, kus teatavad tegevused toimuvad, selgitab seda, miks põllumajanduse tegevusala puhul hõlmab ESA regionaalset arvepidamist ainult üksikute koondnäitajate puhul: lisandväärtus, subsiidiumid, maksud, töötajate hüvitised, rent ja üür ning muud tulud, intressid ja kapitali kogumahutus põhivarasse.

1. Üldreeglid

7.40. Jaotustehinguid kirjendatakse tekkepõhiselt, st hetkel, mil majanduslik väärtus, maksmisele kuuluv summa või nõue tekib, muutub, tühistatakse või lakkab olemast, mitte aga ajal, mil makse tegelikult sooritatakse. Kõnealust kirjendamispõhimõtet (mille aluseks on õigused ja kohustused) kasutatakse kõikide voogude puhul, olenemata sellest, kas tegemist on rahavoogudega või kas need toimuvad üksuste vahel või ühe üksuse piires.

7.41. Kui kuupäeva, mil nõue (võlg) omandatakse, ei ole võimalik täpselt kindlaks määrata, võib kasutada maksekuupäeva või muud vastuvõetavat ligikaudset tekkepõhisuse väärtust (vt 3.007).

2. Lisandväärtus

a) Üldreeglid

7.42. Lisandväärtus on majanduse või mõne selle tegevusala teatava perioodi tootmistegevuse tulemus ja see on tootmiskonto tasakaalustav kirje. See on toodangu väärtuse ja vahetarbimise väärtuse vahe. See on majanduse või tegevusala (vt 3.013) või piirkonna või piirkonna tegevusala tootlikkuse mõõtmise võtmelement.

b) Lisandväärtuse hindamine

7.43. Lisandväärtuse võib sisestada brutoväärtusena (kogulisandväärtus baashindades) või netoväärtusena (netolisandväärtus baashindades), st enne või pärast põhikapitali kulumi mahaarvamist. Kooskõlas toodangu väärtuse hindamise meetodiga (baashinna põhjal) ja vahetarbimise väärtuse hindamise meetodiga (ostuhindade põhjal) mõõdetakse netolisandväärtust baashindades (vt 3.013).

7.44. Baashindade kasutamine tähendab, et tootemaksud ja -subsiidiumid tuleb määrata konkreetsetele kaupadele ja teenustele, mis seejärel tuleb määrata piirkondadesse.

7.45. Lahutades baashindades lisandväärtusest muud tootmismaksud ja lisades tootmissubsiidiumid, saadakse lisandväärtus tegurikuludes. Netolisandväärtus tegurikuludes moodustab tootmistegurite tulu (vt 3.014).

3. Põhivara kulum

7.46. PRAPs kehtib, et kaubad ja teenused, mis moodustavad põllumajandusliku majapidamise põhikapitali (nt korduvalt toodangut andvad istandikud, masinad ja hooned, suuremad maaparandustööd, tarkvara, mittetoodetud vara omandiõiguse ülemineku kulud), kuluvad ja iganevad tootmisprotsessis tootmisvahenditena. Sellist kulumist ja iganemist mõõdetakse põhivara kulumina. Nagu ka PAPs, ei arvestata põhivara kulumit tulundusloomade puhul.

4. Subsiidiumid

7.47. PRAP puhul kehtivad samad reeglid nagu PAP puhulgi: vood, mis PAPs liigitatakse tegevussubsiidiumideks, liigitatakse ka PRAPs samamoodi ning ka kapitalisiirete vormis voogusid käsitletakse sarnaselt.

5. Maksud

7.48. PRAP puhul kehtivad samad reeglid nagu PAP puhulgi: eri liiki maksud liigitakse PRAPs samal viisil nagu PAPs.

6. Töötajate hüvitised

7.49. Tootjate puhul jaotatakse töötajate hüvitised nende kohalike tegevusalaüksuste vahel, kus inimesed töötavad. Kui kõnealused andmed ei ole kättesaadavad, jaotatakse töötajate hüvitised paremuselt teise meetodi alusel, st töötundide põhjal. Kui kättesaadavad ei ole ei andmed töötajate hüvitiste ega töötundide kohta, kasutatakse kohalike tegevusalaüksuste töötajate arvu (vt ESA 2010, 13.42).

7. Tegevuse netoülejääk

7.50. Tegevuse netoülejääk saadakse netolisandväärtusest baashindades, lahutades töötajate hüvitised ja muud tootmismaksud ning liites muud tootmissubsiidiumid.

8. Intressid, rent ja üür

7.51. PRAP puhul kehtivad samad reeglid nagu PAP puhulgi: vood, mis PAPs liigitatakse intressiks ning rendiks ja üüriks, liigitatakse samamoodi ka PRAPs.

9. Põllumajanduslik ettevõtjatulu: arvutamise üldreeglid

7.52. Tegevuse ülejäägist arvatakse maha otseselt makstav omanditulu, mis tuleneb põllumajanduslikust tegevusest ja mittepõllumajanduslikust kõrvaltegevusest, st intressid, mida makstakse laenudelt, mis on võetud seoses kõnealuste tegevustega, sh põllumajandusmaa ostmiseks, ja maaomanikele makstud renditasud (vt 3.070–3.087).

D. RAKENDAMISE LÜHIÜLEVAADE

1. Sissejuhatus

7.53. Käesoleva jao eesmärk on tuua esile mõned metoodika aspektid, eelkõige põllumajandusliku majapidamise valik ja toodangu mõõtmine.

7.54. Põllumajanduslik majapidamine on põllumajanduse statistiliste vaatluste võrdluskus nii riiklikul tasandil kui ka riiklikust madalamal tasandil. See on üks PRAP suuremaid eeliseid, sest see tähendab, et toodangukoguste väärtuse hindamine võib põhineda otseselt statistilistel maa-alade, saagikuse, karja suuruse jms mõõtmise süsteemidel. Põllumajandusliku majapidamise valimise eeliseks on ka see, et arvepidamine on järjepidevam. Toodang ja kulud on tegelikult seotud samade üksusekogumitega, isegi kui ekstrapoleerimismeetodid on eri allikate puhul erinevad. Viimasena olgu nimetatud, et põllumajandusliku majapidamise valimine koos iseloomulike tegevuste ja üksuste mõistega hoiab ära vajaduse teha kohandusi, mis võivad olla vaieldavad, nagu võib juhtuda koduaedade ja mittepõllumajandusliku erakarjakasvatuse puhul. Kõnealune kokkulepe lihtsustab riikide võrdlemist. On ilmne, et seos füüsilistes kogustes esitatud statistiliste andmetega, mis on põllumajanduse jaoks üliolulised ja tagavad arvestuskirjetes mõõtude järjepidevuse, kuna kohandused ja „statistikavälised“ korrektsioonid on seeläbi piiratud, lihtsustab ja parandab arvutusi. Kõnealused aspektid on kooskõlas ka eesmärgiga eelistähtsustada PRAPs alt-üles-lähenemisviisi.

2. Regionaalse põllumajanduse määratlemine

7.55. Igas piirkonnas koosneb põllumajanduse tegevusala kõigist põllumajanduslikest majapidamistest, mille tootmistegurid asuvad selles piirkonnas. Kõnealune põhimõte, mis on kooskõlas tootmisüksuste residentsuse mõistega, võib tekitada üksikuid probleeme: põllumajandusstatistikas määratletakse põllumajanduslike majapidamiste asukoht tavaliselt nende peakontori järgi, mitte otseselt nende tootmistegurite asukoha järgi. Nimetatud kaks asukohta ei ole mitte alati samad ja sedamööda, kuidas põllumajanduslikud majapidamised muutuvad suuremaks, ilmneb ka nähtus tõenäoliselt sagedamini. Seetõttu tuleks mõned ettevõtted PRAP koostamisel piirkondade vahel ümber liigitada ja mõnel juhul isegi osadeks jagada. Tegelikult on see tõenäoliselt keeruline ja sellisel juhul võib olla eelistatav säilitada põllumajanduslikul majapidamisel sama asukoht nagu statistilistes uuringutes. Kõnealune ettepanek sõltub aga kahest tingimusest: esiteks peab asukoha kindlaksmääramise meetod olema riigi kõigi piirkondade puhul ühesugune ja teiseks tuleb arvestuskirjetes väärtust hinnata allikate põhjal, mis kasutavad põllumajanduslike majapidamiste asukoha määramiseks samu reegleid.

3. Põllumajandustoodangu mõõtmine

7.56. Põllumajandustoodangu hulka kuuluvad teatavad taimekasvatussaadused, mida sama põllumajanduslik majapidamine kasutab uuesti vahetarbimisena; see puudutab peamiselt loomasöödaks ettenähtud tooteid. Eelkõige põllukultuuride puhul võib regionaalset toodangut sageli kindlaks määrata igas piirkonnas koristatud saagikoguste alusel, millele seejärel määratakse hindade kaudu väärtus. Kõnealusel juhul hinnatakse kogu toodangut, olenemata sellest, kas see on ette nähtud turustamiseks väljaspool tegevusala, müügiks teistele põllumajanduslikele majapidamistele või kasutamiseks sama põllumajandusliku majapidamise poolt. Iga piirkonna toodang saadakse seega otse – vastavalt PAPs ja PRAPs kehtestatud kontseptsioonile. Hinnad, mille järgi määratakse üksusesisese tarbimise moodustava toodangu väärtus, võivad põhineda ka regionaalsetel andmetel, mis vastavad hindadele, millega toodangut turustatakse. Regionaalsete hinnaandmete puudumine on toodangu väärtuse hindamisel siiski üldine probleem nii turustatava (regionaalse) toodangu puhul kui ka sellise toodangu puhul, mis moodustab üksusesisese tarbimise. Seega tekitab üksusesisest tarbimist moodustavate toodete väärtuse hindamine PRAP järgi samasuguseid raskusi nagu turustatavate toodete väärtuse hindamine. Loomulikult on asi teisiti, kui koguseid ei saa hinnata piirkondlikul tasandil. Sellisel juhul on üldiselt ainus meetod, mida saab kasutada, riigi tasandil hinnatud väärtustel põhinev ülalt-alla-meetod (***).

7.57. Loomade puhul võetakse arvesse järgmisi elemente, olenemata sellest, kas loomad on liigitatud varudeks või põhivaraks:

- loomadega seotud varude muutuste ja põhivarasse tehtava kapitali kogumahutuse hindamine piirkondlikul tasandil, kuna need kaks voogu on toodangu arvutamise kaudse meetodi komponendid;
- piirkondadevahelise loomakaubanduse hindamine, kuna selline kaubandus on toodangu arvutamise kaudse meetodi komponent;
- loomade impordi- ja ekspordivoogude jaotus piirkondade vahel;
- omandiõiguse ülemineku kulude asjakohane käsitlemine;
- PRAP PAPga kohandamise meetod.

- 7.58. Mõnel juhul võib loomade toodangu arvutamise kaudne meetod olla piirkondlikul tasandil liiga keeruline. Sellistel juhtudel on parem arvutada toodang mudeli põhjal, kasutades füüsilisi andmeid, ja siis korrigeerida vastavalt PAP väärtustele.
4. Lahutamatud mittepõllumajanduslikud kõrvaltegevused
- 7.59. Sõltuvalt tegevuse liigist on mitmeid viise, kuidas inkorporeerida lahutamatud mittepõllumajanduslikke kõrvaltegevusi PRAPsse. Mõned kõnealustest kõrvaltegevustest on piirkonna tasandil ka tugevalt kontsentreeritud, näiteks põllumajandustoodete töötlemine. Sellisel juhul võib toodangu hindamine nii koguste kui ka hindade põhjal tugineda kohalikele statistilistele andmetele. Sellise toodangu puhul on PAP väärtused de facto samad mis PRAP väärtused. Võib aga olla keerulisemaid juhtumeid. Näiteks ei pruugi mõne tegevuse jaoks olla piirkondlikku allikat, eriti kui see tegevus ei ole algusest peale konkreetsesse piirkonda kontsentreeritud. Muude tegevuste puhul saadakse piirkondlikud andmed statistilistest vaatlustest või mikromajanduslikust arvepidamisest (nt põllumajandusliku raamatupidamise andmevõrk), kuid ei ole tagatud, et need andmed on piirkondlikult esinduslikud. Lisaks sellele võivad andmed olla vanad ja usaldusväärseks ajakohastamiseks puuduvad allikad. Viimasena olgu nimetatud, et piirkondlikul tasandil ei ole kvalitatiivsed näitajad mõnikord kättesaadavad. Kõigil neil juhtudel on PRAP lähtepunktiks PAP väärtused ja sageli tuleb kasutada ülalt-alla-meetodit.
5. Vahetarbimine
- 7.60. PRAP puhul hõlmab vahetarbimine põllumajanduslike majapidamiste kasutatavaid põllumajandustooteid, olenemata sellest, kas nendega kauplevad samas piirkonnas või eri piirkondades asuvad valdajad otse või vahetavad need omanikku vahendajate kaudu, kes võivad, kuid ei pruugi saada nende toodete omanikuks, enne kui need edasi müüakse. Lisaks kirjendatakse vahetarbimisena ka mõned üksusesiselt tarbitavad põllumajandustooted, peamiselt teatavad loomasöödana kasutatavad kultuurid. Vahetarbimisena ei kirjendata loomade ostu – ka imporditud loomade puhul mitte.
- 7.61. Esimene meetod, kuidas arvutada põllumajandustoodete vahetarbimist piirkondlikul tasandil, on arvutada toodete kaupa vahe PRAP toodangu ja toodangu selle osa vahel, mis kavatsetakse tegevusalast välja viia (****). See ei ole siiski iga piirkonna põllumajandustoodete vahetarbimise kõige täpsem esitus, sest kuigi see hõlmab põllumajandustooteid, mis on ette nähtud teistes piirkondades asuvate põllumajanduslike majapidamiste vahetarbimiseks, ei hõlma see teiste piirkondade põllumajanduslikest majapidamistest pärinevaid põllumajandustooteid. Seetõttu tuleb vahetarbimist korrigeerida vastavalt PAPs esitatud väärtustele.
- 7.62. Võimalik on ka teistsugune arvutusmeetod, milles teabeallikana kasutatakse põllumajandusliku raamatupidamise andmevõrku. Kõnealune allikas võimaldab hinnata põllumajandustoodete vahetarbimist, olenemata sellest, kas need on saadud teiste põllumajanduslike majapidamiste müügist või muudest allikatest, näiteks impordist. Samas ei hõlma põllumajandusliku raamatupidamise andmevõrk tooteid, mis kasutatakse samas põllumajanduslikus majapidamises vahetarbimiseks, täpselt samal viisil, mistõttu on vaja teha korrektsioone. Seetõttu tuleb ka sel juhul vahetarbimist korrigeerida vastavalt PAPs esitatud väärtustele.
-
- (*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. mai 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1059/2003, millega kehtestatakse ühine statistiliste territoriaalüksuste liigitus (NUTS) (ELT L 154, 21.6.2003, lk 1).
- (**) Kui müük ja ost on toimunud samal arvestusperioodil.
- (***) Looma ostu ei kirjendata kunagi vahetarbimisena (põhimõtteliselt on see lõpetamata töö soetamine, vt 2.067) ja loomade toodangut saab arvutada ainult kaudselt müügi, kapitali kogumahutuse põhivarasse ja varude muutuste alusel.
- (****) Vastavalt kasutatud meetodile korrigeeritakse üksusesisest tarbimist PAP väärtustele.
- (*****) Siia ei kuulu imporditud põllumajandustooted (välja arvatud loomad).“

II LISA

„II LISA

ANDMEEDASTUSPROGRAMM

Iga toodangukirje kohta (kirjed 01–18, sealhulgas allkirjed) edastatakse nii väärtus baashindades kui ka selle komponendid (väärtus tootjahindades, tootesubsiidiumid ja tootemaksud).

Tootmiskonto ja põhivarasse tehtava kapitali kogumahutuse andmed edastatakse nii jooksevhindades kui ka eelneva aasta hindades.

Kõik väärtused esitatakse riigi vääringu miljonites ühikutes. Tööjõusisendit väljendatakse tuhandetes aasta tööühikutes.

Andmed põllumajanduse regionaalse arvepidamise (PRAP) jaoks esitatakse NUTS 2. tasandil ja edastatakse üksnes jooksevhindades.

1. Tootmiskonto

		Andmed vaatlusaasta n kohta			
		a	b	c	d
Positsioon	Muutujate loend	November aasta n (PAP hinnangud)	Märts aasta n+1 (PAP hinnangud)	September aasta n+1 (PAP andmed)	September aasta n+2 (PRAP andmed)
01	TERAVILI (sealhulgas seeme)	X	X	X	X
01.1	Nisu ja speltanisu	X	X	X	X
01.1/1	Pehme nisu ja speltanisu	—	—	X	X
01.1/2	Kõva nisu	—	—	X	X
01.2	Rukis ja meslin	X	X	X	X
01.3	Oder	X	X	X	X
01.4	Kaer ja suviteraviljasegud	X	X	X	X
01.5	Teramais	X	X	X	X
01.6	Riis	X	X	X	X
01.7	Muu teravili	X	X	X	X
02	TEHNILISED KULTUURID	X	X	X	X
02.1	Õliseemned ja õliviljad (sh seemned)	X	X	X	X
02.1/1	Rapsi- ja rüpsiseeme	—	—	X	X
02.1/2	Päevalill	—	—	X	X
02.1/3	Soja	—	—	X	X
02.1/4	Muud õlirikkad saadused	—	—	X	X
02.2	Valgurikkad kultuurid (sealhulgas seemned)	X	X	X	X
02.3	Toortubakas	X	X	X	X
02.4	Suhkrupeet	X	X	X	X

		Andmed vaatlusaasta n kohta			
		a	b	c	d
Positsioon	Muutujate loend	November aasta n (PAP hinnangud)	Märts aasta n+1 (PAP hinnangud)	September aasta n+1 (PAP andmed)	September aasta n+2 (PRAP andmed)
02.5	Muud tehnilised kultuurid	X	X	X	X
02.5/1	Kiutaimed	—	—	X	—
02.5/2	Humal	—	—	X	—
02.5/3	Muud tehnilised kultuurid: muud	—	—	X	—
03	SÖÖDATAIMED	X	X	X	X
03.1	Söödamais	—	—	X	X
03.2	Söödajuurviljad (sealhulgas söödapeet)	—	—	X	X
03.3	Muud söödataimed	—	—	X	X
04	KÖÖGIVILJAD JA AIANDUSTOOTED	X	X	X	X
04.1	Värsked köögiviljad	X	X	X	X
04.1/1	Lillkapsas	—	—	X	—
04.1/2	Tomatid	—	—	X	—
04.1/3	Muu värske köögivili	—	—	X	—
04.2	Taimed ja lilled	X	X	X	X
04.2/1	Taimlataimed	—	—	X	—
04.2/2	Dekoratiivtaimed ja lilled (sealhulgas jõulupuud)	—	—	X	—
04.2/3	Istandikud	—	—	X	—
05	KARTULID (sealhulgas seeme)	X	X	X	X
06	PUUVILJAD JA MARJAD	X	X	X	X
06.1	Värsked puuviljad ja marjad	X	X	X	X
06.1/1	Lauaõunad	—	—	X	—
06.1/2	Lauapirnid	—	—	X	—
06.1/3	Virsikud	—	—	X	—
06.1/4	Muud värsked puuviljad ja marjad	—	—	X	—
06.2	Tsitrusviljad	X	X	X	X
06.2/1	Magusad apelsinid	—	—	X	—
06.2/2	Mandariinid	—	—	X	—
06.2/3	Sidrunid	—	—	X	—
06.2/4	Muud tsitrusviljad	—	—	X	—
06.3	Troopilised puuviljad	X	X	X	X

		Andmed vaatlusaasta n kohta			
		a	b	c	d
Positsioon	Muutujate loend	November aasta n (PAP hinnangud)	Märts aasta n+1 (PAP hinnangud)	September aasta n+1 (PAP andmed)	September aasta n+2 (PRAP andmed)
06.4	Viinamarjad	X	X	X	X
06.4/1	Lauaviinamarjad	—	—	X	—
06.4/2	Muud viinamarjad	—	—	X	—
06.5	Oliivid	X	X	X	X
06.5/1	Lauaoliivid	—	—	X	—
06.5/2	Muud oliivid	—	—	X	—
07	VEIN	X	X	X	X
07.1	Lauavein	—	—	X	—
07.2	Kvaliteetvein	—	—	X	—
08	OLIIVIÕLI	X	X	X	X
09	MUUD TAIMEKASVATUSAADUSED	X	X	X	X
09.1	Peamiselt punumiseks kasutatav taimne materjal	—	—	X	—
09.2	Seeme	—	—	X	—
09.3	Muud taimekasvatussaadused: muud	—	—	X	—
10	TAIMEKASVATUSTOODANG (01–09)	X	X	X	X
11	LOOMAD	X	X	X	X
11.1	Veised	X	X	X	X
11.2	Sead	X	X	X	X
11.3	Hobuslased	X	X	X	X
11.4	Lambad ja kitsed	X	X	X	X
11.5	Kodulinnud	X	X	X	X
11.6	Muud loomad	X	X	X	X
12	LOOMSED SAADUSED	X	X	X	X
12.1	Piim	X	X	X	X
12.2	Munad	X	X	X	X
12.3	Muud loomsed saadused	X	X	X	X
12.3/1	Toorvill	—	—	X	—
12.3/2	Siidiussikookonid	—	—	X	—
12.3/3	Muud loomsed saadused: muud	—	—	X	—
13	LOOMAKASVATUSTOODANG (11+12)	X	X	X	X
14	PÕLLUMAJANDUSTOODETE TOODANG (10+13)	X	X	X	X

		Andmed vaatlusaasta n kohta			
		a	b	c	d
Positsioon	Muutujate loend	November aasta n (PAP hinnangud)	Märts aasta n+1 (PAP hinnangud)	September aasta n+1 (PAP andmed)	September aasta n+2 (PRAP andmed)
15	PÕLLUMAJANDUSTEENUSTE TOODANG	X	X	X	X
15.1	Põllumajandusteenused	—	—	X	—
15.2	Piimakvoodi rentimine	—	—	X	—
16	PÕLLUMAJANDUSTOODANG (14+15)	X	X	X	X
17	MITTEPÕLLUMAJANDUSLIKUD KÕRVALTEGEVUSED (LAHUTAMATUD)	X	X	X	X
17.1	Põllumajandussaaduste töötlemine	X	X	X	X
17.2	Muud lahutamatud kõrvaltegevused (kaubad ja teenused)	X	X	X	X
18	PÕLLUMAJANDUSE TEGEVUSALA TOODANG (16+17)	X	X	X	X
19	VAHETARBIMINE KOKKU	X	X	X	X
19.01	Seemned ja istutusmaterjal	X	X	X	X
19.02	Energia; määrdeained	X	X	X	X
19.02/1	— elekter	—	—	X	—
19.02/2	— gaas	—	—	X	—
19.02/3	— muud kütused ja mootorikütused	—	—	X	—
19.02/4	— muud	—	—	X	—
19.03	Väetised ja mullaparandusained	X	X	X	X
19.04	Taimekaitsetooted ja pestitsiidid	X	X	X	X
19.05	Veterinaarkulud	X	X	X	X
19.06	Loomasööt	X	X	X	X
19.06/1	— teiste põllumajanduslike majapidamiste tar- nitud sööt	X	X	X	X
19.06/2	— väljastpoolt põllumajanduse tegevusala oste- tud sööt	X	X	X	X
19.06/3	— samas põllumajanduslikus majapidamises toodetud ja tarbitud sööt	X	X	X	X
19.07	Materjalide hooldus	X	X	X	X
19.08	Hoonete hooldus	X	X	X	X

		Andmed vaatlusaasta n kohta			
		a	b	c	d
Positsioon	Muutujate loend	November aasta n (PAP hinnangud)	Märts aasta n+1 (PAP hinnangud)	September aasta n+1 (PAP andmed)	September aasta n+2 (PRAP andmed)
19.09	Põllumajandusteenused	X	X	X	X
19.10	Kaudselt mõõdetavad finantsvahendusteenused (FISIM)	X	X	X	X
19.11	Muud kaubad ja teenused	X	X	X	X
20	KOGULISANDVÄÄRTUS BAASHINDADES (18–19)	X	X	X	X
21	PÕHIVARA KULUM	X	X	X	X
21.1	Varustus	—	—	X	—
21.2	Hooned	—	—	X	—
21.3	Istandikud	—	—	X	—
21.4	Muu	—	—	X	—
22	NETOLISANDVÄÄRTUS BAASHINDADES (20–21)	X	X	X	X

2. Tulutekkekonto

		Andmed vaatlusaasta n kohta			
		a	b	c	d
Positsioon	Muutujate loend	November aasta n (PAP hinnangud)	Märts aasta n+1 (PAP hinnangud)	September aasta n+1 (PAP andmed)	September aasta n+2 (PRAP andmed)
23	TÖÖTAJATE HÜVITISED	X	X	X	X
24	MUUD TOOTMISMAKSUD	X	X	X	X
25	MUUD TOOTMISSUBSIIDIUMID	X	X	X	X
26	TEGURITULU (22–24+25)	X	X	X	X
27	TEGEVUSE ÜLEJÄÄK JA SEGATULU (22–23–24+25)	X	X	X	X

3. Ettevõtlustulu konto

		Andmed vaatlusaasta n kohta			
		a	b	c	d
Positsioon	Muutujate loend	November aasta n (PAP hinnangud)	Märts aasta n+1 (PAP hinnangud)	September aasta n+1 (PAP andmed)	September aasta n+2 (PRAP andmed)
28	MAKSTAV RENT JA MUUD KINNISVARA RENDITASUD	X	X	X	X
29	MAKSTAV INTRESS	X	X	X	X
30	SAADAVAD INTRESSID	X	X	X	X
31	ETTEVÕTLUSTULU (27–28–29+30)	X	X	X	X

4. Kapitalikonto elemendid

		Andmed vaatlusaasta n kohta			
		a	b	c	d
Positsioon	Muutujate loend	November aasta n (PAP hinnangud)	Märts aasta n+1 (PAP hinnangud)	September aasta n+1 (PAP andmed)	September aasta n+2 (PRAP andmed)
32	KAPITALI KOGUMAHUTUS PÕLLUMAJANDUSTOODETESSE (PÕHIVARA)	—	—	X	X
32.1	Kapitali kogumahutus instandikesse (põhivara)	—	—	X	—
32.2	Kapitali kogumahutus loomadesse (põhivara)	—	—	X	—
33	KAPITALI KOGUMAHUTUS MITTEPÕLLUMAJANDUSTOODETESSE (PÕHIVARA)	—	—	X	X
33.1	Kapitali kogumahutus materjalidesse (põhivara)	—	—	X	—
33.2	Kapitali kogumahutus hoonetesse (põhivara)	—	—	X	—
33.3	Muu kapitali kogumahutus põhivarasse	—	—	X	—
34	KAPITALI KOGUMAHUTUS PÕHIVARASSE (VÄLJA ARVATUD MAHAARVATAV LISANDVÄÄRTUSMAKS) (32+33)	—	—	X	X
35	KAPITALI NETOMAHUTUS PÕHIVARASSE (VÄLJA ARVATUD MAHAARVATAV LISANDVÄÄRTUSMAKS) (34–21)	—	—	X	X
36	VARUDE MUUTUS	—	—	X	X
37	KAPITALISIIRDED	—	—	X	X
37.1	Investeermistoetused	—	—	X	—
37.2	Muud kapitalisiirded	—	—	X	—

5. Põllumajanduse tööjõusisend

		Andmed vaatlusaasta n kohta		
		a	b	c
Posit-sioon	Muutujate loend	November aasta n (PAP hinnangud)	Märts aasta n+1 (PAP hinnangud)	September aasta n+1 (PAP andmed)
38	PÕLLUMAJANDUSE TÖÖJÕUSISEND KOKKU	X	X	X
38.1	Põllumajanduse mittepalgaline tööjõusisend	X	X	X
38.2	Põllumajanduse palgaline tööjõusisend	X	X	X“

OTSUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS (EL) 2022/591,

6. aprill 2022,

mis käsitleb Euroopa Liidu üldist keskkonnavalast tegevusprogrammi aastani 2030

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 192 lõikega 3 on järjestikused üldised keskkonnavalast tegevusprogrammid alates 1973. aastast suunanud liidu keskkonnapoliitika kujundamist ja koordineerimist ning moodustanud raamistiku, mille alusel liit on võtnud meetmeid keskkonna- ja kliimavaldkonnas.
- (2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 1386/2013/EL ⁽⁴⁾ kehtestati seitsmes keskkonnavalast tegevusprogramm (edaspidi „seitsmes keskkonnaprogramm“). Seitsmendas keskkonnaprogrammis on esitatud liidu keskkonnavalast tegevuskava kuni 31. detsembrini 2020 ning pikaajaline visioon aastani 2050.
- (3) Komisjoni 15. mai 2019. aasta aruandes seitsmenda keskkonnaprogrammi hindamise kohta jõuti järeldusele, et 2050. aastani ulatuv visioon ja esmatähtsad eesmärgid on ikka veel asjakohased, et seitsmes keskkonnaprogramm on aidanud võtta prognoositavamaid, kiiremaid ja paremini koordineeritud keskkonnapoliitika meetmeid ning et selle struktuur ja tugiraamistik on aidanud luua sünergiaid ning muutnud seega keskkonnapoliitika tulemuslikumaks ja tõhusamaks. Aruandes jõuti ka järeldusele, et seitsmenda keskkonnaprogrammiga kavandati see, mis hiljem nähti ette ka Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) kestliku arengu tegevuskavas aastani 2030, sest selles rõhutati majanduskasvu ja sotsiaalse heaolu sõltumist heas seisundis loodusvaradest, et seitsmes keskkonnaprogramm on hõlbustanud kestliku arengu eesmärkide saavutamist ning on võimaldanud liidul kõneleda üleilmsel areenil kliima- ja keskkonnaküsimustes ühel häälel, ent edusammud looduskaitse, tervise ja keskkonnaküsimuste teistesse poliitika-

⁽¹⁾ ELT C 123, 9.4.2021, lk 76.

⁽²⁾ ELT C 106, 26.3.2021, lk 44.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2022. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 29. märtsi 2022. aasta otsus.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2013. aasta otsus nr 1386/2013/EL, milles käsitletakse liidu üldist keskkonnavalast tegevusprogrammi aastani 2020 „Hea elu maakera võimaluste piires“ (ELT L 354, 28.12.2013, lk 171).

valdkondadesse lõimimisel ei ole piisavad. Aruandes jõuti samuti järeldusele, et seitsmendas keskkonnaprogrammis oleks võidud rohkem arvesse võtta sotsiaalküsimusi, tuginedes olemasolevatele seostele keskkonna- ja sotsiaalpoliitika vahel, näiteks seoses mõjuga haavatavatele rühmadele, töökohtadele, sotsiaalsele kaasatusele ja ebavõrdsusele. Lisaks märgiti komisjoni aruandes, et hoolimata üha ambitsioonikamatest keskkonnavaldkondade eesmärkidest paljudes poliitikavaldkondades on kulutused keskkonnakaitsele jäänud Euroopas paljude aastate jooksul samaks (ligikaudu 2 % SKPst) ning et keskkonnavalaste õigusaktide rakendamata jätmine läheb liidu majandusele igal aastal maksma ligikaudu 55 miljardit eurot tervisekuludes ja keskkonnale avalduvates otseses kuludes. Komisjoni aruandes märgiti, et seitsmenda keskkonnaprogrammi rakendamist oleks saanud tugevdada jõulisema seiremehhanismiga.

- (4) Euroopa Keskkonnaameti aruande „Euroopa keskkond – seisund ja väljavaated 2020. aastal: teadmised kestlikule Euroopale üleminekuks“ (edaspidi „SOER 2020“) kohaselt on liidul ainulaadne võimalus asuda järgmisel kümnendil kestlikkusküsimustes maailmas juhtrolli, lahendades pakilisi süsteemseid lahendusi nõudvaid kestlikkusprobleeme. Süsteemsed muutused hõlmavad põhimõttelisi, ümberkujundavaid ja paljusid valdkondi puudutavaid muutusi ning eeldavad suuri nihkeid ja ümberorienteerumist süsteemi eesmärkides, stiimulites, tehnoloogias, sotsiaalsetes tavades ja normides, samuti teadmussüsteemides ja juhtimismeetodites. SOER 2020 järgi on Euroopa püsivate keskkonna- ja kestlikkusprobleemide üheks kõige olulisemaks põhjuseks see, et need on lahutamatu seotud majandustegevuse ja elustiiliga, eelkõige ühiskondlike süsteemidega, mis täidavad eurooplaste selliseid esmavajadusi nagu toit, energia ja liikuvus. Poliitikavaldkondade sidususe tagamine kehtiva keskkonnapoliitikaga ja selle täielik rakendamine viiks Euroopa oma 2030. aastaks sätestatud keskkonnaeesmärkide saavutamisele palju lähemale ning aitaks täita ÜRO kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 ja selle kestliku arengu eesmärgi.
- (5) Komisjon võttis SOER 2020s kindlaks tehtud probleemidega tegelemiseks 11. detsembril 2019. aasta vastu teatise „Euroopa roheline kokkulepe“, mis sisaldab rohe- ja digipöörde toetava uue majanduskasvu strateegiat, mille eesmärk on kujundada liidus välja õiglane ja jõukas ühiskond, millel on kestlik, konkurentsivõimeline, kliimaneutraalne ja ressursitõhus majandus, ning kaitsta, säilitada ja suurendada liidu looduskapitali, parandades ühtlasi praeguste ja tulevaste põlvkondade elukvaliteeti. Prioriteet peaks olema kliima- ja keskkonnaeesmärkide kiire saavutamine, kaitstes samal ajal inimeste tervist ja heaolu keskkonnariskide ja -mõju eest ning tagades õiglase ja kaasava ülemineku. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/1119 ⁽⁵⁾ on sätestatud liidu eesmärk saavutada hiljemalt 2050. aastaks kliimaneutraalsus.
- (6) Oma 28. novembri 2019. aasta resolutsioonis kliima- ja keskkonnavalaste hädaolukorra kohta rõhutas Euroopa Parlament, et kiire ja ambitsioonikas tegutsemine on otsustava tähtsusega, ning nõudis tungivalt, et komisjon tegutseks sihipäraselt, sealhulgas tagades, et kõik tulevased seadusandlikud ja eelarve-ettepanekud oleksid kõigiti kooskõlas eesmärgiga hoida globaalne soojenemine alla 1,5 °C ning et need ei kiirendaks elurikkuse kadumist, samuti tegeledes vasturääkivustega liidu praeguses kliima- ja keskkonnavalaste hädaolukorda käsitlevas poliitikas, eelkõige ulatuslikult reformides põllumajandus-, kaubandus-, transpordi-, energia- ja taristuinvesteeringute poliitikat.
- (7) Euroopa rohelisel kokkuleppel põhineb taasterahastu „NextGenerationEU“, millega edendatakse investeeringuid rohe- ja digipöörde jaoks esmatähtsatesse sektoritesse, et suurendada vastupanuvõimet ning luua majanduskasvu ja töökohti õiglases ja kaasavas ühiskonnas. Taaste- ja vastupidavusrahistu, mis koos liidu 2021.–2027. aasta eelarvega aitab taastada liidu majandust COVID-19 kriisist, põhineb samuti Euroopa rohelises kokkuleppes seatud esmatähtsatel eesmärkidel. Peale selle tuleb kõigis taasterahastu „NextGenerationEU“ kohastes algatustes järgida vajadusel põhimõtet „ei kahjusta oluliselt“, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852 ⁽⁶⁾ (taksonoomiamäärus) artiklis 17. Taasterahastu „NextGenerationEU“ annab hea võimaluse kiirendada üleminekut kliimaneutraalsusele ja keskkonnakaitsele.

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2020. aasta määrus (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.6.2020, lk 13).

- (8) Seitsmes keskkonnaprogramm lõppes 31. detsembril 2020 ning selle artikli 4 lõike 3 kohaselt pidi komisjon vajaduse korral esitama aegsasti kaheksanda keskkonnavalase tegevusprogrammi (edaspidi „kaheksas keskkonnaprogramm“) ettepaneku, et vältida ajalise lõhe teket seitsmenda ja kaheksanda keskkonnaprogrammi vahel. Komisjon teatas oma teatises „Euroopa roheline kokkulepe“, et kaheksas keskkonnaprogramm sisaldab uut seiremehhanismi, millega tagatakse, et liit püsib oma keskkonnaeesmärkide saavutamise kursil.
- (9) Kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 192 lõikega 3 seatakse kaheksandas keskkonnaprogrammis esmatähtsad eesmärgid, mis tuleb saavutada. Kaheksanda keskkonnaprogrammi rakendamiseks vajalikud meetmed võetakse vastu ELi toimimise lepingu artikli 192 lõike 1 või 2 alusel.
- (10) Kaheksanda keskkonnaprogrammi rakendusmeetmete, näiteks algatuste, programmide, investeeringute, projektide ja lepingute puhul tuleks arvesse võtta taksonoomiamääruse artiklis 17 sätestatud põhimõtet „ei kahjusta oluliselt“.
- (11) Kaheksas keskkonnaprogramm peaks toetama Euroopa roheline kokkuleppe eesmärgi kooskõlas juba seitsmendas keskkonnaprogrammis seatud pikaajalise eesmärgiga elada hiljemalt 2050. aastaks hästi planeedi taluvuspiirides. Kaheksas keskkonnaprogramm kui liidu üldine keskkonnavalane tegevusprogramm aastani 2030 läheb Euroopa rohelisest kokkuleppest kaugemale. Kaheksanda keskkonnaprogrammi esmatähtsate eesmärkidega määratakse kindlaks liidu poliitikakujundamise suund, tuginedes muu hulgas kohustustele, mis tulenevad Euroopa roheline kokkuleppe strateegiatest ja algatustest, nagu ELi elurikkuse strateegia aastani 2030, uus ringmajanduse tegevuskava, kestlikkust toetav kemikaalistrateegia ja nullsaaste tegevuskava.
- (12) ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkuleppe (⁽⁷⁾) (edaspidi „Pariisi kokkulepe“) eesmärk on tugevdada ülemaailmselt reageerimist kliimamuutuste ohule, sealhulgas hoides maailma keskmise temperatuuri tõusu tunduvalt alla 2 °C võrreldes tööstusrevolutsioonieelse tasemega ning tehes jõupingutusi, et temperatuuri tõus piirduks 1,5 °C-ga võrreldes tööstusrevolutsioonieelse tasemega, tunnistades, et see vähendaks märkimisväärselt kliimamuutuste riske ja mõju.
- (13) Kaheksas keskkonnaprogramm on aluseks ÜRO kestliku arengu tegevuskavas aastani 2030 ja selle kestliku arengu eesmärkides kindlaks määratud keskkonna- ja kliimaeesmärkide saavutamisele ning see peaks olema kooskõlas Pariisi kokkuleppe, Rio konventsioonide ja muude asjakohaste rahvusvaheliste lepingute sihtidega. Kaheksas keskkonnaprogramm võimaldab liidu majanduses süsteemset muutust, mis tagaks heaolu planeedi taluvuspiirides, nii et majanduskasv on taastuv, ning peaks ka tagama, et rohepööre saavutatakse õiglaselt ja kaasavalt, aidates samal ajal vähendada ebavõrdsust. Stockholmis asuva vastupanuvõime uurimiskeskuse Stockholm Resilience Centre välja töötatud mudeli kohaselt toetab keskkonna- ja kliimaalaste kestliku arengu eesmärkide saavutamine sotsiaalseid ja majanduslikke kestliku arengu eesmärgi, sest meie ühiskond ja majandus sõltuvad tervest biosfäärist ning kestlik areng saab toimuda üksnes stabiilse ja vastupanuvõimelise planeedi turvalises tegevusruumis. Kestliku arengu eesmärkide saavutamine liidu poolt ja tema toetus kolmandatele riikidele samade eesmärkide saavutamiseks on väga oluline, kui liit soovib näidata kestlikule majandusele ülemineku saavutamisel kogu maailmas eeskju.
- (14) Liidu keskkonna- ja kliimaeesmärkide saavutamise meetmed tuleb ellu viia kooskõlas Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisega.
- (15) ELi toimimise lepingu artikli 191 lõike 2 kohaselt seab liidu keskkonnapoliitika, võttes arvesse liidu eri piirkondade olukorra mitmekesisust, eesmärgiks kaitstuse kõrge taseme ning rajaneb ettevaatusprintsibil ja põhimõtetel, mille järgi tuleks võtta ennetusmeetmeid ja heastada keskkonnakahjustus eeskätt kahjustuse kohas, ning et maksmata peaks saastaja.
- (16) Kaheksas keskkonnaprogramm peaks kiirendama õiglast ja kaasavat rohepööret kliimanetraalsele, kestlikule, mürgivabale, ressursitõhusale, taastuvenergial põhinevale, vastupanu- ja konkurentsivõimelisele ringmajandusele, millega saab planeet rohkem tagasi kui tarbitakse. Rohepööre peaks aset leidma heaolu edendava majanduse kontekstis, mille kasv on taastav ja mis võimaldab süsteemseid muutusi ja mille puhul mõistetakse, et ühiskonna heaolu ja õitseng sõltub stabiilsest kliimast, heas seisundis keskkonnast ja rikkalikest ökosüsteemidest ning mis annab turvalise tegevusruumi planeedi taluvuspiirides. Kuna maailma rahvastik ja nõudlus loodusvarade järele aina kasvab, peaks majandustegevus arenema kestlikult, nii et sellega ei tekitata kahju, vaid vastupidi pööratakse tagasi

(⁷) ELT L 282, 19.10.2016, lk 4.

kliimamuutused, kaitstakse, taastatakse ja parandatakse keskkonnaseisundit, muu hulgas peatades ja pöörates tagasi elurikkuse vähenemise, hoitakse ära keskkonnaseisundi halvenemine, kaitstakse tervist ja heaolu negatiivsete keskkonnariskide ja mõju eest, ennetatakse ja minimeeritakse saastust ning saavutatakse looduskapitali säilitamine ja rikastamine ning kestliku biomajanduse edendamine, tagades seega taastuva ja taastumatu loodusvara külluse. Pidevate teadusuuringute ja innovatsiooni, tootmis- ja tarbimismustrite muutmise, uute probleemidega kohanemise ja koosloomise kaudu tugevdab heaolumajandus vastupanuvõimet ning kaitseb praeguste ja tulevaste põlvkondade heaolu.

- (17) Kaheksandas keskkonnaprogrammis tuleks seada temaatilised esmatähtsad eesmärgid kliimamuutuste leevendamise, kliimamuutustega kohanemise, maismaa ja mereelurikkuse kaitsmise ja taastamise, mürgivaba ringmajanduse, nullsaastega keskkonna ning tootmisest ja tarbimisest tuleneva keskkonnasurve minimeerimise valdkonnas kõigis majandussektorites. Need temaatilised esmatähtsad eesmärgid, mis hõlmavad nii keskkonnakahju põhjustajaid kui ka mõju, on omavahel lahutamatult seotud. Seetõttu on nende saavutamisele vaja läheneda süsteemselt. Samuti tuleks kaheksandas keskkonnaprogrammis määrata kindlaks eeltingimused, mis võimaldavad kõigil osalejatel sidusalt saavutada pikaajalisi ja temaatilisi esmatähtsaid eesmärgi.
- (18) Kaheksanda keskkonnaprogrammi raames tehtud mõjuhindangutes tuleks arvesse võtta kogu vahetut ja pikaajalist mõju keskkonnale ja kliimale, analüüsides integreeritult majanduslikku, sotsiaalset ja keskkonnamõju, sealhulgas kumulatiivset mõju, samuti meetmete võtmise ja võtmata jätmise kulusid. Need mõjuhindangud peaksid põhinema ulatuslikul ja läbipaistval konsulteerimisel. Komisjon peaks kaheksa nädala jooksul pärast avaliku konsultatsiooni lõppu esitama üksikasjaliku tagasiside sidusrühmadega konsulteerimise käigus saadud vastuste kohta, tuues eraldi välja eri liiki sidusrühmadelt saadud vastused.
- (19) Üleminek heaolumajandusele, kus majanduskasv on taastav, on sätestatud nii kaheksandas keskkonnaprogrammis kui ka 2030. ja 2050. aasta esmatähtsates eesmärkides. Selle ülemineku tagamiseks on liidul vaja välja töötada terviklikum lähenemisviis poliitikakujundamisele, kasutades muu hulgas kokkuvõtlikku tulemustabelit, mis mõõdab lisaks SKP-le majanduslikku, sotsiaalset ja keskkonnaalast arengut. Kokkuvõtlik näitajate kogum, mis on osa liidu jõupingutustest rakendada ÜRO kestliku arengu tegevuskava aastani 2030, võtaks kokku olemasolevad näitajad ja seireprotsessid, andes samas võimaluse korral teavet ka selle kohta, kui kaugel eesmärgist ollakse, ning oleks ühtlasi poliitiline kokkuvõte, millest poliitikakujundamisel lähtuda. Seetõttu on sellise näitajate kogumi väljatöötamine lisatud eeltingimuseks kaheksandasse keskkonnaprogrammi.
- (20) ÜRO keskkonnaprogrammis ja OECD ülemaailmsel keskkonnafoorumil on rõhutatud, et keskkonnamuutustel on soopõhine mõju. Kuna meeste ja naiste soorollid on erinevad, on ka kliimamuutuste kahjulik mõju neile erinev, ning kliimamuutused süvendavad soolist ebavõrdsust. Seetõttu on vaja kaheksanda keskkonnaprogrammi esmatähtsate eesmärkide saavutamiseks seotud meetmetesse ja sihtidesse lisada sooline aspekt, et vältida soolise ebavõrdsuse põlistamist.
- (21) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1999⁽⁸⁾ artiklis 35 on sätestatud, et energialiidu olukorda käsitlevas aruandes tuleb esitada teave liikmesriikide edusammude kohta energiatoetuste järkjärgulisel kaotamisel, eelkõige fossiilkütuste puhul. Nimetatud määruse artiklis 17 on sätestatud, et komisjon, keda abistab energialiidu komitee, võtab vastu rakendusaktid, sealhulgas meetodika aruandluseks energiatoetuste järkjärgulise kaotamise kohta, eelkõige fossiilkütuste puhul. Lisaks toetab komisjon käimasoleva uuringu tulemuste põhjal liikmesriike muude keskkonnale kahjulike toetuste järkjärgulisel kaotamisel.

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 663/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/22/EÜ, 98/70/EÜ, 2009/31/EÜ, 2009/73/EÜ, 2010/31/EL, 2012/27/EL ja 2013/30/EL ning nõukogu direktiive 2009/119/EÜ ja (EL) 2015/652 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013 (ELT L 328, 21.12.2018, lk 1).

- (22) Selleks et täita ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia aastani 2030 vajadusi, sealhulgas Natura 2000 ja rohelise taristu investeerimisprioriteete, on komisjoni hinnangul vaja loodusele tehtavateks kulutusteks eraldada vähemalt 20 miljardit eurot aastas. See nõuab era- ja avaliku sektori vahendite kaasamist riigi ja liidu tasandil, sealhulgas mitmesuguste programmide kaudu.
- (23) Kooskõlas komisjoni 14. oktoobri 2020. aasta teatisega „Kestlikkust toetav kemikaalistrateegia. Mürgivaba keskkonna loomise suunas“ peaks kaheksas keskkonnaprogramm toetama liidu jõupingutusi edendada kemikaalide ohutut käitlemist rahvusvahelise koostöö ja partnerluse kaudu kahepoolsetel, piirkondlikel ja mitmepoolsetel foorumitel ning koostöös kolmandate riikidega. Liit tagab kooskõlas rahvusvaheliste kohustustega, et liidus keelatud ohtlikke kemikaale ei toodeta ekspordiks, ning muudab selleks vajaduse korral asjaomaseid õigusakte.
- (24) Nii liidus kui ka kogu maailmas halvendab pinnase ja mulla seisundit endiselt mitmesugune inimtegevus, nagu maa halb majandamine, maakasutuse muutmine, jätkusuutmatud põllumajandustavad, maa kasutamata jätmine, reostus, jätkusuutmatud metsandustavad ja mulla katmine, samuti elurikkuse vähenemine ja kliimamuutused, millega sageli kaasnevad muud tegurid, mis vähendavad pinnase ja mulla võimet pakkuda ökosüsteemi teenuseid ja funktsioone.
- (25) Ülemaailmne toidusüsteem, sealhulgas põllumajandus, kalandus ja vesiviljelus, on jätkuvalt üks peamisi kliimamuutuste ja keskkonnaseisundi halvenemise, sealhulgas ülemaailmse raadamise põhjustajaid. Liidus on vaja toidusüsteem ümber kujundada, et tagada kaheksanda keskkonnaprogrammi esmatähtsate eesmärkide saavutamine.
- (26) Vastavalt valitsustevahelise bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid käsitleva teaduslik-poliitilise foorumi (IPBES) 29. oktoobri 2020. aasta aruandele elurikkuse ja pandeemiate kohta on pandeemiate peamised põhjused needsamad üleilmsed keskkonnamuutused, mis põhjustavad elurikkuse vähenemist ja kliimamuutusi, sealhulgas maakasutuse muutmine, põllumajanduse laiendamine ja intensiivistamine, looduslike liikidega kaubitsemine ja nende tarbimine ning muud tegurid. Kliimamuutused on seotud haiguste tekkega ja põhjustavad tõenäoliselt tulevikus märkimisväärset pandeemiariski, samal ajal kui elurikkuse vähenemine on seotud ka maastike muutumisega ja võib mõnel juhul suurendada uute haiguste tekke riski. Aruande kohaselt läheb tegevusetus oluliselt rohkem maksma kui selliste üleilmsete pandeemiate ennetamise strateegiad, mis põhinevad looduslike liikidega kaubitsemise ja maakasutuse muutmise vähendamisel ning terviseühtsuse põhimõtte kohase kontrolli suurendamisel.
- (27) COVID-19 pandeemia, mis on toonud kaasa enneolematu üleilmse tervise- ja majanduskriisi, on taas näidanud, kui oluline on kohaldada poliitikakujundamisel mitut sektorit hõlmavat terviseühtsuse põhimõtet, milles tunnistatakse, et inimeste tervis sõltub keskkonnaseisundist ja on seotud selle komponentide ja teguritega, sealhulgas loomatervisega, ning et terviseohtudega tegelemisel tuleb arvesse võtta tervise ja keskkonna vastastikuste seoste keerukust. Kaheksas keskkonnaprogramm peaks aitama kaasa terviseühtsuse põhimõtte täielikule integreerimisele poliitikakujundamise kõigil tasanditel.
- (28) Kaheksanda keskkonnaprogrammi esmatähtsate eesmärkide saavutamise eeltingimusena on vaja liikuda selles suunas, et tunnustataks õigust puhtale, tervislikule ja kestlikule keskkonnale, nagu on sätestatud ÜRO Inimõiguste Nõukogu resolutsioonis 48/13.
- (29) Mõiste „ökosüsteemipõhine lähenemisviis“, mis on sätestatud ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsioonis, tähendab maa, vee ja elusressursside integreeritud majandamise strateegiat, millega edendatakse kaitset ja säästvat kasutamist õiglasel viisil, et aidata saavutada tasakaal nimetatud konventsiooni kolme eesmärgi vahel, nimelt elurikkuse kaitse, säästva kasutamise ja tulu jagamise vahel.
- (30) Vastavalt Euroopa Keskkonnaameti aruandele „Looduspõhised lahendused Euroopas: kliimamuutustega kohanemise ja katastroofiriski vähendamise poliitika, teadmised ja tavad“ on looduspõhised lahendused kliimamuutustega kohanemiseks ja katastroofiriski vähendamiseks meetmed, mis töötavad koos loodusega ja toetavad loodust, et taastada ja kaitsta ökosüsteeme ning aidata ühiskonnal kohaneda kliimamuutuste mõjuga ja aeglustada edasist soojenemist, tuues samal ajal mitmesugust lisakasut. Looduspõhiste lahenduste rakendamine peaks toimuma kooskõlas kaheksanda keskkonnaprogrammi esmatähtsate eesmärkidega.

- (31) Looduskapitali arvestus (vahend, mille eesmärk on mõõta looduskapitali varude muutusi mitmel skaalal ning integreerida ökosüsteemi teenuste väärtus arvestus- ja aruandlussüsteemidesse) peaks aitama mõõta edusamme kasvuhooenergia heitkoguste vähendamise ambitsioonikate eesmärkide ja meetmete suunas ning kaitsta ja taastada elurikkust, mida ei saa asendada.
- (32) Mere- ja rannikuökosüsteeme, nagu mangroovid, korallrahud, sooldunud märgalad ja mererohuga niidud, kahjustavad ja mõjutavad negatiivselt kahjulikud tavad, reostus ja sellised protsessid nagu eutrofeerumine ja hapestumine, mis mõjutavad nende elurikkust ning nende pakutavaid ökosüsteemi teenuseid ja funktsioone, samuti nende võimet toimida süsiniku sidujatena. Mere- ja rannikuökosüsteemide, sealhulgas ookeanipõhja kaitsmiseks ja taastamiseks on vaja võtta kiireloomulisi meetmeid. Ookeanide kaitse ja säilitamine on üleilmne ülesanne ja kollektiivne vastutus ning vaja on suurendada teadlikkust ja parandada teadmisi ookeanide kohta, et soodustada tõhusate meetmete vastuvõtmist ja rakendamist ühiskonna kõigil tasanditel ja kõigi osalejate poolt.
- (33) Järgmistel aastatel keskkonnaseisundi halvenemine tõenäoliselt jätkub ja kliimamuutuste kahjulik mõju suureneb veelgi, mõjutades kõige rängemalt arengumaid ja haavatavaid elanikkonnarühmi. Et aidata suurendada vastupanuvõimet ja toetada kolmandaid riike nende jõupingutustes kliimamuutuste leevendamisel ja nendega kohanemisel ning kaitsta elurikkust, peaks liidu ja liikmesriikide rahaline abi kolmandatele riikidele edendama ÜRO kestliku arengu tegevuskava aastani 2030, Pariisi kokkulepet ja ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni 2020. aasta järgset ülemaailmset raamistikku ning olema kooskõlas kaheksanda keskkonnaprogrammi esmatähtsate eesmärkidega. Lisaks peaksid liit ja liikmesriigid tagama, et Pariisi kokkulepet ja muid rahvusvahelisi kliima- ja keskkonnalepinguid rakendatakse viisil, mis juhindub võrdse kohtlemise ning riikide ühise, kuid diferentseeritud vastutuse ja vastava suutlikkuse põhimõttest, nagu on sätestatud Pariisi kokkuleppe artikli 2 lõikes 2.
- (34) Kestliku arengu eesmärkide ning liidu keskkonna- ja kliimaeesmärkide saavutamisel on määrava tähtsusega roheline diplomaatia ja tõhustatud koostöö kolmandate riikidega, sealhulgas arengumaadega, samuti on ülimalt oluline toetada head üleilmset keskkonnavalast juhtimist, sealhulgas teabe juurdepääsu, edendada üldsuse osalemist keskkonnavalaste otsustamises ja neis asjus kohtu poole pöördumist. Tähtis on ka tagada kõigi liidu sise- ja välispoliitika valdkondade, sealhulgas kaubanduspoliitika ja -lepingute koostoime ja sidusus ning järgida poliitika-valdkondade kestliku arengu sidusust.
- (35) Kuna keskkonnapoliitika on väga detsentraliseeritud, tuleks kaheksanda keskkonnaprogrammi esmatähtsate eesmärkide saavutamiseks võtta meetmeid eri valitsemistasanditel, st liidu, riigi, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, tehes mitmetasandilisel valitsemisel koostööd. Tõhus seire, rakendamine, täitmise tagamine ja aruandekohustus on väga olulised ning poliitikavaldkondade sidususe tagamiseks on vaja tõhusat juhtimist. Poliitika väljatöötamise ja rakendamise lõimitud käsitlust tuleks tugevdada, et keskkondlike, sotsiaalsete ja majanduslike eesmärkide sünergia oleks võimalikult suur, süstemaatiliselt jälgides ja kohasel juhul hinnates võimalikke kompromisse nende vahel ning hinnates süstemaatiliselt ka haavatavate ja tõrjutud rühmade vajadusi. Selline integreeritud lähenemisviis peaks vastama kõigi piirkondade, sealhulgas linna- ja maapiirkondade ning äärepoolseimate piirkondade eriomastele vajadustele. Lisaks on selleks, et tagada kaheksanda keskkonnaprogrammi edu, oluline juurdepääs keskkonnateabele, üldsuse osalemine keskkonnavalaste otsuste tegemises ja õiguskaitse kättesaadavus ning läbipaistev koostöö kõigi otsustustasandite avaliku sektori asutuste, valitsusväliste osalejate ja laiema üldsusega ning nende vahel kooskõlas keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnavalaste otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsiooniga ⁽⁹⁾ (edaspidi „Ärhusi konventsioon“).
- (36) Komisjon peaks hindama, milliseid edusamme on liit ja liikmesriigid teinud kaheksanda keskkonnaprogrammi esmatähtsate eesmärkide saavutamisel õiglasel ja kaasavas üleminekus kestlikkusele, heaolule ja vastupanuvõimele planeedi taluvuspiirides. See on kooskõlas liikmesriikide riigipeade ja valitsusjuhtide üleskutsetega Porto deklaratsioonis ning nõukogu 24. oktoobri 2019. aasta järeldustes heaolumajanduse kohta ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee aruteludokumendis „Euroopa kestliku arengu saavutamine aastaks 2030“, mille kohaselt tuleb mõõta majandustulemusi ja ühiskondlikku arengut ka muude näitajate kui SKP alusel ning hakata poliitika suunanäitajana kasutama heaolu, mida toetab ka OECD.

⁽⁹⁾ ELT L 124, 17.5.2005, lk 4.

- (37) Kaheksanda keskkonnaprogrammi esmatähtsate eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude hindamisel tuleks arvesse võtta viimaseid arengusuundi andmete ja näitajate kättesaadavuses ja asjakohasuses. Hindamine peaks toimuma kooskõlas keskkonna- ja kliimapoliitika konkreetsemate aspektide hõlmavate seire- ja juhtimisvahenditega, eelkõige määrusega (EL) 2018/1999, keskkonnapoliitika rakendamise läbivaatamisega, mille komisjon tegi teatavaks oma 27. mai 2016. aasta teatistes „ELi keskkonnanalaste poliitikameetmete tulemuslikkuse tagamine keskkonnapoliitika rakendamise regulaarse läbivaatamise kaudu“ ning ringmajanduse, nullsaaste, elurikkuse, õhu, vee, mulla, jäätmete ja muu keskkonnapoliitika seire vahenditega, ega tohiks neid piirata. Koos vahenditega, mida kasutatakse Euroopa poolaasta protsessis, Eurostati kestliku arengu eesmärkide saavutamise seires ning komisjoni 9. septembri 2020. aasta teatistes „2020. aasta aruanne tulevikusuundade strateegilise analüüsi kohta“, peaks kaheksanda keskkonnaprogrammi esmatähtsate eesmärkide saavutamise edusammude hindamine moodustama osa horisontaalsetest, sidusatest ja omavahel seotud seire- ja juhtimisvahenditest, hõlmates mitte ainult keskkonnanalaseid, vaid ka sotsiaalseid ja majanduslikke tegureid.
- (38) Võttes arvesse kaheksanda keskkonnaprogrammi esmatähtsaid eesmärgi, eelkõige selle pikaajalist esmatähtsat eesmärki, on oluline arendada edasi teadusliku teadmusbaasi planeedi taluvuspiiride ja keskkonnajalajälje kohta ning arendada asjakohaste näitajate kogumeid.
- (39) Et kaheksanda keskkonnaprogrammi esmatähtsate eesmärkide saavutamise edusamme seirata, on vaja usaldusväärseid ja sisukaid andmeid ja näitajaid. Komisjon, Euroopa Keskkonnaamet ja muud asjakohased ametid peaksid pääsena juurde andmetele ja näitajatele, mille liikmesriigid on esitanud kohaldatavate liidu õigusaktide kohaselt, ning neid taaskasutama ja neile tuginema. Peale selle tuleks kasutada muid andmeallikaid, nagu satelliidandmed ning töödeldud teave, mis on saadud liidu Maa seire programmi (Copernicuse programm), Euroopa metsatulekahjude teabesüsteemi, Euroopa bioloogilise mitmekesisuse teabesüsteemi, maatükkide identifitseerimise süsteemi ja Euroopa üleujutuste häiresüsteemi või andmeplatvormide, nt Euroopa merevaatlus- ja andmevõrgu või kemikaalide seire teabeplatvormi kaudu. Nüüdisaegsed digivahendid ja tehisisintellekti kasutades on võimalik andmeid tulemuslikult hallata ja analüüsida, mis vähendab halduskoormust ning parandab samal ajal õigeaegsust ja kvaliteeti. Selleks et hinnata kaheksanda keskkonnaprogrammi esmatähtsate eesmärkide saavutamise edusamme, võiks lisaks liidu õiguses sätestatud õiguslikult siduvatele sihtmärkidele tugineda ka õiguslikult mittesiduvatele sihtmärkidele.
- (40) Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivide 2003/4/EÜ, ⁽¹⁰⁾ 2007/2/EÜ ⁽¹¹⁾ ja (EL) 2019/1024 ⁽¹²⁾ nõuetega peaksid liikmesriigid tagama, et kaheksanda keskkonnaprogrammi rakendamise seireks vajalikud andmed, teave ja näitajad on vabalt kättesaadavad, mittediskrimineerivad, avatud juurdepääsuga, piisavad, kvaliteetsed, võrreldavad, ajakohased, kasutajasõbralikud ja veebis kergesti kättesaadavad.
- (41) Kaheksanda keskkonnaprogrammi esmatähtsate eesmärkide saavutamiseks peaks Euroopa Keskkonnaametil ja Euroopa Kemikaaliametil ning liikmesriikidel olema piisav suutlikkus ja piisavad vahendid, et tagada usaldusväärne, juurdepääsetav ja läbipaistev teadus- ja tõendusbaas, mis aitaks rakendada Euroopa roheline kokkuleppe strateegilisi prioriteete ja hinnata kaheksanda keskkonnaprogrammi raames tehtud edusamme. Vajaduse korral peaksid ka muud organid ja asutused olema kaasatud ning aitama rakendada neid strateegilisi prioriteete ja hinnata tehtud edusamme.
- (42) ELi toimimise lepingu artikli 192 lõike 3 esimeses lõigus on sätestatud, et Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad seadusandliku tavamenetluse kohaselt vastu üldised tegevusprogrammid, milles määratakse kindlaks esmatähtsad eesmärgid, mis tuleb liidu keskkonnapoliitika valdkonnas saavutada. Kuna komisjoni teatistes „Euroopa roheline kokkulepe“ on esitatud lähiaastate keskkonna- ja kliimavaldkonna põhimeetmete tegevuskava, siis ei ole käesolevas otsuses erandkorras määratud kindlaks meetmeid selle esmatähtsate eesmärkide saavutamiseks ajavahemikul kuni aastani 2025. Seda on aga vaja teha ajavahemikuks pärast seda, kui Euroopa roheline kokkuleppe peamised meetmed on eeldatavasti 2024. aastaks paigas, tagamaks, et käesolevas otsuses sätestatud temaatilisi esmatähtsaid eesmärgi oleks võimalik saavutada ning et kaheksas keskkonnaprogramm kujundaks jätkuvalt liidu keskkonnapoliitika üldist visiooni. See on vajalik ka selleks, et austada Euroopa Parlamendi ja nõukogu eesõigusi, mis

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2003. aasta direktiiv 2003/4/EÜ keskkonnateabele avaliku juurdepääsu ja nõukogu direktiivi 90/313/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 41, 14.2.2003, lk 26).

⁽¹¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2007. aasta direktiiv 2007/2/EÜ, millega rajatakse Euroopa Ühenduse ruumiandmete infrastruktuur (INSPIRE) (ELT L 108, 25.4.2007, lk 1).

⁽¹²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1024 avaandmete ja avaliku sektori valduses oleva teabe taaskasutamise kohta (ELT L 172, 26.6.2019, lk 56).

tulenevad ELi toimimise lepingu artikli 192 lõike 3 esimesest lõigust, ilma et see piiraks komisjoni eesõigusi, mis tulenevad Euroopa Liidu lepingu (edaspidi „ELi leping“) artiklist 17. Selleks peaks komisjon läbi viima 31. märtsiks 2024 vahehindamise, mille järel esitatakse kohasel juhul hiljemalt 31. märtsiks 2025 temaatiliste esmatahtsate eesmärkide saavutamiseks seadusandlik ettepanek, et lisada käesolevale otsusele lisa.

- (43) Et võtta arvesse muutuvaid poliitikaeesmärke ja tehtud edusamme, peaks komisjon 2029. aastal kaheksandat keskkonnaprogrammi hindama. Komisjon peaks esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule hindamise tulemusi sisaldava aruande ja seejärel kohasel juhul seadusandliku ettepaneku järgmise keskkonnavalase tegevusprogrammi kohta. Seadusandlik ettepanek tuleks esitada aegsasti, et kaheksanda ja üheksanda keskkonnaprogrammi vahel ei tekiks lünka.
- (44) Kuna käesoleva otsuse eesmärke ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid kavandatud tegevusprogrammi ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev otsus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Reguleerimise

1. Käesolevas otsuses määratakse kindlaks üldine keskkonnavalane tegevusprogramm ajavahemikuks kuni 31. detsembrini 2030 (edaspidi „kaheksas keskkonnaprogramm“). Käesolevas otsuses sätestatakse kaheksanda keskkonnaprogrammi esmatahtsad eesmärgid ja määratakse kindlaks nende saavutamiseks vajalikud eeltingimused. Käesolevas otsuses kehtestatakse seireraamistik, mille alusel mõõta edusamme, mida liit ja selle liikmesriigid on kaheksanda keskkonnaprogrammi esmatahtsate eesmärkide saavutamisel teinud, ning juhtimismehhanism, mille abil tagada nende esmatahtsate eesmärkide saavutamine.
2. Kaheksanda keskkonnaprogrammi eesmärk on kiirendada õiglast, võrdset ja kaasavat rohepööret kliimanetraalsele, kestlikule, mürgivabale, ressursitõhusale, taastuvenegiapõhisele ning vastupanu- ja konkurentsivõimelisele ringmajandusele, kaitsta, taastada ja parandada keskkonnaseisundit ning muu hulgas peatada elurikkuse vähenemine ja pöörata see protsess ümber. Sellega toetatakse ja tugevdatakse integreeritud poliitikat ja rakendamisviisi, mis põhineb Euroopa rohelisel kokkuleppel.
3. Kaheksas keskkonnaprogramm on ÜRO kestliku arengu tegevuskavas aastani 2030 kindlaks määratud keskkonna- ja kliimaeesmärkide ja selle kestliku arengu eesmärkide ning mitmepoolsete keskkonna- ja kliimalepete eesmärkide saavutamise alus.
4. Kaheksanda keskkonnaprogrammi seireraamistikuga aidatakse liidul mõõta kestlikkuse, heaolu ja vastupanuvõime saavutamisel tehtud edusamme.
5. Kaheksas keskkonnaprogramm rajaneb ettevaatusprintsibil ja põhimõtetel, mille kohaselt tuleb võtta ennetusmeetmeid ja heastada keskkonnakahjustus kahjustuse kohas, ja põhimõttel „saastaja maksab“.

Artikkel 2

Esmatahtsad eesmärgid

1. Kaheksanda keskkonnaprogrammi pikaajaline esmatahtis eesmärk on, et hiljemalt 2050. aastaks elavad inimesed hästi planeedi taluvuspiirides ja valitseb heaolumajandus, milles midagi ei raisata, majanduskasv on taastuv, liidus on saavutatud kliimanetraalsus ja ebavõrdsus on märksa väiksem. Kõigi inimeste heaolu põhineb heas seisundis keskkonnal,

mille elurikkus on kaitstud, ökosüsteemid toimivad igati ning loodust kaitstakse ja taastatakse, mille tulemusel suureneb kliimamuutustele, ilmastikuolude ja kliimaga seotud õnnetustele ning muudele keskkonnariskidele vastupanu võime. Liit näitab kogu maailmale eeskuju, kuidas tagada praeguste ja tulevaste põlvkondade heaolu põlvkondadevahelise vastutuse kaudu.

2. Kaheksanda keskkonnaprogrammi kuus omavahel seotud temaatilist esmatähtsat eesmärki on ajavahemikul kuni 31. detsembrini 2030 järgmised:

- a) kooskõlas liidu kliima- ja keskkonnanäesmärkidega vähendada liidus kiiresti ja prognoositavalt kasvuhoonegaaside heidet ning samal ajal suurendada kasvuhoonegaaside sidumist looduslikes neeldajates, et saavutada kasvuhoonegaaside heite vähendamise 2030. aasta eesmärk, mis on sätestatud määruses (EL) 2021/1119, tagades ühtlasi õiglase ülemineku, millega ei jäeta kedagi kõrvale;
- b) teha pidevaid edusamme, millega kohanemisvõimet muu hulgas ökosüsteemipõhiste käsitluste alusel suurendada ja kõikjal järgida, suurendada vastupanuvõimet, tugevdada kohanemist ning vähendada keskkonna, ühiskonna ja kõigi majandussektorite kaitsetust kliimamuutuste vastu ning parandada ilmastikuolude ja kliimaga seotud õnnetuste ennetamist ning nendeks valmisolekut;
- c) tegutseda heaolumajanduse nimel, millega antakse planeedile rohkem tagasi kui tarbitakse, ja minna kiiremini üle mürgivabale ringmajandusele, kus majanduskasv on taastuv, ressursse kasutatakse tõhusalt ja säästvalt ning kohaldatakse jäätmehierariat;
- d) püüda jõuda nullsaasteni, sealhulgas kahjulike kemikaalide puhul, et muuta keskkond, sealhulgas õhk, vesi ja muld, mürgivabaks, kaotada valgus- ja mürasaaste ning kaitsta inimeste ja loomade tervist ning ökosüsteemide seisundit ja heaolu keskkonnaga seotud riskide ja negatiivse mõju eest;
- e) kaitsta, säilitada ja taastada nii kaitsealadel kui ka neist väljaspool mere, maismaa ja sisevete elurikkust ning muu hulgas peatada elurikkuse vähenemine ja pöörata see protsess ümber, parandada ökosüsteemide seisundit, talitust ja nende osutatavaid teenuseid ning parandada keskkonna seisundit, eelkõige õhu, vee ja mulla kvaliteeti, ning võidelda kõrbestumise ja mulla degradeerumise vastu;
- f) edendada kestlikkuse keskkonnaaspekte ning järsult vähendada liidu tootmisest ja tarbimisest tulenevaid põhilisi keskkonda ja kliimat mõjutavaid survetegureid, eelkõige energeetika, tööstuse, hoonete ja taristu, liikuvuse, turismi, rahvusvahelise kaubanduse ning toidusüsteemi valdkonnas.

Artikkel 3

Esmatähtsate eesmärkide saavutamise eeltingimused

Artiklis 2 sätestatud esmatähtsate eesmärkide saavutamine nõuab komisjonilt, liikmesriikidelt, piirkondlikelt ja kohalikele omavalitsustel ning sidusrühmadelt, olenevalt pädevusest, järgmist:

- a) tagada liidu keskkonna- ja kliimaalaste õigusaktide ja strateegiate tulemuslik, kiire ja täielik rakendamine ning püüelda liidu, riigi, piirkondlikul ja kohalikul tasandil parima keskkonnatoime poole, sealhulgas kindlustada piisav haldus- ja nõuetele vastavuse tagamise suutlikkus, nagu on ette nähtud korrapärasel keskkonnapoliitika rakendamise läbivaatamise aruandes, toetada õigustöötajate võrgustikke, nagu keskkonnaõiguse rakendamise ja jõustamise Euroopa Liidu võrgustik, Euroopa prokuröride võrgustik keskkonnaküsimustes, Euroopa Liidu kohtunike foorum keskkonnaküsimustes ja keskkonnakuritegude vastase võitluse Euroopa võrgustik, ning teha nendega koostööd;
- b) seada juhul, kui liidu keskkonnaõiguse rakendamine on puudulik, tähtsaimale kohale selle täitmise tagamine, muu hulgas rikkumismenetluste kaudu, tagades, et selleks eraldatakse piisavalt raha ja inimressursse ning et teave nende menetluste kohta on täielik ja kergesti kättesaadav, ja järgida liidu õigust;

- c) anda paremaid juhiseid ja soovitusi muu hulgas tõhusate, hoiatavate ja proportsionaalsete karistuste kohta, et vähendada liidu keskkonnaõigusele mittevastavuse ohtu ning võtta keskkonnavastutuse valdkonnas rohkem meetmeid, tõhustada mittevastavusele reageerimist ning tihendada keskkonnakuritegude valdkonnas õigusala koostööd ja tugevdada selliste kuritegude vastast õiguskaitset, nagu on ette nähtud asjakohastes liidu õigusaktides, näiteks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2008/99/EÜ ⁽¹³⁾;
- d) tugevdada poliitika väljatöötamise ja rakendamise lõimitud käsitlust eelkõige järgmise kaudu:
- i) artiklis 2 sätestatud esmatähtsaid eesmärke ja asjakohasel juhul kestliku arengu eesmärke järgitakse liidu, riigi, piirkondlikul ja kohalikul tasandil kõigis asjakohastes strateegiates, seadusandlikes ja muudes kui seadusandlikes algatustes, programmides, investeeringutes ja projektides, samuti pärast 2. maid 2022 liidu poolt sõlmitud asjakohastes rahvusvahelistes lepingutes, tagamaks, et need strateegiad, seadusandlikud ja muud kui seadusandlikud algatused, programmid, investeeringud, projektid ja rahvusvahelised lepingud ning nende rakendamine on artiklis 2 sätestatud esmatähtsate eesmärkidega kooskõlas, aitavad võimaluse korral nende saavutamisele kaasa ega takista nende saavutamist;
 - ii) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivide 2011/92/EL ⁽¹⁴⁾ ja 2001/42/EÜ ⁽¹⁵⁾ rakendamisest saadavat kasu suurendatakse võimalikult palju;
 - iii) kõigi algatuste puhul jälgitakse ja kohasel juhul hinnatakse korrapäraselt keskkondlike, sotsiaalsete ja majanduslike eesmärkide sünergiaid ja võimalikke kompromisse nende vahel, tagamaks, et inimeste heaolu kindlustatakse ja nende vajadusi eelkõige tervisliku keskkonna, puhta õhu ning taskukohase, kättesaadava ja kvaliteetse toidu, vee, energia, eluaseme, keskkonnahoidliku taristu ja liikuvuse järele rahuldatakse kestlikul viisil ja nii, et kedagi ei jäeta kõrvale;
 - iv) lähtutakse arusaamast „mõtle kõigepealt kestlikkusele“, lisades muu hulgas kestliku arengu eesmärgid vastavalt vajadusele parema õigusloome suunistesse ja töövahenditesse ning võttes kõikjal arvesse ja rakendades põhimõtet „ära tekita kahju“;
 - v) hinnatakse korrapäraselt kehtivaid poliitikameetmeid ja kohasel juhul tehakse uute õigusaktide ettepanekuid, mis põhineksid vastavalt vajadusele mõjuhindangutel, mis on koostatud usaldusväärse, kaasava, teabepõhise ja lihtsasti rakendatava korra kohaselt korraldatud ulatuslike ja läbipaistvate konsultatsioonide alusel ning milles on majandusliku, sotsiaalse ja keskkonnamõju integreeritud analüüsi raames arvesse võetud igasugust kohest ja pikaajalist mõju keskkonnale ja kliimale, sealhulgas nende mõjutegurite kumulatiivset mõju ning meetmete võtmise ja nende võtmata jätmise kulu;
 - vi) kaheksa nädala jooksul pärast komisjoni korraldatud avaliku konsultatsiooni lõppu esitatakse sidusrühmadega konsulteerimise käigus saadud vastuste kohta üksikasjalik tagasiside, milles on eri liiki sidusrühmade vastused esitatud eraldi;
- e) koostada tulemustabel ja töötada välja näitajad, millega mõõdetakse SKPd täiendavaid tulemusi ning mis põhinevad muu hulgas sihispärasel konsulteerimisel kõigi asjaomaste sidusrühmadega ja aruandel, milles on liidu tasandil kindlaks tehtud selliste olemasolevate näitajate, seireraamistike ja protsesside vahelised seosed, millega mõõdetakse sotsiaalset, majanduslikku ja keskkonnavalast arengut, ning milles antakse soovitusi, kuidas kehtivaid tulemustabeleid ja näitajaid ühtlustada;
- f) tagada, et kliima- ja keskkonnamõjust ja -poliitikast tulenevat sotsiaalset ebavõrdsust vähendatakse võimalikult palju ning et keskkonna ja kliima kaitseks võetud meetmeid rakendatakse sotsiaalselt õiglasel ja kaasaval viisil;
- g) arvestada soolist aspekti kõigis kliima- ja keskkonnavaldkonna poliitikameetmetes, muu hulgas lisades soolise perspektiivi kõikidesse poliitikakujundamise etappidesse;

⁽¹³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/99/EÜ keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu (ELT L 328, 6.12.2008, lk 28).

⁽¹⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (ELT L 26, 28.1.2012, lk 1).

⁽¹⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2001. aasta direktiiv 2001/42/EÜ teatavate kavade ja programmide keskkonnamõju hindamise kohta (EÜT L 197, 21.7.2001, lk 30).

- h) tugevdada keskkonnavaates positiivseid stiimuleid ning asuda viivitamata järkjärguliselt kaotama keskkonnakahjulikke toetusi, eelkõige fossiilkütuste toetusi liidu, riigi, piirkondlikul ja kohalikul tasandil muu hulgas järgmise abil:
 - i) siduv liidu raamistik, mille põhjal jälgida, kuidas liikmesriikidel kokkulepitud metoodika alusel fossiilkütuste toetuste järkjärguline kaotamine edeneb, ja anda edusammude kohta aru;
 - ii) fossiilkütuste toetuste järkjärguliseks kaotamiseks seatakse tähtaeg, mis on kooskõlas eesmärgiga hoida üleilmne soojenemine kuni 1,5 °C juures;
 - iii) komisjon kehtestab liikmesriikidega konsulteerides 2023. aastaks metoodika muude keskkonnakahjulike toetuste kindlakstegemiseks; liikmesriigid teevad selle metoodika alusel kindlaks muud keskkonnakahjulikud toetused ja annavad neist korrapäraselt komisjonile aru, et komisjonil oleks võimalik anda aru selliste toetuste suuruse ja liigi kohta liidus ning nende järkjärgulise kaotamise tehtud edusammude kohta;
- i) järgida liidu poliitikavaldkondades elurikkuse kaitse meetmeid ja anda panus üldise eesmärgi saavutamisse, et mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 kohastest iga-aastastest kulutustest eraldatakse elurikkusega seotud eesmärkidele 2024. aastal 7,5 % ning 2026. ja 2027. aastal 10 %, kusjuures nimetatud kulutuste tegemist jälgitakse tõhusa, läbipaistva ja kõikehõlmava metoodika abil, võttes samal ajal arvesse kliima- ja elurikkuse eesmärkide kattuvust;
- j) tagada, et kliima- ja elurikkuse kaitse küsimused integreeritakse tegelikult liidu eelarvesse ja et nendega arvestatakse ning et kliima ja elurikkuse rahastamine on teineteisega kooskõlas;
- k) edendada rahvusvahelisel tasandil kemikaalide vastutustundlikku käitlemist ning samal ajal kogu maailmas ka selliste ainete järkjärgulist kasutuselt kõrvaldamist, mis ei ole liidus lubatud;
- l) kiiresti asendada ohtlikud ained, sealhulgas väga ohtlikud ained, endokriinfunktsiooni kahjustavad kemikaalid, väga püsivad kemikaalid, neurotoksilised ained ja immunotoksilised ained ning käsitleda kemikaalide kombineeritud mõju, ainete nanovorme ja kokkupuudet toodetes sisalduvate ohtlike kemikaalidega, hinnata nende mõju tervisele ja keskkonnale, sealhulgas kliimale ja elurikkusele, propageerida ohutute ja kestlikena välja töötatud kemikaale ja materjale ning kiirendada ja koordineerida pingutusi, mida tehakse loomkatsete alternatiivide väljatöötamise ja heakskiitmise edendamiseks;
- m) otsida pinnase degradeerumise probleemile lahendusi ning tagada mulla kaitse ja säästev kasutamine, sealhulgas 2023. aastaks mulla seisundit käsitleva seadusandliku akti ettepaneku tegemisega;
- n) muuta liidu toidusüsteemi nii, et see aitaks muu hulgas nii liidus kui ka väljaspool liitu kaasa elurikkuse kaitsele ja taastamisele ning tagaks loomade heaolu kõrge taseme, tagades samal ajal mõjutatud sidusrühmadele õiglase ülemineku;
- o) terviklikust lähenemisviisist lähtuvalt tunnistada, et inimeste ja loomade tervis ja keskkond on omavahel seotud, ning võtta poliitikakujundamisel arvesse terviseühatsuse põhimõtet;
- p) liikuda rahvusvahelisel tasandil selle poole, et tunnustada õigust puhtale, tervisele ja kestlikule keskkonnale;
- q) kasutada täielikult ära ökosüsteemipõhiseid lähenemisviise ja rohelist taristut, sealhulgas elurikkust hoidvaid looduspõhiseid lahendusi, ning samal ajal tagada, et nende rakendamine taastab elurikkuse ning suurendab ökosüsteemi terviklikkust ja ühendatavust, annab selget ühiskondlikku kasu, sest nõutakse põlisrahvaste ja kohalike kogukondade täielikku kaasamist ja neilt nõusoleku küsimist, ning et sellega ei asendata ega kahjustata meetmeid, mida võetakse liidus elurikkuse kaitsmiseks ja kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks;
- r) kasutada olemasolevaid vahendeid ja meetodeid ning parandada looduspõhiste lahenduste jaoks mõeldud seiremeetodeid, hindamisvahendeid ja mõõdetavaid näitajaid;
- s) vähendada märkimisväärselt materjalide ja tarbimise ökoloogilist jalajälge liidus ning viia see võimalikult kiiresti vastavusse planeedi taluvuspiiridega ning kohasel juhul kehtestada selleks liidule 2030. aastaks ökoloogilise jalajälje vähendamise eesmärgid;

- t) tulemuslikult lõimida kestliku arengu eesmärgid ning kliima- ja keskkonnanäesmärgid majandusjuhtimise Euroopa poolaastasse, piiramata selle poolaasta algset eesmärki, sealhulgas riiklikesse reformikavadesse ning riiklikesse taaste- ja vastupidavuskavadesse;
- u) kooskõlas liidu kestliku rahanduse poliitikameetmete kavaga võtta kasutusele ressursid ja tagada piisavalt suured kestlikud avaliku ja erasektori investeeringud, sealhulgas liidu eelarve kaudu kättesaadavatest fondidest ja vahenditest, Euroopa Investeerimispanka kaudu ja riigi tasandil;
- v) kasutada võimalikult hästi ära keskkonnamakse, turupõhiseid vahendeid ning rohelise eelarvestamise ja rahastamise vahendeid, sealhulgas neid, mida on vaja sotsiaalselt õiglase ülemineku tagamiseks, ning toetada ettevõtjaid ja muid sidusrühmi looduskapitali arvestamiseks mõeldud standarditud tavade väljatöötamisel ja kohaldamisel;
- w) tagada, et liidu, riikide, piirkondliku ja kohaliku tasandi keskkonnapoliitika ja -meetmed põhinevad parimatel kättesaadavatel teadusandmetel ja tehnoloogiatel, ning suurendada keskkonnaalast teadmusbaasi, mis hõlmab ka põlis- ja kohalikke teadmisi, ja selle kasutuselevõttu muu hulgas teadusuuringute, innovatsiooni, roheliste oskuste, koolituse ja ümberõppe edendamise ning keskkonnaarvestuse ja ökosüsteemi arvepidamise arendamise kaudu;
- x) arendada ja konsolideerida teadmusbaasi, mis käsitleb muu hulgas süsteemse muutuse nõudeid selle kohta, kuidas minna ainult ühe valdkonna ja sektoripõhiselt poliitikal üle poliitikavaldkondade sidususe süsteemsele käsitlusele, ning eri ökosüsteemide suutlikkust toimida kasvuhooonegaaside neeldajate ja varudena;
- y) kasutada keskkonnapoliitika toetamisel ära digi- ja andmetehnoloogia võimalusi, sealhulgas esitada ökosüsteemide seisundi kohta võimaluse korral reaalsajas saadavaid andmeid ja teavet, tehes samal ajal suuremaid jõupingutusi selleks, et kõnealuse tehnoloogia keskkonnajalajäl oleks võimalikult väike, ning tagada, et andmed ja teave oleksid läbipaistvad, autentsed, koostalitlavad ning üldsusele kättesaadavad;
- z) kõrvaldada puudujäägid vajalikest näitajakogumitest, näiteks nendest, mis on seotud süsteemse muutuse, planeedi taluvuspiiride ning liidu tootmis- ja tarbimisjalajäljega, samuti nendest, mis käsitlevad keskkonna- ja sotsiaal-majanduslike tegurite, näiteks keskkonnamuutustest tuleneva ebavõrdsuse vahelist seost, ja kogumeid optimeerida ning tagada näitajakogumite võrreldavus kõigil poliitikakujundamise tasanditel;
- aa) tagada kodanikuühiskonna laialdane toetus, teha koostööd ettevõtjatega, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjatega, sotsiaalpartnerite, kodanike, kogukondade ja muude sidusrühmadega;
- ab) suurendada teadlikkust sellest, kui oluline on saavutada artiklis 2 sätestatud esmatähtsad eesmärgid, ning suurendada kodanike tegutsemisvõimet, edendades muu hulgas kõigil tasanditel arutelu ja teabevahetust, elukestvat keskkonna-haridust, kodanikuosalust ja kogukonna eestvõttel toimuvat tegevust;
- ac) aidata kodanikuühiskonnal, avaliku sektori asutustel, kodanikel ja kogukondadel, sotsiaalpartneritel ja erasektoril kindlaks teha kliima- ja keskkonnariskid, hinnata nende mõju ning võtta selliste riskide ennetamiseks, leevendamiseks ja nendega kohanemiseks meetmeid, samuti soodustada nende osalemist puuduvate teadmiste hankimisel ning muu hulgas innustada kodanikke keskkonnaprobleeme ja nõuete täitmata jätmist tähele panema ja neist teada andma, sealhulgas edendades digitehnoloogia abil kodanikuteaduse häid tavasid;
- ad) soodustada koostööd kaheksanda keskkonnaprogrammiga seotud strateegiate, poliitikameetmete ja õigusaktide väljatöötamisel ja rakendamisel ning tagada linna- ja maapiirkondades, sealhulgas äärepoolseimates piirkondades, piirkondlike ja kohalike omavalitsuste täielik osalemine kõigis keskkonnapoliitika kujundamise valdkondades, kasutades selleks koostööl põhinevat ja mitmetasandilist tegutsemisviisi ning tagades, et piirkondlikel ja kohalikel kogukondadel on kohapealseks rakendamiseks olemas piisavad vahendid;
- ae) tihendada kõigi liidu institutsioonide koostööd kliima- ja keskkonnapoliitika valdkonnas, sealhulgas komisjoni ja Regioonide Komitee tõhustatud koostööd, ning uurida, kuidas dialoogi parandada ja teavet paremini koondada;
- af) kooskõlas Århusi konventsiooniga tulemuslikult rakendada nii liidu kui ka liikmesriikide tasandil rangeid läbipaistvuse, üldsuse osalemise ja õiguskaitse kättesaadavuse norme;

- ag) teha kaheksanda keskkonnaprogrammi rakendamisega seotud andmed ja tõendid üldsusele kättesaadavaks, kergesti juurdepääsetavaks ja arusaadavaks, ilma et see piiraks valdkonnapõhiste õigusaktide konfidentsiaalsussätete kohaldamist;
- ah) toetada artiklis 2 sätestatud esmatahtsate eesmärkide üleilmset kasutuselevõttu, tagades liidusiseste ja -väliste lähenemisviiside sidususe ning koordineeritud tegevuse, eelkõige järgmises:
- i) teha kolmandate riikidega koostööd kliima- ja keskkonnameetmete alal, kannustada ja toetada neid võtma vastu ja rakendama neis valdkondades norme, mis on vähemalt sama ranged kui liidu omad, ning tagada, et kõik liidu turule lastavad tooted vastavad täielikult asjakohastele liidu nõuetele kooskõlas liidu rahvusvaheliste kohustustega, sealhulgas raadamise ning pinnase degradeerumise peatamise puhul;
 - ii) edendada äriühingute kestlikku üldjuhtimist, sealhulgas kehtestada liidu tasandil kohustusliku hoolsuskohustuse nõuded, ning edendada liidu välispoliitikas, sealhulgas kaubanduspoliitikas, vastutustundlikku ettevõtlust;
 - iii) parandada kolmandate riikide valitsuste, ettevõtjate, sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonnaga ning rahvusvaheliste organisatsioonidega tehtavat koostööd, et luua keskkonna- ja kliimakaitseks partnerlussuhteid ja liite ning edendada keskkonna- ja kliimamuutustealast koostööd, sealhulgas G7s ja G20s;
 - iv) anda rahvusvahelistel foorumitel eeskujul muu hulgas sellega, kuidas liit on täitnud kestliku arengu eesmarke ning Pariisi kokkuleppes, bioloogilise mitmekesisuse konventsioonis, kõrbestumise tõkestamise konventsioonis ja muudes mitmepoolsetes keskkonnalepingutes kehtestatud eesmarke, eelkõige nende parema rakendamise kaudu, ning toetada kolmandaid riike, et nad teeksid sama, sealhulgas suurendades nende lepingute alusel võetud kohustuste täitmisel tehtud edusammudega seotud läbipaistvust ja aruandekohustust;
 - v) tugevdada rahvusvahelist keskkonnavalast juhtimist, kõrvaldades puudujäägid ning tugevdades tunnustatud rahvusvaheliste keskkonnapõhimõtete järgimist ja kohaldamist;
 - vi) tagada, et liidu ja liikmesriikide rahaline abi kolmandatele riikidele aitaks soodustada ellu viia ÜRO kestliku arengu tegevuskava aastani 2030.

Artikkel 4

Seireraamistik ja juhtimine

1. Igal aastal seirab ja hindab komisjon Euroopa Keskkonnaameti ja Euroopa Kemikaaliameti toetusel, ilma et see piiraks nende sõltumatust, liidu ja liikmesriikide edusamme artiklis 2 sätestatud esmatahtsate eesmärkide saavutamisel, võttes arvesse artiklis 3 sätestatud eeltingimusi ning üldist süsteemse muutuse saavutamise eesmärki, ning annab edusammude kohta aru. Seire, hindamise ja aruandluse tulemusel saadud teave tehakse üldsusele kättesaadavaks ja kergesti juurdepääsetavaks.
2. Lõikes 1 osutatud seire, hindamise ja aruandluse eesmärk on hõlbustada kõrgetasemelist strateegilist poliitilist teabevahetust. Pärast kõigi asjaomaste sidusrühmadega konsulteerimist esitab komisjon hiljemalt 2. maiks 2022 seireraamistiku, mis põhineb piiratud arvul põhinäitajatel, mis sisaldavad võimaluse korral süsteemseid näitajaid, mis muu hulgas puudutavad keskkonna ja sotsiaalvaldkonna ning keskkonna ja majanduse seost. Põhinäitajate loetelu peab jääma stabiilseks, et tagada aruandekohustuse täitmine. Kohasel juhul tuleb seda aga ajakohastada, et võtta arvesse viimaseid poliitikasuundumusi ja näitajatega seotud muudatusi.
3. Lõikes 1 osutatud seire ja hindamise käigus võetakse arvesse viimaseid arengusuundi andmete ja näitajate kättesaadavuses ja asjakohasuses ning tuginetakse liikmesriikides ja liidu tasandil kättesaadavatele andmetele, eelkõige andmetele ja näitajatele, mille panevad kokku Euroopa Keskkonnaamet ja Euroopa statistikasüsteem, et vähendada võimalikult palju halduskoormust. See on kooskõlas muude keskkonna- ja kliimapolitiikat hõlmavate seire-, aruandlus- ja juhtimisraamistike ning -meetmetega ning ei piira nende kohaldamist. See põhineb metoodikal, mille abil on võimalik võimaluse korral mõõta, kui kaugel ollakse artiklis 2 sätestatud esmatahtsate eesmärkide ja valitud põhinäitajate sihtväärtustest.

4. Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon võtavad lõikes 1 osutatud hindamist, võetud meetmeid ja võimalikke tulevasi meetmeid arvesse ja vahetavad nende kohta igal aastal arvamusi.
5. Euroopa Keskkonnaamet ja Euroopa Kemikaaliamet toetavad komisjoni andmete, näitajate ja teadmiste kättesaadavaks ja asjakohasemaks muutmisel ning täidavad selleks eelkõige järgmisi ülesandeid:
- a) koguvad ja töötlevad andmeid ja tõendeid ning annavad nende kohta aru, kasutades nüüdisaegseid digivahendeid, ning parandavad andmete kogumise ja töötlemise ning ühtlustatud näitajate väljatöötamise metoodikat;
 - b) tugevdavad ja toetavad alusuuringuid, kaardistamist ja seiret;
 - c) teevad koos liikmesriikidega tööd puuduvate vajalike seireandmete hankimiseks ja võtavad arvesse süsteemse muutuse vajadust;
 - d) teevad poliitika jaoks vajalikke ja süsteemseid analüüse ning aitavad liidu ja riikide tasandil poliitikaeesmärke ellu viia, sealhulgas annavad soovitusi, kuidas teha eesmärkide saavutamisel suuremaid edusamme;
 - e) lõimivad keskkonna-, tervise-, sotsiaal- ja majanduslikku mõju käsitlevaid andmeid ning kasutavad täielikult ära muid kättesaadavaid andmeid ja teenuseid, nt Copernicuse kaudu saadavaid andmeid ja teenuseid;
 - f) aitavad hankida puuduvaid hädavajalikke teadmisi ökoloogiliste murdepunktide kohta, võttes samal ajal arvesse piirkondade geograafilisi ja ökoloogilisi erinevusi;
 - g) töötavad välja kvantitatiivsed ja kvalitatiivsed vahendid, sealhulgas prognoosid ja mudelid, mis võiksid muu hulgas anda teavet selle kohta, millist mõju võivad keskkonna- ja kliimapolitiika kogu süsteemile edaspidi avaldada ning kui kaugel ollakse eesmärkidest;
 - h) parandavad veelgi andmete kättesaadavust, koostalitlusvõimet ja nende juurdepääsu liidu programmide kaudu;
 - i) tagavad läbipaistvuse ja aruandekohustuse.
6. Komisjon kontrollib korrapäraselt, milliseid andmeid ja teadmisi liidu ja riikide tasandil vajatakse, sealhulgas seda, kui hästi suudavad Euroopa Keskkonnaamet, Euroopa Kemikaaliamet ning vajaduse korral muud Euroopa organid ja asutused lõikes 5 osutatud ülesandeid täita.

Artikkel 5

Vahehindamine

1. Komisjon viib 31. märtsiks 2024 läbi artikli 2 lõikes 2 sätestatud temaatiliste esmatähtsate eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude vahehindamise ning võtab seejuures arvesse artiklis 3 sätestatud eeltingimuste seisu ning süsteemse muutuse seiramisel ja hindamisel tehtud edusamme. Kohasel juhul teeb komisjon vahehindamise tulemusi arvesse võttes ettepaneku artikli 4 lõikes 2 osutatud põhinäitajaid muuta. Vahehindamine põhineb artikli 4 lõike 1 kohaselt läbiviidud hindamistel ja muudel asjakohastel järeldustel. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule vahehindamise kohta aruande.

2. Et saavutada artikli 2 lõikes 2 sätestatud temaatilised esmatähtsad eesmärgid, esitab komisjon, võttes arvesse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud vahehindamist ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu võimalikke vastuseid sellele hindamisaruandele, muid asjakohaseid poliitikasuundumusi ning Euroopa Keskkonnaameti viimast aruannet Euroopa keskkonna seisundi ja väljavaadete kohta, kohasel juhul seadusandliku ettepaneku, millega lisatakse kaheksandale keskkonnaprogrammile 2025. aastale järgneva ajavahemikuks lisa, mis sisaldab nimetatud eesmärkide saavutamiseks võetavate meetmete loetelu ning nende meetmete ajakava.

Artikkel 6

Hindamine

Komisjon hindab kaheksandat keskkonnaprogrammi 31. märtsiks 2029. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, mis sisaldab hindamise peamisi tulemusi, ja kohasel juhul järgmist keskkonnaprogrammi käsitleva seadusandliku ettepaneku hiljemalt 31. detsembriks 2029.

*Artikkel 7***Jõustumine**

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Strasbourg, 6. aprill 2022

Euroopa Parlamendi nimel
president
R. METSOLA

Nõukogu nimel
eesistuja
C. BEAUNE

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

NÕUKOGU RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2022/592,

11. aprill 2022,

millega rakendatakse määrust (EL) nr 359/2011, mis käsitleb teatavate isikute, üksuste ja asutuste vastu suunatud piiravaid meetmeid seoses olukorraga Iraanis

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 12. aprilli 2011. aasta määrust (EL) nr 359/2011, mis käsitleb teatavate isikute, üksuste ja asutuste vastu suunatud piiravaid meetmeid seoses olukorraga Iraanis, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 12 lõiget 1,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu võttis 12. aprillil 2011 vastu määruse (EL) nr 359/2011.
- (2) Nõukogu otsuse 2011/235/ÜVJP ⁽²⁾ läbivaatamise tulemusena otsustas nõukogu, et otsuses sätestatud piiravate meetmete kehtivust tuleks pikendada 13. aprillini 2023.
- (3) Kolm määruse (EL) nr 359/2011 I lisas loetletud isikut on surnud ning neid puudutavad kanded tuleks kõnealusest lisast välja jätta. Nõukogu leidis ühtlasi, et määruse (EL) nr 359/2011 I lisas esitatud kandeid 25 isiku kohta tuleks ajakohastada.
- (4) Määruse (EL) nr 359/2011 I lisa tuleks seetõttu vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) nr 359/2011 I lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

⁽¹⁾ ELT L 100, 14.4.2011, lk 1.

⁽²⁾ Nõukogu 12. aprilli 2011. aasta otsus 2011/235/ÜVJP teatavate isikute ja üksuste vastu suunatud piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Iraanis (ELT L 100, 14.4.2011, lk 51).

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Luxembourg, 11. aprill 2022

Nõukogu nimel

eesistuja

J. BORRELL FONTELLES

Määruse (EL) nr 359/2011 I lisa („Artikli 2 lõikes 1 osutatud füüsiliste ja juriidiliste isikute, üksuste ja asutuste loetelu“) muudetakse järgmiselt:

1) loetelust „Isikud“ jäetakse välja kanded nr 27 (ZARGAR Ahmad), nr 38 (kindralmajor dr FIRUZABADI, Seyyed Hasan) ja nr 41 (HEJAZI Mohammad);

2) kanded järgmise 25 isiku kohta asendatakse alltoodud kannetega:

Isikud

	Nimi	Tuvastamisandmed	Põhjendus	Loetellu kandmise kuupäev
„1.	AHMADI-MOQADDAM, Esmail	Sünnikoht: Teheran (Iraan) Sünniaeg: 1961 Sugu: mees	Alates 20. septembrist 2021 ülikooli ja kõrgema riikliku kaitseuuringute instituudi rektor. Endine relvajõudude peastaabi ülema vanemnõunik julgeolekuküsimustes. Iraani riikliku politsei ülem 2005. aastast kuni 2015. aasta alguseni. Samuti Iraani küberpolitsei (ELi loetellu kantud) juht 2011. aasta jaanuarist kuni 2015. aasta alguseni. Temale alluvad jõud ründasid julmalt rahumeelseid meeleavaldusi ning sooritasid 15. juunil 2009 vägivaldse öise rünnaku Teherani Ülikooli ühiselamutes. Endine Jeemeni rahvale toetust osutava Iraani peakorteri juht.	12.4.2011
20.	MOGHISSEH, Mohammad (teise nimega NASSERIAN)	Sugu: mees	Alates 2020. aasta novembrist ülemkohtu kohtunik. Endine Teherani revolutsioonilise kohtu 28. filiaali juht. Samuti peetakse teda vastutavaks bahai kogukonna liikmete süüdimõistmise eest. Tegeles valimisjärgsete kohtuasjadega. Määras ebaõiglastel kohtuprotsessidel ühiskondlikele ja poliitilistele aktivistidele ning ajakirjanikele pikaajased vangistused ja mõistis mitu meeleavaldajat ning ühiskondlikku ja poliitilist aktivisti surma.	12.4.2011
21.	MOHSENI-EJEL, Gholam-Hossein	Sünnikoht: Ejiyeh (Iraan) Sünniaeg: umbes 1956 Sugu: mees	Alates 2021. aasta juulist ülemkohtunik. Lepitusnõukogu liige. Iraani peaprokurör 2009. aasta septembrist kuni 2014. aastani. Endine kohtusüsteemi juhi asetäitja (2014. aastast kuni 2021. aasta juulini) ja kohtusüsteemi kõneisik (2010–2019). Oli aastatel 2005–2009 luureminister. 2009. aasta valimiste ajal, kui ta oli luureminister, vastutasid tema alluvuses olevad luuretöötajad sadade aktivistide, ajakirjanike, dissidentide ja reformimeelsete poliitikute kinnipidamise ja piinamise ning neilt surve all valetunnistuste väljapressimise eest. Lisaks sunniti poliitiku andma valetunnistusi väljakannatamatul ülekuulamisel, kus kasutati piinamist, väärkohtlemist, väljapressimist ning pereliikmete ähvardamist.	12.4.2011
22.	MORTAZAVI, Said (teise nimega MORTAZAVI, Saeed)	Sünnikoht: Meybod, Yazd (Iraan) Sünniaeg: 1967 Sugu: mees	Sotsiaalhoolekande süsteemi ülem 2011. aastast kuni 2013. aastani. Teherani peaprokurör kuni 2009. aasta augustini. Teherani peaprokurörina andis välja üldise korralduse sadade aktivistide, ajakirjanike ja üliõpilaste kinnipidamiseks. 2010. aasta jaanuaris leiti parlamentaarse juurdluse käigus, et ta vastutab otseselt kolme vangi kinnipidamise eest, kes hiljem vahi all olles surid. Tema töösuhe lõpetati 2010. aasta augustis pärast seda, kui Iraani kohus uuris tema rolli nende kolme mehe surmas, kes peeti tema korraldusel pärast valimisi kinni.	12.4.2011

			2014. aasta novembris tunnistasid Iraani ametivõimud ametlikult tema osalust kinnipeetavate surmajuhtumites. Iraani kohus mõistis ta 19. augustil 2015 õigeks süüdistustes kolme noore mehe piinamise ja surma eest Kahrizaki kinnipidamiskeskuses 2009. aastal. Talle mõisteti 2017. aastal vanglakaristus ning ta vabastati 2019. aasta septembris. 2021. aasta augustis tegi Iraani ülemkohus otsuse, millega anti Said Mortazavile täielik toetus ja tühistati talle varasemalt mõistetud kaheaastane vanglakaristus.	
25.	SALAVATI, Abdolghassem	Sugu: mees	Alates 2019. aastast finantskuritegude erikohtu 4. filiaali kohtunik. Endine Teherani revolutsioonilise kohtu 15. filiaali juht. Teherani kohtu vastutav kohtunik. Vastutas valimisjärgsete juhtumite eest, oli juhtiv kohtunik 2009. aasta suve nn näidisprotsessidel, mõistis surma kaks näidisprotsessidel osalenud monarhisti. Määras rohkem kui sajale poliitilisele vangile, inimõiguslasele ja meelevaldajale pikaajalise vangistuse. 2018. aastal esitatud aruannete kohaselt jätkas ta sarnaste karistuste määramist, ilma et oleks nõuetekohaselt järgitud õiglase ärakuulamise menetlust.	12.4.2011
28.	YASAGHI, Ali-Akbar	Sugu: mees	Ülemkohtu kohtunik, 13. osakonna juht. Fondi Setad-e Dieh tegevjuhi asetäitja. Mashhadi revolutsioonilise kohtu esimees (2001–2011). Tema juhtimisel toimunud kohtuistungid olid pealiskaudsed ja kinnised, kinni ei peetud süüdistatavate põhiõigustest. Kuna hukkamisotsuseid tehti massiliselt (ajavahemikul 2009. aasta suvest kuni 2011. aasta suveni kuni 550 hukkamisotsust), ei järgitud surmaotsuste tegemisel nõuetekohaselt õiglase ärakuulamise menetlust.	12.4.2011
30.	ESMAILI, Gholam-Hossein (teise nimega ESMAILI, Gholam Hossein)	Sugu: mees	Alates 2021. aasta augustist Iraani presidendi Ebrahim Raisi personaliülem. Alates 2019. aasta aprillist kuni 2021. aasta juulini kohtusüsteemi kõneisik. Endine Teherani kohtusüsteemi juht. Endine Iraani Vanglate Organisatsiooni juht. Oma ametis osales poliitiliste meelevaldajate massilises kinnipidamises ning vanglasüsteemis toimunud väärkohtlemise varjamises.	12.4.2011
33.	ABBASZADEH-MESHKINI, Mahmoud	Sugu: mees	Parlamendi liige (alates 2020. aasta veebruarist) ning riigi julgeoleku ja välisasjade eest vastutava parlamendikomisjoni esimees. Endine Iraani kõrgema inimõiguste nõukogu nõunik (kuni 2019. aastani). Endine kõrgema inimõiguste nõukogu sekretär. Endine Ilami provintsi kuberner. Endine siseministeeriumi poliitikadirektor. Erakondade ja poliitiliste rühmituste tegevust käsitleva seaduse artikli 10 komitee esimehena vastutas meeleavalduste ja muude avalike ürituste korraldamiseks loa andmise ning erakondade registreerimise eest. 2010. aastal peatas ta Mousaviga seotud kahe reformimeelse erakonna – Iraani Islamistliku Osalusrinde (Islamic Iran Participation Front) ja Mudžahiidide Islamirevolutsiooni Organisatsiooni (Islamic Revolution Mujahedeen Organization) – tegevuse. Alates 2009. aastast on järjekindlalt ja pidevalt keelanud igasugused valitsusvälised kogunemised, piirates sellega põhiseaduslikku õigust meelt avaldada. Selle tagajärjel on vahistatud palju rahumeelseid meeleavaldajaid ning selline tegevus on vastuolus kogunemisvabadusega.	10.10.2011

			Lisaks keeldus ta 2009. aastal andmast opositsioonile luba korraldada mälestustseremooniat inimeste auks, kes tapeti presidendivalimiste üle toimunud meelevalduste käigus.	
35.	AKHARIAN, Hassan	Sugu: mees	Alates 2015. aastast ELi loetellu kantud Rajaee Shahri vangla 5. osakonna ülem ja vastutab üksikvangistusse määramise eest. Endine Karajis asuva Rajaee Shahri vangla 1. osakonna ülem (kuni 2010. aasta juulini). Mitmed endised kinnipeetavad on teada andnud, et ta on kasutanud piinamist ning andnud korraldusi takistada kinnipeetavatele arstiabi andmist. Ühe Rajaee Shahri vangla kinnipeetava tunnistuse kohaselt peksid kõik vangivalvurid teda jõhkralt Akhariani täielikul teadmisel. Samuti on Akhariani ametiajal registreeritud vähemalt ühe kinnipeetava – Mohsen Beikvandi – väärkohtlemine ja surm. Beikvand suri 2010. aasta septembris. Teised vangid on andnud usutavaid ütlusi, et ta tapeti Hassan Akhariani antud korraldusel.	10.10.2011
36.	AVAEE, Seyyed Ali-Reza (teise nimega AVAEE, Seyyed Alireza; AVAIE, Alireza)	Sünnikoht: Dezful (Iraan) Sünniaeg: 20.5.1956 Sugu: mees	Kuni 25. augustini 2021 justiitsminister. Endine eriuurimiste ameti direktor. Kuni 2016. aasta juulini siseministri asetäitja ja avaliku registri juhataja. Oli 2014. aasta aprillis kohtunike distsiplinaarkohtu nõunik. Endine Teherani kohtusüsteemi juht. Teherani kohtusüsteemi juhina vastutas inimõiguste rikkumiste, meelevaldsete vahistamiste, kinnipeetavate õiguste rikkumiste ning arvukate hukkamiste eest.	10.10.2011
46.	KAMALIAN, Behrouz (teise nimega Hackers Brain, Behrooz_Ice)	Sünnikoht: Teheran (Iraan) Sünniaeg: 1983 Sugu: mees	Iraani režiimiga seotud küberrühma Ashiyaneh juht. Behrouz Kamaliani asutatud rühm Ashiyaneh Digital Security vastutab nii riigisisese opositsiooni esindajate ja reformimeelsete isikute kui ka välisriikide institutsioonide vastu toime pandud intensiivsete küberrünnakute eest. Kamaliani organisatsiooni Ashiyaneh tegevus aitas režiimil opositsiooni maha suruda ning selle raames pandi 2009. aastal mitmel korral toime inimõiguste raskeid rikkumisi. Nii Kamalian kui ka küberrühm Ashiyaneh tegutsesid vähemalt 2021. aasta detsembrini.	10.10.2011
47.	KHALILOLLAHI, Moussa (teise nimega KHALILOLLAHI, Mousa; ELAHI, Mousa Khalil)	Sünnikoht: Tabriz (Iraan) Sünniaeg: 1963 Sugu: mees	Ida-Aserbaidžani provintsi ülemkohtunik. Aastatel 2010–2019 Tabrasi (Tabrīz) prokurör. Oli seotud Sakineh Mohammadi-Ashtiani kohtuasjaga ja osales nõuetekohase menetluse õiguse rängas rikkumises.	10.10.2011
53.	TALA, Hossein (teise nimega TALA, Hosseyn)	Sünnikoht: Teheran (Iraan) Sünniaeg: 1969 Sugu: mees	Kuni 2020. aastani Eslamshahri linnapea. Endine Iraani parlamendi liige. Kuni 2010. aasta septembrini Teherani provintsi kindralkuberner (<i>farmandar</i>), kes vastutas politseijõudude sekkumise ning seega meelevalduste mahasurumise eest. Pälvis 2010. aasta detsembris autasu valimisjärgsetes repressioonides osalemise eest.	10.10.2011
55.	ZEBHI, Hossein	Sugu: mees	Kohtusüsteemi esimene asenõunik ja ülemkohtu kohtunik (eeskätt julgeolekuvastaste süütegude ja narkokuritegudega tegeleva ülemkohtu 41. filiaali juht). Iraani peaprokuröri asetäitja (2007–2015). Vastutas selles ametis kohtuasjade eest, mis algatati pärast 2009. aasta valimiste järgselt puhkenud meelevaldusi ning mida lahendati inimõigusi rikkudes. Samuti toetas selles ametis liigrangeid karistusi narkokuritegude eest.	10.10.2011

56.	BAHRAMI, Mohammad-Kazem	Sugu: mees	Kuni 2021. aasta aprillini halduskohtu juht. Osales 2009. aastal relvajõudude kohtusüsteemi juhina rahumeelsete meeleavaldajate represseerimises.	10.10.2011
60.	Dr HOSSEINI, Mohammad (teise nimega dr HOSSEYNI, Seyyed Mohammad; Seyed, Sayyed ja Sayyid)	Sünnikoht: Rafsanjan, Kerman (Iraan) Sünniaeg: 23.7.1961 Sugu: mees	Alates 2021. aasta augustist president Raisile alluv parlamentaarsete küsimuste eest vastutav asepresident. Endine president Mahmoud Ahmadinejadi nõunik ja fundamentalistliku poliitilise rühmituse YEKTA kõneisik. Kultuuri- ja islamijuhtimise minister (2009–2013). Iraani revolutsioonilise kaardiväe endise liikmena osales ajakirjanike represseerimises.	10.10.2011
62.	ZARGHAMI, Ezzatollah	Sünnikoht: Dezful (Iraan) Sünniaeg: 22.7.1959 Sugu: mees	Alates 25. augustist 2021 kultuuri-, käsitööstus- ja turismiminister. Alates 2014. aastast küberruumi ülemnõukogu ja kultuurirevolutsiooni nõukogu liige. Iraani Islamivabariigi ringhäälingu (IRIB) juht kuni 2014. aasta novembrini. IRIBi juhina vastutas ta kogu programmivaliku eest. IRIB on kandnud üle kinnipeetutelt vägivaldaga saadud ülestunnistusi ja mitmeid „näidisprotsesse“ 2009. aasta augustis ja 2011. aasta detsembris. Nendega rikuti selgelt rahvusvahelisi norme õiglase kohtumenetluse ja nõuetekohase menetluse õiguse kohta.	23.3.2012
64.	KAZEMI, Toraj	Sugu: mees	ELi loetellu kantud küberpolitsei Teherani piirkonna üksuse ülem kuni 2020. aasta juunini. Oma ametis kuulutas välja valitsusse häkkerite töölevärbamise kampaania, et paremini kontrollida internetis liikuvat teavet ja rünnata „ohtlikke“ saite.	23.3.2012
65.	LARIJANI, Sadeq	Sünnikoht: Najaf (Iraak) Sünniaeg: 1960 või 1961. aasta august Sugu: mees	Alates 29. detsembrist 2018 lepitusnõukogu juht. Endine kaitsenõukogu liige (kuni 2021. aasta septembrini). Endine kohtusüsteemi juht (aastatel 2009–2019). Kohtusüsteemi juhi ülesanne on anda nõusolek ja kinnitus karistustele, mis määratakse iga <i>qesa</i> (kättemaks), <i>hodoud'i</i> (jumalavastane kuritegu) ja <i>ta'zirat'i</i> (riigivastane kuritegu) eest. Nende karistuste hulka kuuluvad ka surmanuhtlus, piitsutamine ja amputeerimine. Seoses sellega on ta isiklikult kinnitanud arvukaid surmanuhtluseid (sealhulgas kividega surnuks loomine, poimine, alaealiste hukkamine ja avalikud hukkamised, kus vangid puuakse tuhandete inimeste silme all sildade külge), rikkudes rahvusvahelisi standardeid. Nii on ta kaasa aidanud paljude inimeste hukkamisele. Samuti on ta andnud loa kehaliseks karistamiseks, näiteks süüdimõistetu jäsemete amputeerimiseks ja tema silmadesse happe tilgutamiseks. Pärast Sadeq Larijani ametisse astumist on poliitvangide, inimõiguste kaitsjate ja vähemuste meelevaldne vahistamine märkimisväärselt sagenenud. Samuti on Sadeq Larijani vastutav Iraani kohtumenetluste puhul õiglase kohtumenetluse õiguse süstemaatilise rikkumise eest.	23.3.2012
69.	MORTAZAVI, Seyyed Solat	Sünnikoht: Farsan, Tchar Mahal-o-Bakhtiari (lõunaosa) (Iraan) Sünniaeg: 1967 Sugu: mees	Alates 5. septembrist 2021 Iraani täitevasjade valdkonna asepresident ja presidendi kantselei juhataja. Alates 16. septembrist 2019 kuni 2021. aasta septembrini juhtis Mostazafan Foundationi kinnisvaraharu, mis kuulus Iraani kõrgeima juhi Khāmene'i otsesse alluvusse. Kuni 2019. aasta novembrini Astan Qods Razavi sihtasutuse Teherani filiaali direktor. Suuruselt teise Iraani linna Mashhadi (kus viiakse regulaarselt täide avalikke hukkamisi) endine linnapea. Endine poliitiliste küsimuste eest vastutav siseministri asetäitja, kes nimetati ametisse 2009. aastal. Selles ametis vastutas nende isikute represseerimise juhtimise eest, kes võtsid sõna oma seaduslike õiguste, sealhulgas väljendusvabaduse kaitseks. Hiljem määrati Iraani 2012. aasta parlamendivalimiste ja 2013. aasta presidendivalimiste ajal valimiskomisjoni juhiks.	23.3.2012

74.	REZVANMA-NESH, Ali	Sugu: mees	Ajavahemikul 2010–2016 Alborzi piirkonna Karaji provintsi aseprokurör. Vastutav inimõiguste ränkade rikkumiste eest, muu hulgas oli osaline alaealise hukkamises.	23.3.2012
79.	RASHIDI AGHDAM, Ali Ashraf	Sugu: mees	Teherani vanglasüsteemi (Tehran Prisons) tervise-, parandus- ja kasvatusküsimuste asedirektor. Endine Evini vangla ülem (2012–2015). Tema ametisoleku ajal halvenesid vanglatingimused ja teadete kohaselt vangide väärkohtlemine suurenes. 2012. aasta oktoobris alustas üheksa naisvangi näljastreiki, et protesteerida oma õiguste rikkumise ja vägivaldse kohtlemise vastu vangivalvurite poolt.	12.3.2013
80.	KLASATI, Morteza	Sugu: mees	Teherani revolutsioonilise kohtu 54. filiaali ja Ahvāzi revolutsioonilise kohtu 4. filiaali kohtunik, kes mõistis surma neli araabia poliitvangi, kelleks olid kolm venda Taha Heidarian, Abbas Heidarian ja Abd al-Rahman Heidarian ning Ali Sharif. Nad vahistati, neid piinati ja nad poodi üles ilma nõuetekohase menetluseta. Nendele juhtumitele ja nõuetekohase menetluse puudumisele osutati 13. septembri 2012. aasta aruandes, mille oli koostanud ÜRO eriraportöör inimõiguste küsimustes Iraanis, ÜRO peasekretäri 22. augusti 2012. aasta aruandes Iraani kohta.	12.3.2013
83.	JAFARI, Asadollah	Sugu: mees	Isfahani (Esfahān) peaprokurör. Sellel ametikohal andis korralduse kasutada vägivalda meelevaldajate vastu, kes tulid tänavale 2021. aasta novembris, et avaldada meelt veepuuduse vastu. Mõne tunnistuse kohaselt andis Jafari teada eraldi ameti loomisest, mis hakkab tegelema uurimiste läbiviimisega arreteeritud meelevaldajate suhtes. Olles Mazandarani provintsi prokurör, soovitas Jafari määrata tema menetluses olevate juhtumite puhul surmanuhtluse, mis tõi kaasa arvukalt hukkamisi, sealhulgas avalikke hukkamisi, ning seda asjaoludel, mil surmanuhtluse määramine oli vastuolus rahvusvaheliste inimõigustega, sealhulgas seetõttu, et tegemist oli ebaproportsionaalse ja liigrange karistusega. Jafari vastutas ka ebaseaduslike vahistamiste ja bahai usku kinnipeetavate õiguste rikkumise eest alates nende vahistamisest kuni luureteenistuse kinnipidamiskeskuses üksikvangistuses hoidmiseni.	12.3.2013
95.	VASEGHI, Leyla (teise nimega VASEQI, Layla, VASEGHI, Leila, VASEGHI, Layla)	Sünnikoht: Sari, Mazandaran Province (Iraan) Sünniaeg: 1352 (Iraani Hijri kalender), 1972 või 1973 (Gregoriuse kalender) Sugu: naine Amet: endine Shahr-e Qodsi kuberner ja linna julgeolekunõukogu ülem	Shahr-e Qodsi kuberner ja linna julgeolekunõukogu ülemana alates 2019. aasta septembrist kuni 2021. aasta novembrini andis Leyla Vaseghi politseile ja teistele relvajõududele korralduse kasutada 2019. aasta novembri meelevaldustel surmavaid vahendeid, põhjustades relvastamata meelevaldajate ja teiste tsiviilisikute surma või vigastusi. Shahr-e Qodsi kuberner ja linna julgeolekunõukogu ülemana vastutab Leyla Vaseghi inimõiguste raskete rikkumiste eest Iraanis.	12.4.2021“

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2022/593,**1. märts 2022,****millega lubatakse kasutada eeterlikku litseamarjaõli teatavate loomaliikide söödalisandina****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrust (EÜ) nr 1831/2003 loomasöötares kasutatavate söödalisandite kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 9 lõiget 2,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruses (EÜ) nr 1831/2003 on sätestatud loomasöödas kasutatavate söödalisandite taotlemise nõuded ning sellise loa andmise alused ja kord. Kõnealuse määruse artikli 10 lõikega 2 on ette nähtud nõukogu direktiivi 70/524/EMÜ ⁽²⁾ alusel lubatud söödalisandite uuesti hindamine.
- (2) Direktiivi 70/524/EMÜ alusel anti tähtajatu luba eeterliku litseamarjaõli kasutamiseks kõikide loomaliikide söödalisandina. Vastavalt määruse (EÜ) nr 1831/2003 artikli 10 lõike 1 punktile b kanti see söödalisand olemasoleva tootena seejärel söödalisandite registrisse.
- (3) Vastavalt määruse (EÜ) nr 1831/2003 artikli 10 lõikele 2 koostoimes nimetatud määruse artikliga 7 on esitatud taotlus eeterliku litseamarjaõli uuesti hindamiseks kõikide loomaliikide söödalisandina.
- (4) Taotleja soovis kõnealuse söödalisandi liigitamist söödalisandite kategooriasse „organoleptilised lisandid“ ja funktsionaalrühma „lõhna- ja maitseained“. Taotlusele olid lisatud määruse (EÜ) nr 1831/2003 artikli 7 lõikes 3 nõutud üksikasjad ja dokumendid.
- (5) Taotleja soovis, et eeterlikku litseamarjaõli lubatakse kasutada ka joogivees. Määrus (EÜ) nr 1831/2003 ei võimalda siiski lõhna- ja maitseaine kasutamist joogivees lubada. Seepärast ei tohiks lubada eeterlikku litseamarjaõli joogivees kasutada.
- (6) Euroopa Toiduohutusamet (edaspidi „toiduohutusamet“) jõudis oma 5. mai 2021. aasta arvamuses ⁽³⁾ järeldusele, et kavandatud kasutustingimuste juures ei avalda eeterlik litseamarjaõli kahjulikku mõju ei loomade ega tarbijate tervisele ega keskkonnale. Toiduohutusamet jõudis ka järeldusele, et eeterlikku litseamarjaõli tuleks käsitleda nahka ja silmi ärritavana ning nahka ja hingamisteid sensibiliseerivana. Seepärast leiab komisjon, et tuleks võtta asjakohased kaitsemeetmed, mis võimaldavad ennetada kahjulikku mõju inimeste, eelkõige kõnealuse söödalisandi kasutajate tervisele.

⁽¹⁾ ELT L 268, 18.10.2003, lk 29.⁽²⁾ Nõukogu 23. novembri 1970. aasta direktiiv 70/524/EMÜ söödalisandite kohta (EÜT L 270, 14.12.1970, lk 1).⁽³⁾ EFSA Journal 2021;19(6):6623.

- (7) Toiduohutusamet jõudis ka järeldusele, et eeterlik litseamarjaõli on toidu maitsestatamisel üldtunnustatud ja selle toime söödas on põhimõtteliselt sama nagu toidus. Seepärast ei ole vaja selle tõhusust täiendavalt tõendada. Lisaks kinnitas toiduohutusamet määrusega (EÜ) nr 1831/2003 asutatud referentlabori aruande söödas sisalduva kõnealuse söödalisandi analüüsimise meetodite kohta.
- (8) Eeterliku litseamarjaõli hindamisest nähtub, et määruse (EÜ) nr 1831/2003 artiklis 5 sätestatud tingimused loa andmiseks on täidetud. Seepärast tuleks anda luba söödalisandi kasutamiseks käesoleva määruse lisas esitatud viisil.
- (9) Parema kontrolli võimaldamiseks tuleks sätestada teatavad piirangud ja tingimused. Eelkõige tuleks söödalisandite märgistusele märkida aine soovitatav sisaldus. Sellise sisalduse ületamise korral tuleks eelsegu märgistusel esitada teatav teave.
- (10) Asjaolu, et eeterliku litseamarjaõli kasutamiseks lõhna- ja maitseainena joogivees ei ole luba antud, ei välista selle kasutamist segasöödas, mida manustatakse veega.
- (11) Kuna ohutusnõuetest ei tulene vajadust kõnealuse aine lubamise tingimuste muudatuse viivitamatult kohaldada, on asjakohane näha ette üleminekuperiood, et huvitatud isikud saaksid teha ettevalmistusi loa andmisest tulenevate uute nõuete täitmiseks.
- (12) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Loa andmine

Lisas kirjeldatud ainet, mis kuulub söödalisandite kategooriasse „organoleptilised lisandid“ ja funktsionaalrühma „lõhna- ja maitseained“, lubatakse kasutada söödalisandina loomasöödas kõnealuses lisas esitatud tingimustel.

Artikkel 2

Üleminekumeetmed

1. Lisas kirjeldatud ainet ja seda ainet sisaldavaid eelsegusid, mis on toodetud ja märgistatud enne 2. novembrit 2022 kooskõlas enne 2. maid 2022 kohaldatavate eeskirjadega, võib jätkuvalt turule lasta ja kasutada kuni olemasolevate varude ammendumiseni.
2. Lisas nimetatud ainet sisaldavaid söödamaterjale ja segasööta, mis on toodetud ja märgistatud enne 2. maid 2023 kooskõlas enne 2. maid 2022 kohaldatavate eeskirjadega, võib jätkuvalt turule lasta ja kasutada kuni olemasolevate varude ammendumiseni, kui need on ette nähtud toiduloomadele.
3. Lisas nimetatud ainet sisaldavaid söödamaterjale ja segasööta, mis on toodetud ja märgistatud enne 2. maid 2024 kooskõlas enne 2. maid 2022 kohaldatavate eeskirjadega, võib jätkuvalt turule lasta ja kasutada kuni olemasolevate varude ammendumiseni, kui need on ette nähtud loomadele, mis ei ole toiduloomad.

Artikkel 3

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 1. märts 2022

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

Söödalisandi identifitseerimisnumber	Loa hoidja nimi	Söödalisand	Koostis, keemiline valem, kirjeldus, analüüsimeetod	Loomaliik või -kategooria	Vanuse ülempiir	Miinum-sisaldus	Maksimum-sisaldus	Muud sätted	Loa kehtivusaja lõpp
						Toimeaine sisaldus milligrammides 12 % niiskusesisaldusega täissööda kilogrammi kohta			
Kategooria: organoleptilised lisandid. Funktsionaalrühm: lõhna- ja maitseained.									
2b491-eo	–	Eeterlik litseamarjaõli	Söödalisandi koostis Eeterlik õli, mis saadakse <i>Litsea cubeba</i> (Lour.) Pers. viljadest Vedelik <i>Toimeaine kirjeldus</i> Eeterlik õli, mis saadakse <i>Litsea cubeba</i> (Lour.) Pers. viljadest aurdestillatsiooni teel, nagu on määratletud Euroopa Nõukogu poolt ⁽¹⁾ . geraniaal: 36–45 % neraal: 25–35 % limoneen: 9–15 % linalool: 0,4–3 % geraniool: 1–4 % CASi number: 68855-99–2 EINECSi number: 290–018-7 FEMA number: 3846 CoE number: 491	Broilerkanad Munakanad Broilerkalkunid Nuumsead Pörsad Imetavad emised Vasikad Piimalehmad Nuumveised Lambad/kitsed Hobused Küülikud	–	–	–	1. Söödalisand lisatakse söödale eelseguna. 2. Söödalisandi ja eelsegude kasutamist juhistes märgitakse säilitustingimused ja püsivus kuumtöötlemisel. 3. Söödalisandi märgistusel esitatakse järgmine teave: „Toimeaine soovitatav maksimumsisaldus 12 % niiskusesisaldusega täissööda kilogrammi kohta: — Broilerkanad: 11 mg — Munakanad: 16 mg — Nuumkalkunid: 14 mg — Nuumsead: 23 mg — Pörsad: 19 mg — Imetavad emised: 28 mg — Vasikad (piimaasendajates): 48 mg	2. mai 2032

			<i>Analüüsimeetod</i> ⁽²⁾ Fütokeemilise markeri <i>neraali</i> määramine söödalisandis või lõhna- ja maitseainete segus: — gaasikromatograafia-massispektromeetria retentsioonaja järgi häälestamisega (RTL-GC-MS)	Lõhelased Koerad Kassid Dekoratiivkalad				— Nuumveised, lambad, kitsed ja hobused: 43 mg — Piimalehmad: 28 mg — Küülikud: 17 mg — Lõhelased: 47 mg — Koerad: 50 mg — Kassid: 8,5 mg — Dekoratiivkalad: 125 mg“. 4. Eelsegu etiketil esitatakse asjao-mase funktsionaalrühma nimetus, söödalisandi nimetus ja identifitseerimisnumber ning lisatud toimeaine kogus, kui eelsegu etiketil märgitud kasutuskoguse puhul ületatakse punktis 3 osutatud sisaldust. 5. Söödakäitlejad kehtestavad söödalisandi ja eelsegude kasutajatele kasutamiskorra ja korralduslikud meetmed, millega vähendatakse sissehingamisest, nahakaudsest kokkupuutest ja silma sattumisest tulene-da võivaid ohte. Kui selline kasutamiskord ja sellised meetmed ei võimalda kõnealuseid ohte kõrvaldada või minimeerida, kasutatakse söödalisandi ja eelsegude käitlemisel isiku-kaitsevahendeid, sealhulgas naha-, silma- ja hingamiskaitseva-hendeid.	
--	--	--	--	---	--	--	--	---	--

⁽¹⁾ „Natural sources of flavourings“ („Lõhna- ja maitseainete looduslikud allikad“) – aruanne nr 2 (2007).

⁽²⁾ Analüüsimeetodite üksikasjad on kättesaadavad referentlabori veebisaidil: <https://ec.europa.eu/jrc/en/eurl/feed-additives/evaluation-reports>

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2022/594,**8. aprill 2022,****millega muudetakse määrust (EÜ) nr 474/2006 seoses nimekirjaga lennuettevõtjatest, kelle suhtes kohaldatakse liidu piires tegevuskeeldu või tegevuspiiranguid****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2005. aasta määrust (EÜ) nr 2111/2005, mis käsitleb ühenduse nimekirja, millesse kantakse lennuettevõtjad, kelle suhtes kohaldatakse ühenduse piires tegevuskeeldu, koostamist ja lennureisijate teavitamist lendu teenindavast lennuettevõtjast ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivi 2004/36/EÜ ⁽¹⁾ artikkel 9, eriti selle artikli 4 lõiget 2,

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni määrusega (EÜ) nr 474/2006 ⁽²⁾ on kehtestatud nimekirja lennuettevõtjatest, kelle suhtes kohaldatakse liidu piires tegevuskeeldu.
- (2) Venemaa föderaalne lennutranspordiamet (edaspidi „FATA“) sertifitseeritud lennuettevõtjad ei ole kandnud määruse (EÜ) nr 474/2006 A ega B lisasse, välja arvatud lennuettevõtja SKOL Airline LLC, mis lisati A lisasse komisjoni rakendusmäärusega (EL) 2021/2070 ⁽³⁾.
- (3) Määruse (EÜ) nr 2111/2005 artikli 4 lõike 3 kohaselt on teatavad Euroopa Liidu (edaspidi „EL“) liikmesriigid ja Euroopa Liidu Lennundusohutusamet (edaspidi „amet“) edastanud komisjonile teavet, mis võib olla kõnealuse nimekirja ajakohastamise seisukohast oluline. Asjakohast teavet on esitanud ka kolmandad riigid ja rahvusvahelised organisatsioonid. Otsustamaks, kas nimekirja ajakohastamine on asjakohane, on komisjon kõigiti arvesse võtnud esitatud teavet.
- (4) Vastavalt Bermuda ja Venemaa vahel 1999. aastal sõlmitud lepingule, milles käsitletakse 7. detsembril 1944 Chicagos alla kirjutatud rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni (edaspidi „Chicago konventsioon“) artikli 83bis rakendamist Bermudas registreeritud ja FATA sertifitseeritud lennuettevõtjate käitatavate õhusõidukite suhtes ning Chicago konventsiooni 1., 2. ja 6. lisas sätestatud regulatiivse järelevalve ülesannete ja kohustuste ülekandmist, teatas Bermuda tsiviillennundusamet (edaspidi „BCAA“) 14. märtsil 2022 üldteatega GEN-01-2022 FATA-le, et kõikide Bermudas registreeritud ja FATA sertifitseeritud lennuettevõtjate käitatavate renditud õhusõidukite lennukõlblikkussertifikaadid peatatakse alates 12. märtsist 2022 kell 23.59 UTC, lähtudes tõdemusest, et nende õhusõidukite jätkuvat lennukõlblikkust ei ole võimalik enam tagada.
- (5) Vastavalt Iirimaa ja Venemaa vahel 2002. aastal sõlmitud lepingule, milles käsitletakse Chicago konventsiooni artikli 83bis rakendamist Iirimaa registreeritud ja FATA sertifitseeritud lennuettevõtjate käitatavate õhusõidukite suhtes ning Chicago konventsiooni 1., 2. ja 6. lisas sätestatud regulatiivse järelevalve ülesannete ja kohustuste ülekandmist, andis Iiri lennuamet (edaspidi „IAA“) 15. märtsil 2022 välja oma lennundusteate A.114, milles ta teatas kõigi FATA sertifitseeritud lennuettevõtjate käitatavate õhusõidukite lennukõlblikkussertifikaatide kehtivuse lõpetamisest, lähtudes tõdemusest, et nende õhusõidukite lennukõlblikkust ei ole võimalik tagada.

⁽¹⁾ ELT L 344, 27.12.2005, lk 15.

⁽²⁾ Komisjoni 22. märtsi 2006. aasta määrus (EÜ) nr 474/2006, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 2111/2005 II peatükis nimetatud ühenduse nimekirja lennuettevõtjatest, kelle suhtes kohaldatakse ühenduse piires tegevuskeeldu (ELT L 84, 23.3.2006, lk 14).

⁽³⁾ Komisjoni 25. novembri 2021. aasta rakendusmäärus (EL) 2021/2070, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 474/2006 seoses nimekirjaga lennuettevõtjatest, kelle suhtes kohaldatakse liidu piires tegevuskeeldu või tegevuspiiranguid (ELT L 421, 26.11.2021, lk 31).

- (6) Vaatamata nendele BCAA ja IAA (kes tegutsevad registreerimisriikide pädevate asutustena) otsustele jätkavad FATA sertifitseeritud lennuettevõtjad asjaomaste õhusõidukite käitamist nii Venemaal kui ka teatavatesse muudesse kolmandatesse riikidesse suunduvatel lendudel. Rahvusvaheline Tsiviillennunduse Organisatsioon (edaspidi „ICAO“) tuletas oma 11. märtsi 2022. aasta elektroonilises bületäänis 2022/12 meelde, et selline tegevus on Chicago konventsiooni artiklite 29 ja 31 otsene rikkumine. Selle elektroonilise bületääni kohaselt ei oleks FATA kui Venemaa sertifitseeritud lennuettevõtjate asjakohastele rahvusvahelistele ohutusstandarditele vastavuse tagamise eest vastutav asutus pidanud sellist käitamist lubama. Lisaks on FATA sertifitseeritud lennuettevõtjad, kes käitavad selliseid lende põhjendustes 4 ja 5 osutatud õhusõidukitega, seda tehes teadlikult rikkunud asjakohaseid rahvusvahelisi ohutusstandardeid, eelkõige ICAO 6. lisa I osa 5. peatüki standardit 5.2.3 (Lennukit käitatakse vastavalt selle lennukõlblikkussertifikaadi tingimustele ja selle lennukäsiraamatus sätestatud heakskiidetud käitamispäringutele), tingimusel et sellise lennukõlblikkussertifikaadi on välja andnud registreerimisriik.
- (7) Lisaks on enamik neist õhusõidukitest kantud Venemaa õhusõidukiregistrisse ilma omanike nõusolekuta ja kas BCAA või IAA pakutava edasise ohutusala koostööt. Nagu on märgitud ka põhjenduses 6 osutatud ICAO elektroonilises bületäänis, on selline tegevus vastuolus Chicago konventsiooni artiklitega 17 ja 18.
- (8) ICAO avaldas 18. märtsil 2022 riikidele adresseeritud kirja AN 3/1.1–22/41, milles ta tuletab kõigile Chicago konventsiooni osalisriikidele meelde kõnealusest konventsioonist ja selle lisadest tulenevaid järelevalvekohustusi seoses ohutusjärelevalve nõuetekohase teostamisega.
- (9) Venemaa teatas 18. märtsil 2022 Bermudale, et ta peatab viivitamata põhjenduses 4 osutatud artikli 83bis rakendamist käsitleva lepingu kohaldamise. Selle tulemusel kandusid vastavalt asjaomastele rahvusvahelistele tsiviillennundusohutusstandarditele kõik kõnealuse lepingu alusel varem Venemaale üle kantud regulatiivse järelevalve kohustused tagasi Bermudale kui registreerimisriigile.
- (10) Kohaldatavaid rahvusvahelisi tsiviillennundusohutusstandardeid rikkudes on FATA säilitanud põhjendustes 4 ja 5 osutatud ülekantud regulatiivse järelevalve kohustused ning võtnud ilma Bermuda ja Iirimaaga kui registreerimisriikidega kooskõlastamata endale Chicago konventsiooni 8. lisas esitatud regulatiivsed ülesanded ja kohustused. Puuduvad kontrollitavad tõendid järeldamiseks, et FATA on välja arendanud vajaliku ohutusjärelevalvesuutlikkuse, et sedavõrd lühikese etteteatamisega nõuetekohaselt täita sellist laiendatud järelevalvekohustust nii suure arvu õhusõidukite üle.
- (11) Komisjon teavitas 21. märtsil 2022 määruse (EÜ) nr 473/2006 (*) artikli 3 lõike 2 kohaselt FATAt oma tõsisest murest seoses lennundusohutusjärelevalve olukorraga Venemaal ning edastas olulised faktid ja kaalutlused, mis võivad olla aluseks otsusele kehtestada FATA sertifitseeritud lennuettevõtjate suhtes liidus tegevuskeeld.
- (12) Komisjon andis FATA-le võimaluse esitada kirjalikke märkusi ning teha komisjonile ja ELi lennuohutuskomiteele 5. aprillil 2022 suuline ettekanne. FATA-l paluti 1. aprilliks 2022 teatada, kas ta kavatseb kasutada oma kaitseõigust ja soovib ilmuda ELi lennuohutuskomitee ette.
- (13) Komisjon teavitas 21. märtsil 2022 ELi lennuohutuskomiteed määruse (EÜ) nr 2111/2005 ja komisjoni määruse (EÜ) nr 473/2006 raames jätkuvatest ühiskonsultatsioonidest FATAGA.
- (14) FATA teatas 31. märtsil 2022 komisjonile saadetud kirjas, et ta lükkab tagasi väited FATA sertifitseeritud lennuettevõtjate ohutustaseme kohta ning leidis, et ta täidab täielikult ICAO osalisriikidele pandud kohustusi. FATA ei esitanud siiski mingeid tõendeid ega teavet oma väidete toetuseks ega näidanud, kuidas ta täidab oma kohustusi seoses Chicago konventsiooni 8. lisas loetletud regulatiivsete ülesannete ja kohustustega, eelkõige põhjendustes 4 ja 5 osutatud õhusõidukeid käitavate lennuettevõtjate puhul.

(*) Komisjoni 22. märtsi 2006. aasta määrus (EÜ) nr 473/2006, millega kehtestatakse rakenduseeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 2111/2005 II peatükis nimetatud ühenduse nimekirja tarvis, millesse kantakse lennuettevõtjad, kelle suhtes kohaldatakse ühenduse piires tegevuskeeldu (ELT L 84, 23.3.2006, lk 8).

- (15) Komisjon märkis 1. aprillil 2022, et FATA ei olnud teatanud oma kavatsusest kasutada määruses (EÜ) nr 2111/2005 sätestatud kaitseõigust, nagu nõuti komisjoni kirjas, mis edastati FATA-le 21. märtsil 2022.
- (16) ELi lennuohutuskomitee tuli kokku 5. aprillil 2022, et arutada olukorda seoses FATA sertifitseeritud lennuettevõtjate ohutustasemega ning FATA suutlikkusega täita rahvusvahelisi lennundusohutusstandardeid. ELi lennuohutuskomitee võttis teadmiseks Chicago konventsiooni rikkumised, millele on osutatud põhjendustes 6 ja 7, ning kohaldatavate rahvusvaheliste tsiviillennundusohutusstandardite rikkumise, millele on osutatud põhjenduses 10. Samuti märkis komitee, et puudub valmidus teha koostööd komisjoni ja ELi liikmesriikidega FATA ja tema sertifitseeritud lennuettevõtjate suutlikkuse küsimuses, et tagada lennuettevõtjate õhusõidukipargi, sealhulgas põhjendustes 4 ja 5 osutatud õhusõidukite jätkuv lennukõlblikkus ja ohutu käitamine.
- (17) Täiendavalt kaaluti ka nõukogu määrusest (EL) 2022/328 ⁽⁵⁾ (millega muudetakse määrust (EL) nr 833/2014) tulenevate piiravate meetmete järgnevat mõju ning eelkõige lühiajalist käitamisalast mõju, mida avaldab üksnes piiratud juurdepääs navigatsioonandmebaaside ja maapinnaga kokkupõrke vältimise süsteemide andmebaasidele, kahjustades seega oluliselt FATA sertifitseeritud lennuettevõtjate käitatavate õhusõidukite ohutu navigeerimise võimet.
- (18) Võeti arvesse asjaolu, et kohaldatavate piiravate meetmete tulemusel on FATA sertifitseeritud lennuettevõtjatele antav tehniline tugi piiratud. Lisaks suurendab selline tehnilise toe puudumine ning Venemaal registreeritud uute õhusõidukite arvu märkimisväärselt kasvust tulenev täiendav järelevalvetegevus FATA töökoormust ja vajadust eksperditeadmiste järele, mida tõenäoliselt ei ole võimalik koheselt saavutada, võttes arvesse ühelt poolt lepingu artikli 83bis sätteid, mille kohaselt on sellist tegevust Venemaal senini teostatud, ja teiselt poolt kohaldatavate piiravate meetmete tagajärgi.
- (19) Võttes arvesse eespool nimetatud rikkumisi ning komisjoni ja ELi liikmesriikidega koostöö tegemise valmiduse puudumist, jättes käsitlemata komisjoni 21. märtsi 2022. aasta kirjas tõstatatud konkreetsed küsimused ja probleemid, järeldasid komisjon ja ELi lennuohutuskomitee kooskõlas määruse (EÜ) nr 2111/2005 lisas sätestatud ühiste kriteeriumidega, sealhulgas eelkõige kolmanda kriteeriumiga, et puuduvad tõendid selle kohta, et FATA suudaks täita Chicago konventsioonist ja selle lisades sisalduvatest standarditest tulenevaid kohustusi seoses põhjendustes 4 ja 5 osutatud õhusõidukite käitavate FATA sertifitseeritud lennuettevõtjatega.
- (20) Kooskõlas määruse (EÜ) nr 2111/2005 lisas sätestatud ühiste kriteeriumide, eelkõige esimese kriteeriumiga, on FATA sertifitseeritud lennuettevõtjad, kes on käitanud üht või mitut põhjendustes 4 ja 5 osutatud õhusõidukit, näidanud olulisi ohutuspuudujääke, lubades lennutegevust, millega rikutakse ärilise lennutranspordi suhtes kohaldatavaid asjakohaseid rahvusvahelisi ohutusstandardeid.
- (21) Komisjon on määruse (EÜ) nr 2111/2005 lisa kohaste ühiste kriteeriumide põhjal jõudnud järeldusele, et nimekirja lennuettevõtjatest, kelle suhtes kohaldatakse liidu piires tegevuskeeldu, tuleks muuta, lisades kõik Venemaal serditud lennuettevõtjad, mis käitavad põhjendustes 4 ja 5 osutatud õhusõidukeid, määruse (EÜ) nr 474/2006 A lisasse.
- (22) Liikmesriigid peaksid jätkuvalt kontrollima, et FATA poolt serditud lennuettevõtjad järgiksid tulemuslikult asjakohaseid rahvusvahelisi ohutusstandardeid, seades prioriteediks kõigi Armeenias serditud lennuettevõtjate kontrollimise seisuplatsil vastavalt komisjoni määrusele (EL) nr 965/2012 ⁽⁶⁾.

⁽⁵⁾ Nõukogu 25. veebruari 2022. aasta määrus (EL) 2022/328, millega muudetakse määrust (EL) nr 833/2014, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas (ELT L 49, 25.2.2022, lk 1).

⁽⁶⁾ Komisjoni 5. oktoobri 2012. aasta määrus (EL) nr 965/2012, millega kehtestatakse lennutegevusega seotud tehnilised nõuded ja haldusmenetlused vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 216/2008 (ELT L 296, 25.10.2012, lk 1).

- (23) Tähelepanelikult jälgitakse olukorda seoses FATA suutlikkuse ja võimega täita oma rolli ja kohustusi Venemaa lennundussektori ning kõigi Venemaal serditud lennuettevõtjatega järelevalve, sealhulgas eelkõige põhjendustes 4 ja 5 osutatud õhusõidukeid käitavate lennuettevõtjate järelevalve vallas, ning komisjon, keda abistab amet, vaatab selle täiendavalt läbi ELi lennuohutuskomitee järgmistel koosolekutel.
- (24) Seepärast tuleks määrust (EÜ) nr 474/2006 vastavalt muuta.
- (25) Määruse (EÜ) nr 2111/2005 artiklites 5 ja 6 on märgitud, et ohutusele avalduvat mõju arvestades on vaja võtta lisade ajakohastamisega seotud otsused vastu kiiresti ja vajaduse korral viivitamata. Seepärast on tundliku teabe ja reisijate kaitsmiseks vaja, et kõik otsused, millega ajakohastatakse nimekirja lennuettevõtjatest, kelle suhtes kohaldatakse liidu piires tegevuskeeldu või -piiranguid, avaldatakse ja need jõustuvad kohe pärast vastuvõtmist.
- (26) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas määruse (EÜ) nr 2111/2005 artikli 15 kohaselt asutatud ELi lennuohutuskomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EÜ) nr 474/2006 muudetakse järgmiselt:

- 1) A lisa asendatakse käesoleva määruse I lisa tekstiga;
- 2) B lisa asendatakse käesoleva määruse II lisa tekstiga.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 8. aprill 2022

Komisjoni nimel
presidendi eest
komisjoni liige
Adina VĂLEAN

I LISA

„A LISA

NIMEKIRI LENNUETTEVÕTJATEST, KELLE SUHTES KOHALDATAKSE LIIDU PIIRES TEGEVUSKEELDU, ERANDITEGA ⁽¹⁾

Lennuettevõtja juriidilise isiku nimi, mis on esitatud lennuettevõtja sertifikaadis (ja ärinimi, kui see on erinev)	Lennuettevõtja sertifikaadi (AOC) või lennutegevusloa number	ICAO kolmetäheline kood	Lennuettevõtja päritoluriik
AVIOR AIRLINES	ROI-RNR-011	ROI	Venezuela
BLUE WING AIRLINES	SRBWA-01/2002	BWI	Suriname
IRAN ASEMAN AIRLINES	FS-102	IRC	Iraan
IRAQI AIRWAYS	001	IAW	Iraak
MED-VIEW AIRLINE	MVA/AOC/10-12/05	MEV	Nigeeria
AIR ZIMBABWE (PVT)	177/04	AZW	Zimbabwe
Kõik lennuettevõtjad, kelle on sertinud regulatiivse järelevalve eest vastutavad Afganistani ametiasutused, sealhulgas:			Afganistan
ARIANA AFGHAN AIRLINES	AOC 009	AFG	Afganistan
KAM AIR	AOC 001	KMF	Afganistan
Kõik lennuettevõtjad, kelle on sertinud regulatiivse järelevalve eest vastutavad Angola ametiasutused, välja arvatud TAAG Angola Airlines ja Heli Malongo, sealhulgas:			Angola
AEROJET	AO-008/11-07/17 TEJ	TEJ	Angola
GUICANGO	AO-009/11-06/17 YYY	Teadmata	Angola
AIR JET	AO-006/11-08/18 MBC	MBC	Angola
BESTFLYA AIRCRAFT MANAGEMENT	AO-015/15-06/17YYY	Teadmata	Angola
HELIANG	AO 007/11-08/18 YYY	Teadmata	Angola
SJL	AO-014/13-08/18YYY	Teadmata	Angola
SONAIR	AO-002/11-08/17 SOR	SOR	Angola
Kõik lennuettevõtjad, kelle on sertinud regulatiivse järelevalve eest vastutavad Armeenia ametiasutused, sealhulgas:			Armeenia
AIRCOMPANY ARMENIA	AM AOC 065	NGT	Armeenia

⁽¹⁾ B lisas loetletud lennuettevõtjatel võib lubada kasutada liiklusõigusi juhul, kui kasutatakse õhusõidukit, mis on renditud koos meeskonna, kindlustuse ja õhusõiduki kasutamiseks vajalike teenustega (*wet-lease*) lennuettevõtjalt, kelle suhtes ei kohaldata tegevuskeeldu, tingimusel et täidetakse asjakohaseid ohutusnõudeid.

ARMENIA AIRWAYS	AM AOC 063	AMW	Armeenia
ARMENIAN HELICOPTERS	AM AOC 067	KAV	Armeenia
FLYONE ARMENIA	AM AOC 074		Armeenia
NOVAIR	AM AOC 071	NAI	Armeenia
SHIRAK AVIA	AM AOC 072	SHS	Armeenia
SKYBALL	AM AOC 073	Ei kohaldata	Armeenia
Kõik lennuettevõtjad, kelle on sertinud regulatiivse järelevalve eest vastutavad Brazzaville'i Kongo ametiasutused, sealhulgas:			Kongo-Brazzaville
CANADIAN AIRWAYS CONGO	CG-CTA 006	TWC	Kongo-Brazzaville
EQUAFLIGHT SERVICES	CG-CTA 002	EKA	Kongo-Brazzaville
EQUAJET	RAC06-007	EKJ	Kongo-Brazzaville
TRANS AIR CONGO	CG-CTA 001	TSG	Kongo-Brazzaville
SOCIETE NOUVELLE AIR CONGO	CG-CTA 004	Teadmata	Kongo-Brazzaville
Kõik lennuettevõtjad, kelle on sertinud regulatiivse järelevalve eest vastutavad Kongo Demokraatliku Vabariigi ametiasutused, sealhulgas:			Kongo Demokraatlik Vabariik
AIR FAST CONGO	AAC/DG/OPS-09/03	Teadmata	Kongo Demokraatlik Vabariik
AIR KATANGA	AAC/DG/OPS-09/08	Teadmata	Kongo Demokraatlik Vabariik
BUSY BEE CONGO	AAC/DG/OPS-09/04	Teadmata	Kongo Demokraatlik Vabariik
COMPAGNIE AFRICAINE D'AVIATION (CAA)	AAC/DG/OPS-09/02	Teadmata	Kongo Demokraatlik Vabariik
CONGO AIRWAYS	AAC/DG/OPS-09/01	Teadmata	Kongo Demokraatlik Vabariik
KIN AVIA	AAC/DG/OPS-09/10	Teadmata	Kongo Demokraatlik Vabariik
MALU AVIATION	AAC/DG/OPS-09/05	Teadmata	Kongo Demokraatlik Vabariik
SERVE AIR CARGO	AAC/DG/OPS-09/07	Teadmata	Kongo Demokraatlik Vabariik

SWALA AVIATION	AAC/DG/OPS-09/06	Teadmata	Kongo Demokraatlik Vabariik
MWANT JET	AAC/DG/OPS-09/09	Teadmata	Kongo Demokraatlik Vabariik
Kõik lennuettevõtjad, kelle on sertinud regulatiivse järelevalve eest vastutavad Djibouti ametiasutused, sealhulgas:			Djibouti
DAALLO AIRLINES	Teadmata	DAO	Djibouti
Kõik lennuettevõtjad, kelle on sertinud regulatiivse järelevalve eest vastutavad Ekvatoriaal-Guinea ametiasutused, sealhulgas:			Ekvatoriaal-Guinea
CEIBA INTERCONTINENTAL	2011/0001/MTTCT/DGAC/SOPS	CEL	Ekvatoriaal-Guinea
CRONOS AIRLINES	2011/0004/MTTCT/DGAC/SOPS	Teadmata	Ekvatoriaal-Guinea
Kõik lennuettevõtjad, kelle on sertinud regulatiivse järelevalve eest vastutavad Eritrea ametiasutused, sealhulgas:			Eritrea
ERITREAN AIRLINES	AOC nr 004	ERT	Eritrea
NASAIR ERITREA	AOC nr 005	NAS	Eritrea
Kõik lennuettevõtjad, kelle on sertinud regulatiivse järelevalve eest vastutavad Kõrgõzstani ametiasutused, sealhulgas:			Kõrgõzstan
AEROSTAN	08	BSC	Kõrgõzstan
AIR COMPANY AIR KG	50	Teadmata	Kõrgõzstan
AIR MANAS	17	MBB	Kõrgõzstan
AVIA TRAFFIC COMPANY	23	AVJ	Kõrgõzstan
FLYSKY AIRLINES	53	FSQ	Kõrgõzstan
HELI SKY	47	HAC	Kõrgõzstan
KAP.KG AIRCOMPANY	52	KGS	Kõrgõzstan
SKY KG AIRLINES	41	KGK	Kõrgõzstan
TEZ JET	46	TEZ	Kõrgõzstan
VALOR AIR	07	VAC	Kõrgõzstan
Kõik lennuettevõtjad, kelle on sertinud regulatiivse järelevalve eest vastutavad Libeeria ametiasutused			Libeeria
Kõik lennuettevõtjad, kelle on sertinud regulatiivse järelevalve eest vastutavad Liibüa ametiasutused, sealhulgas:			Liibüa
AFRIQIYAH AIRWAYS	007/01	AAW	Liibüa

AIR LIBYA	004/01	TLR	Liibüa
AL MAHA AVIATION	030/18	Teadmata	Liibüa
BERNIQ AIRWAYS	032/21	BNL	Liibüa
BURAQ AIR	002/01	BRQ	Liibüa
GLOBAL AIR TRANSPORT	008/05	GAK	Liibüa
HALA AIRLINES	033/21	HTP	Liibüa
LIBYAN AIRLINES	001/01	LAA	Liibüa
LIBYAN WINGS AIRLINES	029/15	LWA	Liibüa
PETRO AIR	025/08	PEO	Liibüa
Kõik lennuettevõtjad, kelle on sertinud regulatiivse järelevalve eest vastutavad Nepali ametiasutused, sealhulgas:			Nepal
AIR DYNASTY HELI. S.	035/2001	Teadmata	Nepal
ALTITUDE AIR	085/2016	Teadmata	Nepal
BUDDHA AIR	014/1996	BHA	Nepal
FISHTAIL AIR	017/2001	Teadmata	Nepal
SUMMIT AIR	064/2010	Teadmata	Nepal
HELI EVEREST	086/2016	Teadmata	Nepal
HIMALAYA AIRLINES	084/2015	HIM	Nepal
KAILASH HELICOPTER SERVICES	087/2018	Teadmata	Nepal
MAKALU AIR	057A/2009	Teadmata	Nepal
MANANG AIR PVT	082/2014	Teadmata	Nepal
MOUNTAIN HELICOPTERS	055/2009	Teadmata	Nepal
PRABHU HELICOPTERS	081/2013	Teadmata	Nepal
NEPAL AIRLINES CORPORATION	003/2000	RNA	Nepal
SAURYA AIRLINES	083/2014	Teadmata	Nepal
SHREE AIRLINES	030/2002	SHA	Nepal
SIMRIK AIR	034/2000	Teadmata	Nepal
SIMRIK AIRLINES	052/2009	RMK	Nepal
SITA AIR	033/2000	Teadmata	Nepal
TARA AIR	053/2009	Teadmata	Nepal
YETI AIRLINES	037/2004	NYT	Nepal
Järgmised lennuettevõtjad, kelle on sertinud regulatiivse järelevalve eest vastutavad Venemaa ametiasutused:			Venemaa
AURORA AIRLINES	486	SHU	Venemaa
AVIACOMPANY "AVIASTAR-TU" CO. LTD	458	TUP	Venemaa

IZHAVIA	479	IZA	Venemaa
JOINT STOCK COMPANY "AIR COMPANY "YAKUTIA"	464	SYL	Venemaa
JOINT STOCK COMPANY "RUSJET"	498	RSJ	Venemaa
JOINT STOCK COMPANY "UVT AERO"	567	UVT	Venemaa
JOINT STOCK COMPANY SIBERIA AIRLINES	31	SBI	Venemaa
JOINT STOCK COMPANY SMARTAVIA AIRLINES	466	AUL	Venemaa
JOINT-STOCK COMPANY "IRAERO" AIRLINES	480	IAE	Venemaa
JOINT-STOCK COMPANY "URAL AIRLINES"	18	SVR	Venemaa
JOINT-STOCK COMPANY ALROSA AIR COMPANY	230	DRU	Venemaa
JOINT-STOCK COMPANY NORDSTAR AIRLINES	452	TYA	Venemaa
JS AVIATION COMPANY "RUSLINE"	225	RLU	Venemaa
JSC YAMAL AIRLINES	142	LLM	Venemaa
LLC "NORD WIND"	516	NWS	Venemaa
LLC "AIRCOMPANY IKAR"	36	KAR	Venemaa
POBEDA AIRLINES LIMITED LIABILITY COMPANY	562	PBD	Venemaa
PUBLIC JOINT STOCK COMPANY "AEROFLOT - RUSSIAN AIRLINES"	1	AFL	Venemaa
ROSSIYA AIRLINES, JOINT STOCK COMPANY	2	SMD	Venemaa
SKOL AIRLINE LLC	228	CDV	Venemaa
UTAIR AVIATION, JOINT-STOCK COMPANY	6	UTA	Venemaa
Kõik lennuettevõtjad, kelle on sertinud regulatiivse järelevalve eest vastutavad São Tomé ja Príncipe ametiasutused, sealhulgas:			São Tomé ja Príncipe
AFRICA'S CONNECTION	10/AOC/2008	ACH	São Tomé ja Príncipe
STP AIRWAYS	03/AOC/2006	STP	São Tomé ja Príncipe
Kõik lennuettevõtjad, kelle on sertinud regulatiivse järelevalve eest vastutavad Sierra Leone ametiasutused			Sierra Leone
Kõik lennuettevõtjad, kelle on sertinud regulatiivse järelevalve eest vastutavad Sudaani ametiasutused, sealhulgas:			Sudaan

ALFA AIRLINES SD	54	AAJ	Sudaan
BADR AIRLINES	35	BDR	Sudaan
BLUE BIRD AVIATION	11	BLB	Sudaan
ELDINDER AVIATION	8	DND	Sudaan
GREEN FLAG AVIATION	17	GNF	Sudaan
HELEJETIC AIR	57	HJT	Sudaan
KATA AIR TRANSPORT	9	KTV	Sudaan
KUSH AVIATION CO.	60	KUH	Sudaan
NOVA AIRWAYS	46	NOV	Sudaan
SUDAN AIRWAYS CO.	1	SUD	Sudaan
SUN AIR	51	SNR	Sudaan
TARCO AIR	56	TRQ	Sudaan“

II LISA

„B LISA

NIMEKIRI LENNUETTEVÕTJATEST, KELLE SUHTES KOHALDATAKSE LIIDU PIIRES
TEGEVUSPIIRANGUID ⁽¹⁾

Lennuettevõtja juriidilise isiku nimi, mis on esitatud lennuettevõtja sertifikaadis (ja ärinimi, kui see on erinev)	Lennuette- võtja sertifikaadi (AOC) number	ICAO kolmetähe- line kood	Lennuette- võtja päritoluriik	Õhusõiduki liik, mille suhtes kohaldatakse piirangut	Piiranguga õhusõiduki registritunnus(ed) ja, kui see/need on kättesaadav (ad), seerianumber/ seerianumbrid	Õhusõi- duki registreeri- nud riik
IRAN AIR	FS100	IRA	Iraan	Kõik Fokker F100 ja Boeing B747 tüüpi õhusõidukid.	Fokker F100 tüüpi õhusõidukid, nagu on määritud lennuettevõtja sertifikaadis; Boeing B747 tüüpi õhusõidukid, nagu on määritud lennuettevõtja sertifikaadis.	Iraan
AIR KORYO	GAC-AOC/ KOR-01	KOR	Põhja-Korea	Kõik õhusõidukid, v.a kaks TU-204 tüüpi õhusõidukit.	Kõik õhusõidukid, v.a P-632, P-633.	Põhja- Korea“

⁽¹⁾ B lisas loetletud lennuettevõtjatel võib lubada kasutada liiklusõigusi juhul, kui kasutatakse õhusõidukit, mis on renditud koos meeskonna, kindlustuse ja õhusõiduki kasutamiseks vajalike teenustega (*wet-lease*) lennuettevõtjalt, kelle suhtes ei kohaldata tegevuskeeldu, tingimusel et täidetakse asjakohaseid ohutusnõudeid.

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2022/595,

11. aprill 2022,

millega muudetakse mõningaid piiravaid meetmeid käsitlevaid määrusi ja kehtestatakse nimetatud määruste lisades esitamiseks ühtne loetelu, mis sisaldab liikmesriikide pädevate ametiasutuste kontaktandmeid ja aadressi teadete saatmiseks Euroopa Komisjonile

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 215,

võttes arvesse nõukogu 27. detsembri 2001. aasta määrust (EÜ) 2580/2001 teatavate isikute ja üksuste vastu suunatud eripiirangute kohta terrorismivastaseks võitluseks, ⁽¹⁾ eriti selle artiklit 7, nõukogu 27. mai 2002. aasta määrust (EÜ) nr 881/2002, millega kehtestatakse ISiLi (Daesh) ja Al-Qaida ning nendega seotud füüsiliste ja juriidiliste isikute, üksuste ja asutuste vastu suunatud piiravad täiendavad meetmed, ⁽²⁾ eriti selle artikli 7 lõike 1 punkti b, nõukogu 27. jaanuari 2003. aasta määrust (EÜ) nr 147/2003, mis käsitleb teatavaid piiranguid Somaalia suhtes, ⁽³⁾ eriti selle artiklit 6a, nõukogu 7. juuli 2003. aasta määrust (EÜ) nr 1210/2003, mis käsitleb teatavaid spetsiifilisi piiranguid majandus- ja finantssuhetes Iraagiga ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2465/96, ⁽⁴⁾ eriti selle artikli 11 punkti c, nõukogu 19. veebruari 2004. aasta määrust (EÜ) nr 314/2004, milles käsitletakse teatavaid piiravaid meetmeid Zimbabwe suhtes, ⁽⁵⁾ eriti selle artikli 11 punkti a, nõukogu 18. juuli 2005. aasta määrust (EÜ) nr 1183/2005, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses olukorraga Kongo Demokraatlikus Vabariigis, ⁽⁶⁾ eriti selle artikli 9 lõiget 6, nõukogu 21. veebruari 2006. aasta määrust (EÜ) nr 305/2006, millega kehtestatakse eripiirangud teatavate Liibanoni endise peaministri Rafiq Hariri tapmisega seotuses kahtlustatavate isikute vastu, ⁽⁷⁾ eriti selle artikli 8 lõike 1 punkti b, nõukogu 18. mai 2006. aasta määrust (EÜ) nr 765/2006, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses olukorraga Valgevenes ja Valgevene osalemisega Venemaa agressioonis Ukraina vastu, ⁽⁸⁾ eriti selle artiklit 8, nõukogu 25. septembri 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1412/2006, mis käsitleb teatavaid piiranguid Liibanoni suhtes, ⁽⁹⁾ eriti selle artiklit 5, nõukogu 22. detsembri 2009. aasta määrust (EL) nr 1284/2009, millega kehtestatakse teatavad piiravad meetmed Guinea Vabariigi suhtes, ⁽¹⁰⁾ eriti selle artiklit 15, nõukogu 26. aprilli 2010. aasta määrust (EL) nr 356/2010, millega kehtestatakse teatavad piiravad meetmed teatavate füüsiliste ja juriidiliste isikute, üksuste ning asutuste suhtes seoses olukorraga Somaalias, ⁽¹¹⁾ eriti selle artiklit 11, nõukogu 4. veebruari 2011. aasta määrust (EL) nr 101/2011, mis käsitleb teatavate isikute, üksuste ja asutuste vastu suunatud piiravaid meetmeid seoses olukorraga Tuneesias, ⁽¹²⁾ eriti selle artiklit 11, nõukogu 12. aprilli 2011. aasta määrust (EL) nr 359/2011, mis käsitleb teatavate isikute, üksuste ja asutuste vastu suunatud piiravaid meetmeid seoses olukorraga Iraanis, ⁽¹³⁾ eriti selle artiklit 11, nõukogu 1. augusti 2011. aasta määrust (EL) nr 753/2011, milles käsitletakse teatavate isikute, rühmituste, ettevõtjate ja üksuste vastu suunatud piiravaid meetmeid seoses olukorraga Afganistanis, ⁽¹⁴⁾ eriti selle artiklit 10, nõukogu 18. jaanuari 2012. aasta määrust (EL) nr 36/2012, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses olukorraga Süürias ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 442/2011, ⁽¹⁵⁾ eriti selle artiklit 31, nõukogu 23. märtsi 2012. aasta määrust (EL) nr 267/2012, milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 961/2010, ⁽¹⁶⁾ eriti selle artiklit 45, nõukogu 3. mai 2012. aasta määrust (EL) nr 377/2012, mis käsitleb teatavate Guinea-Bissau Vabariigi rahu, julgeolekut või stabiilsust ohustavate isikute, üksuste ja asutuste vastu suunatud piiravaid meetmeid, ⁽¹⁷⁾ eriti selle artiklit 10, nõukogu määrust (EL) nr 401/2013, mis käsitleb Myanmar/Birma vastu suunatud piiravaid meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 194/2008, ⁽¹⁸⁾ eriti selle artiklit 7, nõukogu 5. märtsi 2014. aasta määrust (EL) nr 208/2014 teatavate isikute, üksuste ja asutuste vastu

⁽¹⁾ ELT L 344, 28.12.2001, lk 70.

⁽²⁾ ELT L 139, 29.5.2002, lk 9.

⁽³⁾ ELT L 24, 29.1.2003, lk 2.

⁽⁴⁾ ELT L 169, 8.7.2003, lk 6.

⁽⁵⁾ ELT L 55, 24.2.2004, lk 1.

⁽⁶⁾ ELT L 193, 23.7.2005, lk 1.

⁽⁷⁾ ELT L 51, 22.2.2006, lk 1.

⁽⁸⁾ ELT L 134, 20.5.2006, lk 1.

⁽⁹⁾ ELT L 267, 27.9.2006, lk 2.

⁽¹⁰⁾ ELT L 346, 23.12.2009, lk 26.

⁽¹¹⁾ ELT L 105, 27.4.2010, lk 1.

⁽¹²⁾ ELT L 31, 5.2.2011, lk 1.

⁽¹³⁾ ELT L 100, 14.4.2011, lk 1.

⁽¹⁴⁾ ELT L 199, 2.8.2011, lk 1.

⁽¹⁵⁾ ELT L 16, 19.1.2012, lk 1.

⁽¹⁶⁾ ELT L 88, 24.3.2012, lk 1.

⁽¹⁷⁾ ELT L 119, 4.5.2012, lk 1.

⁽¹⁸⁾ ELT L 121, 3.5.2013, lk 1.

suunatud piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Ukrainas, ⁽¹⁹⁾ eriti selle artiklit 13, nõukogu 10. märtsi 2014. aasta määrust (EL) nr 224/2014 piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Kesk-Aafrika Vabariigis, ⁽²⁰⁾ eriti selle artiklit 16, nõukogu 17. märtsi 2014. aasta määrust (EL) nr 269/2014, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega, ⁽²¹⁾ eriti selle artiklit 13, nõukogu 10. juuli 2014. aasta määrust (EL) nr 747/2014, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses olukorraga Sudaanis ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 131/2004 ja (EÜ) nr 1184/2005, ⁽²²⁾ eriti selle artiklit 14, nõukogu 31. juuli 2014. aasta määrust (EL) 833/2014, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas, ⁽²³⁾ eriti selle artiklit 7, nõukogu 18. detsembri 2014. aasta määrust (EL) nr 1352/2014 piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Jeemenis, ⁽²⁴⁾ eriti selle artiklit 14, nõukogu 7. mai 2015. aasta määrust (EL) 2015/735, milles käsitletakse piiravaid meetmeid seoses olukorraga Lõuna-Sudaanis ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 748/2014, ⁽²⁵⁾ eriti selle artiklit 19, nõukogu 1. oktoobri 2015. aasta määrust (EL) 2015/1755 piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Burundis, ⁽²⁶⁾ eriti selle artiklit 12, nõukogu 18. jaanuari 2016. aasta määrust (EL) 2016/44, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses olukorraga Liibüas ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 204/2011, ⁽²⁷⁾ eriti selle artikli 20 punkti a, nõukogu 20. septembri 2016. aasta määrust (EL) 2016/1686, millega kehtestatakse ISiLi (Daesh) ja Al-Qaida ning nendega seotud füüsiliste ja juriidiliste isikute, üksuste ja asutuste vastu suunatud piiravad täiendavad meetmed, ⁽²⁸⁾ eriti selle artiklit 17, nõukogu 30. augusti 2017. aasta määrust (EL) 2017/1509, mis käsitleb Korea Rahvademokraatliku Vabariigi vastu suunatud piiravaid meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 329/2007, ⁽²⁹⁾ eriti selle artikli 46 punkti a, nõukogu 28. septembri 2017. aasta määrust (EL) 2017/1770 piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Malis, ⁽³⁰⁾ eriti selle artikli 12 lõiget 7, nõukogu 13. novembri 2017. aasta määrust (EL) 2017/2063 piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Venezuelas, ⁽³¹⁾ eriti selle artikli 17 lõiget 5, nõukogu 15. oktoobri 2018. aasta määrust (EL) 2018/1542, mis käsitleb keemiarelvade leviku ja kasutamise vastaseid piiravaid meetmeid, ⁽³²⁾ eriti selle artikli 12 lõiget 5, nõukogu 17. mai 2019. aasta määrust (EL) 2019/796 piiravate meetmete kohta, millega takistada liitu või selle liikmesriike ähvardavaid küberründeid, ⁽³³⁾ eriti selle artikli 13 lõiget 5, nõukogu 11. novembri 2019. aasta määrust (EL) 2019/1890, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Türgi ebaseadusliku puurimistegevusega Vahemere idaosas, ⁽³⁴⁾ eriti selle artikli 12 lõiget 5, nõukogu 7. detsembri 2020. aasta määrust (EL) 2020/1998, mis käsitleb inimõiguste raske rikkumise vastu suunatud piiravaid meetmeid, ⁽³⁵⁾ eriti selle artikli 14 lõiget 5, nõukogu 30. juuli 2021. aasta määrust (EL) 2021/1275, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses olukorraga Liibanonis, ⁽³⁶⁾ eriti selle artikli 13 lõiget 5, nõukogu 23. veebruari 2022. aasta määrust (EL) 2022/263, mis käsitleb piiravaid meetmeid vastusena valitsuse kontrolli alt väljas olevate Ukraina Donetsk ja Luganski oblastite tunnustamisele ja korraldusele siirda nende aladele Venemaa relvajõud, ⁽³⁷⁾ eriti selle artiklit 12,

⁽¹⁹⁾ ELT L 66, 6.3.2014, lk 1.

⁽²⁰⁾ ELT L 70, 11.3.2014, lk 1.

⁽²¹⁾ ELT L 78 17.3.2014, lk 6.

⁽²²⁾ ELT L 203 11.7.2014, lk 1.

⁽²³⁾ ELT L 229 31.7.2014, lk 1.

⁽²⁴⁾ ELT L 365 19.12.2014, lk 60.

⁽²⁵⁾ ELT L 117 8.5.2015, lk 13.

⁽²⁶⁾ ELT L 257, 2.10.2015, lk 1.

⁽²⁷⁾ ELT L 12, 19.1.2016, lk 1.

⁽²⁸⁾ ELT L 255, 21.9.2016, lk 1.

⁽²⁹⁾ ELT L 224, 31.8.2017, lk 1.

⁽³⁰⁾ ELT L 251, 29.9.2017, lk 1.

⁽³¹⁾ ELT L 295, 14.11.2017, lk 21.

⁽³²⁾ ELT L 259, 16.10.2018, lk 12.

⁽³³⁾ ELT L 129I, 17.5.2019, lk 1.

⁽³⁴⁾ ELT L 291, 12.11.2019, lk 3.

⁽³⁵⁾ ELT L 410I, 7.12.2020, lk 1.

⁽³⁶⁾ ELT L 277I, 2.8.2021, lk 1.

⁽³⁷⁾ ELT L 42I, 23.2.2022, lk 77.

ning arvestades järgmist:

- (1) Teatavates piiravaid meetmeid käsitlevates määrustes sisalduvate liikmesriikide pädevate asutuste kontaktandmete ühtlustamiseks ja ajakohastamiseks esitatakse käesolevas määruses ühtne loetelu liikmesriikide pädevatest ametiasutustest ja aadress teadete saatmiseks komisjonile.
- (2) Käesolevas määruses esitatud ühtse loeteluga, mis sisaldab liikmesriikide pädevate asutuste kontaktandmeid ja aadressi teadete saatmiseks komisjonile, asendatakse loetelud nõukogu määruses (EÜ) nr 2580/2001, nõukogu määruses (EÜ) nr 881/2002, nõukogu määruses (EÜ) nr 147/2003, nõukogu määruses (EÜ) nr 1210/2003, nõukogu määruses (EÜ) nr 314/2004, nõukogu määruses (EÜ) nr 1183/2005, nõukogu määruses (EÜ) nr 305/2006, nõukogu määruses (EÜ) nr 765/2006, nõukogu määruses (EÜ) nr 1412/2006, nõukogu määruses (EL) nr 1284/2009, nõukogu määruses (EL) nr 356/2010, nõukogu määruses (EL) nr 101/2011, nõukogu määruses (EL) nr 359/2011, nõukogu määruses (EL) nr 753/2011, nõukogu määruses (EL) nr 36/2012, nõukogu määruses (EL) nr 267/2012, nõukogu määruses (EL) nr 377/2012, nõukogu määruses (EL) nr 401/2013, nõukogu määruses (EL) nr 208/2014, nõukogu määruses (EL) nr 224/2014, nõukogu määruses (EL) nr 269/2014, nõukogu määruses (EL) nr 747/2014, nõukogu määruses (EL) nr 833/2014, nõukogu määruses (EL) nr 1352/2014, nõukogu määruses (EL) 2015/735, nõukogu määruses (EL) 2015/1755, nõukogu määruses (EL) 2016/44, nõukogu määruses (EL) 2016/1686, nõukogu määruses (EL) 2017/1509, nõukogu määruses (EL) 2017/1770, nõukogu määruses (EL) 2017/2063, nõukogu määruses (EL) 2018/1542, nõukogu määruses (EL) 2019/796, nõukogu määruses (EL) 2019/1890, nõukogu määruses (EL) 2020/1998, nõukogu määruses (EL) 2021/1275 ja nõukogu määruses (EL) 2022/263, ning neid määrusi tuleks seetõttu vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Nõukogu määruse (EÜ) nr 2580/2001 lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 2

Nõukogu määruse (EÜ) nr 881/2002 II lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 3

Nõukogu määruse (EÜ) nr 147/2003 I lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 4

Nõukogu määruse (EÜ) nr 1210/2003 V lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 5

Nõukogu määruse (EÜ) nr 314/2004 II lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 6

Nõukogu määruse (EÜ) nr 1183/2005 II lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 7

Nõukogu määruse (EÜ) nr 305/2006 II lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 8

Nõukogu määruse (EÜ) nr 765/2006 II lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 9

Nõukogu määruse (EÜ) nr 1412/2006 lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 10

Nõukogu määruse (EL) nr 1284/2009 III lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 11

Nõukogu määruse (EÜ) nr 356/2010 II lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 12

Nõukogu määruse (EL) nr 101/2011 II lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 13

Nõukogu määruse (EL) nr 359/2011 II lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 14

Nõukogu määruse (EL) nr 753/2011 II lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 15

Nõukogu määruse (EL) nr 36/2012 III lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 16

Nõukogu määruse (EL) nr 267/2012 X lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 17

Nõukogu määruse (EL) nr 377/2012 II lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 18

Nõukogu määruse (EL) nr 401/2013 II lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 19

Nõukogu määruse (EL) nr 208/2014 II lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 20

Nõukogu määruse (EL) nr 224/2014 II lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 21

Nõukogu määruse (EL) nr 269/2014 II lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 22

Nõukogu määruse (EL) nr 747/2014 II lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 23

Nõukogu määruse (EL) nr 833/2014 I lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 24

Nõukogu määruse (EL) nr 1352/2014 II lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 25

Nõukogu määruse (EL) 2015/735 III lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 26

Nõukogu määruse (EL) nr 2015/1755 II lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 27

Nõukogu määruse (EL) 2016/44 IV lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 28

Nõukogu määruse (EL) 2016/1686 II lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 29

Nõukogu määruse (EL) 2017/1509 I lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 30

Nõukogu määruse (EL) 2017/1770 II lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 31

Nõukogu määruse (EL) 2017/2063 III lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 32

Nõukogu määruse (EL) nr 2018/1542 II lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 33

Nõukogu määruse (EL) nr 2019/796 II lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 34

Nõukogu määruse (EL) nr 2019/1890 II lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 35

Nõukogu määruse (EL) nr 2020/1998 II lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 36

Nõukogu määruse (EL) 2021/1275 II lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 37

Nõukogu määruse (EL) 2022/263 I lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud loeteluga.

Artikkel 38

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 11. aprill 2022

Komisjoni nimel
presidendi eest
finantsstabiilsuse,
finantsteenuste ja kapitaliturgude liidu peadirektoraadi
peadirektor

LISA

„BELGIA

https://diplomatie.belgium.be/en/policy/policy_areas/peace_and_security/sanctions

BULGAARIA

<https://www.mfa.bg/en/EU-sanctions>

TŠEHHI

www.financnianalytickyurad.cz/mezinarodni-sankce.html

TAANI

<http://um.dk/da/Udenrigspolitik/folkeretten/sanktioner/>

SAKSAMAA

<https://www.bmwi.de/Redaktion/DE/Artikel/Aussenwirtschaft/embargos-aussenwirtschaftsrecht.html>

EESTI

<https://vm.ee/et/rahvusvahelised-sanktsioonid>

IIRIMAA

<https://www.dfa.ie/our-role/policies/ireland-in-the-eu/eu-restrictive-measures/>

KREEKA

<http://www.mfa.gr/en/foreign-policy/global-issues/international-sanctions.html>

HISPAANIA

<https://www.exteriores.gob.es/es/PoliticaExterior/Paginas/SancionesInternacionales.aspx>

PRANTSUSMAA

<http://www.diplomatie.gouv.fr/fr/autorites-sanctions/>

HORVAATIA

<https://mvep.gov.hr/vanjska-politika/medjunarodne-mjere-ogranicavanja/22955>

ITAALIA

https://www.esteri.it/it/politica-estera-e-cooperazione-allo-sviluppo/politica_europea/misure_deroghe/

KÜPROS

<https://mfa.gov.cy/themes/>

LÄTI

<http://www.mfa.gov.lv/en/security/4539>

LEEDU

<http://www.urm.lt/sanctions>

LUKSEMBURG

<https://maee.gouvernement.lu/fr/directions-du-ministere/affaires-europeennes/organisations-economiques-int/mesures-restrictives.html>

UNGARI

<https://kormany.hu/kulgazdasagi-es-kulugyminiszterium/ensz-eu-szankcios-tajekoztato>

MALTA

<https://foreignandeu.gov.mt/en/Government/SMB/Pages/SMB-Home.aspx>

MADALMAAD

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/internationale-sancties>

AUSTRIA

<https://www.bmeia.gv.at/themen/aussenpolitik/europa/eu-sanktionen-nationale-behoerden/>

POOLA

<https://www.gov.pl/web/dyplomacja/sankcje-miedzynarodowe>

<https://www.gov.pl/web/diplomacy/international-sanctions>

PORTUGAL

<https://www.portaldiplomatico.mne.gov.pt/politica-externa/medidas-restritivas>

RUMEENIA

<http://www.mae.ro/node/1548>

SLOVEENIA

http://www.mzz.gov.si/si/omejevalni_ukrepi

SLOVAKKIA

https://www.mzv.sk/europske_zalezitosti/europske_politiky-sankcie_eu

SOOME

<https://um.fi/pakotteet>

ROOTSI

<https://www.regeringen.se/sanktioner>

Aadress teadete saatmiseks Euroopa Komisjonile:

European Commission

Directorate-General for Financial Stability, Financial Services and Capital Markets Union (DG FISMA)

Rue de Spa 2

B-1049 Brussels, Belgium

E-post: relex-sanctions@ec.europa.eu

OTSUSED

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2022/596,

11. aprill 2022,

millega muudetakse otsust 2011/235/ÜVJP teatavate isikute ja üksuste vastu suunatud piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Iraanis

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artiklit 29,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu võttis 12. aprillil 2011 vastu otsuse 2011/235/ÜVJP ⁽¹⁾.
- (2) Otsuse 2011/235/ÜVJP läbivaatamise tulemusena leiab nõukogu, et otsuses sätestatud piiravate meetmete kehtivust tuleks pikendada kuni 13. aprillini 2023.
- (3) Kolm otsuse 2011/235/ÜVJP lisas loetletud isikut on surnud ning neid puudutavad kanded tuleks lisast välja jätta. Nõukogu leidis ühtlasi, et otsuse 2011/235/ÜVJP lisas esitatud kandeid 25 isiku kohta tuleks ajakohastada.
- (4) Otsust 2011/235/ÜVJP tuleks seetõttu vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Otsust 2011/235/ÜVJP muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 6 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Käesolevat otsust kohaldatakse kuni 13. aprillini 2023. Otsus vaadatakse korrapäraselt läbi. Selle kehtivust pikendatakse või vajaduse korral seda muudetakse, kui nõukogu leiab, et selle eesmärgid ei ole täidetud.“

2) Lisa muudetakse vastavalt käesoleva otsuse lisale.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Luxembourg, 11. aprill 2022

Nõukogu nimel

eesistuja

J. BORRELL FONTELLES

⁽¹⁾ Nõukogu 12. aprilli 2011. aasta otsus 2011/235/ÜVJP teatavate isikute ja üksuste vastu suunatud piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Iraanis (ELT L 100, 14.4.2011, lk 51).

Otsuse 2011/235/ÜVJP lisa („Loetelu artiklites 1 ja 2 osutatud isikutest ja üksustest“) muudetakse järgmiselt:

- 1) loetelust „Isikud“ jäetakse välja kanded nr 27 (ZARGAR Ahmad), nr 38 (kindralmajor dr FIRUZABADI, Seyyed Hasan) ja nr 41 (HEJAZI Mohammad);
- 2) kanded järgmise 25 isiku kohta asendatakse alltoodud kannetega:

Isikud

	Nimi	Tuvastamisandmed	Põhjendus	Loetellu kandmise kuupäev
„1.	AHMADI-MOQADDAM, Esmail	Sünnikoht: Teheran (Iraan) Sünniaeg: 1961 Sugu: mees	Alates 20. septembrist 2021 ülikooli ja kõrgema riikliku kaitseuuringute instituudi rektor. Endine relvajõudude peastaabi ülema vanemnõunik julgeolekuküsimustes. Iraani riikliku politsei ülem 2005. aastast kuni 2015. aasta alguseni. Samuti Iraani küberpolitsei (ELi loetellu kantud) juht 2011. aasta jaanuarist kuni 2015. aasta alguseni. Temale alluvad jõud ründasid julmalt rahumeelseid meeleavaldusi ning sooritasid 15. juunil 2009 vägivaldse öise rünnaku Teherani Ülikooli ühiselamutes. Endine Jeemeni rahvale toetust osutava Iraani peakorteri juht.	12.4.2011
20.	MOGHISSEH, Mohammad (teise nimega NASSERIAN)	Sugu: mees	Alates 2020. aasta novembrist ülemkohtu kohtunik. Endine Teherani revolutsioonilise kohtu 28. filiaali juht. Samuti peetakse teda vastutavaks bahai kogukonna liikmete süüdimõistmise eest. Tegeles valimisjärgsete kohtuasjadega. Määras ebaõiglastel kohtuprotsessidel ühiskondlikele ja poliitilistele aktivistidele ning ajakirjanikele pikaajased vangistused ja mõistis mitu meeleavaldajat ning ühiskondlikku ja poliitilist aktivisti surma.	12.4.2011
21.	MOHSENI-EJEL, Gholam-Hosseini	Sünnikoht: Ejiyeh (Iraan) Sünniaeg: umbes 1956 Sugu: mees	Alates 2021. aasta juulist ülemkohtunik. Lepitusnõukogu liige. Iraani peaprokurör 2009. aasta septembrist kuni 2014. aastani. Endine kohtusüsteemi juhi asetäitja (2014. aastast kuni 2021. aasta juulini) ja kohtusüsteemi kõneisik (2010–2019). Oli aastatel 2005–2009 luureminister. 2009. aasta valimiste ajal, kui ta oli luureminister, vastutasid tema alluvuses olevad luuretöötajad sadade aktivistide, ajakirjanike, dissidentide ja reformimeelsete poliitikute kinnipidamise ja piinamise ning neilt surve all valetunnistuste väljapressimise eest. Lisaks sunniti poliitikuid andma valetunnistusi väljakannatamatul ülekuulamisel, kus kasutati piinamist, väärkohtlemist, väljapressimist ning pereliikmete ähvardamist.	12.4.2011
22.	MORTAZAVI, Said (teise nimega MORTAZAVI, Saeed)	Sünnikoht: Meybod, Yazd (Iraan) Sünniaeg: 1967 Sugu: mees	Sotsiaalhoolekande süsteemi ülem 2011. aastast kuni 2013. aastani. Teherani peaprokurör kuni 2009. aasta augustini. Teherani peaprokurörina andis välja üldise korralduse sadade aktivistide, ajakirjanike ja üliõpilaste kinnipidamiseks. 2010. aasta jaanuaris leiti parlamentaarse juurduse käigus, et ta vastutab otseselt kolme vangi kinnipidamise eest, kes hiljem vahi all olles surid. Tema töösuhe lõpetati 2010. aasta augustis pärast seda, kui Iraani kohus uuris tema rolli nende kolme mehe surmas, kes peeti tema korraldusel pärast valimisi kinni.	12.4.2011

	Nimi	Tuvastamisandmed	Põhjus	Loetellu kandmise kuupäev
			2014. aasta novembris tunnistasid Iraani ametivõimud ametlikult tema osalust kinnipeetavate surmajuhtumites. Iraani kohus mõistis ta 19. augustil 2015 õigeks süüdistustes kolme noore mehe piinamise ja surma eest Kahrizaki kinnipidamiskeskuses 2009. aastal. Talle mõisteti 2017. aastal vanglakaristus ning ta vabastati 2019. aasta septembris. 2021. aasta augustis tegi Iraani ülemkohus otsuse, millega anti Said Mortazavile täielik toetus ja tühistati talle varasemalt mõistetud kaheaastane vanglakaristus.	
25.	SALAVATI, Abdolghassem	Sugu: mees	Alates 2019. aastast finantskuritegude erikohtu 4. filiaali kohtunik. Endine Teherani revolutsioonilise kohtu 15. filiaali juht. Teherani kohtu vastutav kohtunik. Vastutas valimisjärgsete juhtumite eest, oli juhtiv kohtunik 2009. aasta suve nn näidisprotsessidel, mõistis surma kaks näidisprotsessidel osalenud monarhisti. Määras rohkem kui sajale poliitilisele vangile, inimõiguslasele ja meeleavaldajale pikaajalise vangistuse. 2018. aastal esitatud aruannete kohaselt jätkas ta sarnaste karistuste määramist, ilma et oleks nõuetekohaselt järgitud õiglase ärakuulamise menetlust.	12.4.2011
28.	YASAGHI, Ali-Akbar	Sugu: mees	Ülemkohtu kohtunik, 13. osakonna juht. Fondi Setad-e Dieh tegevjuhi asetäitja. Mashhadi revolutsioonilise kohtu esimees (2001–2011). Tema juhtimisel toimunud kohtuistungid olid pealiskaudsed ja kinnised, kinni ei peetud süüdistatavate põhiõigustest. Kuna hukkamisotsuseid tehti massiliselt (ajavahemikul 2009. aasta suvest kuni 2011. aasta suveni kuni 550 hukkamisotsust), ei järgitud surmaotsuste tegemisel nõuetekohaselt õiglase ärakuulamise menetlust.	12.4.2011
30.	ESMAILI, Gholam-Hossein (teise nimega ESMAILI, Gholam Hossein)	Sugu: mees	Alates 2021. aasta augustist Iraani presidendi Ebrahim Raisi personaliülem. Alates 2019. aasta aprillist kuni 2021. aasta juulini kohtusüsteemi kõneisik. Endine Teherani kohtusüsteemi juht. Endine Iraani Vanglate Organisatsiooni juht. Oma ametis osales poliitiliste meeleavaldajate massilises kinnipidamises ning vanglasüsteemis toimunud väärkohtlemise varjamises.	12.4.2011
33.	ABBASZADEH-MESHKINI, Mahmoud	Sugu: mees	Parlamendi liige (alates 2020. aasta veebruarist) ning riigi julgeoleku ja välisasjade eest vastutava parlamendikomisjoni esimees. Endine Iraani kõrgema inimõiguste nõukogu nõunik (kuni 2019. aastani). Endine kõrgema inimõiguste nõukogu sekretär. Endine Ilami provintsi kuberner. Endine siseministeeriumi poliitikadirektor. Erakondade ja poliitiliste rühmituste tegevust käsitleva seaduse artikli 10 komitee esimehena vastutas meeleavalduste ja muude avalike ürituste korraldamiseks loa andmise ning erakondade registreerimise eest.	10.10.2011

	Nimi	Tuvastamisandmed	Põhjendus	Loetellu kandmise kuupäev
			2010. aastal peatas ta Mousaviga seotud kahe reformimeelse erakonna – Iraani Islamistliku Osalusrinde (<i>Islamic Iran Participation Front</i>) ja Mudžahiidide Islamirevolutsiooni Organisatsiooni (<i>Islamic Revolution Mujahedeen Organization</i>) – tegevuse. Alates 2009. aastast on järjekindlalt ja pidevalt keelanud igasugused valitsusvälised kogunemised, piirates sellega põhiseaduslikku õigust meelt avaldada. Selle tagajärjel on vahistatud palju rahumeelseid meeleavaldajaid ning selline tegevus on vastuolus kogunemisvabadusega. Lisaks keeldus ta 2009. aastal andmast opositsioonile luba korraldada mälestustseremoniat inimeste auks, kes tapeti presidendivalimiste üle toimunud meeleavalduste käigus.	
35.	AKHARIAN, Hassan	Sugu: mees	Alates 2015. aastast ELi loetellu kantud Rajae Shahri vangla 5. osakonna ülem ja vastutab üksikvangistusse määramise eest. Endine Karajis asuva Rajae Shahri vangla 1. osakonna ülem (kuni 2010. aasta juulini). Mitmed endised kinnipeetavad on teada andnud, et ta on kasutanud piinamist ning andnud korraldusi takistada kinnipeetavatele arstiabi andmist. Ühe Rajae Shahri vangla kinnipeetava tunnistuse kohaselt peksid kõik vangivalvurid teda jõhkral Akhariani täielikul teadmisel. Samuti on Akhariani ametiajal registreeritud vähemalt ühe kinnipeetava – Mohsen Beikvandi – väärkohtlemine ja surm. Beikvand suri 2010. aasta septembris. Teised vangid on andnud usutavaid ütlusi, et ta tapeti Hassan Akhariani antud korraldusel.	10.10.2011
36.	AVAE, Seyyed Ali-Reza (teise nimega AVAE, Seyyed Alireza; AVAE, Alireza)	Sünnikoht: Dezful (Iraan) Sünniaeg: 20.5.1956 Sugu: mees	Kuni 25. augustini 2021 justiitsminister. Endine eriuurimiste ameti direktor. Kuni 2016. aasta juulini siseministri asetäitja ja avaliku registri juhataja. Oli 2014. aasta aprillis kohtunike distsiplinaarkohtu nõunik. Endine Teherani kohtusüsteemi juht. Teherani kohtusüsteemi juhina vastutas inimõiguste rikkumiste, meelevaldsete vahistamiste, kinnipeetavate õiguste rikkumiste ning arvukate hukkamiste eest.	10.10.2011
46.	KAMALIAN, Behrouz (teise nimega Hackers Brain, Behrooz_Ice)	Sünnikoht: Teheran (Iraan) Sünniaeg: 1983 Sugu: mees	Iraani režiimiga seotud küberrühma Ashiyaneh juht. Behrouz Kamaliani asutatud rühm Ashiyaneh Digital Security vastutab nii riigisisese opositsiooni esindajate ja reformimeelsete isikute kui ka välisriikide institutsioonide vastu toime pandud intensiivsete küberrünnakute eest. Kamaliani organisatsiooni Ashiyaneh tegevus aitas režiimil opositsiooni maha suruda ning selle raames pandi 2009. aastal mitmel korral toime inimõiguste raskeid rikkumisi. Nii Kamalian kui ka küberrühm Ashiyaneh tegutsesid vähemalt 2021. aasta detsembrini.	10.10.2011
47.	KHALILOLLAHI, Moussa (teise nimega KHALILOLLAHI, Mousa; ELAHI, Mousa Khalil)	Sünnikoht: Tabriz (Iraan) Sünniaeg: 1963 Sugu: mees	Ida-Aserbaidžani provintsi ülemkohtunik. Aastatel 2010–2019 Tabrasi (Tabriz) prokurör. Oli seotud Sakineh Mohammadi-Ashtiani kohtuasjaga ja osales nõuetekohase menetluse õiguse rängas rikkumises.	10.10.2011

	Nimi	Tuvastamisandmed	Põhjendus	Loetellu kandmise kuupäev
53.	TALA, Hossein (teise nimega TALA, Hosseyn)	Sünnikoht: Teheran (Iraan) Sünniaeg: 1969 Sugu: mees	Kuni 2020. aastani Eslamshahri linnapea. Endine Iraani parlamendi liige. Kuni 2010. aasta septembrini Teherani provintsi kindralkuberner (<i>farmandar</i>), kes vastutas politseijõudude sekkumise ning seega meeleavalduste mahasurumise eest. Pälvis 2010. aasta detsembris autasu valimisjärgsetes repressioonides osalemise eest.	10.10.2011
55.	ZEBHI, Hossein	Sugu: mees	Kohtusüsteemi esimene asenõunik ja ülemkohtu kohtunik (eeskätt julgeolekuvastaste süütegude ja narkokuritegudega tegeleva ülemkohtu 41. filiaali juht). Iraani peaprokuröri asetäitja (2007–2015). Vastutas selles ametis kohtuasjade eest, mis algatati pärast 2009. aasta valimiste järgselt puhkenud meeleavaldusi ning mida lahendati inimõigusi rikkudes. Samuti toetas selles ametis liigrangeid karistusi narkokuritegude eest.	10.10.2011
56.	BAHRAMI, Mohammad- Kazem	Sugu: mees	Kuni 2021. aasta aprillini halduskohtu juht. Osales 2009. aastal relvajõudude kohtusüsteemi juhina rahumeelsete meeleavaldajate represseerimises.	10.10.2011
60.	Dr HOSSEINI, Mohammad (teise nimega dr HOSSEYNI, Seyyed Mohammad; Seyyed, Sayyed ja Sayyid)	Sünnikoht: Rafsanjan, Kerman (Iraan) Sünniaeg: 23.7.1961 Sugu: mees	Alates 2021. aasta augustist president Raisile alluv parlamentaarsete küsimuste eest vastutav asepresident. Endine president Mahmoud Ahmadinejadi nõunik ja fundamentalistliku poliitilise rühmituse YEKTA kõneisik. Kultuuri- ja islamijuhtimise minister (2009–2013). Iraani revolutsioonilise kaardiväe endise liikmena osales ajakirjanike represseerimises.	10.10.2011
62.	ZARGHAMI, Ezzatollah	Sünnikoht: Dezful (Iraan) Sünniaeg: 22.7.1959 Sugu: mees	Alates 25. augustist 2021 kultuuri-, käsitööstus- ja turismiminister. Alates 2014. aastast küberruumi ülemnõukogu ja kultuurirevolutsiooni nõukogu liige. Iraani Islamivabariigi ringhäälingu (IRIB) juht kuni 2014. aasta novembrini. IRIBi juhina vastutas ta kogu programmivaliku eest. IRIB on kandnud üle kinnipeetutelt vägivallega saadud ülestunnistusi ja mitmeid „näidisprotsesse” 2009. aasta augustis ja 2011. aasta detsembris. Nendega rikuti selgelt rahvusvahelisi norme õiglase kohtumenetluse ja nõuetekohase menetluse õiguse kohta.	23.3.2012
64.	KAZEMI, Toraj	Sugu: mees	ELi loetellu kantud küberpolitsei Teherani piirkonna üksuse ülem kuni 2020. aasta juunini. Oma ametis kuulutas välja valitsusse häkkerite töövärbamise kampaania, et paremini kontrollida internetis liikuvat teavet ja rünnata „ohtlikke” saite.	23.3.2012
65.	LARIJANI, Sadeq	Sünnikoht: Najaf (Iraak) Sünniaeg: 1960 või 1961. aasta august Sugu: mees	Alates 29. detsembrist 2018 lepitusnõukogu juht. Endine kaitsenõukogu liige (kuni 2021. aasta septembrini). Endine kohtusüsteemi juht (aastatel 2009–2019). Kohtusüsteemi juhi ülesanne on anda nõusolek ja kinnitus karistustele, mis määratakse iga <i>qesa</i> (kätemaks), <i>hodoud</i> ’i (jumalavastane kuritegu) ja <i>ta’zirat</i> ’i (riigivastane kuritegu) eest. Nende karistuste hulka kuuluvad ka surmanuhtlus,	23.3.2012

	Nimi	Tuvastamisandmed	Põhjendus	Loetellu kandmise kuupäev
			piitsutamine ja amputeerimine. Seoses sellega on ta isiklikult kinnitanud arvukaid surmanuhtluseid (sealhulgas kividega surnuks loopimine, poomine, alaealiste hukkamine ja avalikud hukkamised, kus vangid puuakse tuhandete inimeste silme all sildade külge), rikkudes rahvusvahelisi standardeid. Nii on ta kaasa aidanud paljude inimeste hukkamisele. Samuti on ta andnud loa kehaliseks karistamiseks, näiteks süüdimõistetu jäsemete amputeerimiseks ja tema silmadesse happe tilgutamiseks. Pärast Sadeq Larijani ametisse astumist on poliitvangide, inimõiguste kaitsjate ja vähemuste meelevaldne vahistamine märkimisväärselt sagenenud. Samuti on Sadeq Larijani vastutav Iraani kohtumenetluste puhul õiglase kohtumenetluse õiguse süstemaatilise rikkumise eest.	
69.	MORTAZAVI, Seyyed Solat	Sünnikoht: Farsan, Tchar Mahal-o-Bakhtiari (lõunaosa) (Iraan) Sünniaeg: 1967 Sugu: mees	Alates 5. septembrist 2021 Iraani täitevasjade valdkonna asepresident ja presidendi kantselei juhataja. Alates 16. septembrist 2019 kuni 2021. aasta septembrini juhtis Mostazafan Foundationi kinnisvaraharu, mis kuulus Iraani kõrgeima juhi Khāmeneʿi otsesse alluvusse. Kuni 2019. aasta novembrini Astan Qods Razavi sihtasutuse Teherani filiaali direktor. Suuruselt teise Iraani linna Mashhadi (kus viiakse regulaarselt täide avalikke hukkamisi) endine linnapea. Endine poliitiliste küsimuste eest vastutav siseministri asetäitja, kes nimetati ametisse 2009. aastal. Selles ametis vastutas nende isikute represseerimise juhtimise eest, kes võtsid sõna oma seaduslike õiguste, sealhulgas väljendusvabaduse kaitseks. Hiljem määrati Iraani 2012. aasta parlamendivalimiste ja 2013. aasta presidendivalimiste ajal valimiskomisjoni juhiks.	23.3.2012
74.	REZVANMA-NESH, Ali	Sugu: mees	Ajavahemikul 2010–2016 Alborzi piirkonna Karaji provintsi aseprokurör. Vastutav inimõiguste ränkade rikkumiste eest, muu hulgas oli osaline alaealise hukkamises.	23.3.2012
79.	RASHIDI AGHDAM, Ali Ashraf	Sugu: mees	Teherani vanglasüsteemi (Tehran Prisons) tervise-, parandus- ja kasvatusküsimuste asedirektor. Endine Evini vangla ülem (2012–2015). Tema ametisoleku ajal halvenesid vanglatingimused ja teadete kohaselt vangide väärkohtlemine suurenes. 2012. aasta oktoobris alustas üheksa naisvangi näljastreiki, et protesteerida oma õiguste rikkumise ja vägivaldse kohtlemise vastu vangivalvurite poolt.	12.3.2013
80.	KIASATI, Morteza	Sugu: mees	Teherani revolutsioonilise kohtu 54. filiaali ja Ahvāzi revolutsioonilise kohtu 4. filiaali kohtunik, kes mõistis surma neli araabia poliitvangi, kelleks olid kolm venda Taha Heidarian, Abbas Heidarian ja Abd al-Rahman Heidarian ning Ali Sharif. Nad vahistati, neid piinati ja nad poodi üles ilma nõuetekohase menetluseta. Nendele juhtumitele ja nõuetekohase menetluse puudumisele osutati 13. septembri 2012. aasta aruandes, mille oli koostanud ÜRO eriraportöör inimõiguste küsimustes Iraanis, ÜRO peasekretäri 22. augusti 2012. aasta aruandes Iraani kohta.	12.3.2013

	Nimi	Tuvastamisandmed	Põhjendus	Loetellu kandmise kuupäev
83.	JAFARI, Asadollah	Sugu: mees	Isfahani (Esfahān) peaprokurör. Sellel ametikohal andis korralduse kasutada vägivalda meelevaldajate vastu, kes tulid tänavale 2021. aasta novembris, et avaldada meelt veepuuduse vastu. Mõne tunnistuse kohaselt andis Jafari teada eraldi ameti loomisest, mis hakkab tegelema uurimiste läbiviimisega arreteeritud meelevaldajate suhtes. Olles Mazandarani provintsi prokurör, soovitas Jafari määrata tema menetluses olevate juhtumite puhul surmanuhtluse, mis tõi kaasa arvukalt hukkamisi, sealhulgas avalikke hukkamisi, ning seda asjaoludel, mil surmanuhtluse määramine oli vastuolus rahvusvaheliste inimõigustega, sealhulgas seetõttu, et tegemist oli ebaproportsionaalse ja liigrange karistusega. Jafari vastutas ka ebaseaduslike vahistamiste ja bahai usku kinnipeetavate õiguste rikkumise eest alates nende vahistamisest kuni luureteenistuse kinnipidamiskeskuses üksikvangistuses hoidmiseni.	12.3.2013
95.	VASEGHI, Leyla (teise nimega VASEQI, Layla, VASEGHI, Leila, VASEGHI, Layla)	Sünnikoht: Sari, Mazandaran Province (Iraan) Sünniaeg: 1352 (Iraani Hijri kalender), 1972 või 1973 (Gregoriuse kalender) Sugu: naine Amet: endine Shahr-e Qodsi kuberner ja linna julgeolekunõukogu ülem	Shahr-e Qodsi kuberner ja linna julgeolekunõukogu ülemana alates 2019. aasta septembrist kuni 2021. aasta novembrini andis Leyla Vaseghi politseile ja teistele relvajõududele korralduse kasutada 2019. aasta novembri meelevaldustel surmavaid vahendeid, põhjustades relvastamata meelevaldajate ja teiste tsiviilisikute surma või vigastusi. Shahr-e Qodsi kuberner ja linna julgeolekunõukogu ülemana vastutab Leyla Vaseghi inimõiguste raskete rikkumiste eest Iraanis.	12.4.2021“

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2022/597,**11. aprill 2022,****millega edendatakse massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise valdkonnaga tegelevate sõltumatute mõttekodade Euroopa võrgustikku**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 28 lõiget 1 ja artikli 31 lõiget 1,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu võttis 12. detsembril 2003 vastu massihävitusrelvade leviku tõkestamise ELi strateegia (edaspidi „massihävitusrelvade leviku tõkestamise ELi strateegia“), mille III peatükis on esitatud loetelu meetmetest, mida on vaja võtta nii liidus kui ka kolmandates riikides massihävitusrelvade leviku vastu võitlemiseks.
- (2) Liit rakendab massihävitusrelvade leviku tõkestamise ELi strateegiat aktiivselt ja viib ellu selle III peatükis loetletud meetmeid, näiteks arendades vajalikke struktuure liidus.
- (3) Nõukogu võttis 8. detsembril 2008. aastal vastu järeldused ja dokumendi pealkirjaga „Euroopa Liidu uued tegevussuunad massihävitusrelvade ja nende kandesüsteemide leviku vastases võitluses“ (edaspidi „uued tegevussuunad“), milles sätestatakse, et massihävitusrelvade levik on jätkuvalt üks suuremaid julgeolekuprobleeme ning massihävitusrelvade leviku tõkestamise poliitika on ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) oluline osa.
- (4) Uutes tegevussuundades kutsub nõukogu pädevaid nõukogu koosseise ja organeid, komisjoni, teisi institutsioone ja liikmesriike üles võtma nimetatud dokumendi kohaseid konkreetseid järelemeetmeid.
- (5) Uutes tegevussuundades rõhutab nõukogu, et massihävitusrelvade leviku tõkestamiseks võetavate liidu meetmete jaoks võiks olla kasulik toetus, mida annab massihävitusrelvade leviku tõkestamise alal tegutsev valitsusväline võrgustik, kuhu kuuluvad liidu strateegilistele valdkondadele spetsialiseerunud välispoliitika instituudid ja uurimiskeskused, kes kasutavad ära juba olemas olevaid kasulikke võrgustikke. Sellist võrgustikku saaks laiendada, et see hõlmaks institutsioone kolmandates riikides.
- (6) Nõukogu võttis 19. novembril 2018 vastu ebaseaduslike tulirelvade ning väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona vastast võitlust käsitleva ELi strateegia „Relvade turvalisuse tagamine, kodanike kaitsmine“ (edaspidi „ELi väike- ja kergrelvade strateegia“). ELi väike- ja kergrelvade strateegia asendas 2005. aastal vastu võetud ELi strateegia väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona ebaseadusliku hankimise ja salakaubaveo vastaseks võitluseks. Ebaseaduslikud tulirelvad ning väike- ja kergrelvad põhjustavad jätkuvalt ebastabiilsust ja vägivalda liidus, selle lähinaabruses ja mujal maailmas. Ebaseaduslikud väikerelvad ohutavad relvavägivalda ja organiseeritud kuritegevust, samuti ülemaailmset terrorismi ja konflikte ning pidurdavad kestlikku arengut ja kriisiohjepüüdlusi. Need destabiliseerivad terveid piirkondi, riike ja nende ühiskondi ning muudavad tõsisemateks terrorirünnakute tagajärjed. Seetõttu on nõukogu võtnud kohustuse ennetada ja tõkestada väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona ebaseaduslikku kaubandust ning propageerida seoses nende seadusliku kaubandusega vastutustundlikku käitumist. ELi väike- ja kergrelvade strateegias võetakse arvesse muutunud julgeolekukonteksti, sealhulgas liidu sisest terrorismiohtu ning arenguid väike- ja kergrelvade ehituses ja tehnoloogias, mis mõjutab valitsuste võimekust kõnealuse ohuga tegeleda. Samuti võetakse selles arvesse 2016. aasta üldise välis- ja julgeolekupoliitika strateegia juhtpõhimõtteid.

- (7) Nõukogu võttis 26. juulil 2010 vastu otsuse 2010/430/ÜVJP, ⁽¹⁾ millega loodi massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise valdkonnaga tegelevate sõltumatute mõttekodade Euroopa võrgustik ja milles sätestati, et selle otsuse tehnilist rakendamist teostab massihävitusrelvade leviku tõkestamise ELi konsortsium (edaspidi „konsortsium“).
- (8) Konsortsiumi valimine ainsaks toetusesaajaks on käesoleval juhul põhjendatud, kuna liit, keda toetavad liikmesriigid, soovib jätkata viljakat koostööd massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise valdkonnaga tegelevate sõltumatute mõttekodade Euroopa võrgustikuga, mis aitab luua Euroopa ühtse arusaama massihävitusrelvade leviku tõkestamisest ja desarmeerimisest, samuti aitab liidul välja töötada ja kujundada nimetatud valdkondade poliitikat ning suurendada liidu nähtavust. Konsortsiumi olemusest tulenevalt, st kuna konsortsiumi asutas liit ja ta sõltub täielikult liidu toetusest, on käesoleval juhul vajalik näha ette 100 %-line rahastamine. Konsortsiumil ei ole rahalisi omavahendeid ega seaduslikku õigust hankida muid rahalisi vahendeid. Peale selle on konsortsium loonud võrgustiku, mida juhivad kuus mõttekoda ning kuhu kuulub rohkem kui 100 mõttekoda, uurimiskeskust ja ülikoolide osakonda, ühendades peaaegu kõik liidus olemasolevad valitsusvälised eksperditeadmised massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise kohta, sealhulgas on võrgustikul üksused kõigis.
- (9) Nõukogu võttis 10. märtsil 2014 vastu otsuse 2014/129/ÜVJP, ⁽²⁾ millega pikendati massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise valdkonnaga tegelevate sõltumatute mõttekodade Euroopa võrgustiku tegevuse edendamist ja rahalist toetamist liidu poolt kolme aasta võrra ning seati konsortsiumile ülesandeks kõnealuse otsuse tehniline rakendamine.
- (10) Nõukogu võttis 3. aprillil 2017 vastu otsuse (ÜVJP) 2017/632, ⁽³⁾ millega pikendati otsuse 2014/129/ÜVJP kehtivust, et võimaldada tegevuste jätkuvat rakendamist kuni 2. juulini 2017.
- (11) Nõukogu võttis 4. juulil 2017 vastu otsuse (ÜVJP) 2017/1195, ⁽⁴⁾ millega pikendati otsuse 2014/129/ÜVJP rakendamisperioodi 3. juulist kuni 31. detsembrini 2017, et oleks võimalik korraldada 2017. aastal üks olulisemaid iga-aastaseid massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise konverentse ning jätkata konsortsiumi internetiplatvormi haldamist ja ajakohastamist.
- (12) Nõukogu võttis 26. veebruaril 2018 vastu otsuse (ÜVJP) 2018/299, ⁽⁵⁾ millega pikendati massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise valdkonnaga tegelevate sõltumatute mõttekodade Euroopa võrgustiku tegevuse edendamist ja rahalist toetamist liidu poolt kolme aasta võrra ning tehakse konsortsiumile ülesandeks kõnealuse otsuse tehniline rakendamine.
- (13) Nõukogu võttis 16. aprillil 2021 vastu otsuse (ÜVJP) 2021/648, ⁽⁶⁾ millega pikendati otsuse (ÜVJP) 2018/299 rakendamisperioodi kuni 17. maini 2022 jätkuvast COVID-19 pandeemiast tulenevate rakendamisprobleemide tõttu,

⁽¹⁾ Nõukogu 26. juuli 2010. aasta otsus 2010/430/ÜVJP, millega luuakse massihävitusrelvade leviku tõkestamise valdkonnaga tegelevate sõltumatute mõttekodade Euroopa võrgustik massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia rakendamise toetamiseks (ELT L 202, 4.8.2010, lk 5).

⁽²⁾ Nõukogu 10. märtsi 2014. aasta otsus 2014/129/ÜVJP, millega edendatakse massihävitusrelvade leviku tõkestamise valdkonnaga tegelevate sõltumatute mõttekodade Euroopa võrgustikku massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia rakendamise toetamiseks (ELT L 71, 12.3.2014, lk 3).

⁽³⁾ Nõukogu 3. aprilli 2017. aasta otsus (ÜVJP) 2017/632, millega muudetakse otsust 2014/129/ÜVJP, millega edendatakse massihävitusrelvade leviku tõkestamise valdkonnaga tegelevate sõltumatute mõttekodade Euroopa võrgustikku massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia rakendamise toetamiseks (ELT L 90, 4.4.2017, lk 10).

⁽⁴⁾ Nõukogu 4. juuli 2017. aasta otsus (ÜVJP) 2017/1195, millega muudetakse otsust 2014/129/ÜVJP, millega edendatakse massihävitusrelvade leviku tõkestamise valdkonnaga tegelevate sõltumatute mõttekodade Euroopa võrgustikku massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia rakendamise toetamiseks (ELT L 172, 5.7.2017, lk 14).

⁽⁵⁾ Nõukogu 26. veebruari 2018. aasta otsus (ÜVJP) 2018/299, millega edendatakse massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise valdkonnaga tegelevate sõltumatute mõttekodade Euroopa võrgustikku massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia rakendamise toetamiseks (ELT L 56, 28.2.2018, lk 46).

⁽⁶⁾ Nõukogu 16. aprilli 2021. aasta otsus (ÜVJP) 2021/648, millega muudetakse otsust (ÜVJP) 2018/299, millega edendatakse massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise valdkonnaga tegelevate sõltumatute mõttekodade Euroopa võrgustikku massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia rakendamise toetamiseks (ELT L 133, 20.4.2021, lk 57).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Tõhusa mitmepoolsuse, ennetamise ja kolmandate riikidega tehtava koostöö põhimõtetel rajanevate massihävitusrelvade leviku tõkestamise ELi strateegia ning ELi väike- ja kergrelvade strateegia tõhusama rakendamise toetamiseks pikendatakse massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise valdkonnaga tegelevate sõltumatute mõttekodade Euroopa võrgustiku tegevuse edendamist ja toetamist, et täita järgmisi eesmärke:

- a) soodustada poliitilist ja julgeolekualast dialoogi ning pikaajalist diskussiooni massihävitusrelvade ja nende kandesüsteemide leviku vastases võitluses võetavate meetmete üle kodanikuühiskonnas ning eelkõige ekspertide, teadlaste ja akadeemikute vahel;
- b) anda nõukogu asjaomastes ettevalmistavates organites osalejatele võimalus konsulteerida võrgustikuga massihävitusrelvade leviku tõkestamise, desarmeerimise ja relvaekspordi kontrolliga seotud küsimustes ning võimaldada liikmesriikide esindajatel osaleda konsortsiumi koosolekutel;
- c) olla kasulikuks lähteplatvormiks massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise alastele liidu ja rahvusvahelise kogukonna meetmetele, eelkõige esitades aruandeid ja/või soovitusi liidu välisasjade ja julgeoleku-poliitika kõrge esindaja (edaspidi „kõrge esindaja“) esindajatele;
- d) aidata suurendada kolmandate riikide teadlikkust massihävitusrelvade leviku ja desarmeerimise alastest probleemidest ja vajadusest teha koostööd liiduga ja mitmepoolsetel foorumitel, eelkõige ÜROs, et hoida ära kogu maailmas muret tekitavate massihävitusrelvade leviku alaste programmide loomine, nende elluviimist tõkestada ning need peatada ja võimaluse korral kaotada;
- e) aidata arendada massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise alaseid eksperditeadmisi ja institutsioonilist suutlikkust liidu ja kolmandate riikide mõttekodades ja valitsustes, sealhulgas tugevdades massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise alast haridust, suurendades nooremate põlvkondade teadlikkust nendest küsimustest ning edendades selle valdkonna järgmise põlvkonna teadlaste ja praktikute, eelkõige naiste, ning loodus- ja tehnikateaduste teadlaste ja praktikute osalemist.

2. Liidu toetatavad projektid hõlmavad järgmisi konkreetseid tegevusi:

- a) vahendite tagamine selleks, et korraldada kolmandate riikide ja kodanikuühiskonnaga olulisi iga-aastaseid konverentse massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise teemal, et arutada ja määrata kindlaks edasised meetmed massihävitusrelvade ja nende kandesüsteemide leviku vastu võitlemiseks ning tavarelvadega seotud probleemide käsitlemiseks, sealhulgas väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona salakaubaveo ja ülemäärase hankimise tõkestamiseks. Konverentsidega edendatakse samuti rahvusvahelisel tasandil massihävitusrelvade leviku tõkestamise ELi strateegiat ning ELi väike- ja kergrelvade strateegiat ning samuti liidu institutsioonide ja liidus tegutsevate mõttekodade rolli kõnealuses valdkonnas, eesmärgiga suurendada liidu sellealase poliitika nähtavust ning esitada kõrge esindaja esindajatele aruandeid ja/või soovitusi;
- b) vahendite tagamine liidu institutsioonide esindajate, liikmesriikide esindajate ja ekspertide iga-aastaste nõupidamiste korraldamiseks, et vahetada arvamusi desarmeerimise, massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja relvaekspordi kontrolli olulistest küsimustes ja kriitilise tähtsusega arengute kohta, et esitada aruandeid ja/või soovitusi kõrge esindaja esindajatele;
- c) vahendite tagamine sihtotstarbeliste seminaride korraldamiseks ekspertidele ja praktikutele kõikides massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise küsimustes, hõlmates nii mittetavarelvi kui ka tavarelvi, eesmärgiga esitada kõrge esindaja esindajatele aruandeid ja/või soovitusi;
- d) vahendite tagamine selleks, et koostada ja avaldada poliitikadokumente, milles käsitletakse konsortsiumi pädevusse kuuluvaid teemasid ja pakutakse välja poliitilisi ja/või tegevuspoliitika valikuid;
- e) vahendite tagamine jätkuvaks teadlikkuse suurendamiseks, koolitamiseks ning eksperditeadmiste kogumiseks ja institutsioonilise suutlikkuse arendamiseks massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise valdkonnas liidu ja kolmandate riikide mõttekodades ja valitsustes, kasutades selleks järgmist:
 - hallatakse ja arendatakse edasi e-õppe kursust, mis hõlmab kõiki asjaomaseid massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise aspekte;

- liidu ja kolmandate riikide üliõpilastele ja noortele diplomaatidele luuakse massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise alased praktikakohad;
 - jätkatakse algatusega *Young Women and Next Generation* hõlmatud tegevusi ning mentorlusprogrammi;
 - ÜRO desarmeerimisalases stipendiumiprogrammis osalejatele korraldatakse iga-aastaseid õppekülastusi Brüsselisse, et edendada massihävitusrelvade leviku tõkestamise, desarmeerimise ja relvaekspordi kontrolli alaseid liidu poliitika-meetmeid ja suurendada nende nähtavust;
 - korraldatakse koolituskursus, et suurendada loodusteaduste üliõpilaste hulgas teadlikkust massihävitusrelvade leviku riskidest, sealhulgas nendest, mis tulenevad teaduse ja tehnoloogia arengust;
- f) vahendite tagamine internetipõhise platvormi ja seonduvate sotsiaalvõrgustike kontode haldamiseks, juhtimiseks ja arendamiseks, et soodustada kontaktide loomist, luua ainulaadne foorum desarmeerimise ja massihävitusrelvade leviku tõkestamise alasteks Euroopa teadusuuringuteks, edendada massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise sõltumatute mõttekodade Euroopa võrgustikku, luua suhted ülemaailmse massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise kogukonnaga ning edendada konsortsiumi pakutavaid koolitusvõimalusi seoses nii kohapeal läbiviidavate koolituste kui ka e-õppega.

Projektide üksikasjalik kirjeldus on esitatud lisas.

Artikkel 2

1. Käesoleva otsuse rakendamise eest vastutab kõrge esindaja.
2. Artikli 1 lõikes 2 osutatud tegevuste tehnilist rakendamist teostab konsortsium, kuhu kuuluvad strateegiliste uuringute sihtasutus (*Fondation pour la Recherche Stratégique (FRS)*), Frankfurti rahu-uuringute instituut (*Peace Research Institute Frankfurt (HSFK/PRIF)*), rahvusvahelise strateegiliste uuringute instituudi Euroopa büroo (*International Institute for Strategic Studies Europe (IISS-Europe)*), Stockholmi rahvusvaheline rahu-uuringute instituut (*Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI)*), Roomas asuv rahvusvaheliste suhete instituut (*International Affairs Institute (IAI)*) ning Viini desarmeerimise ja massihävitusrelvade leviku tõkestamise keskus (*Vienna Center for Disarmament and Non-Proliferation (VCDNP)*). Konsortsium täidab seda ülesannet kõrge esindaja vastutusel. Konsortsium täidab oma ülesandeid kõrge esindaja vastutusel. Sel eesmärgil sõlmib kõrge esindaja konsortsiumiga vajalikud kokkulepped.
3. Liikmesriigid ja Euroopa välisteenistus esitavad konsortsiumi uurimisprogrammides hindamiseks erilist huvi pakkuvad prioriteedid ja teemad, mida tuleks käsitleda töödokumentides ja seminaridel kooskõlas liidu poliitikaga.

Artikkel 3

1. Lähtesumma artikli 1 lõikes 2 osutatud tegevusi katvate projektide rakendamiseks on 4 700 000 eurot.
2. Kulutusi, mida rahastatakse lõikes 1 sätestatud summast, hallatakse vastavalt liidu üldeelarve suhtes kohaldatavatele menetlustele ja normidele.
3. Järelevalvet lõikes 1 nimetatud kulude nõuetekohase rakendamise üle teostab komisjon. Sel eesmärgil sõlmib komisjon konsortsiumiga toetuslepingu. Rahastamislepingus sätestatakse, et konsortsium tagab liidu abi nähtavuse, mis vastab selle suurusele.
4. Komisjon püüab sõlmida lõikes 3 osutatud lepingu niipea kui võimalik pärast käesoleva otsuse jõustumise kuupäeva. Komisjon teavitab nõukogu nimetatud protsessis esilekerkinud raskustest ja lepingu sõlmimise kuupäevast.

Artikkel 4

1. Kõrge esindaja annab nõukogule käesoleva otsuse rakendamise kohta aru, lähtudes konsortsiumi poolt koostatud regulaarsetest aruannetest. Nimetatud aruannete põhjal viib nõukogu läbi hindamise.

2. Komisjon annab aru artikli 1 lõikes 2 nimetatud projektide finantsaspektide kohta.

Artikkel 5

1. Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.
2. Käesolev otsus kaotab kehtivuse 36 kuu möödumisel artikli 3 lõikes 3 osutatud lepingu sõlmimisest. Käesolev otsus kaotab kehtivuse kuue kuu möödumisel selle jõustumisest, kui nimetatud lepingut ei ole selle aja jooksul sõlmitud.

Luxembourg, 11. aprill 2022

*Nõukogu nimel
eesistuja*

J. BORRELL FONTELLES

LISA

PROJEKTIDOKUMENT

Massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise ELi konsortsium (IV etapp) – HR(2022) 34

17. jaanuar 2022

Massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise ELi konsortsiumi (EUNPDC) lõi Euroopa Liidu Nõukogu eesmärgiga luua sõltumatute mõttekodade Euroopa võrgustik, et edendada poliitilist ja julgeolekualast dialoogi ning pikaajalist arutelu massihävitusrelvade ja nende kandesüsteemide leviku vastases võitluses võetavate meetmete üle. Selline dialoog hõlmab ka tavarelvadega, sealhulgas väike- ja kergrelvadega seotud küsimusi. Kõnealune projekt käivitati 2010. aastal nõukogu otsusega 2010/430/ÜVJP ning EL pikendas kõnealuse projekti rakendamise toetamist veel kaheks etapiks – 2014. aastal (ELi nõukogu otsus 2014/129/ÜVJP) ja 2018. aastal (ELi nõukogu otsus (ÜVJP) 2018/299). III etapi rakendamine viiakse lõpule 2022. aasta mais.

EUNPDC koosseisu kuuluvad praegu strateegiliste uuringute sihtasutus (*Fondation pour la Recherche Stratégique (FRS)*), rahvusvaheliste suhete instituut (*Istituto Affari Internazionali (IAI)*), rahvusvaheline strateegiliste uuringute instituut (*International Institute for Strategic Studies (IISS)*), Frankfurdi rahuuuringute instituut (*Peace Research Institute Frankfurt (HSFK/PRIF)*), Stockholmi Rahvusvaheline Rahu-uuringute Instituut (*Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI)*) ning Viini desarmeerimise ja massihävitusrelvade leviku tõkestamise keskus (*Vienna Center for Disarmament and Non-Proliferation (VCDNP)*). Aastate jooksul on võrgustik laienenud, ning selle töös osaleb 104 liiget mõttekodade, uurimiskeskuste ja ülikoolide osakondade näol, mis asuvad kõigis ELi liikmesriikides ja veel kuues ELi mittekuuluvus riigis (Norra, Serbia, Šveits, Türgi, Ukraina, Ühendkuningriik).

Konsortsiumi ülesanne on koordineerida ja edendada võrgustiku tegevust ning teha selle eksperditeadmised ELile kättesaadavaks, et anda selle asjaomastele organitele teavet aruteludeks massihävitusrelvade leviku tõkestamise, relvastuskontrolli ja desarmeerimise poliitika üle ning esitada ideid, analüüse ja soovitusi. Konsortsium on seda ülesannet täitnud mitmesuguste tegevuste kaudu, sealhulgas rahvusvaheliste konverentside ja kohtumiste, haridustegevuse, väljaannete ja teavitustegevuse kaudu. Projekti III etapis on konsortsiumi töö ulatus järk-järgult laienenud, et reageerida vajadusele suurendada järgmise põlvkonna praktikute ja teadlaste ning loodusteaduste valdkonna töötajate suutlikkust, teadlikkust ja võimalusi desarmeerimise, massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja relvastuskontrolli valdkonnas. Erilist tähelepanu on pööratud ka vajadusele kaasata kõnealusesse valdkonda rohkem naisi.

Desarmeerimise, massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja relvastuskontrolli valdkonnas toimuvate pidevate arengute ja väljakutsete tõttu on konsortsiumi ja võrgustiku kokkukutsumine, uurimistegevus ja teavitustegevus ELi ja selle liikmesriikide jaoks eriti olulised. Tuginedes projekti eelmistes etappides tehtud tööle, kajastatakse käesolevas dokumendis, kuidas EUNPDC IV etapi tegevuste jätkamine võimaldab konsortsiumil ja võrgustikul toetada ELi tööd selles olulises valdkonnas.

1. Üldjuhtimine

Üldjuhtimise raames jätkab SIPRI konsortsiumi ning massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise valdkonnaga tegelevate sõltumatute mõttekodade Euroopa võrgustiku (edaspidi „võrgustik“) tegevuse jälgimist ja koordineerimist, sealhulgas korraldades juhtkomitee kohtumisi Euroopa välisteenistuse, Euroopa Komisjoni ja konsortsiumi esindajate vahel ning täites aruandekohustusi. See hõlmab ka ülesannet laiendada veelgi võrgustiku mitmekesisust teadusvaldkondade, geograafia, soo ja vanuse osas. Üldjuhtimine hõlmab ka aega, et kõik konsortsiumi liikmed saaksid täita üldisi juhtimisülesandeid (nt koordineerimiskoosolekutel osalemine, koordinaatorile panuste esitamine) ja nähtavusega seotud kulusid.

IV etapp (2022–2025) hõlmab ka järgmist:

- Konsortsiumi liikmete, Euroopa välisteenistuse ja Euroopa Komisjoni esindajatest koosneva EUNPDC programmikomitee loomine, et anda panus iga-aastase konverentsi ja muude projektide (nt konsultatiivkohtumine, väljaanded ja sihtotstarbelised seminarid) sisusse ja korraldamisse.
- Kuus suulist (virtuaalset või füüsilise kohalolekuga) teabekoosolekut CONOPile, COARMile ja muudele ELi organitele, kui see on asjakohane, võrgustiku või konsortsiumi liikmetega seotud ekspertide poolt ja Euroopa välisteenistuse taotlusel (varem läbi viidud kasutajatoe projekti kaudu).

2. Projektide kirjeldus

Kõigi projektide puhul on valdkondadevahelised eesmärgid järgmised:

- Soolise ja geograafilise mitmekesisuse tagamine kõigis tegevustes
- Massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise järgmise põlvkonna ekspertide toetamine

2.1. Iga-aastase massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise teemalise konverentsi korraldamine IAI)

Projekti eesmärk ja kirjeldus

Iga-aastasel konverentsil, kus osalevad ELi, assotsieerunud riikide ja kolmandate riikide valitsuste eksperdid ja sõltumatud mõttekojad ning muud akadeemilised eksperdid, arutatakse ja määratakse kindlaks edasised meetmed massihävitusrelvade ja nende kandesüsteemide leviku vastu võitlemiseks ning tavarelvadega seotud probleemide käsitlemiseks, sealhulgas väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona salakaubaveo ja ülemäärase hankimise tõkestamiseks ning samuti kujunemisjärgus tehnoloogiatega seotud riskid ja võimalused.

IV etapis (2022–2025) hõlmab see tegevus ühe iga-aastase konverentsi korraldamist aastas. Konsortsiumi eesmärk on korraldada konverents osalejate füüsilise kohalolekuga, kuid võimalusega edastada otseülekanne üritusest osaliselt või kogu üritusest. Kui COVID-19 pandeemiaga seotud reisi- ja koosolekupiirangute kohaldamist jätkatakse, on konsortsium valmis kohandama selle ürituse vormi, nagu ta on juba teinud III etapis. Lisaks:

- Võrgustiku koosolek toimub osalejate füüsilise kohalolekuga vahetult pärast iga-aastast konverentsi. Kogu aasta jooksul toimuvad võrgustiku täiendavad virtuaalsed koosolekud.
- Nn järgmise põlvkonna kohtumine korraldatakse paralleelselt iga-aastase konverentsiga, kuid see on seotud muude noori eksperte kaasavate tegevustega (vt käesoleva dokumendi punkt 2.6).
- Konverentsil kutsutakse osalema EUNPDC mentorlusprogrammi juhendatavad isikud.

Projekti tulemused

- Euroopa juhtimisel hoitakse jätkuvalt elus oluline massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise alane suurkonverents, mis on endiselt peamiseks platvormiks strateegiliste arutelude edendamiseks massihävitusrelvade ja nende kandesüsteemide leviku vastu võitlemiseks võetavate meetmete ja omavahel seotud desarmeerimiseesmärkide üle, et käsitleda tavarelvadega, sealhulgas väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona salakaubaveo ja ülemäärase hankimise tõkestamisega seotud probleeme.
- Kolmandate riikide valitsusametnike, teadusringkondade ja kodanikuühiskonna hulgas suurendatakse massihävitusrelvade ning väike- ja kergrelvade leviku tõkestamist ning keemiliste, bioloogiliste, kiirgus- ja tuumaohтусid käsitleva liidu poliitika nähtavust ning sellealast teadlikkust.
- Edendatakse võrgustiku rolli ja sidusust ning liidu rolli selles valdkonnas.
- Kogutakse massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise alaseid eksperditeadmisi riikides, kus see ei ole piisav, sealhulgas kolmandates riikides, pöörates erilist tähelepanu järgmise põlvkonna toetamisele.
- Esitatakse tegevusele suunatud soovitusel, millega parandatakse massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia ning ELi väike- ja kergrelvade strateegia rakendamist ning rajatakse kasulik lähteplatvorm liidu ja rahvusvahelise kogukonna tegevusele seoses massihävitusrelvade leviku vastase võitluse ja tavarelvadega.
- Suurendatakse liidu institutsioonide, liikmesriikide, kodanikuühiskonna ja kolmandate riikide teadlikkust ja teadmisi massihävitusrelvade ja nende kandesüsteemidega seotud ohtudest, võimaldades neid paremini ennetada.

2.2. Iga-aastase massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise teemalise konsultatiivkohtumise korraldamine FRS)

Projekti eesmärk ja kirjeldus

Konsultatiivkohtumistel, kus osalevad ELi, liikmesriikide ja mõttekodade esindajad, käsitletakse liidu lühi- ja pikaajalisi probleeme massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise valdkonnas, eelkõige massihävitusrelvi ja nende kandevahendeid, tavarelvi, sealhulgas väike- ja kergrelvi, uut liiki relvi ja kandesüsteeme.

Projekti IV etapis hõlmab see tegevus ühe konsultatiivkohtumise korraldamist aastas, mis on jagatud kaheks osaks, millest kumbki hõlmab CONOPi ja COARMiga seotud küsimusi, ning sellega seotud aruannete ja/või soovitude koostamist. Nende ürituste kavade valmistatakse ette tihedas koostöös Euroopa välisteenistusega ja nõukogu ÜVJP töörühmadega, mis tegelevad massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimisega (CODUN/CONOP) ning relvaekspordi kontrolliga (COARM). Vajaduse korral konsulteeritakse täiendavate asutustega (nt Euroopa välisteenistuse kosmosevaldkonna töökond). Täpsemalt:

- Iga-aastane konsultatiivkohtumine kestab kuni kaks päeva ning on jagatud COARPi ja COARMi koosolekuteks. Sellega nähakse ette, et mõlemal kõnealusel CONOPi ja COARMi kohtumisel osaleb kohapeal kuni 50 isikut Euroopa mõttekodadest, ELi liikmesriikidest ja ELi institutsioonidest, kes on spetsialiseerunud massihävitusrelvade desarmeerimise ja massihävitusrelvade leviku tõkestamise ning tavarelvade, sealhulgas väike- ja kergrelvadega seotud küsimustele, samuti kujunemisjärgus tehnoloogiatele.
- Konsultatiivkohtumine peetakse kahe päeva jooksul füüsilise kohalviibimise formaadis, et suurendada osalejate vahelist suhtlust nii palju kui võimalik.

Projekti tulemused

- Massihävitusrelvade leviku päevakohaseid suundumusi käsitleva teabe ja analüüside vahetamine liikmesriikide poliitikute ja teadusekspertide, samuti Euroopa välisteenistuse ja muude liidu institutsioonide spetsialistide vahel.
- Arutelu teemal, millised on parimad viisid ja vahendid massihävitusrelvade leviku vastast võitlust käsitleva liidu poliitika rakendamiseks.
- Sõltumatute Euroopa mõttekodade poolt konstruktiivse tagasiside pakkumine liidule massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia ning ELi väike- ja kergrelvade strateegia kohta ning praktikute soovitud teadlastele kõige asjakohasemate edasist uurimist vajavate poliitikateemade kohta.
- Massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise valdkonna asjakohaste küsimuste kindlakstegemine poliitikast lähtuvate aruannete koostamiseks.
- Poliitikast lähtuvate aruannete koostamine ja tegevussuovituste esitamine kõrge esindaja esindajatele.

2.3. Üheksa massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise eriseminari korraldamine

Projekti eesmärk ja kirjeldus

Eriseminaride peamine eesmärk on võrgustiku, liidu ja selle liikmesriikide vaheliste sihtotstarbeliste nõupidamiste korraldamine, et käsitleda olulisi sündmusi ja ELi poliitikavalikuid ning pakkuda võrgustikule, liikmesriikidele ja ELi institutsioonidele võimalus suhelda sihtrühmadega liidus ja väljaspool liitu.

Projekti raames korraldatakse kuni üheksa ekspertide eriseminari ning koostatakse nendega seonduv kirjalik kokkuvõte. IV etapis:

- Korraldatakse kolm füüsilist seminari kohapeal ja kuus virtuaalset seminari.
- Seminaride korraldamise raames tellitakse võrgustiku, konsortsiumi või vajaduse korral muude instituutidega seotud asjaomastelt ekspertidelt seminari teemale keskenduv sihtotstarbeline kirjalik kokkuvõte. Need kokkuvõtted edastatakse kas enne seminari taustadokumendina või pärast seda, et anda ülevaade peamistest järeldustest. Sihtotstarbelised kokkuvõtted avaldatakse konsortsiumi veebisaidil.
- Euroopa välisteenistus võib kirjaliku ülevaate asemel taotleda ka eraldiseisvaid ülevaateid (varem kasutatatöe dokumendid), milles keskendutakse eriseminari teemale.

Projekti tulemused

- Massihävitusrelvade leviku päevakohaseid suundumusi käsitleva teabe ja analüüside vahetamine liikmesriikide poliitikute ja teadusekspertide, samuti Euroopa välisteenistuse ja muude liidu institutsioonide spetsialistide vahel.
- Arutelu teemal, millised on parimad viisid ja vahendid massihävitusrelvade leviku vastast võitlust käsitleva liidu poliitika rakendamiseks.
- Sõltumatute liidu mõttekodade poolt konstruktiivse tagasiside pakkumine liidule massihävitusrelvade ning väike- ja kergrelvade leviku vastase võitluse strateegiate kohta ning praktikute soovitud mõttekodadele kõige asjakohasemate edasist uurimist vajavate poliitikateemade kohta.

- Massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise valdkonna asjakohaste küsimuste kindlakstegemine poliitikast lähtuvate aruannete koostamiseks.
- Poliitikast lähtuvate aruannete ja tegevussoovituse koostamine kõrge esindaja esindajatele. Neid aruandeid levitatakse asjaomastes liidu institutsioonides ja liikmesriikides.

2.4. ELi massihävitusrelvade leviku tõkestamist ja desarmeerimist käsitleva 15 poliitikadokumendi avaldamine SIPRI)

Projekti eesmärk ja kirjeldus

Projekti raames koostatakse ja avaldatakse kuni 15 poliitikadokumenti. Poliitikadokumendid tellib konsortsium ja need koostab peamiselt konsortsium või võrgustik, et tagada seisukohtade tasakaalustatud ja mitmekülgne esindatus soo ning temaatiliste ja piirkondlike eksperditeadmiste osas. Võimaluse korral kutsutakse poliitikadokumentidega seotud töös osalema järgmise põlvkonna spetsialistid, et aidata kaasa nende ametialasele arengule. Need dokumendid kajastavad konsortsiumi ülesannete hulka kuuluvaid teemasid. Igas dokumendis esitatakse soovitusel/poliitikavalikud. Kõik poliitika-dokumendid avaldatakse konsortsiumi veebisaidil.

Projekti tulemused

- Paraneb eelkõige ekspertide, teadlaste ja akadeemikute poliitiline ja julgeolekuga seotud dialoog, kus käsitletakse massihävitusrelvade ja nende kandesüsteemide leviku vastase võitluse, relvastuskontrolli ning desarmeerimise meetmeid.
- Suurem teadlikkus, teadmised ja arusaamine kodanikuühiskonnas, massihävitusrelvade leviku tõkestamise valdkonnaga tegelevate sõltumatute mõttekodade Euroopa võrgustikus ja valitsustes liidu massihävitusrelvade leviku tõkestamise, relvastuskontrolli ja desarmeerimise poliitikameetmetest.
- Kõrgele esindajale, liidu institutsioonidele ja liikmesriikidele esitatakse poliitilisi ja/või tegevuspoliitilisi valikuid.
- Liidu tasandil massihävitusrelvade leviku tõkestamise, relvastuskontrolli ja desarmeerimise meetmete väljatöötamist abistatakse ideede, teabe ja analüüside esitamisega.

2.5. Massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise valdkonnaga seotud hariduse edendamine ja tugevdamine

Projekt hõlmab järgmisi tegevusi:

2.5.1. ELi massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise valdkonna e-õppe taristu ja kursuste ajakohastamine PRIF)

Projekti eesmärk ja kirjeldus

Tegevuses keskendutakse II ja III etapis välja töötatud e-õppe vahendi ülemaailmsele levitamisele ja kasutamisele. Kursus koosneb praegu 20 õppeüksusest, mis käsitlevad kõiki asjakohaseid massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimisega seotud küsimusi. IV etapis ajakohastatakse korrapäraselt kõiki 20 üksust, et anda õpilastele värskemad faktid ja arvanded. Kuna massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise valdkonnas on viimastel aastatel toimunud märkimisväärsed muutusi, keskendutakse selles etapis aastatel 2014–2017 välja töötatud 15 alge õppeüksuse olulisele ajakohastamisele nende sisu, kasutajasõbralikkuse ja kasutajaliidese ning graafilise videodisaini osas. Need muudatused lihtsustavad õppeüksuste ajakohastamist.

Erilist tähelepanu pööratakse taas ligipääsetavusele, st selle ajakohastamisele nägemis- või kuulmispuudega kasutajate jaoks. Kogu kursuse arusaadavust parandatakse selliselt, et selle vaatavad keeleliselt läbi inglise keelt emakeelena kõnelevad spetsialistid. Haridusasutuste jätkuv teavitamine ja toetamine võimaldab e-õppe hõlpsalt integreerida ülikoolide magistriõppeprogrammidesse ja muudesse hariduspakkumistesse ning innustada e-õppe kursuse kasutamist kogu maailmas.

Projekti tulemused

- Hallatakse, optimeeritakse ja ajakohastatakse olemasolevat ELi massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise valdkonna e-õppe kursust, mis hõlmab kõiki asjakohaseid massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise aspekte.
- Teavitatakse ja abistatakse haridustöötajaid ja lektorite koolitajaid, et nad saaksid kasutada ELi massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise alaseid õppematerjale.

- Teavitatakse ja abistatakse ajakirjanikke ja madalama astme diplomaate, et nad saaksid kasutada ELi massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise alaseid õppematerjale.
- Toetatakse relvastuskontrolli, massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimisega seotud teemade õpetamist ülikoolides seminaridel.
- Toetatakse e-õppe ja kontaktõppe (nn põimõpe) kombineerimist.
- Parandatakse liidus ja kolmandates riikides põhjalikke teadmisi ELi poliitikast massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise alal.
- Kõigile massihävitusrelvade leviku tõkestamise alases teadustöös ja programmitöös osalevatele sidusrühmadele pakutakse pidevalt ajakohastatud avatud õppematerjale.
- Pakutakse massihävitusrelvade leviku tõkestamise valdkonna spetsialistidele ja teadlastele olulisi toetavaid teadmisi.

2.5.2. **Nn õppekliinik (õpperessursside keskus) PRIF)**

Projekti eesmärk ja kirjeldus

Selle tegevusega jätkatakse aastatel 2021–2022 alustatud tööd desarmeerimise, relvastuskontrolli ja massihävitusrelvade leviku tõkestamise alase hariduse edendamiseks ELis. Tänapäevaseks on põhjaliku veebiotsingu abil tuvastatud 59 asjakohast kursust, mida on ELi ülikoolides hiljuti korraldatud. Asjaomaste lektoritega võeti isiklikult ühendust. Selle tulemusena tehti kättesaadavaks 24 õppekava. Esialgse hindamise tulemusel koostati kaks põhiõppekava ja kõige olulisemate tekstide lühikokkuvõtted. Projekti IV etapis kogutakse kursusi Euroopa ja Põhja-Ameerika ülikoolides ning laiendatakse otsinguid ka lääne ühiskonda mittekuuluvatesse riikidesse. Statistilist analüüsi täiustatakse ja ajakohastatakse pidevalt. Õppejõududele ja õpetajatele pakutakse lisamaterjale.

Projekti tulemused

- Konsortsiumi veebisaidil on esitatud suur hulk õppimisürituste õppekavasid, mis annavad näiteid ja inspiratsiooni.
- Olemasolevate kursuste statistiline hinnang seoses nt õpetatud teemade, teoreetiliste lähenemisviiside või soolise mitmekesisusega avaldatakse konsortsiumi veebisaidil ja esitatakse konverentsidel või seminaridel.
- Esmakordsetele õpetajatele mõeldud kahe nn põhiõppekava loomine ja ajakohastamine.
- Konsortsiumi veebisaidil on avaldatud asjakohase või puuduva kirjanduse lühikokkuvõtted.

2.5.3. **Massihävitusrelvade levikuga seotud teadlikkust käsitlev koolituskursus SIPRI)**

Projekti eesmärk ja kirjeldus

Tegevuse käigus töötatakse loodusteaduste ja muude asjakohaste valdkondade magistri- ja doktoriõppe üliõpilaste jaoks välja kuus koolituskursust, et suurendada teadlikkust massihävitusrelvade levikuga seotud riskidest. Sellega luuakse samuti sild sotsiaal- ja loodusteaduste vahel, mida peeti viimases etapis hädavajalikuks. See hõlmab spetsiaalse õppekava väljatöötamist eri sihtrühmade jaoks (nt biomeditsiin, inseneriteadus või tuumaenergia) ja kahe kursuse läbiviimist igal aastal. IV etapis korraldatakse kolm neist kursustest Stockholmis füüsiliselt kohapeal; kolm kursust toimub virtuaalselt.

Projekti tulemused

- Loodusteaduste ja muude asjakohaste valdkondade järgmise põlvkonna teadlastel on paremad teadmised massihävitusrelvade leviku tõkestamise vahenditest ja poliitikameetmetest.
- Toetatakse liidu massihävitusrelvade leviku tõkestamise poliitika eesmärgi saavutamist, suurendades teadlikkust massihävitusrelvade leviku ohust valdkondades, kus esineb suur massihävitusrelvade leviku oht ja leiab aset oluline tehnoloogia areng, samuti võimalusi käsitleda massihävitusrelvade leviku ohtusid tehnoloogia arengu kaudu.
- Kombineeritakse kaugõpet (e-õpet) ja kohapealne koolitus („põimõpet“).

2.6. **Massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise valdkonna küsimuste tutvustamine noortele naistele ja järgmisele põlvkonnale**

Projekt hõlmab järgmisi tegevusi:

2.6.1. **Praktikaprogramm (juht: PRIF)**

Projekti eesmärk ja kirjeldus

Tegevus näeb ette massihävitusrelvade ja desarmeerimise Euroopa praktikakohad kuni 30 üliõpilasele või noorele diplomaadile, igähele kuni kolmeks kuuks. Praktikakohad loob ja dokumenteerib konsortsium ning need ühendavad osalemist üritustel ja seminaridel, lugemis- ja kirjutamisülesandeid ning projektide integreerimist. Vastuvõtvateks asutusteks võivad olla kõik võrgustikku kuuluvad asutused. 24 praktikakohta 30st reserveeritakse Euroopa kandidaatidele, ülejäänud kuus praktikakohta nähakse ette väljastpoolt Euroopat pärit kandidaatidele. Kõik praktikandid kutsutakse nii palju kui võimalik nende praktika ajal toimuvatele konsortsiumi korraldatavatele konverentsidele ja seminaridele.

Projekti tulemused

- Suurendatakse järgmise põlvkonna teadlaste ja praktikute massihävitusrelvade leviku tõkestamise poliitika ja kavandamise alast suutlikkust.
- Parandatakse põhjalikke teadmisi liidu poliitikast massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise alal kogu liidus.
- Parem arusaamine liidu strateegiatest, poliitikameetmetest ja massihävitusrelvade leviku tõkestamisel järgitavatest lähenemisviisidest kolmandates riikides.
- Luuakse noorte praktikute ja teadlaste võrgustikke ja soodustatakse praktilist koostööd.
- Tugevam suutlikkuse suurendamine võrgustikus seoses liidu poliitikameetmetega massihävitusrelvade ning väike- ja kergrelvade valdkonnas.

2.6.2. Algatusega *Next Generation and Young Women* hõlmatud tegevus ja mentorlusprogramm VCDNP)

Projekti eesmärk ja kirjeldus

Lähtudes massihävitusrelvade leviku tõkestamise, desarmeerimise ja relvastuskontrolli valdkonna ekspertide ja praktikute seas laialdaselt tajutavast vanuselisest ja soolisest tasakaalustamatusest, on projekti eesmärk tutvustada bakalaureuse-, magistri- ja doktoriõppe üliõpilastele massihävitusrelvade leviku tõkestamise, desarmeerimise ja relvastuskontrolli küsimusi, suurendades nende teadlikkust nendest, ning innustada neid osalema asjakohastel teemadel toimuvatel üritustel ja seminaridel. IV etapis korraldatakse igal aastal kaks kohapealset teavituskülastust Euroopa ülikoolidesse, et suurendada kõnealuse valdkonna nähtavust ja noortele teadlastele pakutavaid võimalusi. Lisaks korraldatakse selle tegevuse raames veebiseminare teemaatilistes küsimustes, mis sisaldavad alati teavet noorte karjääri- või muude võimaluste kohta.

Naiste esindatuse suurendamiseks kõnealuses valdkonnas viiakse projekti IV etapis igal aastal läbi ka ametlik mentorlusprogramm (kestusega üks aasta) 20 noore naise kokku viimiseks 20 mentoriga, et aidata parandada üksikisikute võrgustikke, suurendada arusaamist asjaomase valdkonnast ja saada karjäärinõustamist. Mentorlusprogrammiga kaasnevad ekspertide kohtumised, sotsiaalsed tegevused ja oskuste arendamise õpikojad.

Projekti tulemused

- Suurendatakse järgmise põlvkonna teadlaste ja praktikute massihävitusrelvade leviku tõkestamise, desarmeerimise ja relvastuskontrolli alast suutlikkust.
- Parem arusaamine valdkonnast ja asjaomastest ELi poliitikavaldkondadest.
- Noorte teadlaste, eriti naiste suurem teadlikkus võimalustest osaleda rohkem massihävitusrelvade leviku tõkestamise, desarmeerimise ja relvastuskontrolli valdkonnas.
- Tugevamad võrgustikud noorte praktikute vahel ning noorte praktikute ja väljakujunenud ekspertide vahel.
- Parem koostöö noorte teadlastega, kes on huvitatud kõnealuse valdkonna paremast tundmaõppimisest ja selle valdkonna tegevuses osalemisest.

2.7. ÜRO desarmeerimisstipendiaatide visiit Brüsselisse VCDNP)

Projekti eesmärk ja kirjeldus

Projekti raames korraldatakse ÜRO desarmeerimisstipendiaatide kahe- kuni kolmepäevane õppevisiit Belgiasse Brüsselisse, et nad saaksid rohkem teavet ELi, selle poliitika, toimimise ja institutsioonide kohta. Visiit korraldatakse nii, et see sobituks stipendiumiprogrammi Euroopa komponendiga. Programmi eesmärk on anda põhjalik ülevaade ELi peamistest institutsioonidest ja poliitikat kujundavatest organitest, eelkõige seoses massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimisega, ning pakkuda teemaatilisi esitlusi ELi töö kohta selles valdkonnas, sealhulgas kolmandatele riikidele pakutavate toetusprogrammide kohta.

Projekti tulemused

- Täienevad teadmised ja suureneb nähtavus ELi toimimise, institutsioonide ja poliitikasuundade ning kolmandates riikides massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimise toetusprogrammide kohta.
- Partnerriikides ja kolmandates riikides paranevad eksperditeadmised massihävitusrelvade ning väike- ja kergrelvadega seotud küsimustes.
- Tihedam koostöö ÜRO desarmeerimisküsimuste bürooga ja panustamine haridusalastesse jõupingutustesse ÜRO desarmeerimisalase stipendiumiprogrammi raames.

2.8. Teavitustegevus ja teabevahetus FRS)

Projekt hõlmab järgmisi tegevusi:

Veebisait, võrguteenuse platvorm ja teavitustegevus FRS)

Projekti eesmärk ja kirjeldus

See tegevus pakub vahendeid konsortsiumi veebisaidi ja sotsiaalvõrgustike (Twitter, LinkedIn, Youtube) veebimajutuseks, veebikujunduseks ja tehniliseks hoolduseks. Pärast digitaalse koostööplatvormi loomist eelmises etapis, et hõlbustada teabevahetust, koostööd ja parimate tavade jagamist võrgustikus, hõlmab see tegevus platvormi ühist haldamist, ajakohastamist ja tehnilist hooldamist. Toimub võrgustiku liikmete otsesem kaasamine selle digitaalse koostööplatvormi kaudu, kus nad suhtlevad foorumil, jagavad oma vahendeid ja teavet eelseisvate ürituste kohta ning annavad ajakohastatud teavet oma ekspertide ja asutuse kohta. Iga üksiku uurimistegevuse raames on võimalik luua platvormil spetsiaalne profiil, saada teavet EUNPDC ja võrgustiku kohta ning suhelda teiste kasutajatega. Lisaks:

- Konsortsiumi ja võrgustiku teiste liikmete väljaandeid, üritusi ja töövõimalusi edendatakse ja toetatakse jätkuvalt eri platvormidel.
- Veebisaidil tutvustatakse ja dokumenteeritakse jätkuvalt konsortsiumi korraldatud konverentse (taustadokumendid, päevakord, ettekanded, vajaduse korral avatud koosoleku videosalvestus).
- Veebisaidi spetsiaalses osas edendatakse jätkuvalt konsortsiumis pakutavaid hariduslikke võimalusi, sealhulgas e-õppe kursust, õppevahendeid, algatust *Young Women and Next Generation*, stipendiumi- ja praktikavõimalusi.
- Veebisaidi ja platvormi vahel luuakse lingid, et tagada kõigi konsortsiumi kasutatavate teavitustegevus- ja teabevahendite integreerimine ja korrapärane ajakohastamine.
- Uudiskirja avaldatakse jätkuvalt kord kuus. Iga teema hõlmab järgmist: 1) foorum, mis võimaldab võrgustiku esindajatel tutvustada oma teadustegevust, keskendudes kõige hiljem alustatud teadustegevusele; b) ajakohastatud teave konsortsiumi tegevuse kohta; c) võrgustiku liikmete tegevust kajastavad uudised; d) toimetaja veerg, milles käsitletakse ELi poliitika seisukohast olulisi massihävitusrelvade leviku tõkestamise ja desarmeerimisega seotud teemasid.

2.8.1. EUNPDC netisaate tootmine (juht: ISS-Europe)

Projekti eesmärk ja kirjeldus

Selle tegevusega nähakse ette EUNPDC netisaate tootmine, milles käsitletakse temaatilisi küsimusi konsortsiumi volituste piires. Projekti IV etapis toodetakse IISS-Europe'i hallatavate netisaate sarjade raames kuni 36 osa.

Projekti tulemused

- Suurenevad liidu institutsioonide, liikmesriikide, kodanikuühiskonna ja kolmandate riikide teadlikkus ja teadmised tavarelvade, massihävitusrelvade ja nende kandesüsteemidega seotud ohtudest, võimaldades neid paremini ennetada.
- Edendatakse paremat arusaamist ELi massihävitusrelvade leviku tõkestamise ning väike- ja kergrelvadega alalistest strateegiatest kodanikuühiskonnas.
- Tagatakse liidu ja mõttekodade võrgustiku vaheline ühendus.
- Hallatakse platvormi, kus massihävitusrelvade leviku tõkestamise valdkonnaga tegelevad mõttekojad saavad jätkuvalt vahetada sõltumatuid arvamusi ja analüüse massihävitusrelvade leviku ja tavarelvadega, sealhulgas väike- ja kergrelvadega seotud küsimuste kohta.
- Laiendatakse, hallatakse ja ajakohastatakse sõltumatute mõttekodade olemasolevat võrgustikku.

-
- Võimaldatakse alaliselt ja tasuta alla laadida võrgustiku koosolekute dokumente ja nende sõltumatute mõttekodade dokumente, kes soovivad jagada oma uurimistulemusi ilma rahalise hüvitiseta.

NÕUKOGU OTSUS (EL) 2022/598,**5. aprill 2022,****millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu nimel võetav seisukoht Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga moodustatud ühiskomitees seoses nimetatud lepingu päritolureegleid käsitleva protokolliga nr 4 muutmise ja tunnustatakse kehtetuks otsus (EL) 2020/2058****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Liit sõlmis Euroopa Majanduspiirkonna lepingu (edaspidi „EMP leping“) nõukogu ja komisjoni otsusega 94/1/ESTÜ, EÜ⁽¹⁾ ja see jõustus 1. jaanuaril 1994.
- (2) EMP lepingu protokolliga nr 4 kehtestatakse päritolureeglid. EMP lepingu artikli 98 kohaselt võib EMP lepingu artikliga 92 moodustatud EMP ühiskomitee (edaspidi „ühiskomitee“) otsustada muuta protokolliga nr 4.
- (3) Ühiskomitee võtab oma järgmisel istungil enne 2023. aasta lõppu vastu protokolliga nr 4 muutmise otsuse (edaspidi „otsus“).
- (4) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel ühiskomitees võetav seisukoht, kuna otsusel on liidule õiguslikud tagajärjed.
- (5) Liit sõlmis Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni (edaspidi „konventsioon“) nõukogu otsusega 2013/94/EL⁽²⁾ ja see jõustus liidu suhtes 1. mail 2012. Konventsioon sisaldab sätteid konventsiooniosaliste vahel sõlmitud asjakohaste kahepoolsete vabakaubanduslepingute alusel kaubeldavate kaupade päritolu kohta ning need sätted ei piira kõnealustes kahepoolsetes lepingutes sätestatud põhimõtete kohaldamist.
- (6) Arutelud konventsiooni muutmise üle on andnud tulemuseks uued ajakohasemad ja paindlikumad päritolureeglid, mis lisatakse konventsiooni. EMP lepingu osalised leppisid kokku, et kuni konventsiooni muudatuse sõlmimise ja jõustumiseni hakkavad nad niipea kui võimalik kohaldama muudetud konventsioonil põhinevaid alternatiivseid päritolureegleid, mida võib kahepoolset kasutada alternatiivina konventsioonis ette nähtud päritolureeglitele (edaspidi „üleminekureeglid“) ⁽³⁾. Selleks nähakse otsusega ette ka üleminekureeglid.

⁽¹⁾ Nõukogu ja komisjoni 13. detsembri 1993. aasta otsus 94/1/ESTÜ, EÜ Euroopa Majanduspiirkonna lepingu sõlmimise kohta Euroopa ühenduste, nende liikmesriikide ja Austria Vabariigi, Soome Vabariigi, Islandi Vabariigi, Liechtensteini Vürstiriigi, Norra Kuningriigi, Rootsi Kuningriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni vahel (EÜT L 1, 3.1.1994, lk 1).

⁽²⁾ Nõukogu 26. märtsi 2012. aasta otsus 2013/94/EL Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni sõlmimise kohta (ELT L 54, 26.2.2013, lk 3).

⁽³⁾ Vt Nõukogu 7. detsembri 2020. aasta otsus (EL) 2020/2056 Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta Euroopa Majandusühenduse ja Norra Kuningriigi vahelise lepinguga moodustatud ühiskomitees nimetatud lepingu muutmiseks seoses selle protokolliga nr 3 (mõiste „päritolustaatus“ tooted“) määratluse ja halduskoostöö meetodite kohta) asendamisega (ELT L 424, 15.12.2020, lk 15) ning nõukogu 7. detsembri 2020. aasta otsus (EL) 2020/2057 Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta Euroopa Majandusühenduse ja Islandi Vabariigi vahelise lepinguga moodustatud ühiskomitees nimetatud lepingu muutmiseks seoses selle protokolliga nr 3 (mõiste „päritolustaatus“ tooted“) määratluse ja halduskoostöö meetodite kohta) asendamisega (ELT L 424, 15.12.2020, lk 17).

- (7) Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) riigid lükkasid EMP kaupade vaba liikumise ühise allkomitee 30. juuni 2021. aasta koosolekul tehnilistel põhjustel tagasi ühiskomitee otsuse eelnõu teksti, millele tugines nõukogu seisukoht otsuses (EL) 2020/2058 ⁽⁴⁾. Seetõttu tuleks otsus (EL) 2020/2058 selguse ja õiguskindluse huvides kehtetuks tunnistada ning nõukogu peaks kindlaks määrama uue seisukoha, mille liit võtab ühiskomitees seoses protokoll nr 4 muutmisega.
- (8) EMP lepingu osalised hakkasid üleminekureegleid omavahel kahepoolsetl kohaldama alates 1. septembrist 2021. Seepärast on asjakohane kohaldada otsust tagasiulatuvalt alates 1. septembrist 2021 kõnealuse otsuse artiklis 4 sätestatud tingimustel, et tagada päritolureeglite järjepidev kohaldamine EMPs.
- (9) Seetõttu peaks liidu võetav seisukoht ühiskomitees põhinema lisatud otsuse eelnõul,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Seisukoht, mis võetakse liidu nimel Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga moodustatud ühiskomitees seoses nimetatud lepingu protokoll nr 4 muutmisega, põhineb käesolevale otsusele lisatud ühiskomitee otsuse eelnõul.

Artikkel 2

Otsus (EL) 2020/2058 tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval ja kaotab kehtivuse 31. detsembril 2023.

Luxembourg, 5. aprill 2022

Nõukogu nimel

eesistuja

B. LE MAIRE

⁽⁴⁾ Nõukogu 7. detsembri 2020. aasta otsus (EL) 2020/2058 Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga moodustatud ühiskomitees seoses nimetatud lepingu protokoll nr 4 (päritolureeglite kohta) muutmisega (ELT L 424, 15.12.2020, lk 19).

EELNÕU

EMP ÜHISKOMITEE OTSUS nr .../2022,

...

millega muudetakse EMP lepingu päritolureegleid käsitlevat protokoll nr 4

EMP ÜHISKOMITEE,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut (edaspidi „EMP leping“), eriti selle artiklit 98,

ning arvestades järgmist:

- (1) EMP lepingu artiklis 9 on osutatud EMP lepingu protokollile nr 4 („protokoll nr 4“), milles on sätestatud päritolureeglid.
- (2) Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni ⁽¹⁾ (edaspidi „konventsioon“) eesmärk on asendada praegused päritolureeglite kahepoolset süsteemi, mis on kehtestatud konventsiooniosaliste vahel sõlmitud kahepoolsete vabakaubanduslepingutega, mitmepoolse raamistikuga, ilma et see piiraks nendes kahepoolsetes lepingutes sätestatud põhimõtete kohaldamist.
- (3) Liit, Norra ja Liechtenstein kirjutasid konventsioonile alla 15. juunil 2011 ja Island 30. juunil 2011.
- (4) Liit, Norra, Island ja Liechtenstein andsid igaüks konventsiooni heakskiitmiskirjad konventsiooni hoiulevõtjale üle vastavalt 26. märtsil 2012, 9. novembril 2011, 12. märtsil 2012 ja 28. novembril 2011. Konventsiooni artikli 10 lõike 3 kohaselt jõustus seega konventsioon Liechtensteini ja Norra suhtes 1. jaanuaril 2012 ning Islandi ja liidu suhtes 1. mail 2012.
- (5) EMP lepingu osalised leppisid kokku kohaldada kuni konventsiooni muudatuse sõlmimise ja jõustumiseni muudetud konventsiooni sätetel põhinevaid alternatiivseid päritolureegleid (lisades protokollile nr 4 A liite), mida võib kahepoolset kasutada alternatiivina konventsioonis ette nähtud päritolureeglitele.
- (6) Seetõttu tuleks protokoll nr 4 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Protokoll nr 4 muudetakse vastavalt käesoleva otsuse lisale.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub, tingimusel et kõik EMP lepingu artikli 103 lõike 1 kohased teated on esitatud (*). Seda kohaldatakse alates 1. septembrist 2021.

Artikkel 3

Käesolev otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teataja* EMP osas ja EMP kaasandes.

⁽¹⁾ ELT L 54, 26.2.2013, lk 4.

(*) [Põhiseadusest tulenevaid nõudeid ei ole nimetatud.] [Põhiseadusest tulenevaid nõuded on nimetatud.]

Artikkel 4

Käesoleva otsuse kohaldamisel võib päritolutõendeid väljastada tagasiulatuvalt ekspordile, mis toimus 1. septembrist 2021 kuni käesoleva otsuse jõustumise kuupäevani.

..., ...

EMP ühiskomitee nimel
eesistuja

Sekretärid
EMP ühiskomitee

LISA

EMP ÜHISKOMITEE OTSUSE nr .../...

Protokolli nr 4 lõppu lisatakse järgmine tekst:

„A LIIDE

ALTERNATIIVSED KOHALDATAVAD PÄRITOLUREEGLID

Reeglid, mida Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni (edaspidi „konventsioon“) osalised kohaldavad vabatahtlikult kuni konventsiooni muudatuse sõlmimise ja jõustumiseni

(edaspidi „reeglid“ või „üleminekureeglid“)

MÕISTE „PÄRITOLUSTAATUSEGA TOOTED“ MÄÄRATLUS JA HALDUSKOOSTÖÖ MEETODID

SISUKORD**I JAOTIS ÜLDSÄTTED**

Artikkel 1 **Mõisted**

II JAOTIS MÕISTE „PÄRITOLUSTAATUSEGA TOOTED“ MÄÄRATLUS

Artikkel 2 **Üldised nõuded**

Artikkel 3 **Täielikult saadud tooted**

Artikkel 4 **Piisav töö või töötlus**

Artikkel 5 **Piirmäära reegel**

Artikkel 6 **Ebapiisav töö või töötlus**

Artikkel 7 **Päritolu kumulatsioon**

Artikkel 8 **Päritolu kumulatsiooni kohaldamise tingimused**

Artikkel 9 **Kvalifikatsiooniühik**

Artikkel 10 **Komplektid**

Artikkel 11 **Kõrvalised tegurid**

Artikkel 12 **Arvestuslik eraldamine**

III JAOTIS TERRITORIAALSED NÕUDED

Artikkel 13 **Territoriaalsuspõhimõte**

Artikkel 14 **Mittemuutmise reegel**

Artikkel 15 **Näitused**

IV JAOTIS TOLLIMAKSUDE TAGASTAMINE JA TOLLIMAKSUDEST VABASTAMINE

Artikkel 16 **Tollimaksude tagastamine ja tollimaksudest vabastamine**

V JAOTIS PÄRITOLUTÕEND

Artikkel 17 **Üldised nõuded**

Artikkel 18 **Päritoludeklaratsiooni koostamise tingimused**

Artikkel 19 **Heakskiidetud eksportija**

Artikkel 20 **Liikumissertifikaadi EUR.1 väljaandmise kord**

Artikkel 21 **Tagantjärele välja antud liikumissertifikaadid EUR.1**

Artikkel 22 **Liikumissertifikaadi EUR.1 duplikaadi väljaandmine**

Artikkel 23 **Päritolutõendi kehtivus**

Artikkel 24 **Vabatsoonid**

Artikkel 25 **Impordinõuded**

Artikkel 26 **Importimine osasaadetistena**

Artikkel 27 **Päritolutõendi esitamisest vabastamine**

Artikkel 28 **Lahknevused ja vormistusvead**

Artikkel 29 **Tarnija deklaratsioonid**

Artikkel 30 **Eurodes väljendatud summad**

VI JAOTIS **KOOSTÖÖPÕHIMÕTTED JA DOKUMENTAALSED TÕENDID**

Artikkel 31 **Dokumentaalsed tõendid, päritolutõendite ja täiendavate dokumentide säilitamine**

Artikkel 32 **Vaidluste lahendamine**

VII JAOTIS **HALDUSKOOSTÖÖ**

Artikkel 33 **Teavitamine ja koostöö**

Artikkel 34 **Päritolutõendite kontrollimine**

Artikkel 35 **Tarnija deklaratsioonide kontrollimine**

Artikkel 36 **Karistused**

VIII JAOTIS **A LIITE KOHALDAMINE**

Artikkel 37 **Liechtenstein**

Artikkel 38 **San Marino Vabariik**

Artikkel 39 **Andorra Vürstiriik**

Artikkel 40 **Ceuta ja Melilla**

Lisade loetelu

I LISA: **Sissejuhatavad märkused II lisa loendi kohta**

II LISA: **Selliste päritolustaatuseta materjalidega tehtavate tööde ja töötluste loend, mis annavad tootele päritolustaatus**

III LISA: **Päritoludeklaratsiooni tekst**

IV LISA: **Liikumissertifikaadi EUR.1 ja liikumissertifikaadi EUR.1 taotluse näidised**

V LISA: **Ceutast ja Melillast pärit toodete suhtes kohaldatavad eritingimused**

VI LISA: **Tarnija deklaratsioon**

VII LISA: **Pikaajaline tarnija deklaratsioon**

I JAOTIS

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Mõisted

Käesolevates reeglites kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „reegleid kohaldav konventsiooniosaline“ – konventsiooniosaline, kes lisab käesolevad reeglid mõne teise konventsiooniosalisega sõlmitud kahepoolsesse sooduskaubanduslepingusse ning see hõlmab EMP lepingu osalisi;
- b) „grupid“, „rubriigid“ ja „alamrubriigid“ – grupid, rubriigid ja alamrubriigid (nelja- või kuuekohalised koodid), mida kasutatakse nomenklatuuris, mis moodustab kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi (edaspidi „harmoneeritud süsteem“) koos muudatustega vastavalt Tollikoostöö Nõukogu 26. juuni 2004. aasta soovitusetele;
- c) „klassifitseeritud“ – kauba klassifitseerimine harmoneeritud süsteemi teatavasse rubriiki või alamrubriiki;
- d) „kaubasaadetus“ – tooted, mis
 - i) saadetakse samal ajal ühelt eksportijalt ühele kaubasaajale või
 - ii) saadetakse eksportijalt kaubasaajale üheainsa veodokumendi alusel või selle dokumendi puudumisel üheainsa arve alusel;
- e) „lepinguosalise või reegleid kohaldava konventsiooniosalise tolliasutus“ – tähendab Euroopa Liidu puhul mis tahes liikmesriigi tolliasutust;
- f) „tolliväärtus“ – 1994. aasta üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe VII artikli rakendamise lepingu (WTO leping tolliväärtuse määramise kohta) kohaselt määratud tolliväärtus;
- g) „tehasehind“ – hind, mida makstakse tehases toote eest EMPs asuval tootjale, kelle ettevõttes toimub viimane töö või töötlus, tingimusel et hind sisaldab kõikide kasutatud materjalide väärtust ja kõiki muid selle tootmisega seotud kulusid ning sellest on maha arvatud kõik riigisisesed maksud, mis makstakse tagasi või mida võib tagasi maksta saadud toote eksportimisel. Kui viimane töö või töötlus on tellitud tootjalt allhanke korras, osutab mõiste „tootja“ alltöövõtja palganud ettevõtjale.

Kui tegelikult makstud hind ei kajasta kõiki EMPs toote tootmisega kaasnenud kulusid, tähendab tehasehind kõikide kõnealuste kulude summat, millest on maha arvatud riigisisesed maksud, mis makstakse tagasi või võidakse tagasi maksta saadud toote eksportimisel;
- h) „asendatav materjal“ või „asendatav toode“ – samalaadne ja samasuguse kaubandusliku kvaliteediga materjal või toode, millel on ühesugused tehnilised ja füüsilised omadused ning mida ei saa üksteisest eristada;
- i) „kaup“ – nii materjalid kui ka tooted;
- j) „tootmine“ – igat liiki töö või töötlus, sealhulgas komplekteerimine;
- k) „materjal“ – koostisosa, toormaterjal, komponent või osa jne, mida on kasutatud toote tootmisel;
- l) „päritolustaatuseta materjalide suurim lubatud sisaldus“ – päritolustaatuseta materjalide suurim sisaldus tootes, mis võimaldab tootmist käsitada piisava töö või töötlusena, mis annab tootele päritolustaatuse. Seda võib väljendada protsendina toote tehasehinnast või protsendina konkreetsetesse gruppidesse, gruppi, rubriiki või alamrubriiki kuuluvate kasutatud materjalide netomassist;
- m) „toode“ – toodetav toode, isegi kui see on ette nähtud hiljem mõnes teises tootmistoimingus kasutamiseks;
- n) „territoorium“ – EMP lepingu osalise maismaaosa, siseveed ja territoriaalveed, mille suhtes EMP lepingut kohaldatakse;

- o) „lisandväärtus“ – toote tehasehind, millest on lahutatud kõikide selliste asjaomases tootes sisalduvate materjalide tolliväärtus, mis pärinevad mõne muu sellise reegleid kohaldava konventsiooniosalise territooriumilt, kelle puhul kohaldatakse kumulatsiooni, või kui tolliväärtus ei ole teada või seda ei ole võimalik kindlaks teha, siis esimene tuvastatav hind, mida nende materjalide eest makstakse EMPs;
- p) „materjalide väärtus“ – kasutatud päritolustaatuseta materjalide tolliväärtus importimise ajal või, kui see ei ole teada ja seda ei ole võimalik kindlaks teha, siis esimene kindlakstehtav hind, mida nende materjalide eest makstakse EMPs. Kui on vaja kindlaks määrata päritolustaatuseta materjalide väärtus, kohaldatakse käesolevat punkti *mutatis mutandis*.

II JAOTIS

MÕISTE „PÄRITOLUSTAATUSEGA TOOTED“ MÄÄRATLUS

Artikkel 2

Üldised nõuded

1. EMP lepingu rakendamisel käsitatakse EMPst pärinevate toodetena järgmisi tooteid:
 - a) EMPs täielikult saadud tooted artikli 3 tähenduses;
 - b) EMPs saadud tooted, milles on kasutatud materjale, mis ei ole seal täielikult saadud, tingimusel et need on EMPs läbinud piisava töö või töötuse artikli 4 tähenduses.

Sel eesmärgil loetakse EMP lepingu osaliste territooriume, mille suhtes lepingut kohaldatakse, ühtseks territooriumiks.

2. Lõikest 1 olenemata jäetakse Liechtensteini Vürstiriigi territoorium protokolli nr 3 I ja II tabelis loetletud toodete päritolu määramisel EMPst välja ning need tooted loetakse EMPst pärinevateks üksnes juhul, kui need on täielikult saadud või läbinud piisava töö või töötuse teiste EMP lepingu osaliste territooriumil.

Artikkel 3

Täielikult saadud tooted

1. Täielikult EMPst pärinevateks toodeteks loetakse
 - a) sealsest pinnasest ja merepõhjast kaevandatud mineraalsed maavarad ja ammutatud looduslik vesi;
 - b) seal kasvatatud või koristatud taimed, sealhulgas veetaimed, ja köögiviljasaadused;
 - c) seal sündinud ja kasvatatud elusloomad;
 - d) seal kasvatatud elusloomadelt saadud tooted;
 - e) seal sündinud ja kasvatatud, tapetud loomadest saadud tooted;
 - f) seal toimunud jahi ja kalapüügi saadused;
 - g) akvakultuuritooted, kui kalad ja vähid, limused ja muud veeselgrootud on seal munadest sündinud või maimudest, kalavastsetest ja -maimudest kasvatatud;
 - h) tema laevadega väljaspool mis tahes territoriaalvett püütud merekalapüügi- ja muud saadused;
 - i) tema kalatöötlemislaevade pardal üksnes punktis h osutatud saadustest valmistatud tooted;
 - j) seal kogutud kasutatud esemed, millest saab üksnes tooret;
 - k) sealse tootmistegevuse jäätmed ja jäägid;
 - l) väljaspool tema territoriaalvett merepõhjast või selle aluspinnasest kaevandatud saadused, tingimusel et tal on selle merepõhja või aluspinnase kasutamise ainuõigus;
 - m) kaubad, mis on seal toodetud üksnes punktides a–l nimetatud saadustest või toodetest.

2. Lõike 1 punktides h ja i nimetatud mõisteid „tema laevad“ ja „tema kalatöötlemislaevad“ kohaldatakse üksnes laevade ja kalatöötlemislaevade suhtes, mis vastavad kõigile järgmistele tingimustele:

- a) need on registreeritud Euroopa Liidu liikmesriigis või EFTA riigis;
- b) need sõidavad Euroopa Liidu liikmesriigi või EFTA riigi lipu all;
- c) need vastavad ühele järgmistest tingimustest:
 - i) neist vähemalt 50 % kuulub EMP lepingu osalise riigi kodanikele või
 - ii) need kuuluvad äriühingule,
 - mille peakontor ja peamine tegevuskoht on Euroopa Liidu liikmesriigis või EFTA riigis ja
 - millest vähemalt 50 % kuulub EMP lepingu osalisele või selle avalik-õiguslikele isikutele või kodanikele.

3. Lõike 2 kohaldamisel käsitatakse EFTA riike ühe reegli kohaldava konventsiooniosalisena.

Artikkel 4

Piisav töö või töötlus

1. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 3 ja artikli 6 kohaldamist, käsitatakse selliseid tooteid, mis ei ole täielikult saadud EMPs, piisava töö või töötuse läbinuna, kui II lisa loendis esitatud tingimused on asjaomaste kaupade puhul täidetud.

2. Kui kooskõlas lõikega 1 EMPs päritolustaatuseta saanud toodet kasutatakse materjalina muu toote tootmiseks, ei võeta arvesse päritolustaatuseta materjale, mida võidi selle tootmiseks kasutada.

3. Lõikes 1 osutatud nõuete täitmist kontrollitakse iga toote puhul.

Kui asjakohane reegel põhineb päritolustaatuseta materjalide suurima lubatud sisalduse nõude järgimisel, võivad EMP lepingu osaliste tolliasutused lubada siiski eksportijatel arvutada toote tehasehind ja päritolustaatuseta materjalide väärtus keskmise väärtusena vastavalt lõikele 4, et võtta arvesse kulude ja valuutakursside kõikumisi.

4. Lõike 3 teises lõigus osutatud juhul arvutatakse toote keskmine tehasehind ja kasutatud päritolustaatuseta materjalide keskmine väärtus vastavalt eelmisel majandusaastal kõigi samade müüdud toodete eest küsitud tehasehinna ja eelmisel majandusaastal samade toodete tootmiseks kasutatud kõigi päritolustaatuseta materjalide koguväärtuse põhjal, kusjuures majandusaasta on kõnealuse EMP lepingu osalise majandusaasta ning kui terve majandusaasta kohta ei ole andmed saadaval, siis võetakse aluseks lühem periood, mis ei ole lühem kui kolm kuud.

5. Eksportijad, kes otsustavad teha arvutuse keskmise näitaja alusel, kasutavad seda meetodit järjepidevalt võrdlusmajandusaastale järgneva aasta jooksul või vajaduse korral lühemale võrdlusperioodile järgneva aasta jooksul. Nad võivad lõpetada selle meetodi kasutamise, kui konkreetse majandusaasta või lühema võrdlusperioodi (mis ei ole lühem kui kolm kuud) jooksul ilmneb, et sellise meetodi kasutamist õigustanud kulude või valuutakursi kõikumine on lakanud.

6. Lõikes 4 osutatud keskmisi näitajaid kasutatakse vastavalt tehasehinnana ja päritolustaatuseta materjalide väärtusena, et teha kindlaks, kas päritolustaatuseta materjalide suurima lubatud sisalduse nõuet on järgitud.

*Artikkel 5***Piirmäära reegel**

1. Erandina artiklist 4 ning vastavalt käesoleva artikli lõigetele 2 ja 3 võib päritolustaatuseta materjale, mida II lisas esitatud loendis nimetatud tingimuste kohaselt toote tootmiseks kasutada ei tohi, siiski kasutada, kui toote kohta hinnatud kogunetomass või koguväärtus ei ületa

- a) 15 % toote netomassist toodete puhul, mis kuuluvad gruppidesse 2 ja 4–24, välja arvatud gruppi 16 kuuluvad töödeldud kalandustooted;
- b) 15 % toote tehasehinnast muude kui punktiga a hõlmatud toodete puhul.

Käesolevat lõiget ei kohaldata harmoneeritud süsteemi gruppidesse 50–63 kuuluvate toodete suhtes, mille puhul kehtivad I lisa märkustes 6 ja 7 mainitud piirmäärad.

2. Käesoleva artikli lõike 1 kohaselt ei ole lubatud ületada päritolustaatuseta materjalide suurimat lubatud protsentuaalset sisaldust, nagu on ette nähtud II lisa loendis esitatud reeglitega.

3. Käesoleva artikli lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata artikli 3 tähenduses täielikult EMP lepingu osalise territooriumil saadud toodete suhtes. Ilma et see piiraks artikli 6 ja artikli 9 lõike 1 kohaldamist, kohaldatakse kõnealustes sätetes osutatud piirmäärasid siiski toodete suhtes, mille puhul II lisa loendis esitatud reegli kohaselt on nõutav, et toote tootmiseks kasutatud materjalid peavad olema täielikult saadud.

*Artikkel 6***Ebapiisav töö või töötlus**

1. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 2 kohaldamist, käsitatakse järgmisi toiminguid päritolustaatuse omandamiseks ebapiisava töö või töötlusena, olenemata sellest, kas artikli 4 nõuded on täidetud või mitte:

- a) toimingud, mis tagavad toodete seisundi säilimise nende vedamisel ja ladustamisel;
- b) pakkeüksuste osadeks jagamine ja koondamine;
- c) pesemine, puhastamine; tolmu, oksidi, õli, värvi või muu katte eemaldamine;
- d) tekstiili triikimine või pressimine;
- e) lihtsad värvimis- ja poleerimistööd;
- f) riisi koorimine ja osaline või täielik kroovimine; teravilja ja riisi poleerimine ja glaseerimine;
- g) suhkru toonimine või maitsestamine või tükkipressimine; kristallsuhkru osaline või täielik jahvatamine;
- h) puuviljade, pähklite ja köögiviljade koorimine ja kividest puhastamine;
- i) teritamine, lihtlihvimine või lihtlõikamine;
- j) tuulamine, uhtmine, sortimine, klassifitseerimine, liigitamine, kokkusobitamine (sealhulgas kaupade komplekteerimine);
- k) tavaline klaas- või plastpudelitesse, plekkpurkidesse, kottidesse, karpidesse, kastidesse pakkimine, alustele kinnitamine ja igasugune muu lihtne pakendamine;
- l) märkide, etikettide, logode ja muude eristumärkide kinnitamine või trükkimine toodetele või nende pakenditele;
- m) üht või mitut sorti toodete lihtne segamine;
- n) suhkru segamine mis tahes muu ainega;
- o) lihtne toodetele vee lisamine või toodete lahjendamine või dehüdreerimine või denatureerimine;
- p) toote osade lihtne kokkupanemine terviktoote saamiseks või toote osadeks lammutamine;
- q) loomade tapmine;
- r) kahe või enama punktides a–q loetletud toimingu kombinatsioon.

2. Et määrata kindlaks, kas tootega tehtud töö või töötlus loetakse lõike 1 tähenduses ebapiisavaks, võetakse arvesse kõiki konkreetse tootega EMPs tehtud toiminguid.

Artikkel 7

Päritolu kumulatsioon

1. Ilma et see piiraks artikli 2 kohaldamist, loetakse tooted EMPst pärinevaks, kui need on seal saadud, kasutades materjale, mis pärinevad mõne reegleid kohaldava konventsiooniosalise, tingimusel et EMPs tehtud töö või töötlus on artiklis 6 osutatud toimingutest ulatuslikum. Need materjalid ei pea olema läbinud piisavat tööd või töötlust.

2. Kui EMPs tehtud töö või töötlus ei ole artiklis 6 osutatud toimingutest ulatuslikum, loetakse toode, mis on saadud, kasutades mõne muu reegleid kohaldava konventsiooniosalise territooriumilt pärinevaid materjale, EMPst pärinevaks ainult juhul, kui seal lisandunud väärtus on suurem kui mis tahes muu reegleid kohaldava konventsiooniosalise territooriumilt pärinevate kasutatud materjalide väärtus. Vastasel juhul loetakse saadud toode pärinevaks selle reegleid kohaldava konventsiooniosalise territooriumilt, kust pärinevate, EMPs toote tootmiseks kasutatud päritolustaatusega materjalide väärtus on suurim.

3. Ilma et see piiraks artikli 2 kohaldamist ning jättes välja gruppidesse 50–63 kuuluvad tooted, loetakse reegleid kohaldava konventsiooniosalise, mis ei ole EMP lepingu osaline, territooriumil tehtud töö või töötlus EMPs tehtud tööks või töötluseks, kui saadud tooted läbivad hiljem EMPs töö või töötlust.

4. Ilma et see piiraks artikli 2 kohaldamist, loetakse gruppidesse 50–63 kuuluvate toodete puhul ja üksnes EMP lepingu osaliste vahelises kahepoolses kaubanduses importiva EMP lepingu osalise territooriumil tehtud töö või töötlus EMPs tehtud tööks või töötluseks, kui tooted läbivad hiljem EMPs töö või töötlust.

Käesoleva lõike kohaldamisel käsitatakse Euroopa Liidu stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessis osalevaid riike ja Moldova Vabariiki ühe reegleid kohaldava konventsiooniosalisena.

5. EMP lepingu osalised võivad EMP ühiskomitee otsusega ühiselt otsustada laiendada käesoleva artikli lõike 3 kohaldamist gruppidesse 50–63 kuuluvate toodete impordile.

6. Käesoleva artikli lõigetes 3–5 sätestatud kumulatsiooni kohaldamisel loetakse päritolustaatusega tooted EMPst pärinevaks üksnes siis, kui seal tehtud töö või töötlus on artiklis 6 osutatud toimingutest ulatuslikum.

7. Tooted, mis pärinevad ühe reegleid kohaldava konventsiooniosalise territooriumilt ja mis ei läbi EMPs tööd või töötlust, säilitavad oma päritolustaatuse, kui need eksporditakse mõne muu EMP lepingu osalise territooriumile.

Artikkel 8

Päritolu kumulatsiooni kohaldamise tingimused

1. Artiklis 7 sätestatud kumulatsiooni võib kohaldada üksnes juhul, kui

- a) reegleid kohaldavate päritolustaatuse saamisega seotud konventsiooniosaliste ja sihtkohaks oleva EMP lepingu osalise vahel kohaldatakse vastavalt 1994. aasta üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe (GATT) XXIV artiklile sooduskaubanduslepingut ja
- b) kaubad on saanud päritolustaatuse käesolevate reeglitega identsete päritolureeglite alusel.

2. Teatised kumulatsiooni kohaldamiseks vajalike nõuete täitmise kohta avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* (C-seeria) ning teiste EMP lepingu osaliste ametlikus väljaandes vastavalt nende enda menetlustele.

Artiklis 7 sätestatud kumulatsiooni kohaldatakse nendes teistest osutatud kuupäevast alates.

EMP lepingu osalised esitavad Euroopa Komisjonile andmed teiste reegleid kohaldavate konventsiooniosalistega sõlmitud asjaomaste lepingute kohta, sealhulgas käesolevate reeglite jõustumise kuupäevad.

3. Päritolutõendile tuleks teha ingliskeelne märge „CUMULATION APPLIED WITH [asjakohas(t)e reegleid kohaldava(te) konventsiooniosalis(t)e nimi(nimed) inglise keeles]“, kui tooted said päritolustaatuse, kohaldades päritolu kumulatsiooni vastavalt artiklile 7.

Kui päritolutõendina kasutatakse liikumissertifikaati EUR.1, tehakse see märge liikumissertifikaadi EUR.1 lahtrisse 7.

4. EMPs eksporditud toodete puhul, mis on saanud päritolustaatuse päritolu kumulatsiooni kohaldamisel vastavalt artiklile 7, võib EMP lepingu osaline otsustada loobuda päritolutõendile käesoleva artikli lõikes 3 osutatud märke kandmise nõudmisest ⁽¹⁾.

EMP lepingu osalised teatavad Euroopa Komisjonile loobumisest vastavalt artikli 8 lõikele 2.

Artikkel 9

Kvalifikatsiooniühik

1. Käesolevate reeglite kohaldamisel on kvalifikatsiooniühik see toode, mida loetakse harmoneeritud süsteemi nomenklatuuri järgi klassifitseerimisel põhiüksuseks. Sellest tulenevalt,

- a) kui toode, mis koosneb esemete rühmast või kokkupandud esemetest, klassifitseeritakse harmoneeritud süsteemi järgi ühte rubriiki, moodustab tervik kvalifikatsiooniühiku;
- b) kui kaubasaadeti koosneb mitmest identsest tootest, mis on klassifitseeritud samasse harmoneeritud süsteemi rubriiki, võetakse käesolevate reeglite kohaldamisel iga toodet arvesse.

2. Kui harmoneeritud süsteemi 5. tõlgendamisreegli kohaselt loetakse klassifitseerimisel pakend toote juurde kuuluvaks, tuleb see ka päritolu kindlaksmääramisel lugeda toote juurde kuuluvaks.

3. Seadme, masina, aparaadi või sõidukiga kaasas olevaid tarvikuid, varuosi ja tööriistu, mis on tavavarustuse osaks ja kuuluvad tehasehinna sisse, käsitatakse kõnealuse seadme, masina, aparaadi või sõiduki lahutamatu osana.

Artikkel 10

Komplektid

Komplektid harmoneeritud süsteemi 3. tõlgendamisreegli tähenduses on päritolustaatusega, kui kõik komplekti kuuluvad tooted on päritolustaatusega.

Kui komplekt koosneb päritolustaatusega ja päritolustaatuseta toodetest, on komplekt tervikuna siiski päritolustaatusega, kui päritolustaatuseta toodete väärtus ei ületa 15 % komplekti tehasehinnast.

Artikkel 11

Kõrvalised tegurid

Selleks et teha kindlaks, kas toode on päritolustaatusega või mitte, ei ole vaja arvesse võtta toote tootmisel kasutatavate järgmiste toodete päritolu:

- a) energia ja kütus,

⁽¹⁾ EMP lepingu osalised lepivad kokku, et nad loobuvad kohustusest lisada päritolutõendile artikli 8 lõikes 3 osutatud märke.

- b) sisseseade ja varustus,
- c) masinad ja tööriistad,
- d) muud kaubad, mis ei kuulu ega ole ette nähtud kuuluma toote lõppkoosseisu.

Artikkel 12

Arvestuslik eraldamine

1. Kui tootega tehtava töö või töötuse käigus kasutatakse omavahel asendatavaid päritolustaatusesega ja päritolustaatuseta materjale, võivad ettevõtjad neid materjale hallata arvestusliku eraldamise meetodit kasutades, ilma materjalide varusid eraldi hoidmata.
2. Ettevõtjad võivad hallata rubriiki 1701 kuuluvaid omavahel asendatavaid päritolustaatusesega ja päritolustaatuseta tooteid arvestusliku eraldamise meetodit kasutades, ilma toodete varusid eraldi hoidmata.
3. EMP lepingu osalised võivad nõuda, et arvestusliku eraldamise meetodi kasutamiseks peab tolliasutus andma eelnevalt loa. Tolliasutus võib loa andmiseks esitada mis tahes tingimusi, mida ta peab vajalikuks, ning ta kontrollib loa kasutamist. Tolliasutus võib loa ära võtta, kui meetodi kasutaja kasutab luba väärsti või ei täida mõnda muud käesolevates reeglites sätestatud tingimust.

Arvestusliku eraldamise meetodi kasutamisel tuleb tagada, et selliste toodete hulk, mida võib pidada EMPst pärinevateks, on alati sama, nagu see oleks varude füüsilise eraldamise korral.

Meetodit rakendatakse ja selle rakendamine registreeritakse EMP lepingu osalise territooriumil kohaldatavate üldiste raamatupidamispõhimõtete alusel.

4. Lõigetes 1 ja 2 osutatud meetodit kasutav isik koostab päritolutõendi või taotleb päritolutõendit nende toodete kogusele, mida võib pidada EMPst pärinevateks toodeteks. Tolliasutuse nõudmisel deklareerib kõnealune isik, kuidas neid koguseid on hallatud.

III JAOTIS

TERRITORIAALSED NÕUDED

Artikkel 13

Territoriaalsuspõhimõte

1. II jaotises esitatud tingimused peavad EMPs olema täidetud katkematult.
2. Kui EMPst mõnda teise riiki eksporditud päritolustaatusesega tooted saadetakse tagasi, käsitatakse neid päritolustaatuseta toodetena, välja arvatud juhul, kui tolliasutusele suudetakse tõendada, et
 - a) tagasisaadetud tooted on samad tooted, mis eksporditi, ning
 - b) need ei ole kõnealuses riigis oleku või ekspordimise ajal läbinud ühtegi muud toimingut peale nende, mis on vajalikud toodete seisundi säilitamiseks.
3. EMPst eksporditud ja hiljem sinna reimporditud materjalidega väljaspool EMPd toimunud töö või töötus ei mõjuta päritolustaatuses saamist vastavalt II jaotises sätestatud tingimustele, kui
 - a) kõnealused materjalid on täielikult saadud EMPs või nendega enne ekspordimist tehtud töö või töötus on artiklis 6 osutatud toimingutest ulatuslikum ja
 - b) tolliasutusele suudetakse tõendada, et
 - i) reimporditud tooted on saadud eksporditud materjalidega tehtud töö või töötuse teel ning

ii) käesoleva artikli kohaldamisel väljaspool EMPd tekkinud kogulisandväärtus ei ole suurem kui 10 % selle lõpptootte tehasehinnast, millele päritolustaatus taotletakse.

4. Käesoleva artikli lõike 3 kohaldamisel ei rakendata II jaotises sätestatud päritolustaatus saamise tingimusi väljaspool EMPd tehtud töö või töötuse suhtes. Kui aga lõpptootte päritolustaatus kindlaksmääramiseks on II lisa loetelus kehtestatud reegel, mis näeb ette kõigi kasutatud päritolustaatuseta materjalide maksimaalse väärtuse, ei või EMP lepingu osalise territooriumil kasutatud päritolustaatuseta materjalide koguväärtus koos käesoleva artikli kohaldamisel väljaspool EMPd omandatud kogulisandväärtusega olla suurem ettenähtud protsendimäärast.

5. Lõigete 3 ja 4 kohaldamisel tähendab „kogulisandväärtus“ kõiki väljaspool EMPd tekkivaid kulusid, sealhulgas seal kasutatud materjalide väärtust.

6. Käesoleva artikli lõikeid 3 ja 4 ei kohaldata toodete suhtes, mis ei vasta II lisa loendis sätestatud tingimustele või mida saab pidada piisava töö või töötuse läbinuks ainult siis, kui kohaldatakse artiklis 5 kindlaksmääratud üldisi piirmäärasid.

7. Käesoleva artikliga hõlmatud töö või töötus, mis toimub väljaspool EMPd, peab toimuma välistöötlemise korra või muu samalaadse korra kohaselt.

Artikkel 14

Mittemuutmise reegel

1. EMP lepinguga ettenähtud sooduskohtlemist rakendatakse üksnes nende toodete suhtes, mis vastavad käesolevate reeglite nõuetele ja mis on EMP lepingu osalise territooriumil deklareeritud impordina, tingimusel et need on samad tooted, mis eksporditi eksportiva EMP lepingu osalise territooriumilt. Tooteid ei tohi enne lepinguosalise territooriumil vabasse ringlusse lubamist muuta ega muundada ning nad ei tohi olla läbinud muid toiminguid peale nende, mis on vajalikud nende seisundi säilitamiseks, välja arvatud märkide, etikettide, pitserite ja muude dokumentide lisamine, mille eesmärk on tagada importiva EMP lepingu osalise riigiseste nõuete täitmine ja mis toimub transiidi- või osadeks jagamise kolmanda riigi või kolmandate riikide tollijärelevalve all.

2. Toodete ja kaubasaadetiste ladustamine on lubatud, kui need jäävad transiidiriigis/transiidiriikides tollijärelevalve alla.

3. Ilma et see piiraks käesoleva liite V jaotise kohaldamist, on kaubasaadetiste osadeks jagamine lubatud, kui need jäävad osadeks jagamise riigis või riikides tollijärelevalve alla.

4. Kahtluse korral võib importiv EMP lepingu osaline igal ajal paluda importijal või tema esindajal esitada kõik vajalikud dokumendid, millega tõendatakse käesoleva artikli nõuete täitmist, milleks võib esitada mis tahes dokumentaalsed tõendid ning eelkõige:

- a) lepingulised veodokumendid, nagu veokiri;
- b) faktilised või konkreetsed tõendid, mis põhinevad pakendite märgistamisel või nummerdamisel;
- c) transiidi- või osadeks jagamise riigi või riikide tolliasutuse väljastatud mittemuutmise tõend või mõni muu dokument, millega tõendatakse, et kaubad jäid transiidi- või osadeks jagamise riigi või riikide tollijärelevalve alla, või
- d) igasugused kaupadega seotud tõendid.

Artikkel 15

Näitused

1. Päritolustaatus toodete suhtes, mis on saadetud näitusele mõnda muusse riiki peale nende, millega kooskõlas artiklitega 7 ja 8 kohaldatakse kumulatsiooni, ja mis pärast näitust müüakse EMPsse importimiseks, kohaldatakse importimisel EMP lepingu sätteid, kui tolliasutusele tõendatakse, et

- a) eksportija on saatnud tooted EMP lepingu osalise territooriumilt näitust korraldavasse riiki ja need seal näitusel välja pannud;

- b) kõnealune eksportija on tooted müünud või muul viisil võõrandanud teise EMP lepingu osalise territooriumil asuvalle isikule;
- c) tooted on saadetud näituse ajal või vahetult pärast näitust samal kujul, nagu need näitusele saadeti, ning
- d) pärast näitusele saatmist ei ole tooteid kasutatud muuks otstarbeks kui seal väljapanekuks.

2. Päritolutõend tuleb välja anda või koostada kooskõlas käesoleva liite V jaotisega ja esitada importiva EMP lepingu osalise tolliasutusele tavapärasel viisil. Sellele märgitakse näituse nimi ja aadress. Vajaduse korral võidakse nõuda dokumentaalseid lisatõendeid näitusele väljapaneku tingimuste kohta.

3. Lõiget 1 kohaldatakse kõikide kaubandus-, tööstus-, põllumajandus- ja käsitöönäituste, -messide ja muude samalaadsete avalike ürituste ja väljapanekute suhtes, mille jooksul kõnealused tooted jäävad tollikontrolli alla, välja arvatud kauplustes või äripindadel korraldatavad eraviisilised üritused, mille eesmärk on välismaiste toodete müük.

IV JAOTIS

TOLLIMAKSUDE TAGASTAMINE JA TOLLIMAKSUDEST VABASTAMINE

Artikkel 16

Tollimaksude tagastamine ja tollimaksudest vabastamine

1. Päritolustaatuseta materjalide suhtes, mida on kasutatud EMPst pärinevate harmoneeritud süsteemi gruppidesse 50–63 kuuluvate toodete tootmiseks, mille kohta on välja antud või koostatud päritolutõend vastavalt käesoleva liite V jaotisele, ei kohaldata eksportiva EMP lepingu osalise territooriumil tollimaksude tagastamist ega tollimaksudest vabastamist mitte mingil viisil.
2. Lõikes 1 nimetatud keeldu kohaldatakse tollimaksude või samaväärse toimega maksude osalise või täieliku tagastamise, vähendamise või nendest vabastamise korra suhtes, mida iga eksportiv EMP lepingu osaline kohaldab tootmisel kasutatavate materjalide suhtes, kui kohaldatakse otsest või tegelikku tagasimaksmist, vähendamist või maksudest vabastamist juhul, kui nendest materjalidest toodetud tooted eksporditakse, kuid mitte juhul, kui need on mõeldud selle konventsiooniosalise territooriumil kasutamiseks.
3. Päritolutõendis märgitud toodete eksportija peab olema valmis igal ajal tolliasutuse nõudmisel esitama kõik vajalikud dokumendid, mis tõendavad, et asjaomaste toodete tootmisel kasutatud päritolustaatuseta materjalide eest ei ole tollimaksu tagasi makstud ning et kõik nende materjalide suhtes kohaldatavad tollimaksud ja samaväärse toimega maksud on tegelikult makstud.
4. Käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud keeld ei puuduta EMP lepingu osaliste vahel vahetatavaid tooteid, mis on saanud päritolustaatuseta, kohaldades päritolu kumulatsiooni vastavalt artikli 7 lõikele 4 või 5.

V JAOTIS

PÄRITOLUTÕEND

Artikkel 17

Üldised nõuded

1. Päritolustaatuseta toodete importimisel ühe EMP lepingu osalise territooriumile kohaldatakse EMP lepingu sätteid, kui nende kohta esitatakse üks järgmistest päritolutõenditest:
 - a) liikumissertifikaat EUR.1, mille näidis on esitatud käesoleva liite IV lisas;

b) artikli 18 lõikes 1 ettenähtud juhtudel deklaratsioon (edaspidi „päritoludeklaratsioon“), mille eksportija esitab arvel, saatelehel või muus äridokumendis, kus asjaomaseid tooteid piisavalt täpselt kirjeldatakse, et neid oleks võimalik identifitseerida; päritoludeklaratsiooni tekst on esitatud käesoleva liite III lisas.

2. Käesoleva artikli lõikest 1 olenemata kohaldatakse käesolevate reeglite tähenduses päritolustaatusiga toodete suhtes artiklis 27 nimetatud juhtudel EMP lepingust tulenevaid soodustusi, ilma et oleks vaja esitada käesoleva artikli lõikes 1 osutatud päritolutõendeid.

3. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, võivad EMP lepingu osalised kokku leppida, et nendevahelises sooduskau-banduses asendatakse lõike 1 punktides a ja b nimetatud päritolutõendid päritolukinnitustega, mille koostavad EMP lepingu osaliste õigusaktide kohaselt elektroonilises andmebaasis registreeritud eksportijad.

Kahe või enama reegleid kohaldava konventsiooniosalise vahel kokku lepitud elektroonilises andmebaasis registreeritud eksportijate koostatud päritolukinnituse kasutamine ei takista diagonaalse kumulatsiooni kasutamist teiste reegleid kohaldavate konventsiooniosalistega.

4. Lõike 1 kohaldamisel võivad EMP lepingu osalised kokku leppida süsteemi loomises, mis võimaldab lõike 1 punktides a ja b nimetatud päritolutõendeid välja anda ja/või esitada elektrooniliselt.

5. Artikli 7 kohaldamisel, kui kohaldub artikli 8 lõige 4, võtab reegleid kohaldavas konventsiooniosalises asutatud eksportija, kes annab välja päritolutõendi või taotleb päritolutõendit muu päritolutõendi alusel, mille puhul on loobutud kohustusest lisada muul juhul artikli 8 lõikega 3 nõutav märge, kõik vajalikud meetmed tagamaks, et kumulatsiooni kohaldamise tingimused on täidetud, ning on valmis esitama tollile kõik asjakohased dokumendid.

Artikkel 18

Päritoludeklaratsiooni koostamise tingimused

1. Artikli 17 lõike 1 punktis b osutatud päritoludeklaratsiooni võib koostada

a) heakskiidetud eksportija artikli 19 tähenduses või

b) iga eksportija iga kaubasaadetise kohta, mis koosneb ühest või mitmest päritolustaatusiga tooteid sisaldavast pakendist, mille koguväärtus ei ületa 6 000 eurot.

2. Päritoludeklaratsiooni võib koostada, kui tooteid võib käsitada EMPst või reegleid kohaldava konventsiooniosalise territooriumilt pärinevatena ja kui need vastavad muudele käesolevate reeglite nõuetele.

3. Eksportija, kes koostab päritoludeklaratsiooni, peab olema valmis igal ajal esitama eksportiva EMP lepingu osalise tolliasutuse taotlusel kõik vajalikud dokumendid, mis tõendavad asjaomaste toodete päritolustaatus ja muude käesolevate reeglite nõuete täitmist.

4. Eksportija koostab päritoludeklaratsiooni, trükkides kirjutusmasinal, tembeldades või printides arvele, saatelehele või mõnele muule äridokumendile deklaratsiooni, mille tekst on esitatud käesoleva liite III lisas, kasutades üht nimetatud lisas esitatud keelelist versiooni kooskõlas eksportiva riigi õigusega. Kui deklaratsioon täidetakse käsitsi, tuleb kirjutada tindiga ja trükitähtedes.

5. Päritoludeklaratsioonile kirjutab eksportija oma originaalallkirja käsitsi. Heakskiidetud eksportijalt artikli 19 tähenduses ei nõuta siiski sellistele deklaratsioonidele allakirjutamist, kui ta kinnitab eksportiva EMP lepingu osalise tolliasutusele kirjalikult, et võtab endale täieliku vastutuse iga päritoludeklaratsiooni eest, mille alusel saab teda identifitseerida, nagu ta oleks sellele käsitsi alla kirjutanud.

6. Eksportija võib koostada päritoludeklaratsiooni sellega hõlmatud toodete eksportimisel või pärast eksportimist (edaspidi „tagantjärele välja antav päritoludeklaratsioon“), tingimusel et see esitatakse importivas riigis hiljemalt kahe aasta jooksul pärast sellega hõlmatud toodete importimist.

Kui kaubasaadeti jagatakse osadeks kooskõlas artikli 14 lõikega 3 ja tingimusel, et peetakse kinni samast kaheaastasest tähtajast, koostab tagantjärele välja antava päritoludeklaratsiooni tooteid eksportiva EMP lepingu osalise heakskiidetud eksportija.

Artikkel 19

Heakskiidetud eksportija

1. Eksportiva EMP lepingu osalise tolliasutus võib kooskõlas riigisiseste nõuetega anda igale kõnealuse EMP lepingu osalise territooriumil asutatud eksportijale (edaspidi „heakskiidetud eksportija“) loa koostada ise päritoludeklaratsioone, olenemata asjaomaste toodete väärtusest.
2. Eksportija, kes taotleb sellist luba, peab tolliasutusele esitama kõik tagatised, mis on vajalikud toodete päritolustaatus ja muude käesolevate reeglite nõuete täitmise kontrollimiseks.
3. Tolliasutus annab heakskiidetud eksportijale tolliloe numbrit, mis märgitakse päritoludeklaratsioonile.
4. Tolliasutus kontrollib, kas luba kasutatakse õigesti. Tolliasutus võib loa igal ajal kehtetuks tunnistada, kui heakskiidetud eksportija ei kasuta seda õigesti, ja ta tunnistab loa kehtetuks siis, kui heakskiidetud eksportija ei paku enam lõikes 2 osutatud tagatisi.

Artikkel 20

Liikumissertifikaadi EUR.1 väljaandmise kord

1. Eksportiva EMP lepingu osalise tolliasutus annab liikumissertifikaadi EUR.1 välja eksportija või tema vastutusel tegutseva volitatud esindaja kirjaliku taotluse alusel.
2. Selleks täidab eksportija või tema volitatud esindaja nii liikumissertifikaadi EUR.1 kui ka taotluse vormi, mille näidised on esitatud käesoleva liite IV lisas. Need vormid täidetakse ühes keeltest, milles on koostatud EMP leping, ning kooskõlas eksportiva EMP lepingu osalise õigusega. Kui vormid täidetakse käsitsi, tuleb kirjutada tindiga ja trükitähedega. Tooted tuleb kirjeldada selleks ettenähtud lahtris, jätmata tühje ridu. Kui lahtrisse jääb tühja ruumi, tuleb kirjelduse viimase rea alla tõmmata rõhtjoon ja tühi ruum läbi kriipsutada.
3. Liikumissertifikaadi EUR.1 lahtrisse 7 tuleb teha ingliskeelne märg „TRANSITIONAL RULES“.
4. Eksportija, kes taotleb liikumissertifikaadi EUR.1 väljaandmist, peab olema valmis igal ajal esitama liikumissertifikaadi EUR.1 välja andnud eksportiva EMP lepingu osalise tolliasutuse taotlusel kõik vajalikud dokumendid, mis tõendavad asjaomaste toodete päritolustaatus ja muude käesolevate reeglite nõuete täitmist.
5. Eksportiva EMP lepingu osalise tolliasutus annab välja liikumissertifikaadi EUR.1, kui asjaomaseid tooteid võib käsitada päritolustaatusena ja kui need vastavad muudele käesolevate reeglite nõuetele.
6. Liikumissertifikaadi EUR.1 välja andev tolliasutus võtab vajalikud meetmed, et kontrollida toodete päritolustaatus ja muude käesolevate reeglite nõuete täitmist. Selleks on tal õigus nõuda mis tahes tõendeid ja kontrollida eksportija raamatupidamisdokumente ning teha muid kontrollid, mida ta peab asjakohaseks. Ta teeb ka kindlaks, et käesoleva artikli lõikes 2 osutatud vormid on nõuetekohaselt täidetud. Elkoige kontrollib ta, kas toodete kirjeldamiseks mõeldud lahter on täidetud nii, et sinna ei ole võimalik pettuse eesmärgil midagi lisada.

7. Liikumissertifikaadi EUR.1 väljaandmise kuupäev märgitakse liikumissertifikaadi lahtrisse 11.
8. Tolliasutus annab liikumissertifikaadi EUR.1 eksportijale välja niipea, kui tegelik eksport on toimunud või tagatud.

Artikkel 21

Tagantjärele välja antud liikumissertifikaadid EUR.1

1. Olenemata artikli 20 lõikest 8 võib liikumissertifikaadi EUR.1 välja anda pärast asjakohaste toodete eksportimist, kui
 - a) seda ei antud ekspordi ajal välja eksimuse, tahtmatu tegevusetuse või muude eriliste asjaolude tõttu;
 - b) tolliasutusele on tõendatud, et liikumissertifikaat EUR.1 anti välja, kuid importimisel ei aktsepteeritud seda tehnilistel põhjustel;
 - c) asjaomaste toodete lõplik sihtkoht ei olnud ekspordi ajal teada ning see määrati kindlaks veo või ladustamise ajal ja pärast kaubasaadetise võimalikku osadeks jagamist vastavalt artikli 14 lõikele 3;
 - d) liikumissertifikaat EUR.1 või EUR.MED anti välja kooskõlas konventsiooni reeglitega toodete jaoks, mis on päritolustaatusena ka käesolevate reeglite kohaselt; eksportija võtab kõik vajalikud meetmed, et tagada kumulatsiooni kohaldamise tingimuste täitmine ja olla valmis esitama tollile kõik asjakohased dokumendid, mis tõendavad, et toode on päritolustaatusena vastavalt käesolevatele reeglitele, või
 - e) liikumissertifikaat EUR.1 anti välja artikli 8 lõike 4 alusel ja artikli 8 lõike 3 kohaldamine on nõutav importimisel teise reegleid kohaldava konventsiooniosalise territooriumile.
2. Lõike 1 rakendamisel märgib eksportija oma taotluses liikumissertifikaadiga EUR.1 hõlmatud toodete eksportimise koha ja kuupäeva ning taotluse põhjused.
3. Tolliasutus võib liikumissertifikaadi EUR.1 tagantjärele välja anda kahe aasta jooksul alates ekspordikuupäevast ning alles siis, kui on veendunud, et eksportija taotluses esitatud teave on kooskõlas vastavate dokumentide andmetega.
4. Lisaks artikli 20 lõike 3 nõudele tuleb tagantjärele välja antud liikumissertifikaadile EUR.1 teha järgmine ingliskeelne märg: „ISSUED RETROSPECTIVELY“.
5. Lõikes 4 osutatud märgi tehakse liikumissertifikaadi EUR.1 lahtrisse 7.

Artikkel 22

Liikumissertifikaadi EUR.1 duplikaadi väljaandmine

1. Liikumissertifikaadi EUR.1 varguse, kadumise või hävimise korral võib eksportija taotleda sertifikaadi väljaandnud tolliasutusest duplikaati nende valduses olevate ekspordidokumentide põhjal.
2. Lisaks artikli 20 lõike 3 nõudele tuleb käesoleva artikli lõike 1 kohaselt väljaantud duplikaadile teha järgmine ingliskeelne märg: „DUPLICATE“.
3. Lõikes 2 osutatud märgi tehakse liikumissertifikaadi EUR.1 duplikaadi lahtrisse 7.
4. Duplikaat, millele peab olema märgitud liikumissertifikaadi EUR.1 originaali väljaandmise kuupäev, kehtib sellest kuupäevast.

*Artikkel 23***Päritolutõendi kehtivus**

1. Päritolutõend kehtib kümme kuud alates eksportiva EMP lepingu osalise territooriumil väljaandmise või koostamise kuupäevast ning see tuleb nimetatud aja jooksul esitada importiva EMP lepingu osalise tolliasutusele.
2. Päritolutõendeid, mis esitatakse importiva EMP lepingu osalise tolliasutusele pärast lõikes 1 osutatud kehtivusaja möödumist, võib tariifsete soodustuste kohaldamiseks aktsepteerida, kui need dokumendid jäid tähtaja jooksul esitamata erandlike asjaolude tõttu.
3. Kui esitamisega jäädakse hiljaks muudel põhjustel, võib importiva EMP lepingu osalise tolliasutus päritolutõendeid aktsepteerida juhul, kui tooted on tollile esitatud enne kõnealuse tähtaja möödumist.

*Artikkel 24***Vabatsoonid**

1. EMP lepingu osalised võtavad kõik vajalikud meetmed tagamaks, et tooteid, millega kaubeldakse päritolutõendi alusel ja mida vedamise ajal hoitakse nende territooriumil asuvas vabatsoonis, ei asendata muude kaupadega ega tehta nendega muid toiminguid kui need, mis on ette nähtud toodete riiknemise vältimiseks.
2. Kui EMPst pärinevaid või reegleid kohaldava konventsiooniosalise territooriumilt pärinevaid tooteid imporditakse vabatsooni päritolutõendi alusel ja need läbivad seal töö või töötluste, võib erandina lõikest 1 välja anda või koostada uue päritolutõendi, kui tehtud töö või töötlus on kooskõlas käesolevate reeglitega.

*Artikkel 25***Impordinõuded**

Päritolutõendid esitatakse importiva EMP lepingu osalise tolliasutusele selle EMP lepingu osalise territooriumil kohaldatava korra kohaselt.

*Artikkel 26***Importimine osasaadetistena**

Kui importija taotlusel ja importiva EMP lepingu osalise tolliasutuse poolt ettenähtud tingimustel imporditakse XVI ja XVII jaotise või rubriikide 7308 ja 9406 alla kuuluvaid harmoneeritud süsteemi 2. tõlgendamisreegli punkti a tähenduses lahtivõetud või kokkupanemata tooteid osasaadetistena, esitatakse tolliasutusele selliste toodete kohta üksainus päritolutõend esimese osasaadetise importimisel.

*Artikkel 27***Päritolutõendi esitamisest vabastamine**

1. Tooteid, mida üks eraisik saadab teisele eraisikule väikepakendis või mis kuuluvad reisija isikliku pagasi hulka, käsitatakse päritolustaatusena ning päritolutõendit ei ole vaja esitada, kui nimetatud tooted ei ole imporditud kaubanduslikul eesmärgil, kui on deklareeritud, et need vastavad käesolevate reeglite nõuetele, ja kui ei teki kahtlust sellise deklaratsiooni õigsuses.
2. Importi ei käsitata kaubanduslikul eesmärgil toimuva impordina, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:
 - a) import on juhutine;
 - b) import hõlmab eranditult tooteid, mis on mõeldud vastuvõtjate või reisijate või nende perekonnaliikmete isiklikuks kasutamiseks;

c) toodete laadi ja koguse põhjal on ilmne, et neid ei impordita kaubanduslikul eesmärgil.

3. Väikepakendite puhul ei tohi selliste toodete koguväärtus ületada 500 eurot ja reisijate isikliku pagasi hulka kuuluvate toodete puhul 1 200 eurot.

Artikkel 28

Lahknevused ja vormistusvead

1. Kui päritolutõendil ja tolliasutusele toodete impordiga seotud vorminõuete täitmiseks esitatud dokumentides olevate andmete vahel avastatakse väikseid erinevusi, ei muuda see päritolutõendit iseenesest tühiuks, kui nõuetekohaselt tõendatakse, et see dokument vastab esitatud toodetele.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud dokumente ei tohiks tagasi lükata päritolutõendi ilmsete vormistusvigade, näiteks trükkivigade tõttu, kui need vead ei sea kahtluse alla selles dokumendis esitatud andmete õigsust.

Artikkel 29

Tarnija deklaratsioonid

1. Kui EMP lepingu osalise territooriumil antakse välja liikumissertifikaat EUR.1 või koostatakse päritoludeklaratsioon päritolustaatusega toodete kohta, mille tootmisel on kasutatud mõne muu reegleid kohaldava konventsiooniosalise territooriumilt pärinevaid kaupu, mis on läbinud seal töö või töötlust, kuid ei ole saanud sooduspäritolustaatust kooskõlas artikli 7 lõikega 3 või 4, võetakse arvesse käesoleva artikli kohaselt nende kaupade kohta tehtud tarnija deklaratsioone.

2. Lõikes 1 osutatud tarnija deklaratsiooni käsitatakse tõendina selle kohta, et asjaomased kaubad on läbinud EMPs või reegleid kohaldava konventsiooniosalise territooriumil töö või töötlust, selleks et kindlaks teha, kas tooteid, mille tootmisel nimetatud kaupu piisavalt täpselt, et neid oleks võimalik identifitseerida. Deklaratsioon esitatakse asjaomaseid kliendile enne talle esimese kõnealuse deklaratsiooniga hõlmatud kaubasaadetise lähetamist või koos esimese saadetisega. Tarnija teatab kliendile viivitamata, kui tarnija pikaajaline deklaratsioon tarnitavate kaupade suhtes enam ei kehti.

3. Välja arvatud lõikes 4 osutatud juhtudel esitab tarnija iga kaubasaadetise kohta eraldi tarnija deklaratsiooni VI lisas sätestatud vormis paberilehel, mis on lisatud arvele, saatelehele või muule äridokumendile, milles kõnealuseid kaupu on kirjeldatud piisavalt täpselt, et neid oleks võimalik identifitseerida.

4. Kui tarnija tarnib konkreetsele kliendile regulaarselt kaupu, mille puhul EMPs või reegleid kohaldava konventsiooniosalise territooriumil läbitud töö või töötlus jääb eeldatavalt teatavaks ajavahemikuks muutumatuks, võib ta mitme kaubasaadetise kohta esitada üheainsa tarnija deklaratsiooni (edaspidi „pikaajaline tarnija deklaratsioon“). Pikaajalise tarnija deklaratsiooni kehtivusaeg on tavaliselt kuni kaks aastat alates deklaratsiooni koostamise kuupäevast. Selle reegleid kohaldava konventsiooniosalise tolliasutus, kus deklaratsioon on koostatud, kehtestab tingimused, mille alusel võib rakendada pikemaajalist ajavahemikku. Tarnija koostab pikaajalise tarnija deklaratsiooni VII lisas sätestatud vormis ja kirjeldab selles asjaomaseid kaupu piisavalt täpselt, et neid oleks võimalik identifitseerida. Deklaratsioon esitatakse asjaomaseid kliendile enne talle esimese kõnealuse deklaratsiooniga hõlmatud kaubasaadetise lähetamist või koos esimese saadetisega. Tarnija teatab kliendile viivitamata, kui tarnija pikaajaline deklaratsioon tarnitavate kaupade suhtes enam ei kehti.

5. Lõigetes 3 ja 4 osutatud tarnija deklaratsioonid trükitakse või prinditakse ühes keeltest, milles EMP leping on koostatud, vastavalt selle reegleid kohaldava konventsiooniosalise riigisisesele õigusele, kus deklaratsioon koostatakse, ning see peab kandma tarnija omakäelist originaalallkirja. Deklaratsioon võib olla ka käsitsi kirjutatud, sel juhul tuleb kirjutada tindiga ja trükitähtedes.

6. Deklaratsiooni koostav tarnija on valmis igal ajal esitama selle reegleid kohaldava konventsiooniosalise tolliasutusele, kus deklaratsioon koostatakse, kõik asjakohased dokumendid, mis tõendavad deklaratsioonil esitatud andmete õigsust.

*Artikkel 30***Eurodes väljendatud summad**

1. Juhuks kui toodete kohta esitatakse arve muus vääringus kui euro, määravad EMP lepingu osalised artikli 18 lõike 1 punkti b ja artikli 27 lõike 3 kohaldamiseks igal aastal kindlaks eurodes väljendatud summadega samaväärsed summad asjaomaste riikide omavääringus.
2. Kaubasaadetise suhtes kohaldatakse artikli 18 lõike 1 punkti b või artikli 27 lõiget 3 selle vääringu põhjal, milles arve on koostatud, vastavalt asjaomase riigi poolt kindlaks määratud summale.
3. Omavääringus kasutatavad summad on võrdväärsed eurodes väljendatud summadega oktoobri esimese tööpäeva kursi alusel. Summad teatatakse Euroopa Komisjonile 15. oktoobriks ja neid hakatakse kohaldama alates järgmise aasta 1. jaanuarist. Euroopa Komisjon teatab vastavad summad kõikidele asjaomastele riikidele.
4. EMP lepingu osalised võivad eurodes väljendatud summa omavääringusse konverteerimise tulemusena saadud summa ümardada suuremaks või väiksemaks. Ümardatud summa ei tohi konverteerimise tulemusena saadud summast erineda rohkem kui 5 %. Lepinguosaline võib eurodes väljendatud summa väärtuse omavääringus muutmata jätta, kui lõikes 3 sätestatud iga-aastase korrigeerimise ajal saadakse selle summa konverteerimise tulemusena enne ümardamist summa, mis on omavääringus väljendatud summast vähem kui 15 % suurem. Omavääringus väljendatud samaväärse summa võib jätta muutmata, kui see summa konverteerimise tulemusena väheneks.
5. EMP ühiskomitee vaatab eurodes väljendatud summad üle EMP lepingu osalise taotluse korral. Kõnealusel ülevaatamisel kaalub EMP ühiskomitee, kas asjaomaseid piiranguid on soovitatav reaalkaartuses säilitada. Selleks võib ta otsustada muuta eurodes väljendatud summasid.

VI JAOTIS**KOOSTÖÖPÕHIMÕTTED JA DOKUMENTAALSED TÕENDID***Artikkel 31***Dokumentaalsed tõendid, päritolutõendite ja täiendavate dokumentide säilitamine**

1. Päritoludeklaratsiooni koostanud või liikumissertifikaati EUR.1 taotlenud eksportija säilitab kõnealuseid päritolutõendeid ja kõiki toote päritolustaatus tõendavaid täiendavaid dokumente paberil või elektroonilisel kujul vähemalt kolm aastat alates päritoludeklaratsiooni väljaandmise või koostamise kuupäevast.
 2. Tarnija deklaratsiooni koostanud tarnija säilitab deklaratsiooni koopiat ja kõikide arvete, saatelehtede või muude äridokumentide koopiaid, millele deklaratsioon on lisatud, ning artikli 29 lõikes 6 osutatud dokumente vähemalt kolm aastat.
- Pikaajalise tarnija deklaratsiooni koostanud tarnija säilitab deklaratsiooni, kõikide arvete, saatelehtede või muude kõnealuse deklaratsiooniga hõlmatud kaupu käsitlevate ja kliendile saadetud äridokumentide koopiaid ning artikli 29 lõikes 6 osutatud dokumente vähemalt kolm aastat. See periood algab päeval, mil lõpeb pikaajalise tarnija deklaratsiooni kehtivusaeg.
3. Käesoleva artikli lõike 1 kohaldamisel loetakse päritolustaatus tõendavateks dokumentideks muu hulgas järgmised:
 - a) otsesed tõendid toimingute kohta, mida eksportija või tarnija on teinud toote saamiseks ja mis sisalduvad näiteks tema raamatupidamisaruannetes või asutusesiseses raamatupidamises;
 - b) dokumendid, mis tõendavad kasutatud materjalide päritolustaatus ja mis on välja antud või koostatud asjaomase reegleid kohaldava konventsiooniosalise territooriumil kooskõlas selle riigiseste õigusaktidega;
 - c) dokumendid, mis tõendavad materjalidega töö või töötuse tegemist asjaomase EMP lepingu osalise territooriumil ja mis on seal välja antud või koostatud kooskõlas selle riigiseste õigusaktidega;

- d) päritoludeklaratsioonid või liikumissertifikaadid EUR.1, mis tõendavad kasutatud materjalide päritolustaatus ja mis on välja antud või koostatud EMP lepingu osaliste territooriumil kooskõlas käesolevate reeglitega;
- e) asjakohased tõendid artiklite 13 ja 14 kohaselt väljaspool EMPd tehtud töö või töötuse kohta, mis tõendavad kõnealustes artiklites sätestatud nõuete täitmist.
4. Eksportiva EMP lepingu osalise tolliasutus, kes annab välja liikumissertifikaadi EUR.1, säilitab artikli 20 lõikes 2 osutatud taotlusvormi vähemalt kolm aastat.
5. Importiva EMP lepingu osalise tolliasutus säilitab talle esitatud päritoludeklaratsioone ja liikumissertifikaate EUR.1 vähemalt kolm aastat.
6. Tarnija deklaratsiooni, millega tõendatakse kasutatud materjalidega töö või töötuse tegemist reegleid kohaldava konventsiooniosalise territooriumil või EMPs ja mis on koostatud kas reegleid kohaldava konventsiooniosalise territooriumil või EMPs, käsitatakse artikli 18 lõikes 3, artikli 20 lõikes 4 ja artikli 29 lõikes 6 osutatud dokumendina, mida kasutatakse selle tõendamiseks, et liikumissertifikaadiga EUR.1 või päritoludeklaratsiooniga hõlmatud tooteid võib pidada kõnealuse reegleid kohaldava konventsiooniosalise territooriumilt või EMPst pärinevateks ja muudele käesolevate reeglite nõuetele vastavateks toodeteks.

Artikkel 32

Vaidluste lahendamine

Kui seoses artiklites 34 ja 35 osutatud kontrollimenetlusega või käesoleva liite tõlgendamisega tekivad vaidlused, mida kontrolli taotlenud tolliasutus ja kontrollimise eest vastutav tolliasutus ei suuda lahendada, esitatakse need lahendamiseks EMP ühiskomiteele.

Importija ning importiva EMP lepingu osalise tolliasutuse vahelised vaidlused lahendatakse alati importiva lepinguosalise õigusaktide kohaselt.

VII JAOTIS

HALDUSKOOSTÖÖ

Artikkel 33

Teavitamine ja koostöö

1. EMP lepingu osaliste tolliasutused esitavad üksteisele nende tolliasutustes liikumissertifikaatide EUR.1 väljaandmiseks kasutatavad templijäljendid, heakskiidetud eksportijatele antavate lubade numbrite näidised ning nimetatud sertifikaatide ja päritoludeklaratsioonide kontrollimise eest vastutavate tolliasutuste aadressid.
2. Et tagada käesolevate reeglite nõuetekohane kohaldamine, abistavad EMP lepingu osalised üksteist oma pädevate tolliasutuste kaudu, kontrollides liikumissertifikaatide EUR.1, päritoludeklaratsioonide või tarnija deklaratsioonide ehtsust ning nendes dokumentides esitatud teabe õigsust.

Artikkel 34

Päritolutõendite kontrollimine

1. Järelkontrolli päritolutõendite üle tehakse pisteliselt või siis, kui importiva EMP lepingu osalise tolliasutusel tekib põhjendatud kahtlus nende dokumentide ehtsuses, asjaomaste toodete päritolustaatuses või muude käesolevate reeglite nõuete täitmises.
2. Importiva EMP lepingu osalise tolliasutus tagastab järelkontrollitaotluse tegemisel eksportiva EMP lepingu osalise tolliasutusele liikumissertifikaadi EUR.1 ja arve, kui see on esitatud, ja päritoludeklaratsiooni või nende dokumentide koopiad ning esitab vajaduse korral kontrollitaotluse põhjused. Järelkontrollitaotluse põhjendamiseks edastatakse kõik dokumendid ja kogu teave, mille põhjal võib oletada, et päritolutõendis esitatud andmed on valed.

3. Kontrolli teeb eksportiva EMP lepingu osalise tolliasutus. Selleks on tal õigus nõuda mis tahes tõendeid ja kontrollida eksportija raamatupidamisdokumente ning teha muid kontrole, mida ta peab asjakohaseks.
4. Kui importiva EMP lepingu osalise tolliasutus otsustab kontrollitulemuste saamiseni asjaomaste toodete sooduskohtlemise peatada, pakub ta importijale võimalust, et tooted vabastatakse, kui eelnevalt on kasutusele võetud kõik vajalikud ettevaatusabinõud.
5. Kontrolli tulemused teatatakse kontrolli taotlenud tolliasutusele niipea kui võimalik. Tulemustest peab selgesti ilmnema, kas dokumendid on ehtsad, kas asjaomaseid tooteid võib käsitada EMPst pärinevate toodetena ja kas need vastavad muudele käesolevate reeglite nõuetele.
6. Kui põhjendatud kahtlusega olukordades ei saada vastust kümne kuu jooksul pärast kontrollitaotluse kuupäeva või kui vastus ei sisalda piisavalt teavet, et otsustada asjaomase dokumendi ehtsuse üle või teha kindlaks toodete tegelik päritolu, keeldub kontrolli taotlenud tolliasutus soodustuste andmisest, välja arvatud erandlikel asjaoludel.

Artikkel 35

Tarnija deklaratsioonide kontrollimine

1. Järelkontrolli tarnija deklaratsioonide või pikaajaliste tarnija deklaratsioonide üle võidakse teha pisteliselt või siis, kui selle EMP lepingu osalise tolliasutusel, kus asjaomaste deklaratsioonide põhjal on välja antud liikumissertifikaat EUR.1 või koostatud päritoludeklaratsioon, on tekkinud põhjendatud kahtlus dokumendi ehtsuses või selles esitatud andmete õigsuses.
2. Lõike 1 rakendamisel tagastab lõikes 1 osutatud lepinguosalise tolliasutus tarnija deklaratsiooni või pikaajalise tarnija deklaratsiooni ja arved, saatelehed või muud äridokumendid, mis käsitlevad asjaomase deklaratsiooniga hõlmatud kaupu, selle reegleid kohaldava konventsiooniosalise tolliasutusele, kus deklaratsioon koostati, põhjendades vajaduse korral kontrollitaotluse sisu ja vormi.

Järelkontrollitaotluse põhjendamiseks edastatakse kõik saadud dokumendid ja kogu teave, mille põhjal võib oletada, et tarnija deklaratsioonis või pikaajalises tarnija deklaratsioonis esitatud andmed on valed.

3. Kontrolli teeb selle reegleid kohaldava konventsiooniosalise tolliasutus, kus tarnija deklaratsioon või pikaajaline tarnija deklaratsioon koostati. Selleks on tal õigus nõuda mis tahes tõendeid ja kontrollida tarnija raamatupidamisdokumente ning teha muid kontrollimisi, mida ta peab asjakohaseks.
4. Kontrolli tulemused teatatakse kontrolli taotlenud tolliasutusele niipea kui võimalik. Tulemustest peab selgesti ilmnema, kas tarnija deklaratsioonis või pikaajalises tarnija deklaratsioonis esitatud teave on õige, ja need peavad võimaldama otsustada, kas ja millisel määral saab seda deklaratsiooni arvestada liikumissertifikaadi EUR.1 väljaandmisel või päritoludeklaratsiooni koostamisel.

Artikkel 36

Karistused

EMP lepingu osalised näevad ette käesolevate reeglitega seotud riigisiseste õigusnormide rikkumise eest kriminaal-, tsiviil- või halduskaristused.

VIII JAOTIS**A LIITE KOHALDAMINE***Artikkel 37***Liechtenstein**

Ilma et see piiraks artikli 2 kohaldamist, käsitatakse Liechtensteinist pärinevat toodet Šveitsi ja Liechtensteini tolliliidu tõttu Šveitsist pärineva tootena.

*Artikkel 38***San Marino Vabariik**

Ilma et see piiraks artikli 2 kohaldamist, käsitatakse San Marino Vabariigist pärinevat toodet Euroopa Liidu ja San Marino Vabariigi tolliliidu tõttu Euroopa Liidust pärineva tootena.

*Artikkel 39***Andorra Vürstiriik**

Ilma et see piiraks artikli 2 kohaldamist, käsitatakse Andorra Vürstiriigist pärinevat ja harmoneeritud süsteemi gruppidesse 25–97 klassifitseeritud toodet Euroopa Liidu ja Andorra Vürstiriigi tolliliidu tõttu Euroopa Liidust pärineva tootena.

*Artikkel 40***Ceuta ja Melilla**

1. Käesolevates reeglites kasutatud mõiste „EMP“ ei hõlma Ceutat ja Melillat.
2. EMP lepingu protokoll nr 49 kohaldamisel Ceutast ja Melillast pärinevate toodete suhtes kohaldatakse käesolevaid reegleid *mutatis mutandis* vastavalt V lisas sätestatud eritingimustele.

*I LISA***SISSEJUHATAVAD MÄRKUSED II LISA LOENDI KOHTA****Märkus 1 – üldine sissejuhatus**

Loendiga kehtestatakse kõikidele toodetele tingimused, millele need peavad vastama, et neid saaks käsitada piisava töö või töötuluse läbinuna käesoleva liite II jaotise artikli 4 tähenduses. Reegleid on nelja tüüpi ja need varieeruvad vastavalt tootele:

- a) töö või töötulusega ei ületata päritolustaatuseta materjalide suurimat lubatud sisaldust;
- b) töö või töötuluse tulemusel ei kuulu toodetud toode või kasutatud materjalid enam harmoneeritud süsteemi samasse neljakohalisse rubriiki või samasse kuuekohalisse alamrubriiki;
- c) tehakse konkreetne töö või töötulus;
- d) töö või töötulus tehakse teatavate täielikult saadud materjalidega.

Märkus 2 – loendi struktuur

- 2.1 Loendi esimeses kahes veerus kirjeldatakse saadud toodet. Veerus (1) on esitatud harmoneeritud süsteemis kasutatav rubriigi- või grupinumber ja veerus (2) selle süsteemi vastava rubriigi või grupi kaubakirjeldus. Esimese kahe veeru iga kande jaoks on veerus (3) nähtud ette reegel. Kui mõnel juhul on veeru (1) kande ees „ex“, tähendab see, et veeru (3) reegel kehtib ainult veerus (2) kirjeldatud rubriigi osa suhtes.

- 2.2 Kui veergu (1) on koondatud mitu rubriiginumbrit või on esitatud grupinumber ja seetõttu on veerus (2) toodete üldkirjeldus, kohaldatakse veeru (3) asjakohast reeglit kõikide toodete suhtes, mis on harmoneeritud süsteemis klassifitseeritud kõnealuse grupi rubriikidesse või ükskõik millisesse veergu (1) koondatud rubriiki.
- 2.3 Kui loend sisaldab erinevaid reegleid, mida kohaldatakse ühe rubriigi eri toodete suhtes, sisaldab iga taane asjaomase rubriigi selle osa kirjeldust, mis on hõlmatud veeru (3) vastavate reeglitega.
- 2.4 Kui veerus (3) on esitatud kaks alternatiivset reeglit, mis on eraldatud sidesõnaga „või“, võib eksportija valida, millist reeglit kasutada.

Märkus 3 – näited reeglite kohaldamise kohta

- 3.1 Käesoleva liite II jaotise artiklit 4, milles käsitletakse tooteid, mis on saanud päritolustaatus ja mida kasutatakse muude toodete tootmiseks, kohaldatakse olenemata sellest, kas päritolustaatus on saadud neid tooteid kasutavas tehases või mõnes muus EMP tehases.
- 3.2 Käesoleva liite II jaotise artikli 6 kohaselt peab tehtud töö või töötlus olema kõnealuses artiklis osutatud toimingutest ulatuslikum. Vastasel juhul ei saa kaubad kasu tariifsest sooduskohtlemisest isegi siis, kui allpool esitatud loendi tingimused on täidetud.

Käesoleva liite II jaotise artikli 6 kohaldamisel nähakse loendi reeglitega ette päritolustaatus saamiseks vajalik minimaalne töö või töötlus ning sellest ulatuslikum töö või töötlus annab samuti päritolustaatus, väiksem töö või töötlus päritolustaatus ei anna.

Kui reegluga nähakse ette, et teatavas tootmisetapis võib päritolustaatuseta materjali kasutada, on sellise materjali kasutamine varasemas tootmisetapis lubatud, kuid hilisemas etapis mitte.

Kui reegluga nähakse ette, et teatavas tootmisetapis päritolustaatuseta materjali ei või kasutada, on sellise materjali kasutamine varasemas tootmisetapis lubatud, kuid hilisemas etapis enam mitte.

Näide: kui grupi 19 reegluga nähakse ette, et rubriikidesse 1101–1108 kuuluvate päritolustaatuseta materjalide mass ei tohi ületada 20 % massist, ei ole grupi 10 kuuluvate teraviljade kasutamine (st importimine) (materjalid varasemas tootmisetapis) piiratud.

- 3.3 Ilma et see piiraks märkuse 3.2 kohaldamist, kui reeglis kasutatakse väljendit „tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest“, tähendab see, et kasutada võib kõikidesse rubriikidesse kuuluvaid materjale (ka tootega sama rubriigi ja kirjelduse alla kuuluvaid materjale), kui nimetatud reeglis mainitud eripiirangutest ei tulene teisiti.

Väljend „tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, sealhulgas muudest rubriiki ... kuuluvatest materjalidest“ või „tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, sealhulgas tootega samasse rubriiki kuuluvatest muudest materjalidest“ tähendab aga, et kasutada võib kõikidesse rubriikidesse kuuluvaid materjale, välja arvatud neid, mille kirjeldus kuulub loendi veerus (2) esitatud toote kirjelduse alla.

- 3.4 Kui loendi reegluga nähakse ette, et toodet võib toota mitmest materjalist, tähendab see, et kasutada võib üht või mitut materjali. Kõiki nimetatud materjale kasutama ei pea.
- 3.5 Kui loendi reegluga nähakse ette, et toode peab olema toodetud teatavast materjalist, ei takista nimetatud tingimus kasutamast muid materjale, mis oma iseloomulike omaduste tõttu reeglile ei vasta.
- 3.6 Kui loendi reegluga nähakse ette kasutatavate päritolustaatuseta materjalide maksimaalväärtuseks kaks protsendimäära, ei tohi neid protsendimäärasid liita. Teisisõnu ei tohi kõigi kasutatavate päritolustaatuseta materjalide suurim väärtus ületada kõrgeimat esitatud protsendimäära. Peale selle ei tohi ületada ka iga materjali suhtes kehtivat protsendimäära.

Märkus 4 – teatavaid põllumajandustooteid käsitlevad üldised sätted

- 4.1 Gruppidesse 6, 7, 8, 9, 10 ja 12 ning rubriiki 2401 kuuluvaid põllumajandustooteid, mis on kasvatatud või koristatud EMPs, käsitatakse EMPst pärinevate toodetena isegi siis, kui need on kasvatatud imporditud seemnetest, taimesibulatest, pookealustest, pistikutest, pookeokstest, võsudest, pungadest või muudest elusate taimede osadest.
- 4.2 Kui päritolustaatuseta suhkru sisaldus teatavas tootes on piiratud, võetakse selliste piirmäärade arvutamisel arvesse rubriikidesse 1701 (sahharoos) ja 1702 (nt fruktoos, glükoos, laktoos, maltoos, isoglükoos või invertisuhkur) kuuluvate suhkrute massi, mida on kasutatud lõpptootes tootmisel ja lõpptootes sisalduvate päritolustaatuseta toodete tootmisel.

Märkus 5 – teatavate tekstiiltoodete puhul kasutatav terminoloogia

- 5.1 Loendis kasutatud mõiste „looduslikud kiud“ osutab muudele kiududele kui tehis- või sünteeskiud. Mõiste piirdub ketruseelsetes järkudes olevate kiududega, hõlmates jäätmeid ja, kui teisiti ei ole sätestatud, ka kraasitud, kammitud või muul viisil töödeldud, kuid ketramata kiude.
- 5.2 Mõiste „looduslikud kiud“ hõlmab rubriiki 0511 kuuluvat hobusejõhvi, rubriikidesse 5002 ja 5003 kuuluvat siidi ning rubriikidesse 5101–5105 kuuluvaid villakiudusid ning loomavilla ja -karva, rubriikidesse 5201–5203 kuuluvat puuvillakiudu ja rubriikidesse 5301–5305 kuuluvaid muid taimseid kiude.
- 5.3 Loendis kasutatud mõistetega „tekstiilimass“, „keemilised materjalid“ ja „paberi valmistamiseks kasutatavad materjalid“ kirjeldatakse materjale, mis ei ole klassifitseeritud gruppidesse 50–63 ning mida saab kasutada tehis-, süntees- või paberikiudude ja -lõngade valmistamiseks.
- 5.4 Loendis kasutatud mõiste „keemilised staapelkiud“ tähendab rubriikidesse 5501–5507 kuuluvaid süntees- või tehisfilamentkõisikuid, -staapelkiudusid või kiujäätmeid.
- 5.5 Trükkimine (koos kudumise, silmuskudumise, heegeldamise, taftingtöötuse või flokeerimisega) on tehnika, millega tekstiili alusmaterjalile antakse püsiva loomuga objektiivselt hinnatav funktsioon, nagu värv, kujundus või tehniline omadus, kasutades siidi-, rull-, digitaal- või ülekandetrüki tehnikaid.
- 5.6 Trükkimine (eraldiseisva toiminguna) on tehnika, millega tekstiili alusmaterjalile antakse püsiva loomuga objektiivselt hinnatav funktsioon, nagu värv, kujundus või tehniline omadus, kasutades siidi-, rull-, digitaal- või ülekandetrüki tehnikaid, kombineeritult vähemalt kahe ettevalmistus- või viimistlustoiminguga (nt pesemine, pleegitamine, merseriseerimine, termofikseerimine, karvastamine, kalandreerimine, kokkutõmbumisevastane töötlemine, püsiviimistlemine, dekateerimine, immutamine, nõelumine ja nopete eemaldamine), tingimusel et kõigi kasutatud materjalide väärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast.

Märkus 6 – tekstiilmaterjalide segust tehtud toodete suhtes kohaldatavad piirmäärad

- 6.1 Kui loendis sisalduva toote puhul on viidatud käesolevale märkusele, ei kohaldata veerus (3) olevaid tingimusi ühegi selle toote tootmiseks kasutatud põhitekstiilmaterjali suhtes, kui nende mass kokku on kuni 15 % kõikide kasutatud põhitekstiilmaterjalide kogumassist (vt ka märkused 6.3 ja 6.4.).
- 6.2 Märkuses 6.1 nimetatud piirmäära võib kohaldada siiski üksnes segatoodete suhtes, mis on valmistatud kahest või enamast põhitekstiilmaterjalist.

Põhitekstiilmaterjalid on järgmised:

- siid;
- vill;
- loomakarv;
- loomavill;
- hobusejõhv;
- puuvill;

- paberi valmistamiseks kasutatavad materjalid ja paber;
- lina;
- kanep;
- džuuat ja muud niinekiud;
- sisal ja muud perekonna *Agave* taimede tekstiilkiud;
- kookoskiud, manillakanep, ramjee ja muud taimsed tekstiilkiud;
- polüpropüleenist sünteesfilamentkiud;
- polüestrist sünteesfilamentkiud;
- polüamiidist sünteesfilamentkiud;
- polüakrüülnitriilist sünteesfilamentkiud;
- polüimiidist sünteesfilamentkiud;
- polütetrafluoroetüleenist sünteesfilamentkiud;
- polü(fenüleensulfiidist) sünteesfilamentkiud;
- polü(vinüülkloriidist) sünteesfilamentkiud;
- muud sünteesfilamentkiud;
- viskoosist tehisi filamentkiud;
- muud tehisi filamentkiud,
- elektrit juhtivad filamendid;
- polüpropüleenist sünteesstaapelkiud;
- polüestrist sünteesstaapelkiud;
- polüamiidist sünteesstaapelkiud;
- polüakrüülnitriilist sünteesstaapelkiud;
- polüimiidist sünteesstaapelkiud;
- polütetrafluoroetüleenist sünteesstaapelkiud;
- polü(fenüleensulfiidist) sünteesstaapelkiud;
- polü(vinüülkloriidist) sünteesstaapelkiud;
- muud sünteesstaapelkiud;
- viskoosist tehisi staapelkiud;
- muud tehisi staapelkiud;
- mähitud või mähkimata lõng, mis koosneb elastsete polüetriosadega polüuretaanist;
- rubriiki 5605 kuuluvad tooted (metalliseeritud lõng), mis sisaldavad kahe plastkile vahele läbipaistva või värvilise liimiga liimitud kuni 5 mm laiust riba, mis koosneb alumiiniumpulbriga kaetud või katmata alumiiniumfoolium- või plastkilesüdamikust;
- muud rubriiki 5605 kuuluvad tooted;
- klaaskiud;
- metallkiud;
- mineraalkiud.

- 6.3 Toodete puhul, mis sisaldavad „mähitud või mähkimata lõnga, mis koosneb elastsete polüetriosadega polüuretaanist“, on piirmäär sellise lõnga puhul 20 %.
- 6.4 Toodete puhul, mis sisaldavad „kahe plastkile vahele läbipaistva või värvilise liimiga liimitud kuni 5 mm laiust riba, mis koosneb alumiiniumpulbriga kaetud või katmata alumiiniumfoolium- või plastkilesüdamikust“, on piirmäär sellise riba kohta 30 %.

Märkus 7 – teatavate tekstiiltoodete suhtes kohaldatavad muud piirmäärad

- 7.1 Kui loendis on viide käesolevale märkusele, võib kasutada tekstiilmaterjale (välja arvatud vooder ja vaheriie), mis ei vasta asjaomase valmistoote kohta loendi veerus (3) ettenähtud reeglile, tingimusel et need materjalid on klassifitseeritud mõnda teise rubriiki kui toode ning nende väärtus ei ületa 15 % toote tehasehinnast.
- 7.2 Ilma et see piiraks märkuse 7.3 kohaldamist, võib tekstiiltoodete tootmiseks vabalt kasutada materjale, mis ei ole klassifitseeritud gruppidesse 50–63, olenemata sellest, kas need sisaldavad tekstiili või mitte.
- 7.3 Kui kohaldatakse protsendireeglit, tuleb gruppidesse 50–63 klassifitseerimata päritolustaatuseta materjalide väärtus võtta arvesse päritolustaatuseta materjalide väärtuse arvutamisel.

Märkus 8 – teatavate gruppi 27 kuuluvate toodetega tehtavate eritöötluse ja lihttoimingute määratlus

- 8.1 Rubriikides ex 2707 ja 2713 tähendab „eritöötlus“ järgmisi toiminguid:
- a) vaakumdestilleerimine;
 - b) põhjalik fraktsioneeriv redestilleerimine;
 - c) krakkimine;
 - d) reformimine;
 - e) ekstraheerimine selektiivlahustite abil;
 - f) töötlus, mis sisaldab kõiki järgmisi toiminguid: töötlemine kontsentreeritud väävelhappega, ooleumiga või vääveltrioksiidiga; neutraliseerimine aluseliste toimeainetega; värvitustamine ja puhastamine looduslike aktiivmuldade, aktiveeritud muldade, aktiivsöe või boksiidiga;
 - g) polümeerimine;
 - h) alküülimine;
 - i) isomeerimine.
- 8.2 Rubriikides 2710, 2711 ja 2712 tähendab „eritöötlus“ järgmisi toiminguid:
- a) vaakumdestilleerimine;
 - b) põhjalik fraktsioneeriv redestilleerimine;
 - c) krakkimine;
 - d) reformimine;
 - e) ekstraheerimine selektiivlahustite abil;
 - f) töötlus, mis sisaldab kõiki järgmisi toiminguid: töötlemine kontsentreeritud väävelhappega, ooleumiga või vääveltrioksiidiga; neutraliseerimine aluseliste toimeainetega; värvitustamine ja puhastamine looduslike aktiivmuldade, aktiveeritud muldade, aktiivsöe või boksiidiga;
 - g) polümeerimine;
 - h) alküülimine;
 - i) isomeerimine;
 - j) üksnes rubriiki ex 2710 kuuluvate raskete õlide puhul väävlitustamine vesiniku abil, mille tulemusena väheneb töödeldavate toodete väävlisisaldus vähemalt 85 % (ASTM D 1266-59 T meetod);
 - k) üksnes rubriiki 2710 kuuluvate toodete puhul parafinitustamine ükskõik millise protsessi abil, välja arvatud filtreerimine;

- l) üksnes rubriiki ex 2710 kuuluvate raskete õlide puhul vesinikuga töötlemine rõhu juures, mis on suurem kui 20 baari, ja temperatuuril, mis on vähemalt 250 °C, kasutades katalüsaatoreid (välja arvatud väävlitustavad katalüsaatorid), kusjuures vesinik on keemilise reaktsiooni aktiivne komponent. Rubriiki ex 2710 kuuluvate määrdeõlide edasine vesinikuga töötlemine (näiteks vesinikpuhastus, värvitustamine) peamiselt värvuse muutmiseks või stabiilsuse parandamiseks ei kuulu eritötluse hulka;
 - m) üksnes rubriiki ex 2710 kuuluvate kütteõlide puhul atmosfäärirõhul destilleerimine, tingimusel et tootest (sealhulgas kaod) destilleerub 300 °C juures vähem kui 30 % ASTM D 86 meetodi järgi;
 - n) üksnes rubriiki ex 2710 kuuluvate raskete õlide puhul, välja arvatud gaasi- ja kütteõlid, töötlemine kõrgsagedusliku elektrilise harilahendusega;
 - o) üksnes rubriiki ex 2712 kuuluvate toorsaaduste puhul (välja arvatud vaseliin, mäevaha, ligniitvaha, turbavaha ja parafiin ölisisisaldusega alla 0,75 % massist) õlitustamine fraktsioneeriva kristallisatsiooni abil.
- 8.3 Rubriikides ex 2707 ja 2713 märgitud lihttoimingud, nagu puhastamine, villimine, soolatustamine, vee eemaldamine, filtrimine, värvimine, markeerimine, väävlisisalduse reguleerimine erineva väävlisisaldusega kaupade segamise teel, või nimetatud toimingute ühendamine või nendega sarnased toimingud ei anna päritolustaatus.

Märkus 9 – teatavate toodetega tehtavate eritötluse ja toimingute määratlus

- 9.1 Gruppi 30 kuuluvaid tooteid, mis on saadud EMPs rakukultuure kasutades, käsitatakse EMPst pärinevatena. Mõiste „rakukultuur“ tähendab inim-, looma- ja taimerakkude kasvatamist kontrollitud tingimustes (nt kindlaksmääratud temperatuur, kasvukeskkond, gaasisegu, pH) väljaspool elusorganismi.
- 9.2 Tooteid, mis kuuluvad gruppidesse 29 (välja arvatud: 2905.43–2905.44), 30, 32, 33 (välja arvatud: 3302.10, 3301), 34, 35 (välja arvatud: 35.01, 3502.11–3502.19, 3502.20, 35.05), 36, 37, 38 (välja arvatud: 3809.10, 38.23, 3824.60, 38.26) ja 39 (välja arvatud: 39.16–39.26) ning mis on saadud EMPs fermenteerimise teel, käsitatakse EMPst pärinevatena. „Fermenteerimine“ on biotehnoloogiline protsess, milles inim-, looma- ja taimerakke, baktereid, pärmseeni, seeni või ensüüme kasutatakse selleks, et toota gruppidesse 29–39 kuuluvaid tooteid.
- 9.3 Järgmisi töötlemistoiminguid peetakse artikli 4 lõike 1 kohaselt piisavaks toodete puhul, mis kuuluvad gruppidesse 28, 29 (välja arvatud: 2905.43–2905.44), 30, 32, 33 (välja arvatud: 3302.10, 3301), 34, 35 (välja arvatud: 35.01, 3502.11–3502.19, 3502.20, 35.05), 36, 37, 38 (välja arvatud: 3809.10, 38.23, 3824.60, 38.26) ja 39 (välja arvatud: 39.16–39.26):
- Keemiline reaktsioon: „keemiline reaktsioon“ on protsess, sealhulgas biokeemiline protsess, mille tulemusel tekib molekulisidest sidemete katkemise ja uute molekulisidest sidemete moodustumise või molekulis sisalduvate aatomite paigutuse muutumise teel uue struktuuriga molekul. Keemilist reaktsiooni võib väljendada CASi numbriga muutusega.
 - Päritolu määramisel ei tohiks arvesse võtta järgmisi protsesse: a) lahustamine vees või muudes lahustites; b) lahustite, sealhulgas vee eemaldamine või c) kristallisatsioonivee lisamine või eemaldamine. Keemilist reaktsiooni, nagu see on määratletud eespool, käsitatakse päritolustaatus andvana.
 - Segamine: päritolustaatus andvana käsitatakse sellist üksnes eelnevalt kindlaksmääratud tingimustele vastavat materjalide sihilikku ja proportsionaalselt kontrollitud segamist või tihendamist, sh pihustamine (välja arvatud lahjendite lisamine), mille tulemusel saadakse kaup, mille füüsikalised ja keemilised omadused vastavad selle kauba otstarbele ja kasutusvaldkondadele ning erinevad sisendmaterjalide omadustest.
 - Puhastamine: puhastamist käsitatakse päritolustaatus andvana, kui see toimub EMPs ja täidetud on mõni järgmistest kriteeriumidest:
 - a) kauba puhastamise tulemusel eemaldatakse vähemalt 80 % olemasolevatest lisanditest või

- b) lisandite sisalduse vähendamise või nende eemaldamisega saadakse ühele või mitmele järgmisele kasutusvaldkonnale vastav kaup:
 - i) farmaatsias, meditsiinis, kosmeetikas, veterinaarias või toiduainetes kasutatavad ained;
 - ii) analüüside tegemisel, diagnostikas või laboris kasutatavad kemikaalid ja reaktiivid;
 - iii) mikroelektroonikas kasutatavad elemendid ja komponendid;
 - iv) optikas spetsiaalse kasutusega;
 - v) biotehnikas kasutamisel (nt rakukülvid, geenitehnoloogia või katalüsaator);
 - vi) eraldamisprotsessis kasutatavad kandjad või
 - vii) radioaktiivsuse kasutamisega.
- Osakeste suuruse muutmine: päritolustaatus andvana käsitatakse toote osakeste suuruse tahtlikku ja kontrollitud muutmist muul viisil kui üksnes purustamise või pressimise teel, mille tulemusel saadakse toode, millel on kindlaksmääratud suurusega osakesed, osakeste kindlaksmääratud suurusjaotus või kindlaksmääratud pind, mis on saadava toote seisukohalt olulised ning mille füüsikalised ja keemilised omadused erinevad sisendmaterjalide omadest.
- Standardmaterjalide tootmine: selliste valmististe (sealhulgas standardlahuste) tootmine, mis sobivad analüüside tegemiseks, kalibreerimiseks või etalonina kasutamiseks ning millel on tootja poolt sertifitseeritud täpne puhtusaste või seguvahekord. Standardmaterjalide tootmist käsitatakse päritolustaatus andvana.
- Isomeeride eraldamine: isomeeride isoleerimist või eraldamist isomeeride segust käsitatakse päritolustaatus andvana.

SELLISTE PÄRITOLUSTAATUSETA MATERJALIDEGA TEHTAVATE TÖÖDE JA TÖÖTLUSTE LOEND, MIS ANNAVAD TOOTELE PÄRITOLUSTAATUSE

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatusega materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
Grupp 1	Elusloomad	Kõik gruppi 1 kuuluvad loomad on täielikult saadud
Grupp 2	Liha ja söödav rups	Tootmine, mille puhul kogu sellesse gruppi kuuluv liha ja söödav rups on täielikult saadud
Grupp 3	Kalad ja vähid, limused ja muud veeselgrootud	Tootmine, mille puhul kõik kasutatavad gruppi 3 kuuluvad materjalid on täielikult saadud
Grupp 4	Piim ja piimatooted; linnunad; naturaalne mesi; mujal nimetatamata loomse päritoluga toiduained	Tootmine, mille puhul kõik kasutatavad gruppi 4 kuuluvad materjalid on täielikult saadud
ex grupp 5	Mujal nimetatamata loomse päritoluga tooted; välja arvatud:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest
ex 0511 91	Mittesöödav kalamari ja niisk	Kogu kalamari ja niisk on täielikult saadud
Grupp 6	Eluspuud ja muud taimed; taimesibulad, -juured jms; lõikelilled ja -roheline	Tootmine, mille puhul kõik kasutatavad gruppi 6 kuuluvad materjalid on täielikult saadud
Grupp 7	Köögiviljad ning söödavad juured ja mugulad	Tootmine, mille puhul kõik kasutatavad gruppi 7 kuuluvad materjalid on täielikult saadud
Grupp 8	Söödavad puuviljad, marjad ja pähklid; tsitrusviljade ja melonite koor	Tootmine, mille puhul kõik kasutatavad gruppi 8 kuuluvad puuviljad, marjad, pähklid ning tsitrusviljade ja melonite koor on täielikult saadud
Grupp 9	Kohv, tee, mate ja vürtsid	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest
Grupp 10	Teravili	Tootmine, mille puhul kõik kasutatavad gruppi 10 kuuluvad materjalid on täielikult saadud
Grupp 11	Jahud, tangained; linnased; tärklis; inuliin; nisugluteen	Tootmine, mille puhul kõik kasutatavad gruppidesse 8, 10 ja 11, rubriikidesse 0701, 0714, 2302 ja 2303 ning alamrubriiki 0710 10 kuuluvad materjalid on täielikult saadud
Grupp 12	Õliseemned ja õliviljad; mitmesugused terad, seemned ja viljad; tööstuses kasutatavad taimed ja ravimtaimed; õled ja sööt	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal
ex grupp 13	Šellak; kummivaigud, vaigud ja muud taimemahlad ja -ekstraktid; välja arvatud:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest
ex 1302	Pektiinid, pektinaadid ja pektaadid	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, mille puhul kasutatava suhkru mass ei ületa 40 % lõpptootes massist

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatusest materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
Grupp 14	Taimne punumismaterjal; mujal nimetamata taimsed tooted	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest
ex grupp 15	Loomsed ja taimsed rasvad ja õlid ning nende lõhustamissaadused; töödeldud toidurasvad; loomsed ja taimsed vahad; välja arvatud:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal
1504–1506	Kalade või veeimetajate rasvad ja õlid ning nende fraktsioonid; villarask ja sellest saadud rasvained (h lanoliin); muud loomsed rasvad ja õlid ning nende fraktsioonid, rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest
1508	Maapähkliõli (arahhiseõli) ja selle fraktsioonid, rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata	Tootmine mis tahes alamrubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote alamrubriiki kuuluv materjal
1509 ja 1510	Oliiviõli ja selle fraktsioonid	Tootmine, mille puhul kõik kasutatavad taimsed materjalid on täielikult saadud
1511	Palmiõli ja selle fraktsioonid, rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata	Tootmine mis tahes alamrubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote alamrubriiki kuuluv materjal
ex 1512	Päevalilleseemneõlid ja nende fraktsioonid: — kasutamine tehniliseks ja tööstuslikuks otstarbeks, v.a toiduainete tootmiseks — muud	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal Tootmine, mille puhul kõik kasutatavad taimsed materjalid on täielikult saadud
1515	Muud taimerasvad ja -õlid (sh jojobiõli) ja nende fraktsioonid, rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata	Tootmine mis tahes alamrubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote alamrubriiki kuuluv materjal
ex 1516	Kalarasvad ja -õlid ning nende fraktsioonid	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest
1520	Toorglütserool; glütserooliveed ja glütseroolleelised	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest
Grupp 16	Tooted lihast, kalast, vähkidest, limustest või muudest veeseligrootutest	Tootmine, mille puhul kõik kasutatavad gruppidesse 2, 3 ja 16 kuuluvad materjalid on täielikult saadud
ex grupp 17	Suhkur ja suhkrukondiitritooteid; välja arvatud:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal
1702	Muud suhkrud, sh keemiliselt puhas laktoos, maltoos, glükoos ja fruktoos, tahkel kujul; maitse- ja värvainelisisanditeta suhkrusiirupid; tehismesi, naturaalse meega segatud või segamata; karamell:	

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatusest materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
	— keemiliselt puhas maltoos ja fruktoos — muud	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, sh muudest rubriigi 1702 materjalidest Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, mille puhul kõikide kasutatavate rubriikidesse 1101–1108, 1701 ja 1703 kuuluvate materjalide mass ei ületa 30 % lõpptootte massist
1704	Suhkrukondiitritooted (sh valge šokolaad), mis ei sisalda kakaod	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, mille puhul: — kasutatava suhkru mass ei ületa 40 % lõpptootte massist või — kasutatava suhkru väärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast
ex grupp 18	Kakao ja kakaotooted; välja arvatud:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, mille puhul kasutatava suhkru mass ei ületa 40 % lõpptootte massist
ex 1806	Šokolaad jm kakaod sisaldavad toiduvalmistised; välja arvatud:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, mille puhul: — kasutatava suhkru mass ei ületa 40 % lõpptootte massist või — kasutatava suhkru väärtus ei ületa 30 % toote tehasehinnast
1806 10	Kakaopulber, suhkruga või muu magusainelisandiga	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, mille puhul kasutatava suhkru mass ei ületa 40 % lõpptootte massist
1901	Linnaseekstrakt; jäme- ja peenjahust, tangudest, tärklisest või linnaseekstraktist valmistatud mujal nimetamata toiduained, mis ei sisalda kakaod või sisaldavad seda alla 40 % massist arvestatuna täiesti rasvavabalt; mujal nimetamata toiduained rubriikidesse 0401–0404 kuuluvatest kaupadest, mis ei sisalda kakaod või sisaldavad kakaod alla 5 % massist arvestatuna täiesti rasvavabalt: — linnaseekstrakt — muud	Tootmine grupi 10 teraviljast Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, mille puhul kasutatavate gruppi 4 kuuluvate materjalide mass ei ületa 40 % lõpptootte massist

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
1902	Pastatooted, kuumtöödeldud või kuumtöötlemita, täidisega (näiteks liha- või muu täidisega) või täidiseta, muul viisil toiduks valmistatud või mitte: spagetid, makaronid, nuudlid, lasanje, gnocchi, ravioolid, cannelloni jms; kuskuss, valmistoiduna või mitte	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, mille puhul: — kasutatavate rubriikidesse 1006 ja 1101–1108 kuuluvate materjalide mass ei ületa 20 % lõpptoot massist ning — kasutatavate gruppidesse 2, 3 ja 16 kuuluvate materjalide mass ei ületa 20 % lõpptoot massist
1903	Tapiokk ja selle tähtsusest valmistatud asendajad helvestena, teradena, kruupidena, sõlmetena vms kujul	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a rubriigi 1108 kartuli-tähtsusest
1904	Teravilja või teraviljatoodete paisutamise või röstimise teel saadud toiduained (nt maisihelbed); eelnevalt kuumtöödeldud või muul viisil toiduks valmistatud mujal nimetamata teravili (v.a mais) teradena, helvestena või muul kujul (v.a lihtjahu, püülijahu ja tangud) toiduks valmistatud teraviljad	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, mille puhul: — kasutatavate rubriikidesse 1006 ja 1101–1108 kuuluvate materjalide mass ei ületa 20 % lõpptoot massis ning — kasutatava suhkru mass ei ületa 40 % lõpptoot massist
1905	Leiva- ja saiatooted, valikpagaritooted, koogid, küpsised jms pagaritooted, kakaoga või kakaota; armulaualeib, kapslid farmaatsiatööstusele, oblaadid, riispaber jms	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, mille puhul kõigi kasutatavate rubriikidesse 1006 ja 1101–1108 kuuluvate materjalide mass ei ületa 20 % lõpptoot massist
ex grupp 20	Köögi- ja puuviljast ning pähklitest vm taimeosadest tooted; välja arvatud:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal
2002 ja 2003	Tomatid, seemned ja trühvliid, toiduks valmistatud või konserveeritud ilma äädika või äädikhappeta	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, mille puhul gruppi 7 kuuluvad materjalid on täielikult saadud
2006	Köögiviljad, puuviljad, marjad, pähklid, puuviljakoores jm taimeosad, suhkrus säilitatud (nõrutatud ja kuivanud, glasuuritud või suhkrustatud)	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, mille puhul kasutatava suhkru mass ei ületa 40 % lõpptoot massist
2007	Džemmide, keedised, puuvilja- või marjaželeed, marmelaadid, puuvilja-, marja- või pähklipüreed ja pastad, saadud kuumtöötlemisel, suhkru- või muu magusainelisandiga või ilma	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, mille puhul kasutatava suhkru mass ei ületa 40 % lõpptoot massist
ex 2008	Tooted, välja arvatud: — pähklid magusaine- või piirituselisandita — maapähklivõi; teraviljapõhised segud; palmipungad; mais — puuvili, marjad ja pähklid, mida on kuumtöödeldud muul viisil kui aurutamine või vee keetmine, suhkrulisandita, külmutatud	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, mille puhul kasutatava suhkru mass ei ületa 40 % lõpptoot massist

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatusest materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
2009	Kääritamata, piirituselisandita puuvilja- ja marjamahlad (sh viinamarjavirre) ning köögiviljamahlad, suhkru- või muu magusainelisandiga või ilma	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, mille puhul kasutatava suhkru mass ei ületa 40 % lõpptootte massist
ex grupp 21	Mitmesugused toiduained; välja arvatud:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal
2103	— kastmed ning valmistised kastmete valmistamiseks; maitseainesegud — sinepulber ja valmissinep	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal. Sinepulbrit või valmissinepit võib siiski kasutada Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest
2105	Jäätis jm toidujää, kakaoga või kakaota	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, mille puhul: — suhkru ja muude kasutatavate gruppi 4 kuuluvate materjalide individuaalne mass ei ületa 40 % lõpptootte massist ja — suhkru ja muude kasutatavate gruppi 4 kuuluvate materjalide mass koos ei ületa 60 % lõpptootte massist
2106	Mujal nimetamata toiduained	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, mille puhul kasutatava suhkru mass ei ületa 40 % lõpptootte massist
ex grupp 22	Joogid, alkohol ja äädikas; välja arvatud:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, mille puhul kõik kasutatavad alamrubriikidesse 0806 10, 2009 61 ja 2009 69 kuuluvad materjalid on täielikult saadud
2202	Vesi, sh mineraalvesi ja gaseeritud vesi, suhkru- vm magusaine- või maitse- või lõhnaainelisandiga, jm karastusjoogid, v.a rubriiki 2009 kuuluvad puu- ja köögiviljamahlad	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal
2207 ja 2208	Denatureerimata etüülalkohol alkoholisisaldusega üle või alla 80 % mahust; piiritusjoogid, liköörid ja muud alkohoolsed joogid	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a rubriiki 2207 või 2208 kuuluv materjal, mille puhul kõik kasutatavad alamrubriikidesse 0806 10, 2009 61 ja 2009 69 kuuluvad materjalid on täielikult saadud
ex grupp 23	Toiduainetööstuse jäägid ja jäätmed; tööstuslikult toodetud loomasööt; välja arvatud:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatusest materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
2309	Loomasöödana kasutatavad valmistised	Tootmine, mille puhul: — kõik kasutatavad gruppidesse 2 ja 3 kuuluvad materjalid on täielikult saadud, — kasutatavate gruppidesse 10 ja 11 ning rubriikidesse 2302 ja 2303 kuuluvate materjalide mass ei ületa 20 % lõpptootte massist, — suhkru ja muude kasutatavate gruppi 4 kuuluvate materjalide individuaalne mass ei ületa 40 % lõpptootte massist ja — suhkru ja muude kasutatavate gruppi 4 kuuluvate materjalide mass koos ei ületa 50 % lõpptootte massist
ex grupp 24	Tubakas ja tööstuslikud tubakaasendajad; välja arvatud:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, mille puhul rubriiki 2401 kuuluvate materjalide mass ei ületa 30 % kasutatavate gruppi 24 kuuluvate materjalide kogumassist
2401	Töötlemata tubakas; tubakajäätmed	Tootmine, mille puhul kõik rubriiki 2401 kuuluvad materjalid on täielikult saadud
ex 2402	Sigaretid tubakast või tubakaasendajatest	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal ja alamrubriigi 2403 19 suitsetamistubakas, mille puhul kõikide kasutatavate rubriiki 2401 kuuluvate materjalide massist vähemalt 10 % on täielikult saadud
ex 2403	Ilma põletamata, kuumutatuna või muul viisil sissehingamiseks ettenähtud tooted	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, mille puhul kõikide kasutatavate rubriiki 2401 kuuluvate materjalide massist vähemalt 10 % on täielikult saadud
ex grupp 25	Sool; väävel; mullad ja kivimid; krohvismaterjalid, lubi ja tsement; välja arvatud:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 70 % toote tehasehinnast
ex 2519	Purustatud looduslik magneesiumkarbonaat (magnesiit) hermeetiliselt suletud mahutites ja puhas või lisanditega magneesiumoksiid, v.a sulatatud magneesiumoksiid ja ülepõletatud (paagutatud) magneesiumoksiid	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal. Looduslikku magneesiumkarbonaati (magnesiiti) võib siiski kasutada
Grupp 26	Maagid, räbu ja tuhk	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatusest materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
ex grupp 27	Mineraalkütused ja -õlid ning nende destilleerimissaadused; bituumenained; mineraalvahad; välja arvatud:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
ex 2707	Õlid, mis sarnanevad kõrgel temperatuuril kivisöetõrva destilleerimise teel saadud mineraalõlidega, milles aromaatsete komponentide mass ületab mitteamfaatsete komponentide massi ja mille mahust üle 65 % destilleerub temperatuuril 250 °C (sh lakibensiini ja benseeni segud), mootorikütuse või kütteinena kasutamiseks	Rafineerimine ja/või üks või mitu eritöötlust ⁽¹⁾ või muud toimingud, mille puhul kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Tootega samasse rubriiki kuuluvaid materjale võib kasutada, kui nende koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
2710	Naftaõlid ja bituminoosetest mineraalidest saadud õlid (v.a toorõlid); mujal nimetamata preparaadid, mis sisaldavad põhikomponendina 70 % massist ja rohkem naftaõlisid või bituminoosetest mineraalidest saadud õlisid, mis on nende preparaatide põhikoostisosadeks; õlijäätmed	Rafineerimine ja/või üks või mitu eritöötlust ⁽¹⁾ või muud toimingud, mille puhul kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Tootega samasse rubriiki kuuluvaid materjale võib kasutada, kui nende koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
2711	Naftagaasid jm gaasilised süsivesinikud	Rafineerimine ja/või üks või mitu eritöötlust ⁽¹⁾ või muud toimingud, mille puhul kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Tootega samasse rubriiki kuuluvaid materjale võib kasutada, kui nende koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
2712	Vaseliin; parafiin, mikrokristalne naftavaha, toorparafiin, osokeriit, ligniidivaha, turbavaha, muud mineraalsed vahad jms sünteesil või muudel menetlustel saadud tooted, värvitud või värvimata	Rafineerimine ja/või üks või mitu eritöötlust ⁽¹⁾ või

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
		muud toimingud, mille puhul kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Tootega samasse rubriiki kuuluvaid materjale võib kasutada, kui nende koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
2713	Naftakoks, naftabituumen jm nafta- või bituminoosetest mineraalidest saadud õlide tootmisjäägid	Rafineerimine ja/või üks või mitu eritöötlust ⁽¹⁾ või muud toimingud, mille puhul kõik kasutatavad materjalid on klassifitseeritud muusse rubriiki kui toode. Tootega samasse rubriiki kuuluvaid materjale võib kasutada, kui nende koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
Grupp 28	Anorgaanilised kemikaalid; väärismetallide, haruldaste muldmetallide, radioaktiivsete ainete või isotoopide orgaanilised ja anorgaanilised ühendid	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal. Tootega samasse rubriiki kuuluvaid materjale võib kasutada, kui nende koguväärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
ex grupp 29	Orgaanilised kemikaalid; välja arvatud:	Eritöötlus(ed) ⁽⁴⁾ või tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal. Tootega samasse rubriiki kuuluvaid materjale võib kasutada, kui nende koguväärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
ex 2901	Atsüklilised süsivesinikud kasutamiseks kütteaine või mootorikütusena	Eritöötlus(ed) ⁽⁴⁾ või rafineerimine ja/või üks või mitu eritöötlust ⁽¹⁾ või

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatusest materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
		tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal. Tootega samasse rubriiki kuuluvaid materjale võib kasutada, kui nende koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
ex 2902	Tsüklaanid ja tsükleenid (v.a asuleenid), benseen, toluen, ksüleenid, kasutamiseks kütteaine või mootorikütusena	Eritöötus(ed) ⁽⁴⁾ või rafineerimine ja/või üks või mitu eritöötust ⁽¹⁾ või tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal. Tootega samasse rubriiki kuuluvaid materjale võib kasutada, kui nende koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
ex 2905	Metallalkoholaadid nii käesoleva rubriigi alkoholist kui ka etanoolist	Eritöötus(ed) ⁽⁴⁾ või tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, sh muudest rubriiki 2905 kuuluvatest materjalidest. Käesolevasse rubriiki kuuluvaid metallalkoholaate võib kasutada, kui nende koguväärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast, või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
Grupp 30	Farmaatsiatooted	Eritöötus(ed) ⁽⁴⁾ või tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest
Grupp 31	Väetised	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal. Tootega samasse rubriiki kuuluvaid materjale võib kasutada, kui nende koguväärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
Grupp 32	Park- ja värvaineeekstraktid; tanniinid ja nende derivaadid; värvained ja pigmendid; värvid ja lakid; kitt ja muud mastiksid; tint	Eritöötlus(ed) ⁽⁴⁾ või tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal. Tootega samasse rubriiki kuuluvaid materjale võib kasutada, kui nende koguväärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
Grupp 33	Eeterlikud õlid ja resinoidid; parfümeeria-, kosmeetika- ja hügieenitooted	Eritöötlus(ed) ⁽⁴⁾ või tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal. Tootega samasse rubriiki kuuluvaid materjale võib kasutada, kui nende koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
Grupp 34	Seep, orgaanilised pindaktiivsed ained, pesemisvahendid, määrdeained, tehisvahad ja vahavalmistised, poleerimis- ja puhastusvahendid, küünlad jms tooted, voolimispastad, stomatoloogiline vaha ja hambaravis kasutatavad kipsisegud	Eritöötlus(ed) ⁽⁴⁾ või tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal. Tootega samasse rubriiki kuuluvaid materjale võib kasutada, kui nende koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
Grupp 35	Valkained; modifitseeritud tärklis; liimid; ensüümid	Eritöötlus(ed) ⁽⁴⁾ või tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal. Tootega samasse rubriiki kuuluvaid materjale võib kasutada, kui nende koguväärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast või

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatusest materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
		tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast
Grupp 36	Lõhkeained; pürotehnilised tooted; tuletikud; pürofoorsed sulamid; teatavad kergsüttivad valmistised	Eritöötus(ed) ⁽⁴⁾ või tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal. Tootega samasse rubriiki kuuluvaid materjale võib kasutada, kui nende koguväärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
Grupp 37	Foto- ja kinokaubad	Eritöötus(ed) ⁽⁴⁾ või tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal. Tootega samasse rubriiki kuuluvaid materjale võib kasutada, kui nende koguväärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
ex grupp 38	Mitmesugused keemiatooted; välja arvatud:	Eritöötus(ed) ⁽⁴⁾ või tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal. Tootega samasse rubriiki kuuluvaid materjale võib kasutada, kui nende koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatusest materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
ex 3811	Antidetonatorid, oksüdatsiooniinhibiitorid, vaigutekkeinhibiitorid, viskoossuse regulaatorid, korrosioonitõrjevahendid ja muud mineraalõlide (sh bensiin) ning mineraalõlidega samal eesmärgil kasutatavate vedelike valmislisandid: — määrdeõlilisandid, mis sisaldavad naftaõlisid või bituminoosetest mineraalidest saadud õlisid	Eritöötus(ed) ⁽⁴⁾ või tootmine, mille puhul kasutatavate rubriiki 3811 kuuluvate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
ex 3824 99 ja ex 3826 00	Biodiislikütus	Tootmine, mille puhul biodiislikütus saadakse ümberestendamise ja/või esterdamise või vesiniktöötuse teel
Grupp 39	Plastid ja plasttooted	Eritöötus(ed) ⁽⁴⁾ või tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal. Toote samasse alamrubriiki kuuluvaid materjale võib kasutada, kui nende koguväärtus ei ületa 20 % toote tehasehinnast, või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
ex grupp 40	Kautšuk ja kummitooted; välja arvatud:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
ex 4012	Kummist protekteeritud õhk-, täis- või padjandreivid	Kasutatud rehvide protekteerimine
ex grupp 41	Toornahad (v.a. karusnahad) ja nahk; välja arvatud:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal
4104–4106	Pargitud või enne kuivatamist järelpargitud nahad, villata või karvata, laustatud või laustmata, kuid edasi töötlemata	Pargitud naha järelparkimine või tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatusest materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
Grupp 42	Nahktooted; sadulsepatooted ja rakmed; reisirakmed, käekotid jms tooted; tooted loomaseadmetest (v.a jämesiidist)	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
ex grupp 43	Karusnahk ja tehiskarusnahk; nendest valmistatud tooted; välja arvatud:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal
ex 4302	Pargitud või töödeldud ühendatud karusnahad: — nelinurksete tükide, ristide ja muul samalaadsel kujul — muud	Ühendamata pargitud või töödeldud karusnaha pleegitamine või värvimine lisaks lõikamisele ja ühendamisele Tootmine ühendamata pargitud või töödeldud karusnahast
4303	Karusnahast rõivad, rõivamanused jm tooted	Tootmine rubriiki 4302 kuuluvast pargitud või töödeldud ühendamata karusnahast
ex grupp 44	Puit ja puittooted; puusüsi; välja arvatud:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
ex 4407	Pikikiudu saetud või lõhestatud ja spooni hõõveldatud või kooritud puit paksusega üle 6 mm, hõõveldatud, lihvitud või pikijätkatud	Hõõveldamine, lihvimine või pikijätkamine
ex 4408	Spoon vineerimiseks (sh spoonihõõveldatud kihtpuitmaterjal) ja vineeri valmistamiseks, paksusega kuni 6 mm, servjätkatud, ja muu pikikiudu saetud, spoonihõõveldatud või kooritud puit, paksusega kuni 6 mm, hõõveldatud, lihvitud või pikijätkatud	Servjätkamine, hõõveldamine, lihvimine või pikijätkamine
ex 4410 – ex 4413	Profileeritud liistud, sh profileeritud põrandaliistud jm profileeritud lauad	Profileerimine
ex 4415	Puidust pakk-kastid, karbid, salved, trumlid jms puitpakendid	Tootmine mõõtu lõikamata laudadest
ex 4418	— puidust tiseri- ja puusepatooted — profileeritud liistud	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal. Puidust kärgpaneelid, katusesindleid ja -laaste võib siiski kasutada Profileerimine

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatusest materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
ex 4421	Tuletikutoorikud; puidust jalatsinaelad ja -tihvtid	Tootmine mis tahes rubriigi puidust, v.a rubriigi 4409 pidevprofiiliga puidust
Grupp 45	Kork ja korktooted;	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
Grupp 46	Õlgedest, espartost jm punumismaterjalist tooted; korv- ja vitspunutised	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
Grupp 47	Kiumass puidust vm kiulisest tselluloosmaterjalist; ringlusse võetud paberi- või papijäätmed ja -jäägid	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
Grupp 48	Paber ja papp; paberimassist, paberist või papist tooted	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
Grupp 49	Raamatud, ajalehed, pildid jm trükitooted; käsikirjad, masinakirjatekstid ning plaanid ja joonised	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
ex grupp 50	Siid; välja arvatud:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal
ex 5003	Kraasitud või kammitud siidijäägid (sh lahtihaspeldamiseks sobimatud kookonid, lõngajäätmed ja kohestatud jäätmed)	Siidijääkide kraasimine või kammimine
5004 – ex 5006	Siidlõng ja siidijääkidest kedratud lõng	(²) Looduslike kiudude ketramine või keemiliste kiudude ekstrusioon koos ketramisega või

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatusest materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
		keemiliste kiudude ekstrusioon koos korrumisega või korrumine koos mis tahes mehaanilise toiminguga
5007	Siidriie või siidijääkidest riie	(²) Looduslike kiudude ja/või keemiliste staapelkiudude ketramine koos kudumisega või keemilise filamentlõnga ekstrusioon koos kudumisega või korrumine või mis tahes mehaaniline toiming koos kudumisega või kudumine koos värvimisega või lõnga värvimine koos kudumisega või kudumine koos trükkimisega või trükkimine (eraldiselise toiminguna)
ex grupp 51	Lambavill ja muude loomade vill ning loomakarvad; hobusejõhvist lõng ja riie; välja arvatud:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal
5106–5110	Lambavillast ja muude loomade villast, loomakarvadest või hobusejõhvist lõng	(²) Looduslike kiudude ketramine või keemiliste kiudude ekstrusioon koos ketramisega või korrumine koos mis tahes mehaanilise toiminguga

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
5111–5113	Lambavillast ja muude loomade villast, loomakarvadest või hobusejõhvist riie:	(²) Looduslike kiudude ja/või keemiliste staapelkiudude ketramine koos kudumisega või keemilise filamentlõnga ekstrusioon koos kudumisega või kudumine koos värvimisega või lõnga värvimine koos kudumisega või kudumine koos trükkimisega või trükkimine (eraldiseisva toiminguna)
ex grupp 52	Puuvill; välja arvatud:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal
5204–5207	Puuvillane lõng ja niit	(²) Looduslike kiudude ketramine või keemiliste kiudude ekstrusioon koos ketramisega või korrutamine koos mis tahes mehaanilise toiminguga
5208–5212	Puuvillane riie	(²) Looduslike kiudude ja/või keemiliste staapelkiudude ketramine koos kudumisega või keemilise filamentlõnga ekstrusioon koos kudumisega või korrutamine või mis tahes mehaaniline toiming koos kudumisega

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatusega materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
		või kudumine koos värvimise või pealistamise või lamineerimisega või lõnga värvimine koos kudumisega või kudumine koos trükkimisega või trükkimine (eraldiseisva toiminguna)
ex grupp 53	Muud taimsed tekstiilkiud; paberlõng ja paberlõngast riie; välja arvatud:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal
5306–5308	Muudest taimsetest tekstiilkiududest lõng; paberlõng	(²) Looduslike kiudude ketramine või keemiliste kiudude ekstrusioon koos ketramisega või korrutamine koos mis tahes mehaanilise toiminguga
5309–5311	Muudest taimsetest tekstiilkiududest riie; paberlõngast riie	(²) Looduslike kiudude ja/või keemiliste staapelkiudude ketramine koos kudumisega või keemilise filamentlõnga ekstrusioon koos kudumisega või kudumine koos värvimise või pealistamise või lamineerimisega või lõnga värvimine koos kudumisega või

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
		kudumine koos trükkimisega või trükkimine (eraldiseisva toiminguna)
5401–5406	Lõng, monofilament ja keemilistest filamentkiududest niit	(²) Looduslike kiudude ketramine või keemiliste kiudude ekstrusioon koos ketramisega või korrutamine koos mis tahes mehaanilise toiminguga
5407 ja 5408	Keemilisest filamentlõngast riie	(²) Looduslike kiudude ja/või keemiliste staapelkiudude ketramine koos kudumisega või keemilise filamentlõnga ekstrusioon koos kudumisega või korrutamine või mis tahes mehaaniline toiming koos kudumisega või lõnga värvimine koos kudumisega või kudumine koos värvimise või pealistamise või lamineerimisega või kudumine koos trükkimisega või trükkimine (eraldiseisva toiminguna)
5501–5507	Keemilised staapelkiud	Keemiliste kiudude ekstrusioon

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
5508–5511	Keemilistest staapelkiududest lõng ja õmblusniit	(²) Looduslike kiudude ketramine või keemiliste kiudude ekstrusioon koos ketramisega või korrutamine koos mis tahes mehaanilise toiminguga
5512–5516	Keemilistest staapelkiududest riie:	(²) Looduslike kiudude ja/või keemiliste staapelkiudude ketramine koos kudumisega või keemilise filamentlõnga ekstrusioon koos kudumisega või korrutamine või mis tahes mehaaniline toiming koos kudumisega või kudumine koos värvimise või pealistamise või lamineerimisega või lõnga värvimine koos kudumisega või kudumine koos trükkimisega või trükkimine (eraldiselise toiminguna)
ex grupp 56	Vatt, vilt ja lausriie; erilõngad; nõõrid, paelad, köied ja trossid ning tooted nendest; välja arvatud:	(²) Looduslike kiudude ketramine või keemiliste kiudude ekstrusioon koos ketramisega

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatusest materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
5601	Tekstiilvatt ja tooted sellest; kuni 5 mm pikkusega tekstiilkiud (flokk), tekstiilitolm ja -ebemed	Looduslike kiudude ketramine või keemiliste kiudude ekstrusioon koos ketramisega või flokeerimine koos värvimise või trükkimisega või pealistamine, flokeerimine, lamineerimine või metalliseerimine koos vähemalt kahe muu peamise ettevalmistus- või viimistlustoiminguga (nt kalandreerimine, kokkutõmbumisvastane töötlemine, termofikseerimine, püsiviimistlemine), tingimusel et kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
5602	Vilt, impregneeritud, pealistatud, kaetud või lamineeritud või mitte: — nõeltöödeldud vilt	(²) Keemiliste kiudude ekstrusioon koos kanga moodustumisega. Kuid: — rubriiki 5402 kuuluvat polüpropüleenfilamenti, — rubriiki 5503 või 5506 kuuluvaid polüpropüleenkiudusid või — rubriiki 5501 kuuluvaid polüpropüleenfilamentkõisikuid, milles iga filamenti või kiu joontihedus on alla 9 detsiteksi, võib kasutada juhul, kui nende koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast, või looduslikest kiududest vildi puhul ainult lausriide moodustumine
	— muud	(²) Keemiliste kiudude ekstrusioon koos kanga moodustumisega või muu looduslikest kiududest vildi puhul ainult lausriide moodustumine

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatusega materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
5603	Lausriie, impregneeritud, pealistatud, kaetud või lamineeritud või mitte	
5603 11 – 5603 14	Keemilistest filamentkiududest lausriie, impregneeritud, pealistatud, kaetud või lamineeritud või mitte	Tootmine — orienteeritud või orienteerimata filamentidest või — looduslikest või keemilistest ainetest või polümeeridest, millele mõlemal juhul järgneb sidumine lausriideks
5603 91 – 5603 94	Muudest kui keemilistest filamentkiududest lausriie, impregneeritud, pealistatud, kaetud või lamineeritud või mitte	Tootmine — orienteeritud või orienteerimata staapelkiududest ja/või — looduslikust või keemilisest hakitud lõngast, millele mõlemal juhul järgneb sidumine lausriideks
5604	Tekstiiliga kaetud kumminiit ja -pael; tekstiillõng ning rubriiki 5404 või 5405 kuuluvad ribad jms, impregneeritud, pealistatud, kaetud või ümbritsetud kummi või plastiga: — tekstiiliga kaetud kumminiit ja -pael — muud	Tootmine tekstiiliga katmata kumminiidist või -paelast (²) Looduslike kiudude ketramine või keemiliste kiudude ekstrusioon koos ketramisega või korrutamine koos mis tahes mehaanilise toiminguga
5605	Metalliseeritud lõng, mähitud või mähkimata, mis koosneb metallniidi, -riba või -pulbriga kombineeritud või metalliga kaetud tekstiillõngast või rubriigi 5404 või 5405 ribast vms	(²) Looduslike kiudude ja/või keemiliste staapelkiudude ketramine või keemiliste kiudude ekstrusioon koos ketramisega või korrutamine koos mis tahes mehaanilise toiminguga

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
5606	Mähitud lõng, rubriiki 5404 või 5405 kuuluvad mähitud ribad jms (v.a rubriigi 5605 lõng ja mähitud lõng hobusejõhvist); šenill-lõng (sh šenill-lõng flokist); bukleelõng	(²) Keemiliste kiudude ekstrusioon koos ketramisega või korrutamine koos mähkimisega või looduslike kiudude ja/või keemiliste staapelkiudude ketramine või flokeerimine koos värvimisega
Grupp 57	Vaibad jm tekstiilpõrandakatted:	(²) Looduslike kiudude ja/või keemiliste staapelkiudude ketramine koos kudumise või taftingtöötusega või keemilise filamentlõnga ekstrusioon koos kudumise või taftingtöötusega või tootmine kookos-, sisal- või džuuatlõngast või klassikalisest ringkedratud viskooslõngast või taftingtöötus koos värvimise või trükkimisega või flokeerimine koos värvimise või trükkimisega või keemiliste kiudude ekstrusioon koos lausriide valmistamistehnikatega, sealhulgas nõeltorkemeetodil Aluskihina võib kasutada džuuutriiet
ex grupp 58	Eririie; taftingriie; pits; gobeläänid; posamendid; tikandid; välja arvatud:	(²) Looduslike kiudude ja/või keemiliste staapelkiudude ketramine koos kudumise või taftingtöötusega või

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatusega materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
		keemilise filamentlõnga ekstrusioon koos kudumise või taftingtöötusega või kudumine koos värvimise või flokeerimise, pealistamise, lamineerimise või metalliseerimisega või taftingtöötus koos värvimise või trükkimisega või flokeerimine koos värvimise või trükkimisega või lõnga värvimine koos kudumisega või kudumine koos trükkimisega või trükkimine (eraldiseisva toiminguna)
5805	Gobeläänid, Flandria, Aubussoni, Beauvais' jms tüüpi käsitelgedel valmistatud seinavaibad ning käsitsi väljaõmmeldud (näiteks vars- või ristpistes) seinavaibad, valmistoodetena või mitte	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal
5810	Tikandid meetrikaubana, ribade või motiividena	Tikandid, mille puhul kasutatavate mis tahes rubriiki kuuluvate materjalide (v.a toote rubriiki kuuluv materjal) koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
5901	Kummi või tärklisainetega pealistatud tekstiilriie raamatute väliskaanteks jms otstarbeks; pausriie; ettevalmistatud maalimisloend; vahe-riie jms jäik kübara alusriie	Kudumine koos värvimise või flokeerimise, pealistamise, lamineerimise või metalliseerimisega või flokeerimine koos värvimise või trükkimisega
5902	Rehvikoortriie eriti tugevast nailonlõngast või muust eriti tugevast polüamiid-, polüester- või viskooslõngast: — mis sisaldab kuni 90 % massist tekstiilmaterjale	Kudumine

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatusest materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
	— muud	Keemiliste kiudude ekstrusioon koos kudumisega
5903	Plastiga impregneeritud, pealistatud, kaetud või lamineeritud tekstiilriie (v.a rubriiki 5902 kuuluv)	Kudumine koos impregneerimise, pealistamise, katmise, lamineerimise või metalliseerimisega või kudumine koos trükkimisega või trükkimine (eraldiseisva toiminguna)
5904	Linoleum, mõõtu lõigatud või lõikamata; põrandakatted tekstiilalusel, mõõtu lõigatud või lõikamata	(²) Kudumine koos värvimise või pealistamise, lamineerimise või metalliseerimisega Aluskihina võib kasutada džuutriet.
5905	Tekstiilseinakatted: — kummi, plasti vm ainetega impregneeritud, pealistatud, kaetud või lamineeritud — muud	Kudumine, silmuskudumine või lausriide valmistamine koos impregneerimise, pealistamise, katmise, lamineerimise või metalliseerimisega (²) Looduslike kiudude ja/või keemiliste staapelkiudude ketramine koos kudumisega või keemilise filamentlõnga ekstrusioon koos kudumisega või kudumine, silmuskudumine või lausriide valmistamine koos värvimise, pealistamise või lamineerimisega või kudumine koos trükkimisega või trükkimine (eraldiseisva toiminguna)

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatusest materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
5906	Kummeeritud tekstiilriie, v.a rubriiki 5902 kuuluv: — silmkoelised ja heegeldatud kangad (trikookangad) — muud sünteesfilamentlõngast kangad tekstiilmaterjalisisaldusega üle 90 % massist — muud	(²) Looduslike kiudude ja/või keemiliste staapelkiudude ketramine koos silmuskudumise või heegeldamisega või keemilise filamentlõnga ekstrusioon koos silmuskudumise või heegeldamisega või silmuskudumine või heegeldamine koos kummeerimisega või kummeerimine koos vähemalt kahe muu peamise ettevalmistus- või viimistlustoiminguga (nt kalandreerimine, kokkutõmbumisvastane töötlemine, termofikseerimine, püsiviimistlemine), tingimusel et kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast Keemiliste kiudude ekstrusioon koos kudumisega Kudumine, silmuskudumine või lausriide valmistamine koos värvimise, pealistamise või kummeerimisega või lõnga värvimine koos kudumise, silmuskudumise või lausriide valmistamisega või kummeerimine koos vähemalt kahe muu peamise ettevalmistus- või viimistlustoiminguga (nt kalandreerimine, kokkutõmbumisvastane töötlemine, termofikseerimine, püsiviimistlemine), tingimusel et kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
5907	Tekstiilriie, mujal nimetamata viisil impregneeritud, pealistatud või kaetud; maalitud lõuend teatridekoratsioonideks, stuudio fooniks jms	Kudumine, silmuskudumine või lausriide valmistamine koos värvimise, trükkimise, pealistamise, katmise või impregneerimisega või flokeerimine koos värvimise või trükkimisega

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatusest materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
		või trükkimine (eraldiseisva toiminguna)
5908	Tekstiiltahid lampidele, ahjudele, valgumihklitele, küünaltele vms, telgedel kootud, punutud või silmkoelised; hõõgsukad ja ringkootud hõõgsukakangas selleks otstarbeks, impregneeritud või mitte: — impregneeritud hõõgsukad — muud	Tootmine silmkoes ringkootud või ringis heegeldatud hõõgsukakangast Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal
5909–5911	Tekstiiltooted tööstuslikuks otstarbeks:	(²) Looduslike kiudude ja/või keemiliste staapelkiudude ketramine koos kudumisega või keemiliste kiudude ekstrusioon koos kudumisega või kudumine koos värvimise või pealistamise või lamineerimisega või pealistamine, flokeerimine, lamineerimine või metalliseerimine koos vähemalt kahe muu peamise ettevalmistus- või viimistlustoiminguga (nt kalandreerimine, kokkutõmbumisvastane töötlemine, termofikseerimine, püsiviimistlemine), tingimusel et kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
Grupp 60	Silmkoelised ja heegeldatud kangad (trikookangad)	(²) Looduslike kiudude ja/või keemiliste staapelkiudude ketramine koos silmuskudumise või heegeldamisega või keemilise filamentlõnga ekstrusioon koos silmuskudumise või heegeldamisega

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatusest materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
		või silmuskudumine või heegeldamine koos värvimise või flokeerimise, pealistamise, lamineerimise või trükkimisega või flokeerimine koos värvimise või trükkimisega või lõnga värvimine koos silmuskudumise või heegeldamisega või korrutamine ja tekstureerimine koos silmuskudumise või heegeldamisega, tingimusel et kasutatava korrutamata/tekstureerimata lõnga väärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
Grupp 61	Silmkoelised ja heegeldatud rõivad ning rõivamanused (trikootooted): — saadud mitme kindlakujuliseks lõigatud või kindlakujuliseks kootud või heegeldatud silmkootud või heegeldatud detaili kokkuõmblemisel vm viisil ühendamisel — muud	(²) (³) Silmuskudumine või heegeldamine koos lõpptöötuse, sh väljalõikamisega (²) Looduslike kiudude ja/või keemiliste staapelkiudude ketramine koos silmuskudumise või heegeldamisega või keemilise filamentlõnga ekstrusioon koos silmuskudumise või heegeldamisega või silmuskudumine ja lõpptöötlus ühe toiminguna
ex grupp 62	Rõivad ja rõivamanused, v.a silmkoelised või heegeldatud; välja arvatud:	(²) (³) Kudumine koos lõpptöötuse, sh väljalõikamisega või lõpptöötlus, sh väljalõikamine, millele on eelnenud trükkimine (eraldiseisva toiminguna)

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatusest materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
ex 6202, ex 6204, ex 6206, ex 6209 ja ex 6211	Tikitud naiste-, tüdrukute- ja imikurõivad ning imikute rõivamanused	(²) Kudumine koos lõpptöötuse, sh väljalõikamisega või tootmine tikkimata kangast, tingimusel et kasutatava tikkimata kanga väärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast
ex 6210 ja ex 6216	Tulekaitsevahendid aluminiseeritud polüestrist fooliumiga kaetud kangast	(²) (³) Kudumine koos lõpptöötuse, sh väljalõikamisega või pealistamine või lamineerimine koos lõpptöötuse, sh väljalõikamisega, tingimusel et kasutatava pealistamata või lamineerimata kanga väärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast
ex 6212	Rinnahoidjad, sukahoidjad, korsetid, traksid, sukapaelad jms tooted ning nende osad, silmkoelised või heegeldatud, saadud mitme kindlakujuliseks lõigatud või kindlakujuliseks kootud või heegeldatud silmkootud või heegeldatud detaili kokkuõmblemisel vm viisil ühendamisel	(²) (³) Silmuskudumine koos lõpptöötuse, sh väljalõikamisega või lõpptöötlus, sh väljalõikamine, millele on eelnenud trükkimine (eraldiseisva toiminguna)
6213 ja 6214	Taskurätikud, suurrätikud, pea- ja kaelarätikud, sallid, mantiljad, loorid jms:	
	— tikitud	(²) (³) Kudumine koos lõpptöötuse, sh väljalõikamisega või tootmine tikkimata kangast, tingimusel et kasutatava tikkimata kanga väärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast või lõpptöötlus, sh väljalõikamine, millele on eelnenud trükkimine (eraldiseisva toiminguna)
	— muud	(²) (³) Kudumine koos lõpptöötuse, sh väljalõikamisega

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatusest materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
		või lõpptöötlus, millele on eelnenud trükkimine (eraldiseisva toiminguna)
6217	Muud valmis rõivamanused; rõivaste ja rõivamanuste osad, v.a rubriiki 6212 kuuluvate toodete osad: — tikitud — tulekaitsevahendid aluminiseeritud polüestrist fooliumiga kaetud kangast — valmis lõigatud vaheriie kraedeks ja kätisteks — muud	(³) Kudumine koos lõpptöötuse, sh väljalõikamisega või tootmine tikkimata kangast, tingimusel et kasutatava tikkimata kanga väärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast või lõpptöötlus, millele on eelnenud trükkimine (eraldiseisva toiminguna) (³) Kudumine koos lõpptöötuse, sh väljalõikamisega või pealistamine või lamineerimine koos lõpptöötuse, sh väljalõikamisega, tingimusel et kasutatava pealistamata või lamineerimata kanga väärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast Tootmine: — mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, ja — mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast (³) Kudumine koos lõpptöötuse, sh väljalõikamisega
ex grupp 63	Muud tekstiilist valmistooted; komplektid; kantud rõivad ja kasutatud tekstiiltooted; kaltsud; välja arvatud:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
6301–6304	Tekid, reisivaibad, voodipesu jms; kardinad jms; muud sisustustarbed: — vildist, lausriidest — muud: – tikitud – muud	(²) Lausriide moodustumine koos lõpptöötuse, sh väljalõikamisega (²) (³) Kudumine, silmuskudumine või heegeldamine koos lõpptöötuse, sh väljalõikamisega või tootmine tikkimata kangast (v.a silmkoeline ja heegeldatud kangas), tingimusel et kasutatava tikkimata kanga väärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast (²) (³) Kudumine, silmuskudumine või heegeldamine koos lõpptöötuse, sh väljalõikamisega
6305	Kotid kaupade pakendamiseks	(²) Keemiliste kiudude ekstrusioon või looduslike kiudude ja/või keemiliste staaPelkiudude ketramine koos kudumise või silmuskudumise ja lõpptöötuse, sh väljalõikamisega
6306	Presentkatted, markiisid ja päikesekatted; telgid; paatide, purjelaudade või maismaasõidukite purjed; matkatarbed: — lausriidest — muud	(²) (³) Lausriide moodustumine koos lõpptöötuse, sh väljalõikamisega (²) (³) Kudumine koos lõpptöötuse, sh väljalõikamisega
6307	Muud valmistooted, sh rõivalõiked (šabloonid)	Tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
6308	Komplektid riidest ja lõngast, lisanditega või ilma, vaipade, seinavaipade, tikitud laudlinade, salvrätikute vms tekstiiltoodete valmistamiseks, jaemüügiks pakendatud	Komplekti iga ese peab vastama reeglile, mida kohaldataks eseme suhtes juhul, kui see ei kuuluks komplekti. Komplektis võib siiski olla päritolustaatuseta esemeid, kui nende koguväärtus ei ületa 15 % komplekti tehasehinnast
ex grupp 64	Jalatsid, kedrid jms tooted; nende osad; välja arvatud:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a sisetalla vm tallaosa külge kinnitatud rubriigi 6406 kokkupandud pealsetest
6406	Jalatsite osad (sh pealsed, muude tallaosade kui välistalla külge kinnitatud või kinnitamata); eemaldatavad sisetallad, kannapehmedused jms; kedrid, säärised jms tooted ja nende osad	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal
Grupp 65	Peakatted ja nende osad	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal
Grupp 66	Vihma- ja päevavarjud, jalutuskepid, istmega jalutuskepid, piitsad, ratsapiitsad ja nende osad:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
Grupp 67	Töödeldud suled ja udusuled ning tooted nendest; tehislilled; tooted juustest	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
Grupp 68	Kivist, kipsist, tsemendist, asbestist, vilgust jms materjalist tooted	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 70 % toote tehasehinnast
Grupp 69	Keraamikatooted	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
ex grupp 70	Klaas ja klaastooted	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
7010	Korvpudelid, pudelid, kolvid, purgid, kannud, rohupudelid, ampullid jm klaasanumad kaupade veoks või pakendamiseks; klaasist konservipurgid; klaaskorgid, klaaskaaned jm klaasist sulgurid	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, või klaasesemete lihvimine, tingimusel et lihvimata klaasesemete koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
7013	Klaasist laua- ja kööginõud, tualett- ja kontoritarbed, sisekujunduseks vms otstarbel kasutatavad klaasesemed (v.a rubriiki 7010 või 7018 kuuluvad)	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal
ex grupp 71	Looduslikud ja kultiveeritud pärlid, vääris- ja poolvääriskivid, väärismetallid, väärismetallidega plakeeritud metallid, nendest valmistatud tooted; juveeltoodete imitatsioonid; münnid; välja arvatud:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 70 % toote tehasehinnast
ex 7102, ex 7103 ja ex 7104	Töödeldud vääris- või poolvääriskivid (looduslikud, tehiskivid või taastatud)	Tootmine mis tahes alamrubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote alamrubriiki kuuluv materjal
7106, 7108 ja 7110	Väärismetallid: — survetöötlemata — pooltöödeldud või pulbrina	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a rubriikidesse 7106, 7108 ja 7110 kuuluvad materjalid, või rubriiki 7106, 7108 või 7110 kuuluvate väärismetallide elektrolüütiline, termiline või keemiline eraldamine või rubriiki 7106, 7108 või 7110 kuuluvate väärismetallide sulatamine ja/või legerimine omavahel või mitteväärismetallidega Tootmine survetöötlemata väärismetallidest
ex 7107, ex 7109 ja ex 7111	Väärismetallidega plakeeritud metallid, pooltoodetena	Tootmine väärismetalliga plakeeritud survetöötlemata metallist

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatusega materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
ex grupp 72	Raud ja teras; välja arvatud:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal
7207	Pooltooted rauast või legeerimata terasest	Tootmine rubriiki 7201, 7202, 7203, 7204 või 7205 kuuluvatest materjalidest
7208–7212	Lehtvaltstooted rauast või legeerimata terasest	Tootmine rubriiki 7207 kuuluvatest pooltoodetest
7213–7216	Rauast või legeerimata terasest vardad ja latid, kujuprofiilid	Tootmine rubriiki 7206 kuuluvatest valuplokkidest vm esmasvormidest
7217	Traat rauast või legeerimata terasest	Tootmine rubriiki 7207 kuuluvatest pooltoodetest
7218 91 ning 7218 99	Pooltooted	Tootmine rubriiki 7201, 7202, 7203, 7204 või 7205 kuuluvatest materjalidest
7219–7222	Roostevabast terasest lehtvaltstooted, vardad ja latid, kujuprofiilid	Tootmine rubriiki 7218 kuuluvatest valuplokkidest vm esmasvormidest
7223	Roostevabast terasest traat	Tootmine rubriiki 7218 kuuluvatest pooltoodetest
7224 90	Pooltooted	Tootmine rubriiki 7201, 7202, 7203, 7204 või 7205 kuuluvatest materjalidest
7225–7228	Lehtvaltstooted, kuumvaltsitud vardad ja latid, korrapäratult kokku keritud; muust legeerterasest kujuprofiilid; legeeritud või legeerimata terasest õõnsad puurvardad	Tootmine rubriiki 7206, 7218 või 7224 kuuluvatest valuplokkidest vm esmasvormidest
7229	Muust legeerterasest traat	Tootmine rubriiki 7224 kuuluvatest pooltoodetest
ex grupp 73	Raud- ja terastooted; välja arvatud:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal
ex 7301	Sulundkonstruktsioonid	Tootmine rubriiki 7207 kuuluvatest materjalidest
7302	Raudteede ja trammiteede rauast või terasest konstruktsioonielemendid: rööpad, hammas- ja kontrarööpad, pöörmed, ristöpad, pöörmekangid jm ristühendused, liiprid, lukuliiprid, aluslapid, sidelapid, kiilud, tugiplaadid, tugipadjad, tõmmitsad, kandurid, rööpapoldid jm detailid rööbaste ühendamiseks või kinnitamiseks	Tootmine rubriiki 7206 kuuluvatest materjalidest
7304, 7305 ja 7306	Rauast või terasest torud ja õõnesprofiilid	Tootmine rubriiki 7206, 7212, 7218 või 7224 kuuluvatest materjalidest

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatusega materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
ex 7307	Roostevabast terasest mitmeosalised toruliitmikud (ISO nr X5CrNiMo 1712)	Sepistatud toorikute treimine, puurimine, hõõritsemine, väliskeermestamine, kraatide eemaldamine ja liivjugameetodil puhastamine, tingimusel et kasutatavate toorikute koguväärtus ei ületa 35 % toote tehasehinnast
7308	Rauast või terasest metallkonstruktsioonid (v.a rubriigi 9406 kokkupandavad ehitised) ja nende osad (näiteks sillad, sillasektsioonid, lüüsiväravad, tornid, sõrestikmastid, katusekatted, katusefermid, ukсед, aknad, nende raamid, lävepakud, aknaluugid, balustraadid, piilarid ja sambad); tahvlid, vardad, kujuprofiilid, torud jms tarindites kasutatavad raud- või terastooted	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal. Rubriiki 7301 kuuluvaid keevitatud kujuprofiile ei tohi siiski kasutada
ex 7315	Rehviketid	Tootmine, mille puhul kasutatavate rubriiki 7315 kuuluvate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
ex grupp 74	Vask ja vasktooted; välja arvatud:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal
7403	Rafineeritud vask ja vasesulamid, survetöötlemata	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest
7408	Vasktraat	Tootmine: — mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, ja — mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
Grupp 75	Nikkel ja nikkeltooted	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal
ex grupp 76	Alumiinium ja alumiiniumtooted; välja arvatud:	Tootmine: — mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, ja — mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
7601	Survetöötlemata alumiinium	Tootmine: — mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, ja — mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
		või tootmine legeerimata alumiiniumist või alumiiniumijäätmetest ja -jäädikdest termilise või elektrolüütilise töötlemise teel
7602	Alumiiniumijäätmed ja -jäädid	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal
ex 7616	Alumiiniumtooted, v.a alumiiniumtraadist võrk, riie, võred, piirded, tugevduskangas jms materjalid (sh lõputu lint) ja laialivenitatud alumiiniumvõrk	Tootmine: — mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal. Alumiiniumtraadist võrku, riidet, võresid, piirdeid, tugevduskangast jms materjale (sh lõputu lint) ja laialivenitatud alumiiniumvõrku võib siiski kasutada, ja — mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
Grupp 78	Plii ja pliitooted	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal
Grupp 79	Tsink ja tsinktooted	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal
Grupp 80	Tina ja tinatooted	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal
Grupp 81	Muud mitteväärismetallid; metallkeraamika; tooted nendest	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest
ex grupp 82	Mitteväärismetallist tööriistad, terariistad, lusikad ja kahvlid; nende mitteväärismetallist osad; välja arvatud:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
8206	Jaemüügiks pakendatud komplektid kahest või enamast rubriikidesse 8202–8205 kuuluvast tööriistast	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a rubriikide 8202–8205 materjalidest. Komplektis võib siiski olla rubriikidesse 8202–8205 kuuluvaid tööriistu, tingimusel et nende koguväärtus ei ületa 15 % komplekti tehasehinnast
Grupp 83	Mitmesugused mitteväärismetallist tooted	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal,

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatusest materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
		või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
ex grupp 84	Tuumareaktorid, katlad, masinad ja mehaanilised seadmed; nende osad; välja arvatud:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
8407	Sädesüütega sisepõlemis-kolbmootorid ja rootormootorid	Tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
8408	Survesüütega sisepõlemis-kolbmootorid (diiseli- või pooldiiselmootorid)	Tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
8425–8430	Talid ja tõstukid, v.a skipptõstukid; vintsid ja pelid (kepslid); tungrauad: Laevade mastnoolkraanad; kraanad, sh kaabelkraanad; mobiilsed tõsteraamid, kärutõstukid ning kraanaga varustatud veokid Kahvellaadurid; muud tõste- või teisaldusmehhanismiga varustatud veokid Muud tõste-, teisaldus- ning laadimismehhanismid (nt liftid, eskalaatorid, konveierid, köisteed) Iseliikuvad buldooserid, planeerimisbuldooserid, teehöövliid, planeerijad, skreeperid, mehaanilised kopad, ekskavaatorid, kopplaadurid, tampimismasinad ja teerullid Muud teisaldus-, hööveldus-, planeerimis-, tasandus-, kaevamis-, tampimis-, puurimis- ning lõikemehhanismid mullatööde tegemiseks ning maakide ja mineraalide kaevandamiseks; vaiarammid ja -tõmburid; lumesahad ja -puhurid	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki ja rubriiki 8431 kuuluvad materjalid, või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
8444–8447	Seadmed keemiliste tekstiilkiudude ekstrusiooniks, tõmbamiseks, tekstureerimiseks või lõikamiseks:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki ja rubriiki 8448 kuuluvad materjalid, või

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatusest materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
	Seadmed tekstiilkiudude töötlemiseks; ketrus-, dubleerimis- ja korrutusmasinad ning muud seadmed tekstiilõnga valmistamiseks; haspeldamis- ja poolimis- (sh koekerimis-) masinad, rubriikidesse 8446 ja 8447 kuuluvatele masinatele tekstiilõnga valmistavad seadmed Kangakudumismasinad (kangasteljed): Silmkudumis-, keteldusmasinad, seadmed mähitud lõnga, tülli, pitsi, tikandi, punutud paelte, posamentide või võrgu valmistamiseks, seadmed taftingtöötamiseks	tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
8456–8465	Tööpingid mitmesuguste materjalide töötlemiseks osa materjali eemaldamise teel Töötluskeskused, ühe- ja mitmepositsioonilised metallitöötlemise automaattööpingid Metallitreipingid Tööpingid	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki ja rubriiki 8466 kuuluvad materjalid, või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
8470–8472	Kalkulaatorid ja arvutusfunktsioone täitvad taskuformaadis andmehõive-, andmejäädvustus- ja andmeesitusmasinad; raamatupidamismasinad, postifrankeerimismasinad, piletautomaadid jms arvutusseadmega masinad; kassaaparaadid Arvutid, nende plokid; optilised ning magnetriiderid, seadmed kodeeritud andmete kirjutamiseks andmekandjatele ja seadmed nende andmete töötlemiseks Muud kontorimasinad	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki ja rubriiki 8473 kuuluvad materjalid, või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
ex grupp 85	Elektrimasinad ja -seadmed, nende osad; helisalvestus- ja taasesitusseadmed, telepildi ja -heli salvestus- ja taasesitusseadmed, nende osad ja tarvikud; välja arvatud:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
8501–8502	Elektrimootorid ja -generaatorid Voolugeneraatorseadmed ja pöörlevad muundurid	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki ja rubriiki 8503 kuuluvad materjalid,

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatusest materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
		või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
8519, 8521	Helisalvestus- ja -taasesitusseadmed Videosignaali salvestus- või taasesitusaparatuur, videotuuneriga või ilma	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki ja rubriiki 8522 kuuluvad materjalid, või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
8525–8528	Ringhäälingu ja televisiooni saateaparaadid, telekaamerad, digitaalkaamerad ja salvestavad videokaamerad Radarseadmed (raadiolokatsiooniseadmed), raadionavigatsiooni abiseadmed ja raadiokaugjuhtimisseadmed Ringhäälingu vastuvõtuaparaadid Monitorid ja projektorid ilma televisiooni vastuvõtuseadmeta; televisiooni vastuvõtuseadmed, videosalvestus- või -taasesitusseadmed	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki ja rubriiki 8529 kuuluvad materjalid, või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
8535–8537	Elektrilised lülitusseadmed vooluahelatele, elektrikatkestid ja kaitseseadmed vooluahelatele; optiliste kiudude, optiliste kiudude kimpude ja kiudoptiliste kaablite pistikühendused; puldid, paneelid, konsoolid, alused, jaotuskilbid jms, voolulülitus- ja jaotusseadme jaoks:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki ja rubriiki 8538 kuuluvad materjalid, või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
8542 31–8542 39	Monoliitsed integraallülitused	Difusioon, mille puhul integraallülituse toodetakse pooljuhtmaterjalist alusel vastava dopandi valikulise lisamise teel, ka juhul, kui kokkupanek ja/või testimine toimub muudes riikides kui lepinguosalisteks olevates riikides või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatusega materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
8544–8548	Isoleeritud traat, kaablid (jm isoleeritud elektrijuhtmed, kiudoptilised kaablid) Süsielektroodid, süsiharjad, kaarlambi- ja primaarelemendisööed jms elektrotehnikatooted grafiidist või muust süsiniku erimist Elektriisolaatorid, kõikvõimalikest materjalidest Elektrimasinate, -aparaatide ja -seadmete isolatsioonivahendid, mitteväärismetallist, isoleermaterjalidega vooderdatud torud juhtmete jaoks ning nende ühendusdetailid Primaarelementide, -patareide ja akude jäätmed ja jäägid; kasutatud primaarelemendid, -patareid ja akud; mujal selles grupis nimetamata elektrilised osad ja manused seadmetele ja aparaatidele	Tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
Grupp 86	Raudtee- või trammivedurid, -veerem ning nende osad; raudtee- või trammiteeseadmed ja -tarvikud ning nende osad; mitmesugused mehaanilised (sh elektromehaanilised) liikluskorraldusseadmed	Tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
ex grupp 87	Sõidukid, v.a raudtee- ja trammiteeveerem, ning nende osad ja tarvikud; välja arvatud:	Tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 45 % toote tehasehinnast
8708	Osad ja tarvikud rubriikide 8701–8705 sõidukitele	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
8711	Mootorrattad (sh mopeedid) ja abimootoriga jalgrattad, külgkorviga või ilma; külgkorvid	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
Grupp 88	Õhusõidukid, kosmoseaparaadid ja nende osad	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal,

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatuseta materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
		või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
Grupp 89	Laevad, paadid ja ujukonstruksioonid	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal; rubriiki 8906 kuuluvaid laevakeresid ei tohi siiski kasutada, või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast
ex grupp 90	Optika-, foto-, kino-, mõõte-, kontroll-, täppis-, meditsiini- ja kirurgiainstrumendid ning -aparatuur; nende osad ja tarvikud; välja arvatud:	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
9001 50	Muust materjalist kui klaasist prilliläätsed	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, või tootmine, mille puhul tehakse üks järgmistest toimingutest: — poolvalmis läätsede lihvimine valmis oftalmoloogiliseks läätsiks, millel on optiline korrigeeriv võime ning mis on ettenähtud prilliraamidesse paigutamiseks; — asjakohase töötuse teel läätsede katmine kasutaja nägemise parandamiseks ja kaitse tagamiseks või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
Grupp 91	Kellad ja nende osad	Tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 40 % toote tehasehinnast
Grupp 92	Muusikariistad; nende osad ja tarvikud	Tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast

Rubriik (1)	Toote kirjeldus (2)	Päritolustaatusega materjalidega tehtavad tööd või töötused, mis annavad päritolustaatuse (3)
Grupp 93	Relvad ja laskemoon; nende osad ja tarvikud	Tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
Grupp 94	Mööbel; madratsid, madratsialused, padjad ja muud täistopitud mööblilisandid; mujal nimetamata lambid ja valgustid; sisevalgustusega sildid, valgustablood jms; kokkupandavad ehitised	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
Grupp 95	Mänguasjad, mängud ja spordiinventar; nende osad ja tarvikud	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
Grupp 96	Mitmesugused tööstustooted	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal, või tootmine, mille puhul kasutatavate materjalide koguväärtus ei ületa 50 % toote tehasehinnast
Grupp 97	Kunstiteosed, kollektsiooniobjektid ja antiikesemed	Tootmine mis tahes rubriiki kuuluvatest materjalidest, v.a toote rubriiki kuuluv materjal

⁽¹⁾ Eritöötlus(t)e eritingimused on esitatud sissejuhatavates märkustes 8.1–8.3.

⁽²⁾ Tekstiilmaterjalide segust valmistatud toodete eritingimused on esitatud sissejuhatavas märkuses 6.

⁽³⁾ Vt sissejuhatav märkus 7.

⁽⁴⁾ Vt sissejuhatav märkus 9.

III LISA

PÄRITOLUDEKLARATSIOONI TEKST

Päritoludeklaratsioon, mille tekst on esitatud allpool, tuleb koostada kooskõlas joonealuste märkustega. Joonealuseid märkusi ei ole vaja uuesti kirjutada.

Albaaniakeelne tekst

Eksportuesi i produkteve të mbuluara nga ky dokument (autorizim doganor Nr.⁽¹⁾) deklaron që përveç rasteve kur tregohet qartësisht ndryshe, këto produkte janë me origjinë preferenciale⁽²⁾ n në përputhje me Rregullat kalimtare të origjinës.

Araabiakeelne tekst

يصرح مصدر المنتجات التي تشملها هذه الوثيقة (التصريح الجمركي رقم⁽¹⁾) باستثناء ما ينص بوضوح على خلاف ذلك، بأن هذه المنتجات من منشأ تفضيلي من⁽²⁾ طبقاً لقواعد المنشأ الانتقالية.

Bosniakeelne tekst

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br.⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je to drugačije izričito navedeno, ovi proizvodi⁽²⁾ preferencijalnog porijekla u skladu sa prijelaznim pravilima porijekla.

Bulgaariakeelne tekst

Износителят на продуктите, обхванати от този документ (митническо разрешение №⁽¹⁾), декларира, че освен където ясно е отбелязано друго, тези продукти са с⁽²⁾ преференциален произход съгласно преходните правила за произход.

Horvaadikeelne tekst

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br.⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je drukčije izričito navedeno, ovi proizvodi⁽²⁾ preferencijalnog podrijetla prema prijelaznim pravilima o podrijetlu.

Tšehhi keelne tekst

Vývozce výrobků uvedených v tomto dokumentu (číslo povolení⁽¹⁾) prohlašuje, že podle přechodných pravidel původu mají tyto výrobky kromě zřetelně označených preferenční původ v⁽²⁾.

Taanikeelne tekst

Eksportøren af varer, der er omfattet af nærværende dokument (toldmyndighedernes tilladelse nr.⁽¹⁾) erklærer, at varerne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i⁽²⁾ i henhold til overgangsreglerne for oprindelse.

Hollandikeelne tekst

De exporteur van de goederen waarop dit document van toepassing is (douanevergunning nr.⁽¹⁾), verklaart dat, behoudens uitdrukkelijke andersluidende vermelding, deze goederen van preferentiële⁽²⁾ oorsprong zijn in overeenstemming met de overgangsregels van oorsprong.

Ingliskeelne tekst

The exporter of the products covered by this document (customs authorization No⁽¹⁾) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of⁽²⁾ preferential origin according to the transitional rules of origin.

Eestikeelne tekst

Käesoleva dokumendiga hõlmatud toodete eksportija (tolli kinnitus nr.⁽¹⁾) deklareerib, et need tooted on päritolureeglite üleminekueskirjade kohaselt⁽²⁾ sooduspäritoluga, välja arvatud juhul, kui on selgelt näidatud teisiti.

Fäärikeelne tekst

Útflytarin av vörunum, sum hetta skjal fevnir um (tollvaldsins loyvi nr. ...⁽¹⁾) vátta, át um ikki nakað annað er tilskilað, eru hesar vörur upprunavörur ...⁽²⁾ sambært skiftisreglunum um uppruna.

Soomekeelne tekst

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (tullin lupa n:o⁽¹⁾) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohdeltuun oikeutettuja⁽²⁾ alkuperätuotteita siirtymäkauden alkuperäsääntöjen nojalla.

Prantsuskeelne tekst

L'exportateur des produits couverts par le présent document (autorisation douanière n°⁽¹⁾) déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle⁽²⁾ selon les règles d'origine transitoires.

Saksakeelne tekst

Der Ausführer (Ermächtigter Ausführer; Bewilligungs-Nr.⁽¹⁾) der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, dass diese Waren, soweit nicht anders angegeben, präferenzbegünstigte⁽²⁾ Ursprungswaren gemäß den Übergangsregeln für den Ursprung sind.

Gruusiakeelne tekst

ამ დოკუმენტით წარმოდგენილი საქონლის ექსპორტიორი (საბაჟო ორგანოს მიერ მინიჭებული ავტორიზაციის №.....¹⁾ აცხადებს, რომეს საქონელი არის² შეღავათიანი წარმოშობის, გარდამავალი წარმოშობის წესების შესაბამისად, თუ სხვარ ამ არ არის პირდაპირ მითითებული.

Kreekakeelne tekst

Ο εξαγωγέας των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν έγγραφο (άδεια τελωνείου υπ' αριθ.⁽¹⁾) δηλώνει ότι, εκτός εάν δηλώνεται σαφώς άλλως, τα προϊόντα αυτά είναι προτιμησιακής καταγωγής⁽²⁾ σύμφωνα με τους μεταβατικούς κανόνες καταγωγής.

Heebreakeelne tekst

היצואן של הטובין המכוסים במסמך זה (אישור מכס מס'.....¹) מצהיר כי מקורם של הטובין הללו המועדף
ב. _____² בהתאם לכללי המעבר, אלא אם כן צוין אחרת במפורש

Ungarikeelne tekst

A jelen okmányban szereplő termékek exportőre (vámfelhatalmazási szám:⁽¹⁾) kijelentem, hogy eltérő egyértelmű jelzés hiányában a termékek az átmeneti származási szabályok szerint preferenciális⁽²⁾ származásúak.

Islandikeelne tekst

Útflytjandi framleiðsluvara sem skjal þetta tekur til (leyfi tollyfirvalda nr.⁽¹⁾), lýsir því yfir að vörurnar séu, ef annars er ekki greinilega getið, af⁽²⁾ uppruna samkvæmt upprunareglum á umbreytingartímabili.

Itaaliakeelne tekst

L'esportatore delle merci contemplate nel presente documento (autorizzazione doganale n.⁽¹⁾) dichiara che, salvo indicazione contraria, le merci sono di origine preferenziale⁽²⁾ conformemente alle norme di origine transitorie.

Läti keelne tekst

To produktu eksportētājs, kuri ietverti šajā dokumentā (muitas atļauja Nr.⁽¹⁾), deklarē, ka, izņemot tur, kur ir citādi skaidri noteikts, šiem produktiem ir⁽²⁾ preferenciāla izcelsme saskaņā ar pārejas noteikumiem par izcelsmi.

Leedu keelne tekst

Šiame dokumente nurodytų produktų eksportuotojas (muitinės leidimo Nr.⁽¹⁾) deklaruoja, kad, jeigu aiškiai nenurodyta kitaip, šie produktai turi⁽²⁾ lengvatinės kilmės statusą pagal pereinamojo laikotarpio kilmės taisyklės.

Makedoonia keelne tekst

Извозникот на производите што ги покрива овој документ (царинско одобрение бр.⁽¹⁾) изјавува дека, освен ако тоа не е јасно поинаку назначено, овие производи се со⁽²⁾ преференцијално потекло, во согласност со предните правила за потекло.

Malti keelne tekst

L-esportatur tal-prodotti koperti minn dan id-dokument (awtorizzazzjoni tad-dwana nru⁽¹⁾) jiddikjara li, hlief fejn indikat mod iehor b'mod ċar, dawn il-prodotti huma ta' oriġini preferenzjali⁽²⁾ skont ir-regoli ta' oriġini tranżitorji.

Montenegro keelne tekst

Извозник производа обухваћених овом исправом (царинско овлашћење бр.⁽¹⁾) изјављује да су, осим ако је другачије изричито наведено, ови производи⁽²⁾ преференцијалног поријекла, у складу са транзиционим правилима поријекла.

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br.⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je drugačije izričito navedeno, ovi proizvodi⁽²⁾ preferencijalnog porijekla u skladu sa tranzicionim pravilima porijekla.

Norra keelne tekst

Eksportøren av produktene omfattet av dette dokument (tollmyndighetenes autorisasjonsnr.⁽¹⁾) erklærer at disse produktene, unntatt hvor annet er tydelig angitt, har ... preferanseopprinnelse i henhold til overgangsreglene for opprinnelse⁽²⁾.

Poola keelne tekst

Eksporter produktów objętych tym dokumentem (upoważnienie władz celnych nr.⁽¹⁾) deklaruje, że z wyjątkiem gdzie jest to wyraźnie określone, produkty te mają⁽²⁾ preferencyjne pochodzenie zgodnie z przejściowymi regulami pochodzenia.

Portugali keelne tekst

O exportador dos produtos cobertos pelo presente documento (autorização aduaneira n.º⁽¹⁾) declara que, salvo expressamente indicado em contrário, estes produtos são de origem preferencial⁽²⁾ de acordo com as regras de origem transitórias.

Rumeenia keelne tekst

Exportatorul produselor care fac obiectul prezentului document (autorizația vamală nr.⁽¹⁾) declară că, exceptând cazul în care se indică altfel în mod clar, aceste produse sunt de origine preferențială⁽²⁾ în conformitate cu regulile de origine tranzitorii.

Serbia keelne tekst

Извозник производа обухваћених овом исправом (царинско овлашћење бр.⁽¹⁾) изјављује да су, осим ако је другачије изричито наведено, ови производи⁽²⁾ преференцијалног порекла, у складу са прелазним правилима о пореклу.

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br.⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je drugačije izričito navedeno, ovi proizvodi⁽²⁾ preferencijalnog porekla, u skladu sa prelaznim pravilima o poreklu.

Slovakeelse tekst

Vývozca výrobkov uvedených v tomto dokumente (číslo povolenia⁽¹⁾) vyhlasuje, že pokiaľ nie je zreteľne uvedené inak, tieto výrobky majú v súlade s prechodnými pravidlami pôvodu preferenčný pôvod v⁽²⁾.

Sloveenikeelse tekst

Izvoznik blaga, zajetega s tem dokumentom (pooblastilo carinskih organov št⁽¹⁾), izjavlja, da, razen če ni drugače jasno navedeno, ima to blago preferencialno⁽²⁾ poreklo v skladu s prehodnimi pravili o poreklu.

Hispaaniakeelse tekst

El exportador de los productos incluidos en el presente documento (autorización aduanera n.º⁽¹⁾) declara que, excepto donde se indique claramente lo contrario, estos productos son de origen preferencial⁽²⁾ con arreglo a las normas de origen transitorias.

Rootsikeelse tekst

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (tullmyndighetens tillstånd nr.⁽¹⁾) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande⁽²⁾ ursprung i enlighet med övergångsreglerna om ursprung.

Türgikeelse tekst

Bu belge kapsamındaki ürünlerin ihracatçısı (gümrük yetki No:⁽¹⁾), aksi açıkça belirtilmedikçe, bu ürünlerin geçiş menşei kurallarına göre⁽²⁾ tercihli menşeli olduğunu beyan eder.

Ukrainakeelse tekst

Експортер продукції, на яку поширюється цей документ (митний дозвіл №⁽¹⁾) заявляє, що, за винятком випадків, де це явно зазначено, ця продукція має⁽²⁾ преференційне походження згідно з перехідними правилами походження.

(Koht ja kuupäev)⁽³⁾

(Eksportija allkiri; lisaks tuleb loetavalt kirjutada deklaratsioonile alla kirjutanud isiku nimi)⁽⁴⁾

¹ Kui päritoludeklaratsiooni koostab heakskiidetud eksportija, tuleb sellesse lünka kirjutada heakskiidetud eksportija loa number. Kui päritoludeklaratsiooni ei koosta heakskiidetud eksportija, jäetakse sulgudes olevad sõnad välja või lünk tühjaks.

² Märkida toodete päritolu. Kui päritoludeklaratsioon käsitleb täielikult või osaliselt tooteid, mis pärinevad Ceutast ja Melillast, peab eksportija need dokumendis, mille alusel deklaratsioon koostatakse, selgelt tähistama märkega „CM“.

³ Need andmed võib välja jätta, kui see teave sisaldub dokumendis endas.

⁴ Kui eksportija allkirja ei nõuta, jäetakse koos allkirjaga märkimata ka alla kirjutanud isiku nimi.

IV LISA

LIKUMISSERTIFIKAADI EUR.1 JA LIKUMISSERTIFIKAADI EUR.1 TAOTLUSE NÄIDISED**TRÜKKIMISJUHISED**

1. Mõlema sertifikaadi mõõdud on 210 × 297 mm; pikkus võib varieeruda vahemikus –5 kuni 8 mm. Kasutatav paber peab olema valge kirjapaber, mis ei sisalda mehaanilist puidumassi ja kaalub vähemalt 25 g/m². Sellele peab olema trükitud roheline giljošmustri taust, mis muudab silmaga nähtavaks kõik mehaaniliste või keemiliste vahenditega tehtud võltsingud.
2. EMP lepingu osaliste pädevad asutused võivad jätta endale õiguse trükkida vormid ise või lasta need trükkida selleks volitatud trükikodades. Viimasel juhul peab igal vormil olema viide sellisele volitusele. Igal vormil peab olema trükikoja nimi ja aadress või tunnus, mille abil saab trükikoda identifitseerida. Vormile peab olema trükitud või muul viisil kantud seerianumber, mille järgi saab seda identifitseerida.

LIKUMISSERTIFIKAAT

1. Eksportija (nimi, täielik aadress, riik)	EUR.1 Nr A 000.000		
3. Kaubasaaja (nimi, täielik aadress, riik) (täitmine vabatahtlik)	Enne vormi täitmist vt märkused tagaküljel.		
	2. Järgmiste riikide vahelises sooduskaubanduses kasutatav sertifikaat ja (märkida asjaomased riigid, riikide rühmad või territooriumid)		
	4. Riik, riikide rühm või territoorium, kust pärinevana tooteid käsitatakse	5. Sihtriik, -riikide rühm või -territoorium	
6. Veo üksikasjad (täitmine vabatahtlik)	7. Märkused		
8. Kaubaartikli järjekorranumber; märgistused ja numbrid; pakendite arv ja liik ⁽¹⁾ ; kauba kirjeldus		9. Brutomass (kg) või muu mõõtühik (l, m ³ jne)	10. Arved (täitmine vabatahtlik)
11. TOLLI KINNITUS Deklaratsioon kinnitatud Ekspordidokument ⁽²⁾ Vorm nr Kuup. Tolliasutus Väljaandev riik või territoorium Koht ja kuupäev (Allkiri)	Pitser	12. EKSPORTIJA DEKLARATSIOON Mina, allakirjutanu, kinnitan, et eespool kirjeldatud kaubad vastavad käesoleva sertifikaadi väljaandmiseks ettenähtud tingimustele. Koht ja kuupäev (Allkiri)	
⁽¹⁾ Pakkimata kauba puhul märkida kas esemete arv või sõna „lahtine“. ⁽²⁾ Täidetakse üksnes juhul, kui eksportiva riigi või territooriumi õigusnormid seda nõuavad.			

13. KONTROLLIMISE TAOTLUS (kellele):	14. KONTROLI TULEMUS Tehtud kontroll näitab, et käesolev sertifikaat ⁽¹⁾ ☐ on nimetatud tolliasutuse poolt välja antud ja selles sisalduv teave on õige. ☐ ei vasta ehtsuse ja õigsuse nõuetele (vt lisatud märkused).
Palutakse kontrollida käesoleva sertifikaadi ehtsust ja õigsust. (Koht ja kuupäev) Pitser 	 (Koht ja kuupäev) Pitser
..... (Allkiri)	 (Allkiri) ⁽¹⁾ Sobivasse lahtrisse märkida X.

MÄRKUSED

1. Sertifikaadil ei tohi olla kustutusi ega ülekirjutusi. Paranduse korral kriipsutatakse valed andmed läbi ja lisatakse vajaduse korral uued andmed. Selliseid muudatusi tohib teha üksnes sertifikaadi täitnud isik ning need peab kinnitama väljaandjariigi või -territooriumi tolliasutus.
2. Sertifikaadile kantavate andmete vahele ei tohi jätta tühikuid ning igale kaubaartiklile peab eelnema järjekorranumber. Viimase kaubanimetuse järel tuleb tõmmata horisontaaljoon. Kasutamata ruum tuleb sellisel viisil läbi kriipsutada, et ei oleks võimalik teha hilisemaid lisandusi.
3. Kaupa tuleb kirjeldada kooskõlas kaubandustavade ja piisavalt täpselt, et neid oleks võimalik identifitseerida.

LIKUMISSERTIFIKAADI TAOTLUS

1. Eksportija (nimi, täielik aadress, riik)	EUR.1 Nr A 000.000		
3. Kaubasaaja (nimi, täielik aadress, riik) (täitmine vabatahtlik)	Enne vormi täitmist vt märkused tagaküljel.		
	2. Järgmiste riikide vahelises sooduskaubanduses kasutatava sertifikaadi taotlus: ja (märkida asjaomased riigid, riikide rühmad või territooriumid)		
	4. Riik, riikide rühm või territoorium, kust pärinevana tooteid käsitatakse	5. Sihtriik, -riikide rühm või -territoorium	
6. Veo üksikasjad (täitmine vabatahtlik)	7. Märkused		
8. Kaubaartikli järjekorranumber; märgistused ja numbrid; pakendite arv ja liik ⁽¹⁾ ; kauba kirjeldus	9. Brutomass (kg) või muu mõõtühik (l, m ³ jne)	10. Arved (täitmine vabatahtlik)	
⁽¹⁾ Pakkimata kauba puhul märkida kas esemete arv või sõna „lahtine“.			

EKSPORTIJA DEKLARATSIOON

Mina, allakirjutanu, pöördel kirjeldatud kauba eksportija,

KINNITAN, et kõnealune kaup vastab lisatud sertifikaadi väljaandmiseks nõutavatele tingimustele;

NIMETAN järgnevalt asjaolud, mis võimaldavad kõnealusel kaubal eespool nimetatud tingimustele vastata:

.....
.....
.....
.....

ESITAN järgmised täiendavad dokumendid⁽¹⁾:

.....
.....
.....
.....

KOHUSTUN esitama asjaomaste asutuste taotluse korral kõik täiendavad tõendid, mida kõnealused asutused võivad nõuda selleks, et välja anda lisatud sertifikaat, ja vajaduse korral lubama, et kõnealused asutused kontrollivad minu raamatupidamist ja eespool nimetatud kauba tootmisprotsesse;

TAOTLEN nimetatud kaubale lisatud sertifikaadi väljaandmist.

.....

(Koht ja kuupäev)

.....

(Allkiri)

⁽¹⁾ Näiteks: impordidokumendid, liikumissertifikaadid, arved, tootja deklaratsioonid jms, mis viitavad tootmisel kasutatud toodetele või samas seisukorras reeksporditud kaubale.

—

V LISA

CEUTAST JA MELILLAST PÄRIT TOODETE SUHTES KOHALDATAVAD ERITINGIMUSED*Ainus artikkel*

1. Tingimused et need vastavad käesoleva liite artiklis 14 sätestatud mittemuutmise reeglile, loetakse
 - 1) Ceutast ja Melillast pärinevateks toodeteks:
 - a) täielikult Ceutas ja Melillas saadud tooteid;
 - b) Ceutas ja Melillas saadud tooteid, mille tootmisel on kasutatud muid kui täielikult Ceutas ja Melillas saadud tooteid, tingimusel et:
 - i) nimetatud tooted on läbinud piisava töö või töötuse käesoleva liite artikli 4 tähenduses või
 - ii) nimetatud tooted pärinevad EMPst, tingimusel et need on läbinud töö või töötuse, mis on käesoleva liite artiklis 6 osutatud toimingutest ulatuslikum;
 - 2) EMPst pärinevateks toodeteks:
 - a) täielikult EMPs saadud tooteid;
 - b) EMPs saadud tooteid, mille tootmisel on kasutatud muid kui täielikult EMPs saadud tooteid, tingimusel et:
 - i) nimetatud tooted on läbinud piisava töö või töötuse käesoleva liite artikli 4 tähenduses või
 - ii) nimetatud tooted pärinevad Ceutast ja Melillast või EMPst ning need on läbinud töö või töötuse, mis on käesoleva liite artiklis 6 osutatud toimingutest ulatuslikum.
2. Ceutat ja Melillat käsitatakse ühtse territooriumina.
3. Eksportija või tema volitatud esindaja kirjutab eksportiva lepinguosalise nime ning „Ceuta ja Melilla“ kaupade liikumissertifikaadi EUR.1 lahtrisse 2 või päritoludeklaratsioonile. Lisaks sellele, kui tooted pärinevad Ceutast ja Melillast, märgitakse see liikumissertifikaadi EUR.1 lahtrisse 4 või päritoludeklaratsioonile.
4. Hispaania tolliasutus vastutab käesolevate reeglite kohaldamise eest Ceutas ja Melillas.

VI LISA

TARNIJA DEKLARATSIOON

Tarnija deklaratsioon, mille tekst on toodud allpool, tuleb koostada kooskõlas joonealuste märkustega. Joonealuseid märkusi ei ole vaja uuesti kirjutada.

TARNIJA DEKLARATSIOON

kaupade kohta, mis on läbinud töö või töötuse EMPs või reegleid kohaldava konventsiooniosalise territooriumil ilma sooduspäritolustaatuseta saamata

Mina, allakirjutanu, lisatud dokumendiga hõlmatud kaupade tarnija, kinnitan, et:

- Järgmisi materjale, mis ei pärine EMPst või [märkida asjakohas(t)e reegleid kohaldava(te) konventsiooniosalis(t)e nimi (nimed)], on kasutatud EMPs või [märkida asjakohas(t)e reegleid kohaldava(te) konventsiooniosalis(t)e nimi (nimed)], et toota järgmisi kaupu:

Tarnitud kaupade kirjeldus ⁽¹⁾	Kasutatud päritolustaatuseta materjali kirjeldus	Kasutatud päritolustaatuseta materjalide rubriik ⁽²⁾	Kasutatud päritolustaatuseta materjalide väärtus ⁽²⁾ ⁽³⁾
Koguväärtus			

- Kõik muud materjalid, mida on kasutatud EMPs või [märkida asjakohas(t)e reegleid kohaldava(te) konventsiooniosalis(t)e nimi (nimed)], et toota neid kaupu, pärinevad EMPst või [märkida asjakohas(t)e reegleid kohaldava(te) konventsiooniosalis(t)e nimi (nimed)].
- Järgmised kaubad on läbinud töö või töötuse väljaspool EMPd või [märkida asjakohas(t)e reegleid kohaldava(te) konventsiooniosalis(t)e nimi(nimed)] kooskõlas käesoleva liite artikliga 13 ning seal on tekkinud järgmine kogulisandväärtus:

Tarnitud kaupade kirjeldus	Väljaspool EMPd või [märkida asjakohas(t)e reegleid kohaldava(te) konventsiooniosalis(t)e nimi (nimed)] tekkinud kogulisandväärtus ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾
	(Koht ja kuupäev)
	(Tarnija aadress ja allkiri; lisaks tuleb loetavalt kirjutada deklaratsioonile alla kirjutanud isiku nimi)

- (¹) Kui arve, saateleht või muu äridokument, millele käesolev deklaratsioon on lisatud, käsitleb mitut liiki kaupa või kaupu, mis ei sisalda päritolustaatuseta materjale samas mahus, peab tarnija neid selgelt eristama.

Näide:

Dokument hõlmab erinevaid rubriiki 8501 kuuluvaid elektrimootoreid, mida kasutatakse rubriiki 8450 kuuluvate pesumasinate tootmisel. Mootorite tootmisel kasutatud, ilma päritolustaatuseta materjalide liik ja väärtus võivad mudeliti erineda. Seetõttu tuleb mudelid loetleda eraldi esimeses veerus ja teistes veergudes esitada andmed iga mudeli kohta, et pesumasinate tootja saaks sõltuvalt kasutatud mootori mudelist õigesti hinnata iga oma toote päritolustaatus.

- (²) Nendes veergudes nõutud andmed tuleb esitada üksnes vajaduse korral.

Näited:

Ex grupi 62 rõivaid käsitlevas reeglis on öeldud, et kasutada võib märget „Kudumine koos lõpptöötluse, sh väljalõikamisega“. Seega kui reegleid kohaldava konventsiooniosalise rõivatootja kasutab Euroopa Liidust imporditud kangast, mis oli seal kootud päritolustaatuseta lõngast, piisab sellest, kui Euroopa Liidu tarnija esitab oma deklaratsioonis lõngana kasutatud päritolustaatuseta materjali kirjelduse ning selle lõnga rubriiki ja väärtust pole vaja märkida.

Tootja, kes valmistab rubriiki 7217 kuuluvat raudtraati päritolustaatuseta raudlattidest, peab teise veergu märkima „raudlatid“. Kui seda traati kasutatakse masinate tootmiseks, mille suhtes on päritolureeglga kindlaks määratud kasutatavate päritolustaatuseta materjalide koguväärtuse piirmäär, tuleb kolmandasse veergu märkida päritolustaatuseta lattide väärtus.

- (³) „Materjalide väärtus“ – kasutatavate päritolustaatuseta materjalide tolliväärtus importimise ajal või, kui see ei ole teada ja seda ei ole võimalik kindlaks teha, siis esimene tuvastatav hind, mida nende materjalide eest makstakse EMPs või [märkida asjakohas(t)e reegleid kohaldava(te) konventsiooniosalis(t)e nimi (nimed)].

Iga kasutatava, päritolustaatuseta materjali puhul tuleb märkida täpne väärtus esimeses veerus näidatud kauba ühiku kohta.

- (⁴) „Kogulisandväärtus“ – kõik väljaspool EMPd ja [märkida asjakohas(t)e reegleid kohaldava(te) konventsiooniosalis(t)e nimi (nimed)] akumulatsioonid kulud, sealhulgas kõigi seal lisatud materjalide väärtus. Esimeses veerus näidatud kauba ühiku kohta tuleb märkida täpne kogulisandväärtus, mis on saadud väljaspool EMPd ja [märkida asjakohas(t)e reegleid kohaldava(te) konventsiooniosalis(t)e nimi(nimed)].

VII LISA

PIKAAJALINE TARNIJA DEKLARATSIOON

Pikaajaline tarnija deklaratsioon, mille tekst on toodud allpool, tuleb koostada kooskõlas joonealuste märkustega. Joonealuseid märkusi ei ole vaja uuesti kirjutada.

PIKAAJALINE TARNIJA DEKLARATSIOON

kaupade kohta, mis on läbinud töö või töötuse EMPs või reegleid kohaldava konventsiooniosalise territooriumil ilma sooduspäritolustaatuseta saamata

Mina, allakirjutanu, lisatud dokumendiga hõlmatud ning regulaarselt [kellele] ⁽¹⁾ tarnitavate kaupade tarnija, kinnitan, et:

- Järgmisi materjale, mis ei pärine EMPst või [märkida asjakohas(t)e reegleid kohaldava(te) konventsiooniosalis(t)e nimi(nimed)], on kasutatud EMPs või [märkida asjakohas(t)e reegleid kohaldava(te) konventsiooniosalis(t)e nimi(nimed)], et toota järgmisi kaupu:

Tarnitud kaupade kirjeldus ⁽²⁾	Kasutatud päritolustaatuseta materjali kirjeldus	Kasutatud päritolustaatuseta materjalide rubriik ⁽³⁾	Kasutatud päritolustaatuseta materjalide väärtus ⁽³⁾ ⁽⁴⁾
Koguväärtus			

- Kõik muud materjalid, mida on kasutatud EMPs või [märkida asjakohas(t)e reegleid kohaldava(te) konventsiooniosalis(t)e nimi(nimed)], et toota neid kaupu, pärinevad EMPst või [märkida asjakohas(t)e reegleid kohaldava(te) konventsiooniosalis(t)e nimi(nimed)].
- Järgmised kaubad on läbinud töö või töötuse väljaspool EMPd või [märkida asjakohas(t)e reegleid kohaldava(te) konventsiooniosalis(t)e nimi(nimed)] kooskõlas käesoleva liite artikliga 13 ning seal on tekkinud järgmine kogulisandväärtus:

Tarnitud kaupade kirjeldus	Väljaspool EMPd [märkida asjakohas(t)e reegleid kohaldava(te) konventsiooniosalis(t)e nimi(nimed)] tekkinud kogulisandväärtus ⁽⁵⁾

Käesolev deklaratsioon kehtib nimetatud kaupade kõikide edaspidiste saadetiste kohta alates

kuni ⁽⁶⁾

Kohustun ⁽¹⁾ deklaratsiooni kehtivuse lõppemisest viivitamata teavitama.

(Koht ja kuupäev)

(Tarnija aadress ja allkiri; lisaks tuleb loetavalt kirjutada deklaratsioonile alla kirjutanud isiku nimi)

⁽¹⁾ Kliendi nimi ja aadress.

⁽²⁾ Kui arve, saateleht või muu äridokument, millele käesolev deklaratsioon on lisatud, käsitleb mitut liiki kaupa või kaupu, mis ei sisalda päritolustaatuseta materjale samas mahus, peab tarnija neid selgelt eristama.

Näide:

Dokument hõlmab erinevaid rubriiki 8501 kuuluvaid elektrimootoreid, mida kasutatakse rubriiki 8450 kuuluvate pesumasinate tootmisel. Mootorite tootmisel kasutatud, ilma päritolustaatuseta materjalide liik ja väärtus võivad mudeliti erineda. Seetõttu tuleb mudelid loetleda eraldi esimeses veerus ja teistes veergudes esitada andmed iga mudeli kohta, et pesumasinate tootja saaks sõltuvalt kasutatud mootori mudelist õigesti hinnata iga oma toote päritolustaatus.

⁽³⁾ Nendes veergudes nõutud andmed tuleb esitada üksnes vajaduse korral.

Näited:

Ex grupp 62 rõivaid käsitlevas reeglis on öeldud, et kasutada võib märget „Kudumine koos lõpptöötuse, sh väljalõikamisega“. Seega kui reegleid kohaldava konventsiooniosalise rõivatootja kasutab Euroopa Liidust imporditud kangast, mis oli seal kootud päritolustaatuseta lõngast, piisab sellest, kui Euroopa Liidu tarnija esitab oma deklaratsioonis lõngana kasutatud päritolustaatuseta materjali kirjelduse ning selle lõnga rubriiki ja väärtust pole vaja märkida.

Tootja, kes valmistab rubriiki 7217 kuuluvat raudtraati päritolustaatuseta raudlattidest, peab teise veergu märkima „raudlatid“. Kui seda traati kasutatakse masinate tootmiseks, mille suhtes on päritolureegliga kindlaks määratud kõigi kasutatavate päritolustaatuseta materjalide väärtuse piirmäär, tuleb kolmandasse veergu märkida päritolustaatuseta lattide väärtus.

⁽⁴⁾ „Materjalide väärtus“ – kasutatavate päritolustaatuseta materjalide tolliväärtus importimise ajal või, kui see ei ole teada ja seda ei ole võimalik kindlaks teha, siis esimene tuvastatav hind, mida nende materjalide eest makstakse EMPs või [märkida asjakohas(t)e reegleid kohaldava(te) konventsiooniosalis(t)e nimi (nimed)].

Iga kasutatava, päritolustaatuseta materjali puhul tuleb märkida täpne väärtus esimeses veerus näidatud kauba ühiku kohta.

⁽⁵⁾ „Kogulisandväärtus“ – kõik väljaspool EMPd ja [märkida asjakohas(t)e reegleid kohaldava(te) konventsiooniosalis(t)e nimi (nimed)] akumulatsioonid, sealhulgas kõigi seal lisatud materjalide väärtus. Esimeses veerus näidatud kauba ühiku kohta tuleb märkida täpne kogulisandväärtus, mis on saadud väljaspool EMPd ja [märkida asjakohas(t)e reegleid kohaldava(te) konventsiooniosalis(t)e nimi (nimed)].

⁽⁶⁾ Märkida kuupäevad. Pikaajalise tarnija deklaratsiooni kehtivusaeg ei tohiks üldjuhul olla pikem kui 24 kuud vastavalt selle reegleid kohaldava konventsiooniosalise tolliasutuse kehtestatud tingimustele, kus pikaajaline tarnija deklaratsioon koostatakse.

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2022/599,

8. aprill 2022,

vabatahtliku kava „Biomass Biofuels Sustainability voluntary scheme (2BSVs)“ tunnustamise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001 biokütuste, vedelate biokütuste, biomasskütuste, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste kütuste ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste jaoks sätestatud nõuete täitmise tõendamisel

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 30 lõiget 4,

ning arvestades järgmist:

- (1) Direktiiviga (EL) 2018/2001 on kehtestatud nõuded teatavatele kütustele, nimelt biokütustele, vedelatele biokütustele, biomasskütustele, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütustele, tagamaks, et neid saab direktiivis sätestatud eesmärkide saavutamisel arvesse võtta üksnes juhul, kui need on toodetud säästvalt ja tänu neile jääb fossiilkütustega võrreldes märkimisväärne kasvuhoonegaaside heide tekkimata. Esiteks on direktiivi artiklis 29 sätestatud biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heide vähendamise kriteeriumid ning direktiivi artikliga 26 ja komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2019/807 ⁽²⁾ on kehtestatud kriteeriumid, mille alusel määratakse ühelt poolt kindlaks, milliste biokütuste, vedelate biokütuste või biomasskütuste lähteainete maakasutuse kaudse muutuse risk on suur, ning teiselt poolt määratakse kindlaks, milliseid maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga biokütuseid, vedelaid biokütuseid või biomasskütuseid, mis vastavad teatavatele tingimustele, võib sertifitseerida maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga kütustena. Teiseks on direktiivi artikli 25 lõikes 2 sätestatud kasvuhoonegaaside heide vähendamise kriteeriumid transpordis kasutatavatele muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütustele. Kolmandaks nõutakse direktiivi artikli 28 lõikes 2, et ettevõtjad sisestaksid liidu andmebaasi teabe transpordis kasutatavate taastuvkütuste (biokütused, biogaas ning muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelad ja gaasilised kütused) ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütustega tehtud tehingute säästlikkuse näitajate kohta.
- (2) Direktiivis on sätestatud ka reeglid, kuidas arvutada seda, milline on taastuvelektri osakaal transpordisektori eesmärkide saavutamisel. Eelkõige on direktiivi artikli 27 lõikes 3 sätestatud reeglid sellise arvutuse tegemiseks nii juhul, kui elektrienergiat kasutatakse otse elektrisõidukite käitamiseks, kui ka siis, kui seda kasutatakse muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste transpordikütuste tootmiseks.
- (3) Biokütustele, vedelatele biokütustele, biomasskütustele, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütustele kehtestatud reeglite täitmise kontrollimiseks võivad liikmesriigid kasutada vabatahtlikke kavasid. Vabatahtlikel kavadel on olnud oluline roll tõendite esitamisel selle kohta, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/28/EÜ ⁽³⁾ sätestatud biokütuste ja vedelate biokütuste säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heide vähendamise kriteeriumid on täidetud. Direktiiviga (EL) 2018/2001 laiendati vabatahtlike kavade rolli. Esiteks võib nendega nüüd tõendada kõigi biomassist toodetud kütuste, sealhulgas gaasiliste ja tahkete kütuste vastavust direktiivis (EL) 2018/2001 sätestatud säästlikkuse kriteeriumidele ning anda täpseid andmeid kasvuhoonegaaside heide vähendamise kohta. Teiseks võib nendega tõendada muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste transpordikütuste ja ringlusevõetud süsinikupõhiste kütuste vastavust kasvuhoonegaaside heide vähendamise kriteeriumidele. Kolmandaks võib nendega tõendada, et järgitakse direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 27 lõikes 3 sätestatud reegleid, mis on kehtestatud taastuvelektri osakaalu arvutamiseks transpordisektoris. Neljandaks võib nendega tõendada, et ettevõtjad sisestavad kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 4 liidu või

⁽¹⁾ ELT L 328, 21.12.2018, lk 82.

⁽²⁾ Komisjoni 13. märtsi 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/807, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001 sellise maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga lähteainete kindlaksmääramise osas, mille tootmise ala on märkimisväärselt laienenud suure süsinikuvaruga maale, ning maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimise osas (ELT L 133, 21.5.2019, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta ning direktiivide 2001/77/EÜ ja 2003/30/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 140, 5.6.2009, lk 16).

riiklikku andmebaasi täpset teavet teatavate transpordis kasutatavate taastuvkütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste kohta. Viieandaks võib neid kasutada maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimiseks. Komisjon võib otsustada, et vabatahtlikud riiklikud või rahvusvahelised kavad võivad teenida kõiki või osa neist eesmärkidest.

- (4) Kui ettevõtja esitab tunnustamisotsusega hõlmatud ulatuses tõendid või andmed, mis näitavad säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumide täitmist ja mis on saadud vastavalt komisjoni tunnustatud vabatahtlikule kavale, ei tohiks liikmesriik tarnijalt täiendavaid tõendeid nõuda.
- (5) 16. novembril 2020 esitati komisjonile taotlus tunnustada direktiivi artikli 30 lõike 4 alusel vabatahtlikku kava „Biomass Biofuels Sustainability voluntary scheme (2BSVs)“. Selle taotluse alusel andis komisjon kavale hinnangu, milles tehti kindlaks mõned muutmist vajavad küsimused. 22. juunil 2021. aastal uuesti esitatud kavas käsitleti neid küsimusi õigesti. See kava hõlmab kõiki lähteaineid, sh jäätmeid ja jääke ning kogu järelevalveahelat (biometaani puhul kuni tootmisüksuseni).
- (6) Vabatahtliku kava „Biomass Biofuels Sustainability voluntary scheme (2BSVs)“ hindamisel leidis komisjon, et see hõlmab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 sätestatud säästlikkuskriteeriume nõuetekohaselt ja sisaldab samas ka täpseid andmeid direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 10 kohase kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kohta ning sellega rakendatakse massibilansi meetodit kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuetega. Hindamisel ei võetud arvesse direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõike 8 kohaselt vastu võetavat tulevast rakendusakti säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumide ning maakasutuse kaudse muutuse väikese riski kriteeriumide kontrollimise eeskirjade kohta ega delegeeritud õigusakte, mis võetakse vastu kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 5. Seetõttu hinnatakse vabatahtlikku kava „2BSVs“ uuesti, kui sellised rakendusaktid ja delegeeritud õigusaktid vastu võetakse.
- (7) Vabatahtliku kava „Biomass Biofuels Sustainability voluntary scheme (2BSVs)“ hindamise käigus leiti, et see vastab nõuetekohastele usaldusväärsuse, läbipaistvuse ja sõltumatu auditi standarditele ning selles järgitakse direktiivi (EL) 2018/2001 V ja VI lisas esitatud metodoloogilisi nõudeid.
- (8) Tunnustatud kava tuleks teha kättesaadavaks komisjoni EUROPA veebisaidil vabatahtlike kavade jaotises.
- (9) Käesoleva otsusega ettenähtud meetmed on kooskõlas biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste säästlikkuse komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Vabatahtliku kavaga „Biomass Biofuels Sustainability voluntary scheme (2BSVs)“ (edaspidi „kava“), mis esitati komisjonile tunnustamiseks 22. juunil 2021, tõendatakse kava alusel auditeeritud kütuste puhul järgmist:

- a) biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste saadetised vastavad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 ja 10 sätestatud säästlikkuse kriteeriumidele;
- b) ettevõtjad järgivad nõuet sisestada kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 4 liidu või riiklikku andmebaasi täpset teavet transpordis kasutatavate taastuvkütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste kohta.

Samuti sisaldab kava täpseid andmeid direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 10 kohase kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kohta niivõrd, kuivõrd sellega tagatakse, et järelevalveahela alguses asuvatelt ettevõtjatelt pärinev kogu asjakohane teave edastatakse järelevalveahela lõpuosas olevatele ettevõtjatele.

Artikkel 2

Otsus kehtib viis aastat alates selle jõustumisest. Juhul kui komisjonile 22. juunil 2021 tunnustamiseks esitatud kava sisu muudetakse selliselt, et see võib mõjutada käesoleva otsuse alust, tuleb sellistest muudatustest komisjonile viivitamata teatada. Komisjon hindab teatatud muudatusi, et teha kindlaks, kas kava hõlmab endiselt piisaval määral neid säästlikkuse kriteeriume, mille alusel seda tunnustatakse.

Artikkel 3

Komisjon võib käesoleva otsuse kehtetuks tunnistada muu hulgas siis, kui:

- a) on selgelt tõendatud, et kavaga ei ole rakendatud käesoleva otsuse seisukohast olulisi aspekte, või kui kõnealuste aspektide osas on toimunud raskeid ja struktuurseid rikkumisi;
- b) kava raames ei esitata komisjonile direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõike 5 kohaseid iga-aastaseid aruandeid;
- c) kui kavaga ei rakendata sõltumatu auditi standardeid ja muid nõudeid, mis on sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõikes 8 osutatud rakendusaktides, või kava muude elementide parandusi, mida peetakse jätkuva tunnustamise seisukohast oluliseks.

Artikkel 4

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 8. aprill 2022

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2022/600,**8. aprill 2022,**

vabatahtliku kava „Bonsucro EU“ tunnustamise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001 biokütuste, vedelate biokütuste, biomasskütuste, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste kütuste ning ringlusse võetud süsinikupõhiste kütuste jaoks sätestatud nõuete täitmise tõendamisel

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 30 lõiget 4,

ning arvestades järgmist:

- (1) Direktiiviga (EL) 2018/2001 on kehtestatud nõuded teatavatele kütustele, nimelt biokütustele, vedelatele biokütustele, biomasskütustele, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlusse võetud süsinikupõhiste kütustele, tagamaks, et neid saab direktiivis sätestatud eesmärkide saavutamisel arvesse võtta üksnes juhul, kui need on toodetud säästvalt ja tänu neile jääb fossiilkütustega võrreldes märkimisväärne kasvuhoonegaaside heide tekkimata. Esiteks on direktiivi artiklis 29 sätestatud biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heide vähendamise kriteeriumid ning direktiivi artikliga 26 ja komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2019/807 ⁽²⁾ on kehtestatud kriteeriumid, mille alusel määratakse ühelt poolt kindlaks, milliste biokütuste, vedelate biokütuste või biomasskütuste lähteainete maakasutuse kaudse muutuse risk on suur, ning teiselt poolt määratakse kindlaks, milliseid maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga biokütuseid, vedelaid biokütuseid või biomasskütuseid, mis vastavad teatavatele tingimustele, võib sertifitseerida maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga kütustena. Teiseks on direktiivi artikli 25 lõikes 2 sätestatud kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kriteeriumid transpordis kasutatavatele muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlusse võetud süsinikupõhiste kütustele. Kolmandaks nõutakse direktiivi artikli 28 lõikes 2, et ettevõtjad sisestaksid liidu andmebaasi teabe teatavate transpordis kasutatavate taastuvkütuste (biokütused, biogaas ning muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelad ja gaasilised kütused) ja ringlusse võetud süsinikupõhiste kütustega tehtud tehingute säästlikkuse näitajate kohta.
- (2) Direktiivis on sätestatud ka reeglid, kuidas arvutada seda, milline on taastuvelektri osakaal transpordisektori eesmärkide saavutamisel. Eelkõige on direktiivi artikli 27 lõikes 3 sätestatud reeglid sellise arvutuse tegemiseks nii juhul, kui elektrienergiat kasutatakse otse elektrisõidukite käitamiseks, kui ka siis, kui seda kasutatakse muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste transpordikütuste tootmiseks.
- (3) Biokütustele, vedelatele biokütustele, biomasskütustele, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlusse võetud süsinikupõhiste kütustele kehtestatud reeglite täitmise kontrollimiseks võivad liikmesriigid kasutada vabatahtlikke kavasid. Vabatahtlikel kavadel on olnud oluline roll tõendite esitamisel selle kohta, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/28/EÜ ⁽³⁾ sätestatud biokütuste ja vedelate biokütuste säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heide vähendamise kriteeriumid on täidetud. Direktiiviga (EL) 2018/2001 laiendati vabatahtlike kavade rolli. Esiteks võib nendega nüüd tõendada kõigi biomassist toodetud kütuste, sealhulgas gaasiliste ja tahkete kütuste vastavust direktiivis (EL) 2018/2001 sätestatud säästlikkuse kriteeriumidele ning anda täpseid andmeid kasvuhoonegaaside heide vähendamise kohta. Teiseks võib nendega tõendada muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste transpordikütuste ja ringlusevõetud süsinikupõhiste kütuste vastavust kasvuhoonegaaside heide vähendamise kriteeriumidele. Kolmandaks võib nendega tõendada, et järgitakse direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 27 lõikes 3 sätestatud reegleid, mis on kehtestatud taastuvelektri osakaalu arvutamiseks transpordisektoris. Neljandaks võib

⁽¹⁾ ELT L 328, 21.12.2018, lk 82.

⁽²⁾ Komisjoni 13. märtsi 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/807, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001 selliste maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga lähteainete kindlaksmääramise osas, mille tootmise ala on märkimisväärselt laienenud suure süsinikuvaruga maale, ning maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimise osas (ELT L 133, 21.5.2019, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta ning direktiivide 2001/77/EÜ ja 2003/30/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 140, 5.6.2009, lk 16).

nendega tõendada, et ettevõtjad sisestavad kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 4 liidu või riiklikku andmebaasi täpset teavet teatavate transpordis kasutatavate taastuvkütuste ja ringlusse võetud süsinikupõhiste kütuste kohta. Viieandaks võib neid kasutada maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimiseks. Komisjon võib otsustada, et vabatahtlikud riiklikud või rahvusvahelised kavad võivad teenida kõiki või osa neist eesmärkidest.

- (4) Kui ettevõtja esitab tunnustamisotsusega hõlmatud ulatuses tõendid või andmed, mis näitavad säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumide täitmist ja mis on saadud vastavalt komisjoni tunnustatud vabatahtlikule kavale, ei tohiks liikmesriik tarnijalt täiendavaid tõendeid nõuda.
- (5) 18. veebruaril 2021 esitati komisjonile taotlus tunnustada direktiivi artikli 30 lõike 4 alusel vabatahtlikku kava „Bonsucro EU“. Selle taotluse alusel andis komisjon kavale hinnangu, milles tehti kindlaks mõned muutmist vajavad küsimused. 23. juunil 2021. aastal uuesti esitatud kavas käsitleti neid küsimusi õigesti. Kava hõlmab suhkruroost saadava biomassi lähteaineid ning esimese põlvkonna bioetanooli ja tselluloosietanooli, mida toodetakse suhkruroorooost ja selle jääkidest, ning suhkruroo pressimisjäätmetest toodetud biomasskütuseid.
- (6) Vabatahtliku kava „Bonsucro EU“ hindamisel leidis komisjon, et see hõlmab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 sätestatud säästlikkuskriteeriume nõuetekohaselt ja sisaldab samas ka täpseid andmeid direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 10 kohase kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kohta ning sellega rakendatakse massibilansi meetodit kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuetega. Hindamisel ei võetud arvesse direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõike 8 kohaselt vastu võetavat tulevast rakendusakti säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumide ning maakasutuse kaudse muutuse väikese riski kriteeriumide kontrollimise eeskirjade kohta. Seetõttu hinnatakse vabatahtlikku kava „Bonsucro EU“ uuesti, kui selline rakendusakt vastu võetakse.
- (7) Vabatahtliku kava „Bonsucro EU“ hindamise käigus leiti, et see vastab nõuetekohastele usaldusväärsuse, läbipaistvuse ja sõltumatu auditi standarditele ning selles järgitakse direktiivi (EL) 2018/2001 V ja VI lisas esitatud metodoloogilisi nõudeid.
- (8) Tunnustatud kava tuleks teha kättesaadavaks komisjoni EUROPA veebisaidil vabatahtlike kavade jaotises.
- (9) Käesoleva otsusega ettenähtud meetmed on kooskõlas biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste säästlikkuse komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Vabatahtliku kavaga „Bonsucro EU“ (edaspidi „kava“), mis esitati komisjonile tunnustamiseks 23. juunil 2021, tõendatakse kava alusel auditeeritud kütuste puhul järgmist:

- a) biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste saadetised vastavad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 ja 10 sätestatud säästlikkuse kriteeriumidele;
- b) ettevõtjad järgivad nõuet sisestada kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 4 liidu või riiklikku andmebaasi täpset teavet transpordis kasutatavate taastuvkütuste ja ringlusse võetud süsinikupõhiste kütuste kohta;
- c) biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste saadetised vastavad maakasutuse kaudse muutuse väikese riski kriteeriumidele, mis on sätestatud delegeeritud määruses (EL) 2019/807.

Samuti sisaldab kava täpseid andmeid direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 10 kohase kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kohta niivõrd, kuivõrd sellega tagatakse, et järelevalveahela alguses asuvatelt ettevõtjatelt pärinev kogu asjakohane teave edastatakse järelevalveahela lõpuosas olevatele ettevõtjatele.

Artikkel 2

Otsus kehtib viis aastat alates selle jõustumisest. Juhul kui komisjonile 23. juunil 2021 tunnustamiseks esitatud kava sisu muudetakse selliselt, et see võib mõjutada käesoleva otsuse alust, tuleb sellistest muudatustest komisjonile viivitamata teatada. Komisjon hindab teatatud muudatusi, et teha kindlaks, kas kava hõlmab endiselt piisaval määral neid säästlikkuse kriteeriume, mille alusel seda tunnustatakse.

Artikkel 3

Komisjon võib käesoleva otsuse kehtetuks tunnistada muu hulgas siis, kui:

- a) on selgelt tõendatud, et kavaga ei ole rakendatud käesoleva otsuse seisukohast olulisi aspekte, või kui kõnealuste aspektide osas on toimunud raskeid ja struktuurseid rikkumisi;
- b) kava raames ei esitata komisjonile direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõike 5 kohaseid iga-aastaseid aruandeid;
- c) kui kavaga ei rakendata sõltumatu auditi standardeid ja muid nõudeid, mis on sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõikes 8 osutatud rakendusaktides, või kava muude elementide parandusi, mida peetakse jätkuva tunnustamise seisukohast oluliseks.

Artikkel 4

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 8. aprill 2022

Komisjoni nimel

president

Ursula VON DER LEYEN

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2022/601,**8. aprill 2022,**

vabatahtliku kava „Better Biomass“ tunnustamise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001 biokütuste, vedelate biokütuste, biomasskütuste, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste kütuste ning ringlusse võetud süsinikupõhiste kütuste jaoks sätestatud nõuete täitmise tõendamisel

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 30 lõiget 4,

ning arvestades järgmist:

- (1) Direktiiviga (EL) 2018/2001 on kehtestatud nõuded teatavatele kütustele, nimelt biokütustele, vedelatele biokütustele, biomasskütustele, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlusse võetud süsinikupõhiste kütustele, tagamaks, et neid saab direktiivis sätestatud eesmärkide saavutamisel arvesse võtta üksnes juhul, kui need on toodetud säästvalt ja tänu neile jääb fossiilkütustega võrreldes märkimisväärne kasvuhoonegaaside heide tekkimata. Esiteks on direktiivi artiklis 29 sätestatud biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumid ning direktiivi artikliga 26 ja komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2019/807 ⁽²⁾ on kehtestatud kriteeriumid, mille alusel määratakse ühelt poolt kindlaks, milliste biokütuste, vedelate biokütuste või biomasskütuste lähteainete maakasutuse kaudse muutuse risk on suur, ning teiselt poolt määratakse kindlaks, milliseid maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga biokütuseid, vedelaid biokütuseid või biomasskütuseid, mis vastavad teatavatele tingimustele, võib sertifitseerida maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga kütustena. Teiseks on direktiivi artikli 25 lõikes 2 sätestatud kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kriteeriumid transpordis kasutatavatele muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlusse võetud süsinikupõhiste kütustele. Kolmandaks nõutakse direktiivi artikli 28 lõikes 2, et ettevõtjad sisestaksid liidu andmebaasi teabe transpordis kasutatavate taastuvkütuste (biokütused, biogaas ning muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelad ja gaasilised kütused) ja ringlusse võetud süsinikupõhiste kütustega tehtud tehingute säästlikkuse näitajate kohta.
- (2) Direktiivis on sätestatud ka reeglid, kuidas arvutada seda, milline on taastuvelektri osakaal transpordisektori eesmärkide saavutamisel. Eelkõige on direktiivi artikli 27 lõikes 3 sätestatud reeglid sellise arvutuse tegemiseks nii juhul, kui elektrienergiat kasutatakse otse elektrisõidukite käitamiseks, kui ka siis, kui seda kasutatakse muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste transpordikütuste tootmiseks.
- (3) Biokütustele, vedelatele biokütustele, biomasskütustele, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlusse võetud süsinikupõhiste kütustele kehtestatud reeglite täitmise kontrollimiseks võivad liikmesriigid kasutada vabatahtlikke kavasid. Vabatahtlikel kavadel on olnud oluline roll tõendite esitamisel selle kohta, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/28/EÜ ⁽³⁾ sätestatud biokütuste ja vedelate biokütuste säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumid on täidetud. Direktiiviga (EL) 2018/2001 laiendati vabatahtlike kavade rolli. Esiteks võib nendega nüüd tõendada kõigi biomassist toodetud kütuste, sealhulgas gaasiliste ja tahkete kütuste vastavust direktiivis (EL) 2018/2001 sätestatud säästlikkuse kriteeriumidele ning anda täpseid andmeid kasvuhoonegaaside heite vähendamise kohta. Teiseks võib nendega tõendada muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste transpordikütuste ja ringlusevõetud süsinikupõhiste kütuste vastavust kasvuhoonegaaside heite vähendamise

⁽¹⁾ ELT L 328, 21.12.2018, lk 82.⁽²⁾ Komisjoni 13. märtsi 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/807, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001 selliste maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga lähteainete kindlaksmääramise osas, mille tootmise ala on märkimisväärselt laienenud suure süsinikuvaruga maale, ning maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimise osas (ELT L 133, 21.5.2019, lk 1).⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta ning direktiivide 2001/77/EÜ ja 2003/30/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 140, 5.6.2009, lk 16).

kriteeriumidele. Kolmandaks võib nendega tõendada, et järgitakse direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 27 lõikes 3 sätestatud reegleid, mis on kehtestatud taastuvelektri osakaalu arvutamiseks transpordisektoris. Neljandaks võib nendega tõendada, et ettevõtjad sisestavad kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 4 liidu või riiklikku andmebaasi täpset teavet transpordis kasutatavate taastuvkütuste ja ringlusse võetud süsinikupõhiste kütuste kohta. Viiesandaks võib neid kasutada maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimiseks. Komisjon võib otsustada, et vabatahtlikud riiklikud või rahvusvahelised kavad võivad teenida kõiki või osa neist eesmärkidest.

- (4) Kui ettevõtja esitab tunnustamisotsusega hõlmatud ulatuses tõendid või andmed, mis näitavad säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumide täitmist ja mis on saadud vastavalt komisjoni tunnustatud vabatahtlikule kavale, ei tohiks liikmesriik tarnijalt täiendavaid tõendeid nõuda.
- (5) 19. detsembril 2020 esitati komisjonile taotlus tunnustada direktiivi artikli 30 lõike 4 alusel vabatahtlikku kava „Better Biomass“. Selle taotluse alusel andis komisjon kavale hinnangu, milles tehti kindlaks mõned muutmist vajavad küsimused. 2. juulil 2021. aastal uuesti esitatud kavas käsitleti neid küsimusi õigesti. See kava hõlmab kõiki lähteaineid, sh jäätmeid ja jääke ning kogu järelevalveahelat.
- (6) Vabatahtliku kava „Better Biomass“ hindamisel leidis komisjon, et see hõlmab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 sätestatud säästlikkuskriteeriume nõuetekohaselt ja sisaldab samas ka täpseid andmeid direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 10 kohase kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kohta ning sellega rakendatakse massibilansi meetodit kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuetega. Hindamisel ei võetud arvesse direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõike 8 kohaselt vastu võetavat tulevast rakendusakti säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumide ning maakasutuse kaudse muutuse väikese riski kriteeriumide kontrollimise eeskirjade kohta ega delegeeritud õigusakte, mis võetakse vastu kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 5. Seetõttu hinnatakse vabatahtlikku kava „Better Biomass“ uuesti, kui sellised rakendusaktid ja delegeeritud õigusaktid vastu võetakse.
- (7) Vabatahtliku kava „Better Biomass“ hindamise käigus leiti, et see vastab nõuetekohastele usaldusväärsuse, läbipaistvuse ja sõltumatu auditi standarditele ning selles järgitakse ka direktiivi (EL) 2018/2001 V ja VI lisas esitatud metodoloogilisi nõudeid.
- (8) Tunnustatud kava tuleks teha kättesaadavaks komisjoni EUROPA veebisaidil vabatahtlike kavade jaotises.
- (9) Käesoleva otsusega ettenähtud meetmed on kooskõlas biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste säästlikkuse komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Vabatahtliku kavaga „Better Biomass“ (edaspidi „kava“), mis esitati komisjonile tunnustamiseks 2. juulil 2021, tõendatakse kava alusel auditeeritud kütuste puhul järgmist:

- a) biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste saadetised vastavad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 ja 10 sätestatud säästlikkuse kriteeriumidele;
- b) ettevõtjad järgivad nõuet sisestada kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 4 liidu või riiklikku andmebaasi täpset teavet transpordis kasutatavate taastuvkütuste ja ringlusse võetud süsinikupõhiste kütuste kohta.

Samuti sisaldab kava täpseid andmeid direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 10 kohase kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kohta niivõrd, kuivõrd sellega tagatakse, et järelevalveahela alguses asuvatelt ettevõtjatelt pärinev kogu asjakohane teave edastatakse järelevalveahela lõpuosas olevatele ettevõtjatele.

Artikkel 2

Otsus kehtib viis aastat alates selle jõustumisest. Juhul kui komisjonile 2. juulil 2021 tunnustamiseks esitatud kava sisu muudetakse selliselt, et see võib mõjutada käesoleva otsuse alust, tuleb sellistest muudatustest komisjonile viivitamata teatada. Komisjon hindab teatatud muudatusi, et teha kindlaks, kas kava hõlmab endiselt piisaval määral neid säästlikkuse kriteeriume, mille alusel seda tunnustatakse.

Artikkel 3

Komisjon võib käesoleva otsuse kehtetuks tunnistada muu hulgas siis, kui:

- a) on selgelt tõendatud, et kavaga ei ole rakendatud käesoleva otsuse seisukohast olulisi aspekte, või kui kõnealuste aspektide osas on toimunud raskeid ja struktuurseid rikkumisi;
- b) kava raames ei esitata komisjonile direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõike 5 kohaseid iga-aastaseid aruandeid;
- c) kui kavaga ei rakendata sõltumatu auditi standardeid ja muid nõudeid, mis on sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõikes 8 osutatud rakendusaktides, või kava muude elementide parandusi, mida peetakse jätkuva tunnustamise seisukohast oluliseks.

Artikkel 4

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 8. aprill 2022

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2022/602,**8. aprill 2022,**

vabatahtliku kava „International Sustainability & Carbon Certification- ISCC EU“ tunnustamise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001 biokütuste, vedelate biokütuste, biomasskütuste, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste kütuste ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste jaoks sätestatud nõuete täitmise tõendamisel

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 30 lõiget 4,

ning arvestades järgmist:

- (1) Direktiiviga (EL) 2018/2001 on kehtestatud nõuded teatavatele kütustele, nimelt biokütustele, vedelatele biokütustele, biomasskütustele, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütustele, tagamaks, et neid saab direktiivis sätestatud eesmärkide saavutamisel arvesse võtta üksnes juhul, kui need on toodetud säästvalt ja tänu neile jääb fossiilkütustega võrreldes märkimisväärne kasvuhooonegaaside heide tekkimata. Esiteks on direktiivi artiklis 29 sätestatud biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste säästlikkuse ja kasvuhooonegaaside heite vähendamise kriteeriumid ning direktiivi artikliga 26 ja komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2019/807 ⁽²⁾ on kehtestatud kriteeriumid, mille alusel määratakse ühelt poolt kindlaks, milliste biokütuste, vedelate biokütuste või biomasskütuste lähteainete maakasutuse kaudse muutuse risk on suur, ning teiselt poolt määratakse kindlaks, milliseid maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga biokütuseid, vedelaid biokütuseid või biomasskütuseid, mis vastavad teatavatele tingimustele, võib sertifitseerida maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga kütustena. Teiseks on direktiivi artikli 25 lõikes 2 sätestatud kasvuhooonegaaside heitkoguste vähendamise kriteeriumid transpordis kasutatavatele muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütustele. Kolmandaks nõutakse direktiivi artikli 28 lõikes 2, et ettevõtjad sisestaksid liidu andmebaasi teabe teatavate transpordis kasutatavate taastuvkütuste (biokütused, biogaas ning muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelad ja gaasilised kütused) ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütustega tehtud tehingute säästlikkuse näitajate kohta.
- (2) Direktiivis on sätestatud ka reeglid, kuidas arvutada seda, milline on taastuvelektri osakaal transpordisektori eesmärkide saavutamisel. Eelkõige on direktiivi artikli 27 lõikes 3 sätestatud reeglid sellise arvutuse tegemiseks nii juhul, kui elektrienergiat kasutatakse otse elektrisõidukite käitamiseks, kui ka siis, kui seda kasutatakse muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste transpordikütuste tootmiseks.
- (3) Biokütustele, vedelatele biokütustele, biomasskütustele, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütustele kehtestatud reeglite täitmise kontrollimiseks võivad liikmesriigid kasutada vabatahtlikke kavasid. Vabatahtlikel kavadel on olnud oluline roll tõendite esitamisel selle kohta, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/28/EÜ ⁽³⁾ sätestatud biokütuste ja vedelate biokütuste säästlikkuse ja kasvuhooonegaaside heite vähendamise kriteeriumid on täidetud. Direktiiviga (EL) 2018/2001 laiendati vabatahtlike kavade rolli. Esiteks võib nendega nüüd tõendada kõigi biomassist toodetud kütuste, sealhulgas gaasiliste ja tahkete kütuste vastavust direktiivis (EL) 2018/2001 sätestatud säästlikkuse kriteeriumidele ning anda täpseid andmeid kasvuhooonegaaside heite vähendamise kohta. Teiseks võib nendega tõendada muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste transpordikütuste ja ringlusevõetud süsinikupõhiste kütuste vastavust kasvuhooonegaaside heite vähendamise kriteeriumidele. Kolmandaks võib nendega tõendada, et järgitakse direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 27 lõikes 3 sätestatud reegleid, mis on kehtestatud taastuvelektri osakaalu arvutamiseks transpordisektoris. Neljandaks võib

⁽¹⁾ ELT L 328, 21.12.2018, lk 82.

⁽²⁾ Komisjoni 13. märtsi 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/807, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001 selliste maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga lähteainete kindlaksmääramise osas, mille tootmise ala on märkimisväärselt laienenud suure süsinikuvaruga maale, ning maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimise osas (ELT L 133, 21.5.2019, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta ning direktiivide 2001/77/EÜ ja 2003/30/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 140, 5.6.2009, lk 16).

nendega tõendada, et ettevõtjad sisestavad kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 4 liidu või riiklikku andmebaasi täpset teavet transpordis kasutatavate taastuvkütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste kohta. Viiendaks võib neid kasutada maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimiseks. Komisjon võib otsustada, et vabatahtlikud riiklikud või rahvusvahelised kavad võivad teenida kõiki või osa neist eesmärkidest.

- (4) Kui ettevõtja esitab tunnustamisotsusega hõlmatud ulatuses tõendid või andmed, mis näitavad säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumide täitmist ja mis on saadud vastavalt komisjoni tunnustatud vabatahtlikule kavale, ei tohiks liikmesriik tarnijalt täiendavaid tõendeid nõuda.
- (5) 17. detsembril 2020 esitati komisjonile taotlus tunnustada direktiivi artikli 30 lõike 4 alusel vabatahtlikku kava „International Sustainability & Carbon Certification“. Selle taotluse alusel andis komisjon kavale hinnangu, milles tehti kindlaks mõned muutmist vajavad küsimused. 23. juunil 2021. aastal uuesti esitatud kavas käsitleti neid küsimusi õigesti. See kava hõlmab kõiki lähteaineid, sh jäätmeid ja jääke ning kogu järelevalveahelat.
- (6) Vabatahtliku kava „International Sustainability & Carbon Certification- ISCC EU“ hindamisel leidis komisjon, et see hõlmab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 sätestatud säästlikkuskriteeriume nõuetekohaselt ja sisaldab samas ka täpseid andmeid direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 10 kohase kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kohta ning sellega rakendatakse massibilansi meetodit kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuetega. Hindamisel ei võetud arvesse direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõike 8 kohaselt vastu võetavat tulevast rakendusakti säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumide ning maakasutuse kaudse muutuse väikese riski kriteeriumide kontrollimise eeskirjade kohta ega delegeeritud õigusakte, mis võetakse vastu kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 5. Seetõttu hinnatakse vabatahtlikku kava „ISCC“ uuesti, kui sellised rakendusaktid ja delegeeritud õigusaktid vastu võetakse.
- (7) Vabatahtliku kava „International Sustainability & Carbon Certification“ hindamise käigus leiti, et see vastab nõuetekohastele usaldusväärsuse standarditele ning samuti järgitakse selles direktiivi (EL) 2018/2001 V ja VI lisas esitatud metodoloogilisi nõudeid.
- (8) Tunnustatud kava tuleks teha kättesaadavaks komisjoni EUROPA veebisaidil vabatahtlike kavade jaotises.
- (9) Käesoleva otsusega ettenähtud meetmed on kooskõlas biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste säästlikkuse komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Vabatahtliku kavaga „International Sustainability & Carbon Certification“ (edaspidi „kava“), mis esitati komisjonile tunnustamiseks 14. juunil 2021, tõendatakse kava alusel auditeeritud kütuste puhul järgmist:

- a) biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste saadetised vastavad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 ja 10 sätestatud säästlikkuse kriteeriumidele;
- b) ettevõtjad järgivad nõuet sisestada kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 4 liidu või riiklikku andmebaasi täpset teavet transpordis kasutatavate taastuvkütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste kohta;
- c) biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste saadetised vastavad maakasutuse kaudse muutuse väikese riski kriteeriumidele, mis on sätestatud delegeeritud määruses (EL) 2019/807.

Samuti sisaldab kava täpseid andmeid direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 10 kohase kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kohta niivõrd, kuivõrd sellega tagatakse, et järelevalveahela alguses asuvatelt ettevõtjatelt pärinev kogu asjakohane teave edastatakse järelevalveahela lõpuosas olevatele ettevõtjatele.

Artikkel 2

Otsus kehtib viis aastat alates selle jõustumisest. Juhul kui komisjonile 14. juunil 2021 tunnustamiseks esitatud kava sisu muudetakse selliselt, et see võib mõjutada käesoleva otsuse alust, tuleb sellistest muudatustest komisjonile viivitamata teatada. Komisjon hindab teatatud muudatusi, et teha kindlaks, kas kava hõlmab endiselt piisaval määral neid säästlikkuse kriteeriume, mille alusel seda tunnustatakse.

Artikkel 3

Komisjon võib käesoleva otsuse kehtetuks tunnistada muu hulgas siis, kui:

- a) on selgelt tõendatud, et kavaga ei ole rakendatud käesoleva otsuse seisukohast olulisi aspekte, või kui kõnealuste aspektide osas on toimunud raskeid ja struktuurseid rikkumisi;
- b) kava raames ei esitata komisjonile direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõike 5 kohaseid iga-aastaseid aruandeid;
- c) kui kavaga ei rakendata sõltumatu auditi standardeid ja muid nõudeid, mis on sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõikes 8 osutatud rakendusaktides, või kava muude elementide parandusi, mida peetakse jätkuva tunnustamise seisukohast oluliseks.

Artikkel 4

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 8. aprill 2022

Komisjoni nimel

president

Ursula VON DER LEYEN

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2022/603,**8. aprill 2022,**

kava „KZR INiG“ tunnustamise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001 biokütuste, vedelate biokütuste, biomasskütuste, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste kütuste ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste jaoks sätestatud nõuete täitmise tõendamisel

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 30 lõiget 4,

ning arvestades järgmist:

- (1) Direktiiviga (EL) 2018/2001 on kehtestatud nõuded teatavatele kütustele, nimelt biokütustele, vedelatele biokütustele, biomasskütustele, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütustele, tagamaks, et neid saab direktiivis sätestatud eesmärkide saavutamisel arvesse võtta üksnes juhul, kui need on toodetud säästvalt ja tänu neile jääb fossiilkütustega võrreldes märkimisväärne kasvuhoonegaaside heide tekkimata. Esiteks on direktiivi artiklis 29 sätestatud biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heide vähendamise kriteeriumid ning direktiivi artikliga 26 ja komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2019/807 ⁽²⁾ on kehtestatud kriteeriumid, mille alusel määratakse ühelt poolt kindlaks, milliste biokütuste, vedelate biokütuste või biomasskütuste lähteainete maakasutuse kaudse muutuse risk on suur, ning teiselt poolt määratakse kindlaks, milliseid maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga biokütuseid, vedelaid biokütuseid või biomasskütuseid, mis vastavad teatavatele tingimustele, võib sertifitseerida maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga kütustena. Teiseks on direktiivi artikli 25 lõikes 2 sätestatud kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kriteeriumid transpordis kasutatavatele muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütustele. Kolmandaks nõutakse direktiivi artikli 28 lõikes 2, et ettevõtjad sisestaksid liidu andmebaasi teabe teatavate transpordis kasutatavate taastuvkütuste (biokütused, biogaas ning muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelad ja gaasilised kütused) ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütustega tehtud tehingute säästlikkuse näitajate kohta.
- (2) Direktiivis on sätestatud ka reeglid, kuidas arvutada seda, milline on taastuvelektri osakaal transpordisektori eesmärkide saavutamisel. Eelkõige on direktiivi artikli 27 lõikes 3 sätestatud reeglid sellise arvutuse tegemiseks nii juhul, kui elektrienergiat kasutatakse otse elektrisõidukite käitamiseks, kui ka siis, kui seda kasutatakse muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste transpordikütuste tootmiseks.
- (3) Biokütustele, vedelatele biokütustele, biomasskütustele, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütustele kehtestatud reeglite täitmise kontrollimiseks võivad liikmesriigid kasutada vabatahtlikke kavaseid. Vabatahtlikel kavadel on olnud oluline roll tõendite esitamisel selle kohta, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/28/EÜ (taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta) ⁽³⁾ sätestatud biokütuste ja vedelate biokütuste säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heide vähendamise kriteeriumid on täidetud. Direktiiviga (EL) 2018/2001 laiendati vabatahtlike kavade rolli. Esiteks võib nendega nüüd tõendada kõigi biomassist toodetud kütuste, sealhulgas gaasiliste ja tahkete kütuste vastavust direktiivis (EL) 2018/2001 sätestatud säästlikkuse kriteeriumidele ning anda täpseid andmeid kasvuhoonegaaside heide vähendamise kohta. Teiseks võib nendega tõendada muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste transpordikütuste ja ringlusevõetud süsinikupõhiste kütuste vastavust kasvuhoonegaaside heide vähendamise kriteeriumidele. Kolmandaks võib nendega tõendada, et järgitakse direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 27 lõikes 3 sätestatud reegleid, mis on kehtestatud taastuvelektri osakaalu arvutamiseks transpordisektoris. Neljandaks võib nendega tõendada, et ettevõtjad sisestavad

⁽¹⁾ ELT L 328, 21.12.2018, lk 82.

⁽²⁾ Komisjoni 13. märtsi 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/807, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001 selliste maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga lähteainete kindlaksmääramise osas, mille tootmise ala on märkimisväärselt laienenud suure süsinikuvaruga maale, ning maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimise osas (ELT L 133, 21.5.2019, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta ning direktiivide 2001/77/EÜ ja 2003/30/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 140, 5.6.2009, lk 16).

kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 4 liidu või riiklikku andmebaasi täpset teavet transpordis kasutatavate taastuvkütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste kohta. Viiendaks võib neid kasutada maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimiseks. Komisjon võib otsustada, et vabatahtlikud riiklikud või rahvusvahelised kavad võivad teenida kõiki või osa neist eesmärkidest.

- (4) Kui ettevõtja esitab tunnustamisotsusega hõlmatud ulatuses tõendid või andmed, mis näitavad säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumide täitmist ja mis on saadud vastavalt komisjoni tunnustatud vabatahtlikule kavale, ei tohiks liikmesriik tarnijalt täiendavaid tõendeid nõuda.
- (5) 28. augustil 2020 esitati komisjonile taotlus tunnustada direktiivi artikli 30 lõike 4 alusel vabatahtlikku kava „KZR INiG“. Selle taotluse alusel andis komisjon kavale hinnangu, milles tehti kindlaks mõned muutmist vajavad küsimused. 25. juunil 2021. aastal uuesti esitatud kavas käsitleti neid küsimusi õigesti. See kava hõlmab kõiki lähteaineid, sh jäätmeid ja jääke ning kogu järelevalveahelat (biometaani puhul kuni tootmisüksuseni).
- (6) See hõlmab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 sätestatud säästlikkuskriteeriume nõuetekohaselt ja sisaldab samas ka täpseid andmeid direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 10 kohase kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kohta ning sellega rakendatakse massibilansi meetodit kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuetega. Hindamisel ei võetud arvesse direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõike 8 kohaselt vastu võetavat tulevast rakendusakti säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumide ning maakasutuse kaudse muutuse väikese riski kriteeriumide kontrollimise eeskirjade kohta ega delegeeritud õigusakte, mis võetakse vastu kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 5. Seetõttu hinnatakse vabatahtlikku kava „KZR INiG“ uuesti, kui sellised rakendusaktid ja delegeeritud õigusaktid vastu võetakse.
- (7) Vabatahtliku kava „KZR INiG“ hindamise käigus leiti, et see vastab nõuetekohastele usaldusväärsuse, läbipaistvuse ja sõltumatu auditi standarditele ning selles järgitakse direktiivi (EL) 2018/2001 V ja VI lisas esitatud metodoloogilisi nõudeid.
- (8) Tunnustatud kava tuleks teha kättesaadavaks komisjoni EUROPA veebisaidil vabatahtlike kavade jaotises.
- (9) Käesoleva otsusega ettenähtud meetmed on kooskõlas biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste säästlikkuse komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Vabatahtliku kavaga „KZR INiG“ (edaspidi „kava“), mis esitati komisjonile tunnustamiseks 25. juunil 2021, tõendatakse kava alusel auditeeritud kütuste puhul järgmist:

- a) biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste saadetised vastavad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 ja 10 sätestatud säästlikkuse kriteeriumidele;
- b) ettevõtjad järgivad nõuet sisestada kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 4 liidu või riiklikku andmebaasi täpset teavet transpordis kasutatavate taastuvkütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste kohta.

Samuti sisaldab kava täpseid andmeid direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 10 kohase kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kohta niivõrd, kuivõrd sellega tagatakse, et järelevalveahela alguses asuvatelt ettevõtjatelt pärinev kogu asjakohane teave edastatakse järelevalveahela lõpuosas olevatele ettevõtjatele.

Artikkel 2

Otsus kehtib viis aastat alates selle jõustumisest. Juhul kui komisjonile 25. juunil 2021 tunnustamiseks esitatud kava sisu muudetakse selliselt, et see võib mõjutada käesoleva otsuse alust, tuleb sellistest muudatustest komisjonile viivitamata teatada. Komisjon hindab teatatud muudatusi, et teha kindlaks, kas kava hõlmab endiselt piisaval määral neid säästlikkuse kriteeriume, mille alusel seda tunnustatakse.

Artikkel 3

Komisjon võib käesoleva otsuse kehtetuks tunnistada muu hulgas siis, kui:

- a) on selgelt tõendatud, et kavaga ei ole rakendatud käesoleva otsuse seisukohast olulisi aspekte, või kui kõnealuste aspektide osas on toimunud raskeid ja struktuurseid rikkumisi;
- b) kava raames ei esitata komisjonile direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõike 5 kohaseid iga-aastaseid aruandeid;
- c) kui kavaga ei rakendata sõltumatu auditi standardeid ja muid nõudeid, mis on sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõikes 8 osutatud rakendusaktides, või kava muude elementide parandusi, mida peetakse jätkuva tunnustamise seisukohast oluliseks.

Artikkel 4

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 8. aprill 2022

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2022/604,**8. aprill 2022,**

vabatahtliku kava „Red Tractor Farm Assurance Crops and Sugar Beet Scheme“ tunnustamise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001 biokütuste, vedelate biokütuste, biomasskütuste, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste kütuste ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste jaoks sätestatud nõuete täitmise tõendamisel

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 30 lõiget 4,

ning arvestades järgmist:

- (1) Direktiiviga (EL) 2018/2001 on kehtestatud nõuded teatavatele kütustele, nimelt biokütustele, vedelatele biokütustele, biomasskütustele, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütustele, tagamaks, et neid saab direktiivis sätestatud eesmärkide saavutamisel arvesse võtta üksnes juhul, kui need on toodetud säästvalt ja tänu neile jääb fossiilkütustega võrreldes märkimisväärne kasvuhoonegaaside heide tekkimata. Esiteks on direktiivi artiklis 29 sätestatud biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heide vähendamise kriteeriumid ning direktiivi artikliga 26 ja komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2019/807 ⁽²⁾ on kehtestatud kriteeriumid, mille alusel määratakse ühelt poolt kindlaks, milliste biokütuste, vedelate biokütuste või biomasskütuste lähteainete maakasutuse kaudse muutuse risk on suur, ning teiselt poolt määratakse kindlaks, milliseid maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga biokütuseid, vedelaid biokütuseid või biomasskütuseid, mis vastavad teatavatele tingimustele, võib sertifitseerida maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga kütustena. Teiseks on direktiivi artikli 25 lõikes 2 sätestatud kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kriteeriumid transpordis kasutatavatele muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütustele. Kolmandaks nõutakse direktiivi artikli 28 lõikes 2, et ettevõtjad sisestaksid liidu andmebaasi teabe transpordis kasutatavate taastuvkütuste (biokütused, biogaas ning muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelad ja gaasilised kütused) ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütustega tehtud tehingute säästlikkuse näitajate kohta.
- (2) Direktiivis on sätestatud ka reeglid, kuidas arvutada seda, milline on taastuvelektri osakaal transpordisektori eesmärkide saavutamisel. Eelkõige on direktiivi artikli 27 lõikes 3 sätestatud sellise arvutuse tegemiseks nii juhul, kui elektrienergiat kasutatakse otse elektrisõidukite käitamiseks, kui ka siis, kui seda kasutatakse muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste transpordikütuste tootmiseks.
- (3) Biokütustele, vedelatele biokütustele, biomasskütustele, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütustele kehtestatud reeglite täitmise kontrollimiseks võivad liikmesriigid kasutada vabatahtlikke kavasid. Vabatahtlikel kavadel on olnud oluline roll tõendite esitamisel selle kohta, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/28/EÜ ⁽³⁾ sätestatud biokütuste ja vedelate biokütuste säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heide vähendamise kriteeriumid on täidetud. Direktiiviga (EL) 2018/2001 laiendati vabatahtlike kavade rolli. Esiteks võib nendega nüüd tõendada kõigi biomassist toodetud kütuste, sealhulgas gaasiliste ja tahkete kütuste vastavust direktiivis (EL) 2018/2001 sätestatud säästlikkuse kriteeriumidele ning anda täpseid andmeid kasvuhoonegaaside heide vähendamise kohta. Teiseks võib nendega tõendada muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste transpordikütuste ja ringlusevõetud süsinikupõhiste kütuste vastavust kasvuhoonegaaside heide vähendamise kriteeriumidele. Kolmandaks võib nendega tõendada, et järgitakse direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 27 lõikes 3 sätestatud reegleid, mis on kehtestatud taastuvelektri osakaalu arvutamiseks transpordisektoris. Neljandaks võib nendega tõendada, et ettevõtjad sisestavad kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 4 liidu või

⁽¹⁾ ELT L 328, 21.12.2018, lk 82.

⁽²⁾ Komisjoni 13. märtsi 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/807, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001 selliste maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga lähteainete kindlaksmääramise osas, mille tootmise ala on märkimisväärselt laienenud suure süsinikuvaruga maale, ning maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimise osas (ELT L 133, 21.5.2019, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta ning direktiivide 2001/77/EÜ ja 2003/30/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 140, 5.6.2009, lk 16).

riiklikku andmebaasi täpset teavet teatavate transpordis kasutatavate taastuvkütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste kohta. Viimaks võib neid kasutada maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimiseks. Komisjon võib otsustada, et vabatahtlikud riiklikud või rahvusvahelised kavad võivad teenida kõiki või osa neist eesmärkidest.

- (4) Kui ettevõtja esitab tunnustamisotsusega hõlmatud ulatuses tõendid või andmed, mis näitavad säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumide täitmist ja mis on saadud vastavalt komisjoni tunnustatud vabatahtlikule kavale, ei tohiks liikmesriik tarnijalt täiendavaid tõendeid nõuda.
- (5) 24. veebruaril 2021 esitati komisjonile taotlus tunnustada direktiivi artikli 30 lõike 4 alusel vabatahtlikku kava „Red Tractor Farm Assurance Crops and Sugar Beet Scheme“. Selle taotluse alusel andis komisjon kavale hinnangu, milles tehti kindlaks mõned muutmist vajavad küsimused. 23. juunil 2021. aastal uuesti esitatud kavas käsitleti neid küsimusi õigesti. Kavas käsitletakse Ühendkuningriigis toodetavaid biokütuseid, mida saadakse seguna kasvatamiseks sobivatest põllumajanduskultuuridest ja suhkruppeedist (välja arvatud jäätmed ja jäägid), alates põllumajandusettevõtte värvast kuni põllumajandusliku biomassi esimese tarnekohani.
- (6) Vabatahtliku kava „Red Tractor Farm Assurance Crops and Sugar Beet Scheme“ hindamisel leidis komisjon, et see hõlmab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 3–5 sätestatud säästlikkuskriteeriume nõuetekohaselt ning sellega rakendatakse massibilansi meetodit kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuetega. Direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 10 kohaldamisel ettevõtjate kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumidele vastavuse kontrollimine ei kuulu „Red Tractor Farm Assurance Crops and Sugar Beet Scheme“ sertifitseerimise kohaldamisalasse. Hindamisel ei võetud arvesse direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõike 8 kohaselt vastu võetavat tulevast rakendusakti säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumide ning maakasutuse kaudse muutuse väikese riski kriteeriumide kontrollimise eeskirjade kohta. Seepärast hinnatakse sellise rakendusakti vastuvõtmisel „Red Tractor Farm Assurance Crops and Sugar Beet Scheme“ kava uuesti.
- (7) Vabatahtliku kava „Red Tractor Farm Assurance Crops and Sugar Beet Scheme“ hindamisel leiti, et see vastab asjakohastele usaldusväärsuse, läbipaistvuse ja sõltumatu auditi standarditele kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõikega 8.
- (8) Tunnustatud kava tuleks teha kättesaadavaks komisjoni EUROPA veebisaidil vabatahtlike kavade jaotises.
- (9) Käesoleva otsusega ettenähtud meetmed on kooskõlas biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste säästlikkuse komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Vabatahtliku kavaga „Red Tractor“ (edaspidi „kava“), mis esitati komisjonile tunnustamiseks 23. juunil 2021, tõendatakse kava alusel auditeeritud kütuste puhul järgmist:

- a) biokütuste saadetised vastavad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 3–5 sätestatud säästlikkuse kriteeriumidele;
- b) ettevõtjad järgivad nõuet sisestada kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 4 liidu või riiklikku andmebaasi täpset teavet transpordis kasutatavate taastuvkütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste kohta.

Artikkel 2

Otsus kehtib viis aastat alates selle jõustumisest. Juhul kui komisjonile 23. juunil 2021 tunnustamiseks esitatud kava sisu muudetakse selliselt, et see võib mõjutada käesoleva otsuse alust, tuleb sellistest muudatustest komisjonile viivitamata teatada. Komisjon hindab teatatud muudatusi, et teha kindlaks, kas kava hõlmab endiselt piisaval määral neid säästlikkuse kriteeriume, mille alusel seda tunnustatakse.

Artikkel 3

Komisjon võib käesoleva otsuse kehtetuks tunnistada muu hulgas siis, kui:

- a) on selgelt tõendatud, et kavaga ei ole rakendatud käesoleva otsuse seisukohast olulisi aspekte, või kui kõnealuste aspektide osas on toimunud raskeid ja struktuurseid rikkumisi;
- b) kava raames ei esitata komisjonile direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõike 5 kohaseid iga-aastaseid aruandeid;
- c) kui kavaga ei rakendata sõltumatu auditi standardeid ja muid nõudeid, mis on sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõikes 8 osutatud rakendusaktides, või kava muude elementide parandusi, mida peetakse jätkuva tunnustamise seisukohast oluliseks.

Artikkel 4

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 8. aprill 2022

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2022/605,**8. aprill 2022,**

vabatahtliku kava „REDCert-EU“ tunnustamise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001 biokütuste, vedelate biokütuste, biomasskütuste, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste kütuste ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste jaoks sätestatud nõuete täitmise tõendamisel

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 30 lõiget 4,

ning arvestades järgmist:

- (1) Direktiiviga (EL) 2018/2001 on kehtestatud nõuded teatavatele kütustele, nimelt biokütustele, vedelatele biokütustele, biomasskütustele, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütustele, tagamaks, et neid saab direktiivis sätestatud eesmärkide saavutamisel arvesse võtta üksnes juhul, kui need on toodetud säästvalt ja tänu neile jääb fossiilkütustega võrreldes märkimisväärne kasvuhoonegaaside heide tekkimata. Esiteks on direktiivi artiklis 29 sätestatud biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heide vähendamise kriteeriumid ning direktiivi artikliga 26 ja komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2019/807 ⁽²⁾ on kehtestatud kriteeriumid, mille alusel määratakse ühelt poolt kindlaks, milliste biokütuste, vedelate biokütuste või biomasskütuste lähteainete maakasutuse kaudse muutuse risk on suur, ning teiselt poolt määratakse kindlaks, milliseid maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga biokütuseid, vedelaid biokütuseid või biomasskütuseid, mis vastavad teatavatele tingimustele, võib sertifitseerida maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga kütustena. Teiseks on direktiivi artikli 25 lõikes 2 sätestatud kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kriteeriumid transpordis kasutatavatele muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütustele. Kolmandaks nõutakse direktiivi artikli 28 lõikes 2, et ettevõtjad sisestaksid liidu andmebaasi teabe transpordis kasutatavate taastuvkütuste (biokütused, biogaas ning muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelad ja gaasilised kütused) ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütustega tehtud tehingute säästlikkuse näitajate kohta.
- (2) Direktiivis on sätestatud ka reeglid, kuidas arvutada seda, milline on taastuvelektri osakaal transpordisektori eesmärkide saavutamisel. Eelkõige on direktiivi artikli 27 lõikes 3 sätestatud reeglid sellise arvutuse tegemiseks nii juhul, kui elektrienergiat kasutatakse otse elektrisõidukite käitamiseks, kui ka siis, kui seda kasutatakse muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste transpordikütuste tootmiseks.
- (3) Biokütustele, vedelatele biokütustele, biomasskütustele, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütustele kehtestatud reeglite täitmise kontrollimiseks võivad liikmesriigid kasutada vabatahtlikke kavasid. Vabatahtlikel kavadel on olnud oluline roll tõendite esitamisel selle kohta, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/28/EÜ ⁽³⁾ sätestatud biokütuste ja vedelate biokütuste säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heide vähendamise kriteeriumid on täidetud. Direktiiviga (EL) 2018/2001 laiendati vabatahtlike kavade rolli. Esiteks võib nendega nüüd tõendada kõigi biomassist toodetud kütuste, sealhulgas gaasiliste ja tahkete kütuste vastavust direktiivis (EL) 2018/2001 sätestatud säästlikkuse kriteeriumidele ning anda täpseid andmeid kasvuhoonegaaside heide vähendamise kohta. Teiseks võib nendega tõendada muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste transpordikütuste ja ringlusevõetud süsinikupõhiste kütuste vastavust kasvuhoonegaaside heide vähendamise kriteeriumidele. Kolmandaks võib nendega tõendada, et järgitakse direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 27 lõikes 3 sätestatud reegleid, mis on kehtestatud taastuvelektri osakaalu arvutamiseks transpordisektoris. Neljandaks võib

⁽¹⁾ ELT L 328, 21.12.2018, lk 82.⁽²⁾ Komisjoni 13. märtsi 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/807, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001 selliste maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga lähteainete kindlaksmääramise osas, mille tootmise ala on märkimisväärselt laienenud suure süsinikuvaruga maale, ning maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimise osas (ELT L 133, 21.5.2019, lk 1).⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta ning direktiivide 2001/77/EÜ ja 2003/30/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 140, 5.6.2009, lk 16).

nendega tõendada, et ettevõtjad sisestavad kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 4 liidu või riiklikku andmebaasi täpset teavet teatavate transpordis kasutatavate taastuvkütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste kohta. Viieandaks võib neid kasutada maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimiseks. Komisjon võib otsustada, et vabatahtlikud riiklikud või rahvusvahelised kavad võivad teenida kõiki või osa neist eesmärkidest.

- (4) Kui ettevõtja esitab tunnustamisotsusega hõlmatud ulatuses tõendid või andmed, mis näitavad säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumide täitmist ja mis on saadud vastavalt komisjoni tunnustatud vabatahtlikule kavale, ei tohiks liikmesriik tarnijalt täiendavaid tõendeid nõuda.
- (5) 15. detsembril 2020 esitati komisjonile taotlus tunnustada direktiivi artikli 30 lõike 4 alusel vabatahtlikku kava „REDcert-EU“. Selle taotluse alusel andis komisjon kavale hinnangu, milles tehti kindlaks mõned muutmist vajavad küsimused. 18. juunil 2021. aastal uuesti esitatud kavas käsitleti neid küsimusi õigesti. Kava hõlmab kõiki lähteaineid, sealhulgas jäätmeid ja jääke, ning kogu järelevalveahelat (biometaani puhul alates tootmisüksusest kuni tarbimiskohani).
- (6) Vabatahtliku kava „REDcert-EU“ hindamisel leidis komisjon, et see hõlmab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 sätestatud säästlikkuskriteeriume nõuetekohaselt ja sisaldab samas ka täpseid andmeid direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 10 kohase kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kohta ning sellega rakendatakse massibilansi meetodit kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuetega. Hindamisel ei võetud arvesse direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõike 8 kohaselt vastu võetavat tulevast rakendusakti säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumide ning maakasutuse kaudse muutuse väikese riski kriteeriumide kontrollimise eeskirjade kohta ega delegeeritud õigusakte, mis võetakse vastu kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 5. Seetõttu hinnatakse vabatahtlikku kava „REDcert-EU“ uuesti, kui sellised rakendusaktid ja delegeeritud õigusaktid vastu võetakse.
- (7) Vabatahtliku kava „REDcert-EUD“ hindamise käigus leiti, et see vastab nõuetekohastele usaldusväärsuse, läbipaistvuse ja sõltumatu auditi standarditele ning selles järgitakse ka direktiivi (EL) 2018/2001 V ja VI lisas esitatud metodoloogilisi nõudeid.
- (8) Tunnustatud kava tuleks teha kättesaadavaks komisjoni EUROPA veebisaidil vabatahtlike kavade jaotises.
- (9) Käesoleva otsusega ettenähtud meetmed on kooskõlas biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste säästlikkuse komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Vabatahtliku kavaga „REDcert-EU“ (edaspidi „kava“), mis esitati komisjonile tunnustamiseks 18. juunil 2021, tõendatakse kava alusel auditeeritud kütuste puhul järgmist:

- a) biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste saadetised vastavad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 ja 10 sätestatud säästlikkuskriteeriumidele;
- b) ettevõtjad järgivad nõuet sisestada kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 4 liidu või riiklikku andmebaasi täpset teavet transpordis kasutatavate taastuvkütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste kohta.

Samuti sisaldab kava täpseid andmeid direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 10 kohase kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kohta niivõrd, kuivõrd sellega tagatakse, et järelevalveahela alguses asuvatelt ettevõtjatelt pärinev kogu asjakohane teave edastatakse järelevalveahela lõpuosas olevatele ettevõtjatele.

Artikkel 2

Otsus kehtib viis aastat alates selle jõustumisest. Juhul kui komisjonile 18. juunil 2021 tunnustamiseks esitatud kava sisu muudetakse selliselt, et see võib mõjutada käesoleva otsuse alust, tuleb sellistest muudatustest komisjonile viivitamata teatada. Komisjon hindab teatatud muudatusi, et teha kindlaks, kas kava hõlmab endiselt piisaval määral neid säästlikkuse kriteeriume, mille alusel seda tunnustatakse.

Artikkel 3

Komisjon võib käesoleva otsuse kehtetuks tunnistada muu hulgas siis, kui:

- a) on selgelt tõendatud, et kavaga ei ole rakendatud käesoleva otsuse seisukohast olulisi aspekte, või kui kõnealuste aspektide osas on toimunud raskeid ja struktuurseid rikkumisi;
- b) kava raames ei esitata komisjonile direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõike 5 kohaseid iga-aastaseid aruandeid;
- c) kui kavaga ei rakendata sõltumatu auditi standardeid ja muid nõudeid, mis on sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõikes 8 osutatud rakendusaktides, või kava muude elementide parandusi, mida peetakse jätkuva tunnustamise seisukohast oluliseks.

Artikkel 4

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 8. aprill 2022

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2022/606,**8. aprill 2022,**

vabatahtliku kava „Round Table on Responsible Soy with EU RED Requirements (RTRS EU RED)“ tunnustamise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001 biokütuste, vedelate biokütuste, biomasskütuste, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste kütuste ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste jaoks sätestatud nõuete täitmise tõendamisel

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 30 lõiget 4,

ning arvestades järgmist:

- (1) Direktiiviga (EL) 2018/2001 on kehtestatud nõuded teatavatele kütustele, nimelt biokütustele, vedelatele biokütustele, biomasskütustele, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütustele, tagamaks, et neid saab direktiivis sätestatud eesmärkide saavutamisel arvesse võtta üksnes juhul, kui need on toodetud säästvalt ja tänu neile jääb fossiilkütustega võrreldes märkimisväärne kasvuhoonegaaside heide tekkimata. Esiteks on direktiivi artiklis 29 sätestatud biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heide vähendamise kriteeriumid ning direktiivi artikliga 26 ja komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2019/807 ⁽²⁾ on kehtestatud kriteeriumid, mille alusel määratakse ühelt poolt kindlaks, milliste biokütuste, vedelate biokütuste või biomasskütuste lähteainete maakasutuse kaudse muutuse risk on suur, ning teiselt poolt määratakse kindlaks, milliseid maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga biokütuseid, vedelaid biokütuseid või biomasskütuseid, mis vastavad teatavatele tingimustele, võib sertifitseerida maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga kütustena. Teiseks on direktiivi artikli 25 lõikes 2 sätestatud kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kriteeriumid transpordis kasutatavatele muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütustele. Kolmandaks nõutakse direktiivi artikli 28 lõikes 2, et ettevõtjad sisestaksid liidu andmebaasi teabe transpordis kasutatavate taastuvkütuste (biokütused, biogaas ning muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelad ja gaasilised kütused) ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütustega tehtud tehingute säästlikkuse näitajate kohta.
- (2) Direktiivis (EL) 2018/2001 on sätestatud ka reeglid, kuidas arvutada seda, milline on taastuvelektri osakaal transpordisektori eesmärkide saavutamisel. Eelkõige on direktiivi artikli 27 lõikes 3 sätestatud reeglid sellise arvutuse tegemiseks nii juhul, kui elektrienergiat kasutatakse otse elektrisõidukite käitamiseks, kui ka siis, kui seda kasutatakse muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste transpordikütuste tootmiseks.
- (3) Biokütustele, vedelatele biokütustele, biomasskütustele, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütustele kehtestatud reeglite täitmise kontrollimiseks võivad liikmesriigid kasutada vabatahtlikke kavasid. Vabatahtlikel kavadel on olnud oluline roll tõendite esitamisel selle kohta, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/28/EÜ ⁽³⁾ sätestatud biokütuste ja vedelate biokütuste säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heide vähendamise kriteeriumid on täidetud. Direktiiviga (EL) 2018/2001 laiendati vabatahtlike kavade rolli. Esiteks võib nendega nüüd tõendada kõigi biomassist toodetud kütuste, sealhulgas gaasiliste ja tahkete kütuste vastavust direktiivis (EL) 2018/2001 sätestatud säästlikkuse kriteeriumidele ning anda täpseid andmeid kasvuhoonegaaside heide vähendamise kohta. Teiseks võib nendega tõendada muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste transpordikütuste ja ringlusevõetud süsinikupõhiste kütuste vastavust kasvuhoonegaaside heide vähendamise kriteeriumidele. Kolmandaks võib nendega tõendada, et järgitakse direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 27 lõikes 3 sätestatud reegleid, mis on kehtestatud taastuvelektri osakaalu arvutamiseks transpordisektoris. Neljandaks võib

⁽¹⁾ ELT L 328, 21.12.2018, lk 82.

⁽²⁾ Komisjoni 13. märtsi 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/807, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001 selliste maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga lähteainete kindlaksmääramise osas, mille tootmise ala on märkimisväärselt laienenud suure süsinikuvaruga maale, ning maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimise osas (ELT L 133, 21.5.2019, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta ning direktiivide 2001/77/EÜ ja 2003/30/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 140, 5.6.2009, lk 16).

nendega tõendada, et ettevõtjad sisestavad kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 4 liidu või riiklikku andmebaasi täpset teavet transpordis kasutatavate taastuvkütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste kohta. Viiendaks võib neid kasutada maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimiseks. Komisjon võib otsustada, et vabatahtlikud riiklikud või rahvusvahelised kavad võivad teenida kõiki või osa neist eesmärkidest.

- (4) Kui ettevõtja esitab tunnustamisotsusega hõlmatud ulatuses tõendid või andmed, mis näitavad säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumide täitmist ja mis on saadud vastavalt komisjoni tunnustatud vabatahtlikule kavale, ei tohiks liikmesriik tarnijalt täiendavaid tõendeid nõuda.
- (5) 22. novembril 2020 esitati komisjonile taotlus tunnustada direktiivi artikli 30 lõike 4 alusel vabatahtlikku kava „RTRS EU RED“. Selle taotluse alusel andis komisjon kavale hinnangu, milles tehti kindlaks mõned muutmist vajavad küsimused. 24. juunil 2021. aastal uuesti esitatud kavas käsitleti neid küsimusi õigesti. See kava hõlmab sojast saadava biomassi lähteaineid, v.a jäätmed ja jäägid, ning kogu järelevalveahelat.
- (6) Vabatahtliku kava „RTRS EU RED“ hindamisel leidis komisjon, et see hõlmab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 3–5 sätestatud säästlikkuskriteeriume nõuetekohaselt ja sisaldab samas ka täpseid andmeid direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 10 kohase kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kohta ning sellega rakendatakse massibilansi meetodit kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuetega. Hindamisel ei võetud arvesse direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõike 8 kohaselt vastu võetavat tulevast rakendusakti säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumide ning maakasutuse kaudse muutuse väikese riski kriteeriumide kontrollimise eeskirjade kohta ega delegeeritud õigusakte, mis võetakse vastu kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 5. Seetõttu hinnatakse vabatahtlikku kava „RTRS EU RED“ uuesti, kui sellised rakendusaktid ja delegeeritud õigusaktid vastu võetakse.
- (7) Kava „RTRS EU RED“ hindamise käigus leiti, et see vastab nõuetekohastele usaldusväärsuse, läbipaistvuse ja sõltumatu auditi standarditele ning selles järgitakse direktiivi (EL) 2018/2001 V lisas esitatud metodoloogilisi nõudeid.
- (8) Tunnustatud kava tuleks teha kättesaadavaks komisjoni EUROPA veebisaidil vabatahtlike kavade jaotises.
- (9) Käesoleva otsusega ettenähtud meetmed on kooskõlas biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste säästlikkuse komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Kavaga „RTRS EU RED“ (edaspidi „kava“), mis esitati komisjonile tunnustamiseks 24. juunil 2021, tõendatakse kava alusel auditeeritud kütuste puhul järgmist:

- a) biokütusesaadetised vastavad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 3–5 ja 10 sätestatud säästlikkuskriteeriumidele;
- b) ettevõtjad järgivad nõuet sisestada kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 4 liidu või riiklikku andmebaasi täpset teavet transpordis kasutatavate taastuvkütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste kohta.

Samuti sisaldab kava täpseid andmeid direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 10 kohase kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kohta niivõrd, kuivõrd sellega tagatakse, et järelevalveahela alguses asuvatelt ettevõtjatelt pärinev kogu asjakohane teave edastatakse järelevalveahela lõpuosas olevatele ettevõtjatele.

Artikkel 2

Otsus kehtib viis aastat alates selle jõustumisest. Juhul kui komisjonile 24. juunil 2021 tunnustamiseks esitatud kava sisu muudetakse selliselt, et see võib mõjutada käesoleva otsuse alust, tuleb sellistest muudatustest komisjonile viivitamata teatada. Komisjon hindab teatatud muudatusi, et teha kindlaks, kas kava hõlmab endiselt piisaval määral neid säästlikkuse kriteeriume, mille alusel seda tunnustatakse.

Artikkel 3

Komisjon võib käesoleva otsuse kehtetuks tunnistada muu hulgas siis, kui:

- a) on selgelt tõendatud, et kavaga ei ole rakendatud käesoleva otsuse seisukohast olulisi aspekte, või kui kõnealuste aspektide osas on toimunud raskeid ja struktuurseid rikkumisi;
- b) kava raames ei esitata komisjonile direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõike 5 kohaseid iga-aastaseid aruandeid;
- c) kui kavaga ei rakendata sõltumatu auditi standardeid ja muid nõudeid, mis on sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõikes 8 osutatud rakendusaktides, või kava muude elementide parandusi, mida peetakse jätkuva tunnustamise seisukohast oluliseks.

Artikkel 4

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 8. aprill 2022

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2022/607,**8. aprill 2022,**

vabatahtliku kava „Roundtable on Sustainable Biomaterials (RSB) EU RED“ tunnustamise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001 biokütuste, vedelate biokütuste, biomasskütuste, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste kütuste ning ringlusse võetud süsinikupõhiste kütuste jaoks sätestatud nõuete täitmise tõendamisel

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 30 lõiget 4,

ning arvestades järgmist:

- (1) Direktiiviga (EL) 2018/2001 on kehtestatud nõuded teatavatele kütustele, nimelt biokütustele, vedelatele biokütustele, biomasskütustele, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlusse võetud süsinikupõhiste kütustele, tagamaks, et neid saab direktiivis sätestatud eesmärkide saavutamisel arvesse võtta üksnes juhul, kui need on toodetud säästvalt ja tänu neile jääb fossiilkütustega võrreldes märkimisväärne kasvuhoonegaaside heide tekkimata. Esiteks on direktiivi artiklis 29 sätestatud biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heide vähendamise kriteeriumid ning direktiivi artikliga 26 ja komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2019/807 ⁽²⁾ on kehtestatud kriteeriumid, mille alusel määratakse ühelt poolt kindlaks, milliste biokütuste, vedelate biokütuste või biomasskütuste lähteainete maakasutuse kaudse muutuse risk on suur, ning teiselt poolt määratakse kindlaks, milliseid maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga biokütuseid, vedelaid biokütuseid või biomasskütuseid, mis vastavad teatavatele tingimustele, võib sertifitseerida maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga kütustena. Teiseks on direktiivi artikli 25 lõikes 2 sätestatud kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kriteeriumid transpordis kasutatavatele muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlusse võetud süsinikupõhiste kütustele. Kolmandaks nõutakse direktiivi artikli 28 lõikes 2, et ettevõtjad sisestaksid liidu andmebaasi teabe transpordis kasutatavate taastuvkütuste (biokütused, biogaas ning muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelad ja gaasilised kütused) ja ringlusse võetud süsinikupõhiste kütustega tehtud tehingute säästlikkuse näitajate kohta.
- (2) Direktiivis on sätestatud ka reeglid, kuidas arvutada seda, milline on taastuvelektri osakaal transpordisektori eesmärkide saavutamisel. Eelkõige on direktiivi artikli 27 lõikes 3 sätestatud reeglid sellise arvutuse tegemiseks nii juhul, kui elektrienergiat kasutatakse otse elektrisõidukite käitamiseks, kui ka siis, kui seda kasutatakse muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste transpordikütuste tootmiseks.
- (3) Biokütustele, vedelatele biokütustele, biomasskütustele, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlusse võetud süsinikupõhiste kütustele kehtestatud reeglite täitmise kontrollimiseks võivad liikmesriigid kasutada vabatahtlikke kavasid. Vabatahtlikel kavadel on olnud oluline roll tõendite esitamisel selle kohta, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/28/EÜ ⁽³⁾ sätestatud biokütuste ja vedelate biokütuste säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heide vähendamise kriteeriumid on täidetud. Direktiiviga (EL) 2018/2001 laiendati vabatahtlike kavade rolli. Esiteks võib nendega nüüd tõendada kõigi biomassist toodetud kütuste, sealhulgas gaasiliste ja tahkete kütuste vastavust direktiivis (EL) 2018/2001 sätestatud säästlikkuse kriteeriumidele ning anda täpseid andmeid kasvuhoonegaaside heide vähendamise kohta. Teiseks võib nendega tõendada muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste transpordikütuste ja ringlusevõetud süsinikupõhiste kütuste vastavust kasvuhoonegaaside heide vähendamise kriteeriumidele. Kolmandaks võib nendega tõendada, et järgitakse direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 27 lõikes 3 sätestatud reegleid, mis on kehtestatud taastuvelektri osakaalu arvutamiseks transpordisektoris. Neljandaks võib nendega tõendada, et ettevõtjad sisestavad kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 4 liidu või

⁽¹⁾ ELT L 328, 21.12.2018, lk 82.

⁽²⁾ Komisjoni 13. märtsi 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/807, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001 selliste maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga lähteainete kindlaksmääramise osas, mille tootmise ala on märkimisväärselt laienenud suure süsinikuvaruga maale, ning maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimise osas (ELT L 133, 21.5.2019, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta ning direktiivide 2001/77/EÜ ja 2003/30/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 140, 5.6.2009, lk 16).

riiklikku andmebaasi täpset teavet teatavate transpordis kasutatavate taastuvkütuste ja ringlusse võetud süsinikupõhiste kütuste kohta. Viimendaks võib neid kasutada maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimiseks. Komisjon võib otsustada, et vabatahtlikud riiklikud või rahvusvahelised kavad võivad teenida kõiki või osa neist eesmärkidest.

- (4) Kui ettevõtja esitab tunnustamisotsusega hõlmatud ulatuses tõendid või andmed, mis näitavad säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumide täitmist ja mis on saadud vastavalt komisjoni tunnustatud vabatahtlikule kavale, ei tohiks liikmesriik tarnijalt täiendavaid tõendeid nõuda.
- (5) 27. augustil 2020 esitati komisjonile taotlus tunnustada direktiivi artikli 30 lõike 4 alusel vabatahtlikku kava „Roundtable on Sustainable Biomaterials (RSB) EU RED“. Selle taotluse alusel andis komisjon kavale hinnangu, milles tehti kindlaks mõned muutmist vajavad küsimused. 24. juuni 2021. aastal uuesti esitatud kavas käsitleti neid küsimusi õigesti. See kava hõlmab kõiki lähteaineid, sh jäätmeid ja jääke ning kogu järelevalveahelat.
- (6) Vabatahtliku kava „Roundtable on Sustainable Biomaterials (RSB) EU RED“ hindamisel leidis komisjon, et see hõlmab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 sätestatud säästlikkuskriteeriume nõuetekohaselt ja sisaldab samas ka täpseid andmeid direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 10 kohase kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kohta ning sellega rakendatakse massibilansi meetodit kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuetega. Hindamisel ei võetud arvesse direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõike 8 kohaselt vastu võetavat tulevast rakendusakti säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumide ning maakasutuse kaudse muutuse väikese riski kriteeriumide kontrollimise eeskirjade kohta ega delegeeritud õigusakte, mis võetakse vastu kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 5. Seetõttu hinnatakse vabatahtlikku kava „RSB EU RED“ uuesti, kui sellised rakendusaktid ja delegeeritud õigusaktid vastu võetakse.
- (7) Vabatahtliku kava „Roundtable on Sustainable Biomaterials (RSB) EU RED“ hindamise käigus leiti, et see vastab nõuetekohastele usaldusväärsuse, läbipaistvuse ja sõltumatu auditi standarditele ning selles järgitakse ka direktiivi (EL) 2018/2001 V ja VI lisas esitatud metodoloogilisi nõudeid.
- (8) Tunnustatud kava tuleks teha kättesaadavaks komisjoni EUROPA veebisaidil vabatahtlike kavade jaotises.
- (9) Käesoleva otsusega ettenähtud meetmed on kooskõlas biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste säästlikkuse komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Kavaga „Roundtable on Sustainable Biomaterials (RSB) EU RED“ (edaspidi „kava“), mis esitati komisjonile tunnustamiseks 24. juunil 2021, tõendatakse kava alusel auditeeritud kütuste puhul järgmist:

- a) biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste saadetised vastavad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 ja 10 sätestatud säästlikkuse kriteeriumidele;
- b) ettevõtjad järgivad nõuet sisestada kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 4 liidu või riiklikku andmebaasi täpset teavet transpordis kasutatavate taastuvkütuste ja ringlusse võetud süsinikupõhiste kütuste kohta;
- c) biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste saadetised vastavad maakasutuse kaudse muutuse väikese riski kriteeriumidele, mis on sätestatud delegeeritud määruses (EL) 2019/807.

Samuti sisaldab kava täpseid andmeid direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 10 kohase kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kohta niivõrd, kuivõrd sellega tagatakse, et järelevalveahela alguses asuvatelt ettevõtjatelt pärinev kogu asjakohane teave edastatakse järelevalveahela lõpuosas olevatele ettevõtjatele.

Artikkel 2

Otsus kehtib viis aastat alates selle jõustumisest. Juhul kui komisjonile 24. juunil 2021 tunnustamiseks esitatud kava sisu muudetakse selliselt, et see võib mõjutada käesoleva otsuse alust, tuleb sellistest muudatustest komisjonile viivitamata teatada. Komisjon hindab teatatud muudatusi, et teha kindlaks, kas kava hõlmab endiselt piisaval määral neid säästlikkuse kriteeriume, mille alusel seda tunnustatakse.

Artikkel 3

Komisjon võib käesoleva otsuse kehtetuks tunnistada muu hulgas siis, kui:

- a) on selgelt tõendatud, et kavaga ei ole rakendatud käesoleva otsuse seisukohast olulisi aspekte, või kui kõnealuste aspektide osas on toimunud raskeid ja struktuurseid rikkumisi;
- b) kava raames ei esitata komisjonile direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõike 5 kohaseid iga-aastaseid aruandeid;
- c) kui kavaga ei rakendata sõltumatu auditi standardeid ja muid nõudeid, mis on sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõikes 8 osutatud rakendusaktides, või kava muude elementide parandusi, mida peetakse jätkuva tunnustamise seisukohast oluliseks.

Artikkel 4

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 8. aprill 2022

Komisjoni nimel

president

Ursula VON DER LEYEN

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2022/608,

8. aprill 2022,

kava „Scottish Quality Crops Farm Assurance Scheme (SQC)“ tunnustamise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001 biokütuste, vedelate biokütuste, biomasskütuste, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste kütuste ning ringlusse võetud süsinikupõhiste kütuste jaoks sätestatud nõuete täitmise tõendamisel

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 30 lõiget 4,

ning arvestades järgmist:

- (1) Direktiiviga (EL) 2018/2001 on kehtestatud nõuded teatavatele kütustele, nimelt biokütustele, vedelatele biokütustele, biomasskütustele, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlusse võetud süsinikupõhiste kütustele, tagamaks, et neid saab direktiivis sätestatud eesmärkide saavutamisel arvesse võtta üksnes juhul, kui need on toodetud säästvalt ja tänu neile jääb fossiilkütustega võrreldes märkimisväärne kasvuhoonegaaside heide tekkimata. Esiteks on direktiivi artiklis 29 sätestatud biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heide vähendamise kriteeriumid ning direktiivi artikliga 26 ja komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2019/807 ⁽²⁾ on kehtestatud kriteeriumid, mille alusel määratakse ühelt poolt kindlaks, milliste biokütuste, vedelate biokütuste või biomasskütuste lähteainete maakasutuse kaudse muutuse risk on suur, ning teiselt poolt määratakse kindlaks, milliseid maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga biokütuseid, vedelaid biokütuseid või biomasskütuseid, mis vastavad teatavatele tingimustele, võib sertifitseerida maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga kütustena. Teiseks on direktiivi artikli 25 lõikes 2 sätestatud kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kriteeriumid transpordis kasutatavatele muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlusse võetud süsinikupõhiste kütustele. Kolmandaks nõutakse direktiivi artikli 28 lõikes 2, et ettevõtjad sisestaksid liidu andmebaasi teabe transpordis kasutatavate taastuvkütuste (biokütused, biogaas ning muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelad ja gaasilised kütused) ja ringlusse võetud süsinikupõhiste kütustega tehtud tehingute säästlikkuse näitajate kohta.
- (2) Direktiivis on sätestatud ka reeglid, kuidas arvutada seda, milline on taastuvelektri osakaal transpordisektori eesmärkide saavutamisel. Eelkõige on direktiivi artikli 27 lõikes 3 sätestatud reeglid sellise arvutuse tegemiseks nii juhul, kui elektrienergiat kasutatakse otse elektrisõidukite käitamiseks, kui ka siis, kui seda kasutatakse muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste transpordikütuste tootmiseks.
- (3) Biokütustele, vedelatele biokütustele, biomasskütustele, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlusse võetud süsinikupõhiste kütustele kehtestatud reeglite täitmise kontrollimiseks võivad liikmesriigid kasutada vabatahtlikke kavasid. Vabatahtlikel kavadel on olnud oluline roll tõendite esitamisel selle kohta, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/28/EÜ ⁽³⁾ sätestatud biokütuste ja vedelate biokütuste säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heide vähendamise kriteeriumid on täidetud. Direktiiviga (EL) 2018/2001 laiendati vabatahtlike kavade rolli. Esiteks võib nendega nüüd tõendada kõigi biomassist toodetud kütuste, sealhulgas gaasiliste ja tahkete kütuste vastavust direktiivis (EL) 2018/2001 sätestatud säästlikkuse kriteeriumidele ning anda täpseid andmeid kasvuhoonegaaside heide vähendamise kohta. Teiseks võib nendega tõendada muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste transpordikütuste ja ringlusevõetud süsinikupõhiste kütuste vastavust kasvuhoonegaaside heide vähendamise kriteeriumidele. Kolmandaks võib nendega tõendada, et järgitakse direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 27 lõikes 3 sätestatud reegleid, mis on kehtestatud taastuvelektri osakaalu arvutamiseks transpordisektoris. Neljandaks võib nendega tõendada, et ettevõtjad sisestavad kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 4 liidu või

⁽¹⁾ ELT L 328, 21.12.2018, lk 82.

⁽²⁾ Komisjoni 13. märtsi 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/807, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001 selliste maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga lähteainete kindlaksmääramise osas, mille tootmise ala on märkimisväärselt laienenud suure süsinikuvaruga maale, ning maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimise osas (ELT L 133, 21.5.2019, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta ning direktiivide 2001/77/EÜ ja 2003/30/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 140, 5.6.2009, lk 16).

riiklikku andmebaasi täpset teavet teatavate transpordis kasutatavate taastuvkütuste ja ringlusse võetud süsinikupõhiste kütuste kohta. Viimaks võib neid kasutada maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimiseks. Komisjon võib otsustada, et vabatahtlikud riiklikud või rahvusvahelised kavad võivad teenida kõiki või osa neist eesmärkidest.

- (4) Kui ettevõtja esitab tunnustamisotsusega hõlmatud ulatuses tõendid või andmed, mis näitavad säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumide täitmist ja mis on saadud vastavalt komisjoni tunnustatud vabatahtlikule kavale, ei tohiks liikmesriik tarnijalt täiendavaid tõendeid nõuda.
- (5) 30. aprillil 2021 esitati komisjonile taotlus tunnustada direktiivi artikli 30 lõike 4 alusel kava „Scottish Quality Crops Farm Assurance Scheme (SQC)“. Selle taotluse alusel andis komisjon kavale hinnangu, milles tehti kindlaks mõned muutmist vajavad küsimused. 7. juunil 2021. aastal uuesti esitatud kavas käsitleti neid küsimusi õigesti. Kava hõlmab biokütuseid, mis saadakse Ühendkuningriigi põllumajandustootjate toodetavatest seguna kasvatamiseks sobivatest põllumajanduskultuuridest (v.a jäätmed ja jäägid), kuni nende põllukultuuride esimese üleandmiskohani.
- (6) Kava „Scottish Quality Crops Farm Assurance Scheme“ hindamisel leidis komisjon, et see hõlmab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 3–5 sätestatud säästlikkuskriteeriume nõuetekohaselt ja sellega rakendatakse massibilansi meetodit kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuetega. Kava „SQC“ alusel sertifitseerimise käigus ei kontrollita, kas ettevõtjad järgivad kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriume, mis on sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõikes 10. Hindamisel ei võetud arvesse direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõike 8 kohaselt vastu võetavat tulevast rakendusakti säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumide ning maakasutuse kaudse muutuse väikese riski kriteeriumide kontrollimise eeskirjade kohta. Seetõttu hinnatakse vabatahtlikku kava „SQC“ uuesti, kui sellised rakendusaktid ja delegeeritud õigusaktid vastu võetakse.
- (7) Kava „Scottish Quality Crops Farm Assurance Scheme“ hindamise käigus leiti, et see vastab nõuetekohastele usaldusväärsuse, läbipaistvuse ja sõltumatu auditi standarditele kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõikega 8.
- (8) Tunnustatud kava tuleks teha kättesaadavaks komisjoni EUROPA veebisaidil vabatahtlike kavade jaotises.
- (9) Käesoleva otsusega ettenähtud meetmed on kooskõlas biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste säästlikkuse komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Kavaga „Scottish Quality Crops Farm Assurance Scheme“ (edaspidi „kava“), mis esitati komisjonile tunnustamiseks 30. aprillil 2021, tõendatakse kava alusel auditeeritud kütuste puhul järgmist:

- a) biokütuste saadetised vastavad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 3–5 sätestatud säästlikkuskriteeriumidele;
- b) ettevõtjad järgivad nõuet sisestada kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 4 liidu või riiklikku andmebaasi täpset teavet transpordis kasutatavate taastuvkütuste ja ringlusse võetud süsinikupõhiste kütuste kohta.

Artikkel 2

Otsus kehtib viis aastat alates selle jõustumisest. Juhul kui komisjonile 7. juunil 2021 tunnustamiseks esitatud kava sisu muudetakse selliselt, et see võib mõjutada käesoleva otsuse alust, tuleb sellistest muudatustest komisjonile viivitamata teatada. Komisjon hindab teatatud muudatusi, et teha kindlaks, kas kava hõlmab endiselt piisaval määral neid säästlikkuse kriteeriume, mille alusel seda tunnustatakse.

Artikkel 3

Komisjon võib käesoleva otsuse kehtetuks tunnistada muu hulgas siis, kui:

- a) on selgelt tõendatud, et kavaga ei ole rakendatud käesoleva otsuse seisukohast olulisi aspekte, või kui kõnealuste aspektide osas on toimunud raskeid ja struktuurseid rikkumisi;
- b) kava raames ei esitata komisjonile direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõike 5 kohaseid iga-aastaseid aruandeid;
- c) kui kavaga ei rakendata sõltumatu auditi standardeid ja muid nõudeid, mis on sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõikes 8 osutatud rakendusaktides, või kava muude elementide parandusi, mida peetakse jätkuva tunnustamise seisukohast oluliseks.

Artikkel 4

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 8. aprill 2022

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2022/609,

8. aprill 2022,

vabatahtliku kava „SuRe“ (Sustainable Resources) tunnustamise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001 biokütuste, vedelate biokütuste, biomasskütuste, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste kütuste ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste jaoks sätestatud nõuete täitmise tõendamisel

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 30 lõiget 4,

ning arvestades järgmist:

- (1) Direktiiviga (EL) 2018/2001 on kehtestatud nõuded teatavatele kütustele, nimelt biokütustele, vedelatele biokütustele, biomasskütustele, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütustele, tagamaks, et neid saab direktiivis sätestatud eesmärkide saavutamisel arvesse võtta üksnes juhul, kui need on toodetud säästvalt ja tänu neile jääb fossiilkütustega võrreldes märkimisväärne kasvuhoonegaaside heide tekkimata. Esiteks on direktiivi artiklis 29 sätestatud biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heide vähendamise kriteeriumid ning direktiivi artikliga 26 ja komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2019/807 ⁽²⁾ on kehtestatud kriteeriumid, mille alusel määratakse ühelt poolt kindlaks, milliste biokütuste, vedelate biokütuste või biomasskütuste lähteainete maakasutuse kaudse muutuse risk on suur, ning teiselt poolt määratakse kindlaks, milliseid maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga biokütuseid, vedelaid biokütuseid või biomasskütuseid, mis vastavad teatavatele tingimustele, võib sertifitseerida maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga kütustena. Teiseks on direktiivi artikli 25 lõikes 2 sätestatud kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kriteeriumid transpordis kasutatavatele muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütustele. Kolmandaks nõutakse direktiivi artikli 28 lõikes 2, et ettevõtjad sisestaksid liidu andmebaasi teabe mõnede transpordis kasutatavate taastuvkütustega (biokütused, biogaas ning muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelad ja gaasilised kütused) ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütustega tehtud tehingute säästlikkuse näitajate kohta.
- (2) Direktiivis on sätestatud ka reeglid, kuidas arvutada seda, milline on taastuvelektri osakaal transpordisektori eesmärkide saavutamisel. Eelkõige on direktiivi artikli 27 lõikes 3 sätestatud reeglid sellise arvutuse tegemiseks nii juhul, kui elektrienergiat kasutatakse otse elektrisõidukite käitamiseks, kui ka siis, kui seda kasutatakse muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste transpordikütuste tootmiseks.
- (3) Biokütustele, vedelatele biokütustele, biomasskütustele, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütustele kehtestatud reeglite täitmise kontrollimiseks võivad liikmesriigid kasutada vabatahtlikke kavasid. Vabatahtlikel kavadel on olnud oluline roll tõendite esitamisel selle kohta, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/28/EÜ ⁽³⁾ sätestatud biokütuste ja vedelate biokütuste säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heide vähendamise kriteeriumid on täidetud. Direktiiviga (EL) 2018/2001 laiendati vabatahtlike kavade rolli. Esiteks võib nendega nüüd tõendada kõigi biomassist toodetud kütuste, sealhulgas gaasiliste ja tahkete kütuste vastavust direktiivis (EL) 2018/2001 sätestatud säästlikkuse kriteeriumidele ning anda täpseid andmeid kasvuhoonegaaside heide vähendamise kohta. Teiseks võib nendega tõendada muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste transpordikütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste vastavust kasvuhoonegaaside heide vähendamise kriteeriumidele. Kolmandaks võib nendega tõendada, et järgitakse direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 27 lõikes 3 sätestatud reegleid, mis on kehtestatud taastuvelektri osakaalu arvutamiseks transpordisektoris. Neljandaks võib nendega tõendada, et ettevõtjad sisestavad kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 4 liidu või

⁽¹⁾ ELT L 328, 21.12.2018, lk 82.

⁽²⁾ Komisjoni 13. märtsi 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/807, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001 selliste maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga lähteainete kindlaksmääramise osas, mille tootmise ala on märkimisväärselt laienenud suure süsinikuvaruga maale, ning maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimise osas (ELT L 133, 21.5.2019, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/28/EÜ, taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta ning direktiivide 2001/77/EÜ ja 2003/30/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 140, 5.6.2009, lk 16).

riiklikku andmebaasi täpset teavet teatavate transpordis kasutatavate taastuvkütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste kohta. Viimendaks võib neid kasutada maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimiseks. Komisjon võib otsustada, et vabatahtlikud riiklikud või rahvusvahelised kavad võivad teenida kõiki või osa neist eesmärkidest.

- (4) Kui ettevõtja esitab tunnustamisotsusega hõlmatud ulatuses tõendid või andmed, mis näitavad säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumide täitmist ja mis on saadud vastavalt komisjoni tunnustatud vabatahtlikule kavale, ei tohiks liikmesriik tarnijalt täiendavaid tõendeid nõuda.
- (5) 15. oktoobril 2020 esitati komisjonile taotlus tunnustada direktiivi artikli 30 lõike 4 alusel kava „SuRe“. Selle taotluse alusel andis komisjon kavale hinnangu, milles tehti kindlaks mõned muutmist vajavad küsimused. 29. juunil 2021. aastal uuesti esitatud kavas käsitleti neid küsimusi õigesti. See kava hõlmab kõiki lähteaineid, sh jäätmeid ja jääke, biomasskütuseid ning kogu järelevalveahelat.
- (6) Kava „SuRe“ hindamisel leidis komisjon, et see hõlmab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–7 sätestatud säästlikkuskriteeriume nõuetekohaselt ja sisaldab samas ka täpseid andmeid direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 10 kohase kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kohta ning sellega rakendatakse massibilansi meetodit kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuetega. Hindamisel ei võeta arvesse rakendusakte, mis edaspidi võetakse vastu kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõikega 8 ja artikli 30 lõikega 8 ning milles käsitletakse suuniseid direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 6 ja 7 sätestatud säästlikkuskriteeriumidele vastavuse tõendamiseks ning säästlikkuskriteeriumide ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumide ning maakasutuse kaudse muutuse väikese riski kriteeriumide kontrollimise eeskirju. Seetõttu hinnatakse kava „SuRe“ uuesti, kui sellised rakendusaktid vastu võetakse.
- (7) Kava „SuRe“ hindamise käigus leiti, et see vastab nõuetekohastele usaldusväärsuse, läbipaistvuse ja sõltumatu auditi standarditele ning selles järgitakse direktiivi (EL) 2018/2001 VI lisas esitatud metodoloogilisi nõudeid.
- (8) Tunnustatud kava tuleks teha kättesaadavaks komisjoni EUROPA veebisaidil vabatahtlike kavade jaotises.
- (9) Käesoleva otsusega ettenähtud meetmed on kooskõlas biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste säästlikkuse komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Kavaga „SuRe“ (edaspidi „kava“), mis esitati komisjonile tunnustamiseks 29. juunil 2021, tõendatakse kava alusel auditeeritud kütuste puhul järgmist:

- a) biomasskütuste saadetised vastavad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–7 ja lõikes 10 sätestatud säästlikkuskriteeriumidele;
- b) ettevõtjad järgivad nõuet sisestada kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 4 liidu või riiklikku andmebaasi täpset teavet transpordis kasutatavate taastuvkütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste kohta.

Samuti sisaldab kava täpseid andmeid direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 10 kohase kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kohta niivõrd, kuivõrd sellega tagatakse, et järelevalveahela alguses asuvatelt ettevõtjatelt pärinev kogu asjakohane teave edastatakse järelevalveahela lõpuosas olevatele ettevõtjatele.

Artikkel 2

Otsus kehtib viis aastat alates selle jõustumisest. Juhul kui komisjonile 29. juunil 2021 tunnustamiseks esitatud kava sisu muudetakse selliselt, et see võib mõjutada käesoleva otsuse alust, tuleb sellistest muudatustest komisjonile viivitamata teatada. Komisjon hindab teatatud muudatusi, et teha kindlaks, kas kava hõlmab endiselt piisaval määral neid säästlikkuse kriteeriume, mille alusel seda tunnustatakse.

Artikkel 3

Komisjon võib käesoleva otsuse kehtetuks tunnistada muu hulgas siis, kui:

- a) on selgelt tõendatud, et kavaga ei ole rakendatud käesoleva otsuse seisukohast olulisi aspekte, või kui kõnealuste aspektide osas on toimunud raskeid ja struktuurseid rikkumisi;
- b) kava raames ei esitata komisjonile direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõike 5 kohaseid iga-aastaseid aruandeid;
- c) kavaga ei rakendata sõltumatu auditi standardeid ega muid nõudeid, mis on sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõikes 8 või artikli 30 lõikes 8 osutatud rakendusaktides, või kava muude elementide parandusi, mida peetakse jätkuva tunnustamise seisukohast oluliseks.

Artikkel 4

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 8. aprill 2022

Komisjoni nimel

president

Ursula VON DER LEYEN

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2022/610,**8. aprill 2022,**

vabatahtliku kava „Trade Assurance Scheme for Combinable Crops (TASCC)“ tunnustamise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001 biokütuste, vedelate biokütuste, biomasskütuste, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste kütuste ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste jaoks sätestatud nõuete täitmise tõendamisel

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 30 lõiget 4,

ning arvestades järgmist:

- (1) Direktiiviga (EL) 2018/2001 on kehtestatud nõuded teatavatele kütustele, nimelt biokütustele, vedelatele biokütustele, biomasskütustele, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütustele, tagamaks, et neid saab direktiivis sätestatud eesmärkide saavutamisel arvesse võtta üksnes juhul, kui need on toodetud säästvalt ja tänu neile jääb fossiilkütustega võrreldes märkimisväärne kasvuhoonegaaside heide tekkimata. Esiteks on direktiivi artiklis 29 sätestatud biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heide vähendamise kriteeriumid ning direktiivi artikliga 26 ja komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2019/807 ⁽²⁾ on kehtestatud kriteeriumid, mille alusel määratakse ühelt poolt kindlaks, milliste biokütuste, vedelate biokütuste või biomasskütuste lähteainete maakasutuse kaudse muutuse risk on suur, ning teiselt poolt määratakse kindlaks, milliseid maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga biokütuseid, vedelaid biokütuseid või biomasskütuseid, mis vastavad teatavatele tingimustele, võib sertifitseerida maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga kütustena. Teiseks on direktiivi artikli 25 lõikes 2 sätestatud kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kriteeriumid transpordis kasutatavatele muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütustele. Kolmandaks nõutakse direktiivi artikli 28 lõikes 2, et ettevõtjad sisestaksid liidu andmebaasi teabe mõnede transpordis kasutatavate taastuvkütustega (biokütused, biogaas ning muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelad ja gaasilised kütused) ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütustega tehtud tehingute säästlikkuse näitajate kohta.
- (2) Direktiivis on sätestatud ka reeglid, kuidas arvutada seda, milline on taastuvelektri osakaal transpordisektori eesmärkide saavutamisel. Eelkõige on direktiivi artikli 27 lõikes 3 sätestatud reeglid sellise arvutuse tegemiseks nii juhul, kui elektrienergiat kasutatakse otse elektrisõidukite käitamiseks, kui ka siis, kui seda kasutatakse muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste transpordikütuste tootmiseks.
- (3) Biokütustele, vedelatele biokütustele, biomasskütustele, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütustele kehtestatud reeglite täitmise kontrollimiseks võivad liikmesriigid kasutada vabatahtlikke kavasid. Vabatahtlikel kavadel on olnud oluline roll tõendite esitamisel selle kohta, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/28/EÜ ⁽³⁾ sätestatud biokütuste ja vedelate biokütuste säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heide vähendamise kriteeriumid on täidetud. Direktiiviga (EL) 2018/2001 laiendati vabatahtlike kavade rolli. Esiteks võib nendega nüüd tõendada kõigi biomassist toodetud kütuste, sealhulgas gaasiliste ja tahkete kütuste vastavust direktiivis (EL) 2018/2001 sätestatud säästlikkuse kriteeriumidele ning anda täpseid andmeid kasvuhoonegaaside heide vähendamise kohta. Teiseks võib nendega tõendada muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste transpordikütuste ja ringlusevõetud süsinikupõhiste kütuste vastavust kasvuhoonegaaside heide vähendamise kriteeriumidele. Kolmandaks võib nendega tõendada, et järgitakse direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 27 lõikes 3 sätestatud reegleid, mis on kehtestatud taastuvelektri osakaalu arvutamiseks transpordisektoris. Neljandaks võib nendega tõendada, et ettevõtjad sisestavad kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 4 liidu või

⁽¹⁾ ELT L 328, 21.12.2018, lk 82.⁽²⁾ Komisjoni 13. märtsi 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/807, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001 selliste maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga lähteainete kindlaksmääramise osas, mille tootmise ala on märkimisväärselt laienenud suure süsinikuvaruga maale, ning maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimise osas (ELT L 133, 21.5.2019, lk 1).⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta ning direktiivide 2001/77/EÜ ja 2003/30/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 140, 5.6.2009, lk 16).

riiklikku andmebaasi täpset teavet transpordis kasutatavate taastuvkütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste kohta. Viiesandaks võib neid kasutada maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimiseks. Komisjon võib otsustada, et vabatahtlikud riiklikud või rahvusvahelised kavad võivad teenida kõiki või osa neist eesmärkidest.

- (4) Kui ettevõtja esitab tunnustamisotsusega hõlmatud ulatuses tõendid või andmed, mis näitavad säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumide täitmist ja mis on saadud vastavalt komisjoni tunnustatud vabatahtlikule kavale, ei tohiks liikmesriik tarnijalt täiendavaid tõendeid nõuda.
- (5) 7. jaanuaril 2021 esitati komisjonile taotlus tunnustada direktiivi artikli 30 lõike 4 alusel kava „Trade Assurance Scheme for Combinable Crops (TASCC)“. Selle taotluse alusel andis komisjon kavale hinnangu, milles tehti kindlaks mõned muutmist vajavad küsimused. 25. juunil 2021. aastal uuesti esitatud kavas käsitleti neid küsimusi õigesti. Kavas käsitletakse Ühendkuningriigis toodetavaid biokütuseid, mida saadakse seguna kasvatamiseks sobivatest põllumajanduskultuuridest ja suhkrupeedist (välja arvatud jäätmed, jäägid, lignotselluloosmaterjal ja toiduks mittekasutatavad tselluloosmaterjalid). See hõlmab kauplemis-, transpordi- ja ladustamisetappi alates põllumajandusettevõtte värvast kuni esimese töötlejani, ning konkreetseid kaupade vahetamist, vedu, ladustamist ja testimist käsitlevaid mooduleid.
- (6) Kava ei hõlma otseselt põllumajandustootjate auditeerimist ja sertifitseerimist kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 3–5 sätestatud säästlikkuskriteeriumidega. Nende aspektide puhul järgitakse kõnealuse kava kohaldamisel muid komisjoni tunnustatud vabatahtlikke kavasid. Seega on kava „Trade Assurance Scheme for Combinable Crops (TASCC)“ ülesanne tagada, et tunnustus, mille komisjon on andnud selle kavaga koos kohaldatavatele kavadele, kehtiks kogu koostööperioodi jooksul. Hindamisel ei võetud arvesse direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõike 8 kohaselt vastu võetavat tulevast rakendusakti säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumide ning maakasutuse kaudse muutuse väikese riski kriteeriumide kontrollimise eeskirjade kohta. Seetõttu hinnatakse kava „TASCC“ uuesti, kui sellised rakendusaktid vastu võetakse.
- (7) Vabatahtliku kava „Trade Assurance Scheme for Combinable Crops (TASCC)“ hindamisel leidis komisjon, et see hõlmab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 3–5 sätestatud säästlikkuskriteeriume nõuetekohaselt ja sellega rakendatakse massibilansi meetodit kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuetega.
- (8) Kava „Trade Assurance Scheme for Combinable Crops (TASCC)“ hindamisel leiti, et see vastab nõuetekohastele usaldusväarsuse, läbipaistvuse ja sõltumatu auditi standarditele kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõikega 8.
- (9) Tunnustatud kava tuleks teha kättesaadavaks komisjoni EUROPA veebisaidil vabatahtlike kavade jaotises.
- (10) Käesoleva otsusega ettenähtud meetmed on kooskõlas biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste säästlikkuse komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Kavaga „Trade Assurance Scheme for Combinable Crops (TASCC)“ (edaspidi „kava“), mis esitati komisjonile tunnustamiseks 25. juunil 2021, tõendatakse kava alusel auditeeritud kütuste puhul järgmist:

- a) biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste saadetised vastavad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 3–5 sätestatud säästlikkuskriteeriumidele;
- b) ettevõtjad järgivad nõuet sisestada kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 4 liidu või riiklikku andmebaasi täpset teavet transpordis kasutatavate taastuvkütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste kohta.

Artikkel 2

Otsus kehtib viis aastat alates selle jõustumisest. Juhul kui komisjonile 25. juunil 2021 tunnustamiseks esitatud kava sisu muudetakse selliselt, et see võib mõjutada käesoleva otsuse alust, tuleb sellistest muudatustest komisjonile viivitamata teatada. Komisjon hindab teatatud muudatusi, et teha kindlaks, kas kava hõlmab endiselt piisaval määral neid säästlikkuse kriteeriume, mille alusel seda tunnustatakse.

Artikkel 3

Komisjon võib käesoleva otsuse kehtetuks tunnistada muu hulgas siis, kui:

- a) on selgelt tõendatud, et kavaga ei ole rakendatud käesoleva otsuse seisukohast olulisi aspekte, või kui kõnealuste aspektide osas on toimunud raskeid ja struktuurseid rikkumisi;
- b) kava raames ei esitata komisjonile direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõike 5 kohaseid iga-aastaseid aruandeid;
- c) kui kavaga ei rakendata sõltumatu auditi standardeid ja muid nõudeid, mis on sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõikes 8 osutatud rakendusaktides, või kava muude elementide parandusi, mida peetakse jätkuva tunnustamise seisukohast oluliseks.

Artikkel 4

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 8. aprill 2022

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2022/611,

8. aprill 2022,

kava „Universal Feed Assurance Scheme (UFAS)“ tunnustamise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001 biokütuste, vedelate biokütuste, biomasskütuste, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste kütuste ning ringlusse võetud süsinikupõhiste kütuste jaoks sätestatud nõuete täitmise tõendamisel

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 30 lõiget 4,

ning arvestades järgmist:

- (1) Direktiiviga (EL) 2018/2001 on kehtestatud nõuded teatavatele kütustele, nimelt biokütustele, vedelatele biokütustele, biomasskütustele, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlusse võetud süsinikupõhiste kütustele, tagamaks, et neid saab direktiivis sätestatud eesmärkide saavutamisel arvesse võtta üksnes juhul, kui need on toodetud säästvalt ja tänu neile jääb fossiilkütustega võrreldes märkimisväärne kasvuhoonegaaside heide tekkimata. Esiteks on direktiivi artiklis 29 sätestatud biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heide vähendamise kriteeriumid ning direktiivi artikliga 26 ja komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2019/807 ⁽²⁾ on kehtestatud kriteeriumid, mille alusel määratakse ühelt poolt kindlaks, milliste biokütuste, vedelate biokütuste või biomasskütuste lähteainete maakasutuse kaudse muutuse risk on suur, ning teiselt poolt määratakse kindlaks, milliseid maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga biokütuseid, vedelaid biokütuseid või biomasskütuseid, mis vastavad teatavatele tingimustele, võib sertifitseerida maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga kütustena. Teiseks on direktiivi artikli 25 lõikes 2 sätestatud kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kriteeriumid transpordis kasutatavatele muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlusse võetud süsinikupõhiste kütustele. Kolmandaks nõutakse direktiivi artikli 28 lõikes 2, et ettevõtjad sisestaksid liidu andmebaasi teabe mõnede transpordis kasutatavate taastuvkütustega (biokütused, biogaas ning muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelad ja gaasilised kütused) ja ringlusse võetud süsinikupõhiste kütustega tehtud tehingute säästlikkuse näitajate kohta.
- (2) Direktiivis on sätestatud ka reeglid, kuidas arvutada seda, milline on taastuvelektri osakaal transpordisektori eesmärkide saavutamisel. Eelkõige on direktiivi artikli 27 lõikes 3 sätestatud reeglid sellise arvutuse tegemiseks nii juhul, kui elektrienergiat kasutatakse otse elektrisõidukite käitamiseks, kui ka siis, kui seda kasutatakse muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste transpordikütuste tootmiseks.
- (3) Biokütustele, vedelatele biokütustele, biomasskütustele, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlusse võetud süsinikupõhiste kütustele kehtestatud reeglite täitmise kontrollimiseks võivad liikmesriigid kasutada vabatahtlikke kavasid. Vabatahtlikel kavadel on olnud oluline roll tõendite esitamisel selle kohta, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/28/EÜ ⁽³⁾ sätestatud biokütuste ja vedelate biokütuste säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heide vähendamise kriteeriumid on täidetud. Direktiiviga (EL) 2018/2001 laiendati vabatahtlike kavade rolli. Esiteks võib nendega nüüd tõendada kõigi biomassist toodetud kütuste, sealhulgas gaasiliste ja tahkete kütuste vastavust direktiivis (EL) 2018/2001 sätestatud säästlikkuse kriteeriumidele ning anda täpseid andmeid kasvuhoonegaaside heide vähendamise kohta. Teiseks võib nendega tõendada muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste transpordikütuste ja ringlusevõetud süsinikupõhiste kütuste vastavust kasvuhoonegaaside heide vähendamise kriteeriumidele. Kolmandaks võib nendega tõendada, et järgitakse direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 27 lõikes 3 sätestatud reegleid, mis on kehtestatud taastuvelektri osakaalu arvutamiseks transpordisektoris. Neljandaks võib nendega tõendada, et ettevõtjad sisestavad kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 4 liidu või

⁽¹⁾ ELT L 328, 21.12.2018, lk 82.

⁽²⁾ Komisjoni 13. märtsi 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/807, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001 selliste maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga lähteainete kindlaksmääramise osas, mille tootmise ala on märkimisväärselt laienenud suure süsinikuvaruga maale, ning maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimise osas (ELT L 133, 21.5.2019, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta ning direktiivide 2001/77/EÜ ja 2003/30/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 140, 5.6.2009, lk 16).

riiklikku andmebaasi täpset teavet transpordis kasutatavate taastuvkütuste ja ringlusse võetud süsinikupõhiste kütuste kohta. Viimendaks võib neid kasutada maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimiseks. Komisjon võib otsustada, et vabatahtlikud riiklikud või rahvusvahelised kavad võivad teenida kõiki või osa neist eesmärkidest.

- (4) Kui ettevõtja esitab tunnustamisotsusega hõlmatud ulatuses tõendid või andmed, mis näitavad säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumide täitmist ja mis on saadud vastavalt komisjoni tunnustatud vabatahtlikule kavale, ei tohiks liikmesriik tarnijalt täiendavaid tõendeid nõuda.
- (5) 20. jaanuaril 2021 esitati komisjonile esimest korda taotlus tunnustada direktiivi artikli 30 lõike 4 alusel kava „Universal Feed Assurance Scheme“. Selle taotluse alusel andis komisjon kavale hinnangu, milles tehti kindlaks mõned muutmist vajavad küsimused. 25. juunil 2021. aastal uuesti esitatud kavas käsitleti neid küsimusi õigesti.
- (6) Kavas käsitletakse Ühendkuningriigis ja Iirimaa toodetavaid biokütuseid, mida saadakse seguna kasvatamiseks sobivatest põllumajanduskultuuridest ja suhkrupeedist (välja arvatud jäätmed, jäägid, lignotselluloosmaterjal ja toiduks mittekasutatavad tselluloosmaterjalid). See hõlmab kauplemis-, transpordi- ja ladustamisetappi alates põllumajandusettevõtte värvast kuni esimese töötlejani ning konkreetseid kaupade vahetamist ja segasööda tootjaid käsitlevaid mooduleid. Hindamisel ei võetud arvesse direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõike 8 kohaselt vastu võetavat tulevast rakendusakti säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumide ning maakasutuse kaudse muutuse väikese riski kriteeriumide kontrollimise eeskirjade kohta. Seetõttu hinnatakse kava „Universal Feed Assurance Scheme“ uuesti, kui sellised rakendusaktid vastu võetakse.
- (7) Kava ei hõlma otseselt põllumajandustootjate auditeerimist ja sertifitseerimist kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 3–5 sätestatud säästlikkuskriteeriumidega. Nende aspektide puhul järgitakse kõnealuse kava kohaldamisel muid komisjoni tunnustatud vabatahtlikke kavasid. Seega on kava „Universal Feed Assurance Scheme“ ülesanne tagada, et tunnustus, mille komisjon on andnud selle kavaga koos kohaldatavatele kavadele, kehtiks kogu koostööperioodi jooksul.
- (8) Kava „Universal Feed Assurance Scheme“ hindamisel leidis komisjon, et see hõlmab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 3–5 sätestatud säästlikkuskriteeriume nõuetekohaselt ja sellega rakendatakse massibilansi meetodit kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuetega.
- (9) Kava „Universal Feed Assurance Scheme“ hindamisel leiti, et see vastab nõuetekohastele usaldusväärsuse, läbipaistvuse ja sõltumatu auditi standarditele kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõikega 8.
- (10) Tunnustatud kava tuleks teha kättesaadavaks komisjoni EUROPA veebisaidil vabatahtlike kavade jaotises.
- (11) Käesoleva otsusega ettenähtud meetmed on kooskõlas biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste säästlikkuse komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Kavaga „Universal Feed Assurance Scheme“ (edaspidi „kava“), mis esimest korda esitati komisjonile tunnustamiseks 25. juunil 2021, tõendatakse kava alusel auditeeritud kütuste puhul järgmist:

- a) biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste saadetsed vastavad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 3–5 sätestatud säästlikkuskriteeriumidele;
- b) ettevõtjad järgivad nõuet sisestada kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 4 liidu või riiklikku andmebaasi täpset teavet transpordis kasutatavate biokütuste, vedelate biokütuste, biomasskütuste, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste kütuste ning ringlusse võetud süsinikupõhiste kütuste kohta.

Artikkel 2

Otsus kehtib viis aastat alates selle jõustumisest. Juhul kui komisjonile 25. juunil 2021 tunnustamiseks esitatud kava sisu muudetakse selliselt, et see võib mõjutada käesoleva otsuse alust, tuleb sellistest muudatustest komisjonile viivitamata teatada. Komisjon hindab teatatud muudatusi, et teha kindlaks, kas kava hõlmab endiselt piisaval määral neid säästlikkuse kriteeriume, mille alusel seda tunnustatakse.

Artikkel 3

Komisjon võib käesoleva otsuse kehtetuks tunnistada muu hulgas siis, kui:

- a) on selgelt tõendatud, et kavaga ei ole rakendatud käesoleva otsuse seisukohast olulisi aspekte, või kui kõnealuste aspektide osas on toimunud raskeid ja struktuurseid rikkumisi;
- b) kava raames ei esitata komisjonile direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõike 5 kohaseid iga-aastaseid aruandeid;
- c) kui kavaga ei rakendata sõltumatu auditi standardeid ja muid nõudeid, mis on sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõikes 8 osutatud rakendusaktides, või kava muude elementide parandusi, mida peetakse jätkuva tunnustamise seisukohast oluliseks.

Artikkel 4

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 8. aprill 2022

Komisjoni nimel

president

Ursula VON DER LEYEN

PARANDUSED

Nõukogu 25. veebruari 2022. aasta määruse (EL) 2022/328 (millega muudetakse määrust (EL) nr 833/2014, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas) parandus

(Euroopa Liidu Teataja L 49, 25. veebruar 2022)

Leheküljel 47 I lisas

Asendatakse „ITAALIA

https://www.esteri.it/mae/it/politica_estera/politica_europea/misure_deroghe“

järgmisega: „ITAALIA

https://www.esteri.it/it/politica-estera-e-cooperazione-allo-sviluppo/politica_europea/misure_deroghe/“.

Komisjoni 6. aprilli 2022. aasta rakendusmääruse (EL) 2022/558 (millega kehtestatakse lõplik dumpinguvastane tollimaks teatavate Hiina Rahvavabariigist pärit grafiitelektroodisüsteemide impordi suhtes ja nõutakse lõplikult sisse sellise impordi suhtes kehtestatud ajutine tollimaks) parandus

(Euroopa Liidu Teataja L 108, 7. aprill 2022)

Pärast president Ursula VON DER LEYENi allkirja leheküljel 50 lisatakse järgmine tekst:

„LISA

Koostööd teinud eksportivad tootjad, keda valimisse ei kaasatud

Riik	Nimi	TARICi lisakood
Hiina Rahvavabariik	ANSHAN CARBON CO., LTD.	C735
Hiina Rahvavabariik	ASAHI FINE CARBON DALIAN CO., LTD.	C736
Hiina Rahvavabariik	DALIAN JINGYI CARBON CO., LTD	C738
Hiina Rahvavabariik	DATONG YU LIN DE GRAPHITE NEW MATERIAL CO., LTD.	C739
Hiina Rahvavabariik	DECHANG SHIDA CARBON CO., LTD.	C740
Hiina Rahvavabariik	Fushun Jinly Petrochemical Carbon Co., Ltd.	C741
Hiina Rahvavabariik	FUSHUN ORIENTAL CARBON CO., LTD.	C742
Hiina Rahvavabariik	Fushun Xinxinda Furnace Charge Factory	C743
Hiina Rahvavabariik	Henan Sangraf Carbon Technologies Co., Limited	C744
Hiina Rahvavabariik	Jiangsu Jianglong New Energy Technology Co., Ltd	C746
Hiina Rahvavabariik	JILIN CARBON CO., LTD	C747
Hiina Rahvavabariik	Jilin City Chengxin Carbon Co., Ltd.	C748
Hiina Rahvavabariik	JILIN CITY ZHAOCHEN CARBON CO., LTD.	C749
Hiina Rahvavabariik	Kaifeng Pingmei New Carbon Materials Technology Co., Ltd	C750
Hiina Rahvavabariik	LIAONING SINCERE CARBON NEW MATERIAL CO., LTD	C751
Hiina Rahvavabariik	LIAOYANG CARBON CO., LTD.	C752
Hiina Rahvavabariik	LIAOYANG SHOUSHAN CARBON FACTORY	C753
Hiina Rahvavabariik	LINGHAI HONGFENG CARBON PRODUCTS CO., LTD	C754
Hiina Rahvavabariik	MEISHAN SHIDA NEW MATERIAL CO., LTD.	C755
Hiina Rahvavabariik	SHANDONG ASAHI GRAPHITE NEW MATERIAL TECHNOLOGY CO., LTD.	C756
Hiina Rahvavabariik	SHANDONG BASAN GRAPHITE NEW MATERIAL PLANT	C757
Hiina Rahvavabariik	SHANXI JUXIAN GRAPHITE NEW MATERIALS CO., LTD.	C758
Hiina Rahvavabariik	SHANXI SINSAGE CARBON MATERIAL TECHNOLOGY CO., LTD.	C759
Hiina Rahvavabariik	TIANJIN KIMWAN CARBON TECHNOLOGY AND DEVELOPMENT CO., LTD	C760
Hiina Rahvavabariik	XINGHE COUNTY MUZI CARBON CO., LTD	C762“

Nõukogu 31. juuli 2014. aasta määruse (EL) nr 833/2014 (mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas) parandus

(Euroopa Liidu Teataja L 229, 31. juuli 2014)

Leheküljel 7 I lisa punktis 1

Asendatakse „ITAALIA

http://www.esteri.it/MAE/IT/Politica_Europea/Deroghe.htm“

järgmisega: „ITAALIA

https://www.esteri.it/it/politica-estera-e-cooperazione-allo-sviluppo/politica_europea/misure_deroghe/“.

Nõukogu 23. juuni 2014. aasta määruse (EL) nr 692/2014 (mis käsitleb Krimmist või Sevastopoli pärit kaupade liitu importimisele kohaldatavaid piiranguid vastusena Krimmi ja Sevastopoli ebaseaduslikule annekteerimisele) parandus

(Euroopa Liidu Teataja L 183, 24. juuni 2014)

Leheküljel 13 lisas

asendatakse

„ITAALIA

http://www.esteri.it/MAE/IT/Politica_Europea/Deroghe.htm“

järgmisega:

„ITAALIA

https://www.esteri.it/it/politica-estera-e-cooperazione-allo-sviluppo/politica_europea/misure_deroghe/“.

ISSN 1977-0650 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5082 (paberväljaanne)